Sven Wimnell 20 augusti 2020: Något om Sverige och svenskarna. Socialministern, Socialförsäkrings-ministern och Bostadsministern. Läns-styrelser, SCB, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Boverket, Sveriges kommuner och regioner och Jämlikhetskommissionen

http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzk.pdf

Sven Wimnell 20 augusti 2020:
Något om Sverige och svenskarna. Socialministern, Socialförsäkringsministern och Bostadsministern. Länsstyrelser, SCB, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Boverket, Sveriges kommuner och regioner och Jämlikhetskommissionen
http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzk.pdf

Innehåll:

4 **Kapitel 1:Något om Sverige och svenskarna**
5 Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet
8 Sveriges regeringar under 100 år
10 Efter sekler av acceleration – nu måste människan sakta ner

13 1970 års skattereform
14 1990 års skatterefom
14 Levnadskostnader
18 Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.
20 Nyss har nämnts om kapital
20 Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

31 Välfärd i hushållsverksamheterna
31 Kompensation vid de lägsta inkomsterna för alltför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.
32 Barnfamiljer med bostadsbidrag
33 Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar
34 Socialförsäkringsbalken
34 Bostadtillägg och garantipension för pensionärer. Verkan av kapital
35 Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnadskostnader, i förhållande till inkomster, skatter och bidrag som gör att det går att bedöma skäligheten i de regler som gäller.
35 Till skatteverkets grundavdragstabell
35 Bostadstillägg för pensionärer.

36 Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.
36 641/642 Det börjar med maten.
37 643. När det gäller bostaden har boverket krav .
37 644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi m m.
37 645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.
38 646 Utveckling av de inre verkligheterna
40 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
40 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter od
40 649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

41 Konsumentverkets beräkningar 2020
46 Årskostnader år 2020, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
47 Årskostnader år 2020, pensionärer.
47 Kostnader för barn 2020
49 Riksnormen

50 Befolkningsstorlek per kommun, 2015
50 Klicka **http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf**
sida
197 Var finns rum för våra barn? – om trångboddheten i Sverige
197 Antal hushåll efter hushållstyp
202 De föreslagna nya lägenhetstyperna och trångboddhet mm

51 Politikområden för politiken Lista över regeringen.

53 **Kapitel 2: Till Lena Hallengren om hushåll**

Det kan vara lämpligt att socialminister Lena Hallengren blir ledare för regeringens välfärdspolitik, välfärden i hushållen. I innehållet i det följande ligger tomvikten vid välfärden i hushållen.

På slutet finns liberalernas förslag till nåsta statsbudget

54 Den föreslagna organisationen om välfärd i hushållsverksamheter

55 Det som nu nämnts om områdena 640-649 är i stort sett det som bör ingå i socialdepartementets organisation om välfärd i hushållens verksamheter.

56 Socialministern, Socialförsäkringsministern, Bostadsministern och Länsstyrelserna

78 Statistiska centralbyron, SCB.se

99 Folkhälsomyndigheten, FHM.se

126 www.socialstyrelsen.se

222 boverket.se

246 Sveriges kommuner och regioner SKR.se

259 Jämlikhetskommissionen

DN-artiklar:
297 Sänkta arbetsgivaravgifter för unga budgetkrav från L
299 De sjuka ska isoleras – inte våra äldre. Moderaterna
301 Centern kräver statligt stöd till nöjesparker
303 Ska inte vara möjligt att köpa sig före i vårdkön. Socialministern.
304 Ledare: Våga vara tråkiga i budgetförhandlingarna
306 Shekarabi öppnar för att behålla karensersättning
308 Boendechef vädjar till regeringen: ”Häv besöksförbudet hos äldre!
309 Finansministern: Jobbsatsningar ska lyfta ekonomin
311 Regionen rustar för rusning efter vaccin

312 Påminnelser från sidorna 31-35

Kapitel 1:Något om Sverige och svenskarna

Sverige från franska revolutionen 1789 fram till slutet av 1970-talet

Franska revolutionen 1789 är ett stort årtal i historien. Den ingick i försöken att avskaffa kejsares, kungars och furstars enväldiga makt och ersätta det med folklig makt. Drygt hundra år senare i början av 1900-talet bröt de demokratiska krafterna formellt igenom.

Svenske kungen Gustaf III i slutet av 1700-talet är mest känd för kulturella saker som teater. Han blev skjuten på operan och dog senare av det.

Hans son invecklade sig i krig med Ryssland, förlorade och Finland överlämnades till Ryssland. Finland blev en tämligen självständig del av Ryssland och har senare blivit en fri stat.

Den förlorande kungen avsattes och levde sedan utomlands som överste Gustafsson.

Sverige fick en ny kung, men ingen kronoprins och det skickades ut folk i Europa för att hitta en kronprins. En kom hem med ett förslag Bernadotte, som hade kompetens som stor krigare. Han gillades , blev kronprins och senare kung Karl IV Johan.

En del trodde att han skulle kunna återerövra Finland, men han hade andra tankar. Han ordnade så att han blev kung också över Norge, och Sverige och Norge gick in i en union, som senare upplöstes i början av 1900-talet.

Sverige styrdes av kungen hela 1800-talet och hade till en början hjälp av riksdagens fyra stånd, adel, präster, borgare och bönder.

Den industriella revolutionen sägs ha börjat i England med bl a vävstolar. Med var också ångmaskiner. ångbåtar och järnvägar med ånglok.

Sveriges 1800-tal var ett klssamhälle. Sverige var ett jordbrukarland men började bli mer industrialiserat.

Fotogenlampor gav ljus när det var mörkt. Den svenska folkskolan bildades 1842. Typografer bildade den första fackföreningen 1846. Strengnäs tidning bildades 1846, Dagens Nyheter 1864.

Darwin kom något senare än mitten av 1800-talet med sin bok om arternas uppkomst , som kastade omkull de kristna kyrkornas bud om mänsklighetens uppkomst.

I slutet av 1800-talet avskaffades de fyra stånden och Sverige fick 1865 en tvåkammarriksdag, men den innehöll regler om inkomst och kapital som gjorde att den nya arbetarklassen knappast kom in i riksdagen.

Det socialdemokratiska arbetarpartiet bildades 1889 med första mål åtta timmars arbetsdag och rösträtt för alla. Åttatimmarsdagen blev lag i slutet av 1910-talet och rösträtt för alla infördes på 1920-talet då alla kvinnor fick rösträtt.

Flickor fick före 1924 inte komma in på läroverk , en del kommuner hade istället kommunala flickskolor för dem som ville ha mer utbildning än folkskolan.

OscarII var den siste svenska kungen som var i union med Norge. Han tyckte om att vara ute i landet på invigningar av järnvägar, han dog i början av 1900-talet och efterträddes av Gustav V som spelade tennis långt upp i hög ålder. Han dog 1950 och ersattes av Gustav IV Adolf som var intresserad av arkeologi och på somrarna kunde vara utomlands i arkeologiska undersökningar.

Gustav IV Adolf dog 1973. Hans äldsta son som skulle blivit kung efter honom hade omkommit i en flygolycka i Köpenhamn och därför blev barnbarnet kung Karl XIV Gustav.

I mitten av 1910-talet ordnade Sveriges riksdag så att parlamentarismen infördes i Sverige, d v s att Sverige styrs av riksdag/ regering och inte av kungen. I fortsättningen blev det alltså så och kungarna vara bara formellt styrande. Det gällde till slutet av 1900-talet, 1974, då all makt togs bort från kungen , som nu bara är en dekoration. Vi kallar oss fortfarande demokrati . Senare har också arvsföljden för kungarna ändrats så att ädsta barnet blir kung/drottning.

I slutet av 1900-talet har Svenska kyrkan avskaffats och nu är en privat organisation utan makt i staten. Tidigsre hade Svenska kyrkan hand om folkbokföringen, men den sköts nu av staten.

Många är av tradition fortfarande med i den privata Svenska kyrkan och betalar en avgift till den som staten hjälper till att ta in på skattsedeln.

Parlamentarismen, allmänna rösträtten och avskaffandet av statskyrkan är stora förändringar under 1900-talet.

Det var socialdemkraterna och liberala som hjälptes åt med rösträtten.

Socialdemokraterna innehade (med ett litet undantag) statsministerposten från 1932 till 1976, 44 år.

Elektricitet och telefoner fanns i slutet av 1800-talet. Den första biografföreställningen anses ha gjors av bröderna Lumière i Paris 1895 (Svensk Uppslagsbok, kinematografi).

Den första flygningen anses ha gjots 1903. Titanic, den stora atlantångaren, sjönk 1912 i havet sedan den stött på ett isflak. Oympiska spel hölls i Sverige 1912. August Strindberg dog 1912.

De nu äldsta svenskarna, 100 år gamla, har varit med om världens och Sveriges utveckling under tiden efter första världskriget.

På bio kunde de se stumfilmer med Greta Garbo. På teatrar i landet Karin Swanströms föreställningar. På radio höra radionyheter från 1925, i apparater med hörlurar. och höra Sven Jerring med barnens brevlåda.

Från 1929 se ljudfilmer och den första ljudfilmen med Amerikanen Al Jolson, en vit underhållare som målade sig svart för att se ut som en svart. Höra Amerikanska grammofonskivor med Jazz från södra USA. Med musik av svarta som inte fick leva som vita

Det civila flyget fanns knappats på 20-talet. Stockholms kommun

började kunna starta och landa flygplan på sjön i norra Stockholm - och byggde i mitten på 30-talet Bromma Flygplats.

På 30- och 40-talen var bio och radio den vanligaste underhållningen. Det fanns många filmbolag och de kunde komma med nya filmer varje vecka. De som hade råd gick nog på bio åtminstone en gång i veckan. Biograferna kunde ha två filmer i veckan, enklare filmer i början och större filmer i slutet. Var det svensk film var det ofta fullsatt.

Till filmerna hörde förspel som ofta var aktuella journalfilmer som visade delar av Sverige och världen. Det blev nästan som nuvarande SVT-nyheter.

Det var alltid folk vid biograferna, isynnerhet ungdomar som snackade.

På 30- och 40-talen fanns det nazister som kunde skryta med att de var det , åtminstone före Hitlers bortfall. En stor del av svenska män var inkallade och var någonstans i Sverige. Kvinnor fick sköta det män vanligen gjort och det var ofta knapert i hushållskassan. Det var ransoneringar.

Vi följde krigen men var ändå utanför dem.

Samhället stod inte still. Saltsjöbadsandan gällde och Sverige fick sin första semesterlag 1938.

Torparsystemet var ett gammalt system som låste fast joebruksarbetare vid godsägarna genom att låta jorbruksarbetaren få bo på ett torp mot att han utförde dagsverken för godsägaren. Socialdemokraten Gunnar Sträng arbetade i unga år som jrdbuksaretare och trädgårsarbetare och arbetade för att avskaffa torpsystemet. Det skedde 1943 enligt Svensk Uppslagsbok. Sträng var sedan i många år finansminister och glömde aldrig att i möjligaste mån förbätra för dem med låga inkomster.

Krigen tog slut och vi flaggade för det.

Stockholmsutställningen 1930 var en manifestation om nya tänkesätt på byggande. De gamla stilarna var föråldrade och det skulle byggas enkelt och byggas bostäder som de med låga inkomster hade råd med. Makarna Myrdal och ledande arkitekter var bland dem som förespråkade det. Inom byggmarknaden gjodes stora utredningar om samhällsutvecklingen.

Under kriget och länge därefter måste man ha tillstånd för att bygga och tillstånd gavs inte alltid för bostäder. För industrier och transporter m m behövdes ivesteringar och det uppstod svår bostadsbrist .

Under kriget var det samlingsregering. Stora socialdemorater var Statsministern Per Albin Hansson . Gustaf Möller, Ernst Wigfors m fl. Per Albin dog en dag när han klev av spårvagnen och man skulle välja ny statsminister. Efter många om och men föll valet på Tage Erlander. som sedan regerade i 29 år till 1969. Då Palme tog över.

Tage Erlander hade många år Bertil Ohlin, socialliberal folkpartist, som huvudfiende. Gunnar Helander var bondeförbundare med parollen "Vi gillar alla bra förslag."

Tage Erlander insåg såsmåningom att det var en stor bostadsbrist och föreskev att en miljon bostäder skulle byggas på tio år. Så gjordes men sedan föll intresset för bostadsbyggande.

Sveriges regeringar under 100 år

Nedan finner du en förteckning över de ca 40 olika regeringar som har styrt Sverige under de senaste 1900-talets början.

Årtal Statsminister Typ av regering

1900-09-12
1902-07-0 Fredrik von Otter Borgerlig

1902-07-05
1905-04-13 Erik Gustaf Boström Borgerlig

1905-04-13
1905-08-02 Johan Ramstedt Expeditionsministär

1905-08-02
1905-11-07 Christian Lundeberg Borgerlig samlingsregering

1905-11-07
1906-05-29 Karl Staaff Liberal

1906-05-29
1911-10-07 Arvid Lindman Höger

1911-10-07
1914-02-17 Karl Staaff Liberal

1914-02-17
1917-03-30 Hjalmar Hammarskjöld Höger

1917-03-30
1917-10-19 Carl Swartz Höger

1917-10-19
1920-03-10 Nils Edén Koalition: Liberal, Socialdemokratisk

1920-03-10
1920-10-27 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1920-10-27
1921-02-23 Louis De Geer (dy) Ämbetsmannaministär

1921-02-23
1921-10-13 Oscar von Sydow Ämbetsmannaministär

1921-10-13
1923-04-19 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1923-04-19
1924-10-18 Ernst Trygger Höger

1924-10-18
1925-01-24 Hjalmar Branting Socialdemokratisk

1925-01-24
1926-06-07 Rickard Sandler Socialdemokratisk

1926-06-07
1928-10-02 Carl Gustaf Ekman Koalition: Frisinnad, Liberal

1928-10-02
1930-06-07 Arvid Lindman Höger

1930-06-07
1932-08-06 Carl Gustaf Ekman Frisinnad

1932-08-06
1932-09-24 Felix Hamrin Frisinnad

1932-09-24
1936-06-19 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1936-06-19
1936-09-28 Axel Pehrsson (i Bramstorp) Bondeförbundet

1936-09-28
1939-12-13 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet

1939-12-13
1945-07-31 Per Albin Hansson Koalition: Socialdemokratisk, Bondeförbundet, Folkpartiet och Högern

1945-07-31
1946-10-06 Per Albin Hansson Socialdemokratisk

1946-10-11
1951-10-01 Tage Erlander Socialdemokratisk

1951-10-01
1957-10-31 Tage Erlander Koalition: Socialdemokratiskt, Bondeförbundet

1957-10-31
1969-10-14 Tage Erlander Socialdemokratisk

1969-10-14
1976-10-08 Olof Palme Socialdemokratisk

1976-10-08
1978-10-18 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1978-10-18
1979-10-12 Ola Ullsten Folkpartiet

1979-10-12
1981-05-19 Thorbjörn Fälldin
Koalition: Centerpartiet, Moderata samlingspartiet och Folkpartiet

1981-05-19
1982-10-08 Thorbjörn Fälldin Koalition: Centerpartiet, Folkpartiet

1982-10-08
1986-02-28 Olof Palme Socialdemokratisk

1986-03-01
1990-02-26 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1990-02-26
1991-10-04 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1991-10-04
1994-10-07 Carl Bildt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokratiska samhällspartiet

1994-10-07
1996-03-22 Ingvar Carlsson Socialdemokratisk

1996-03-22
2006-10-06 Göran Persson Socialdemokratisk

2006-10-06 Fredrik Reinfeldt Koalition: Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Folkpartiet

I september 2014 förlorade de borgerliga valet och en regering Stefan Löfven med socialdemokrater och miljöpartister trädde till.

" Efter sekler av acceleration – nu måste människan sakta ner

DN TORSDAG 30 JULI 2020

Människan har vant sig vid att kunna färdas allt hastigare genom världen. Från ångbåtar till järnväg och rymdskepp dröjde det bara ett par sekel. Författaren Björn Forsberg spårar en -utveckling som, i ljuset av klimatkrisen, måste plana ut.

En värld av gränslös, fartfläktande mobilitet. Få ting definierar väl vår moderna tid som dess mobilitetskultur och den globala räckvidd den gett oss. Fyllda luftrum, miljarder vägfordon och armador av containerfartyg som tillsammans formar en i allt närvarande rörelse.

Kanske är det ändå först med inbromsningen under covid-19 som den fulla vidden av vårt beroende av all denna mobilitet riktigt sjunkit in. I min nyutkomna bok ”Fartrusiga” skildrar jag hur människan på 200 år gått från en värld som förflyttade sig med muskler och segel, via ljudbang och fartfylld global massmobilitet, till att sända rymdfarkoster bortom vårt solsystem. Allt tack vare fossil energi.

Vilka blir följderna när klimathotet nu gör det nödvändigt att återgå till en fossilfri lunk? Det som faktiskt är historiens normaltillstånd.

På sin semesterfärd till Spa i Vallonien sommaren 1780 ville kung Gustav III pröva fartgränserna. Längs resans första etapp, som gick landsvägen Stockholm–Ystad, hade skaror av bönder mobiliserats som med sina utvilade hästar hjälpte den kungliga sviten ta sig fram. Enligt historikern Ingmar Edvardsson krävde kungatransporten närmare 2 400 hästar, varav många kan ha stupat av det uppdrivna tempot, cirka 25 km/h. Hela denna manöver för att med knapp mopedhastighet möjliggöra en enda persons semestertripp till ett regnigt Vallonien. Detta var vad dåtidens fossilfria samhälle, pressat till det yttersta, kunde förmå i termer av snabba transporter.

Vårt fartfyllda tidevarv skulle väckas till liv med kraften från det stenkol som kom ur de milsvida europeiska kolfälten. Massproduktion av sådant som järnvägsräls hade varit på tok för dyrt innan den koldrivna industriella revolutionen. Men det var främst fossilkraftens potential som drivmedel som skulle frigöra människan från utmattningens tyranni. Utplåna rummet.

Allt inleddes på sjön.
En väldig publik hade samlats längs Saônes strand för att beskåda spektaklet. Inför åskådarledens förstummade blickar höll båten Pyroscaphe lovande god fart uppströms, tills plötsligen hela härligheten brakade samman under den mystiska ångmaskinens tyngd.

Uppfinnaren Claude de Jouffroy d’Abbans skapelse lämnade med andra ord en del att önska. Trots det kunde han glädjas. Publiken hade denna sommardag 1783 fått närvara vid självaste vernissagen till en ny tidsålder, en som skulle leda mot masstransporter och månlandningar.

Eftersom ångbåten var först satte den på gott och ont människans sinnen i svall kanske mer än någon senare mobilitetsrevolution.

Chockverkan var total, inte minst i Sverige, ett av ångbåtens verkliga pionjärländer. Att för första gången någonsin kunna fly fram med mekanisk kraft över vattnet! Turtrafik på Mälaren öppnades så tidigt som 1818 och snart hade linjenätet letat sig ut längs med Östersjöns kust. Landets ogina geografi hade med maskinkraftens hjälp mjukats

upp, vidsträckta distanser kunde plötsligt avverkas tre gånger så snabbt som tidigare.

Gratisnöjet att beskåda trafiken med hjulångare kolorerade 1820-talets Stockholm; alla, från tiggare till uppstassade borgarfamiljer och andra flanörer, samlades på Riddarholmskajen där en ny tid vädrades in.

Ändå var det järnvägen som skulle stå för den fossila acceleration som lämnade allt annat i ett moln av kolrök bakom sig. ”Du kan inte föreställa dig den märkliga känslan att färdas på denna bana, utan minsta synbara källa till rörelsen annat än den magiska maskinen!”

Skådespelerskan Fanny Kemble var fullständigt golvad efter att ha färdats på den nya intercitybanan mellan Liverpool och Manchester 1830. ”Att flyga med ögonen stängda var underbart märkligt bortom beskrivning och hur underligt det än låter kände jag inte den minsta fruktan.”

England hade på tröskeln till järnvägsåldern effektiviserat sitt diligenssystem till världens snabbaste. Men hästarna utgjorde ett högst jordnära hinder för fortsatta framsteg. De tidigaste brittiska passagerartågen höll 30–40 km/h, ibland något mer. Långsamt med våra mått, men ändå tre gånger hastigare än landets hästdiligenser.

Tåget var en projektil. Liknelsen florerar i artonhundratalslitteraturen och det är lätt att förstå varför. Tills nu hade rörligheten varit gripbar, resandet företagits på terrängens villkor. Varje vägpåle, minsta buske och stenröse uppfattades av sinnena. Med järnvägen hade geografin tvärt krympt till ingenting. Du kunde, obegripligt nog, stiga in i din tågkupé och stiga av på en fjärran plats utan att ens ta notis om färden. Fossilålderns hastigheter revolterade mot människans hela väsen.

Tanken att man på ett säkert sätt skulle kunna färdas i projektilfart genom rummet tycktes trotsa förnuftet. ”Vi flög med fruktansvärd fart utmed jordens yta”, förfasade sig en svensk resenär på nattågsresa genom Tyskland på 1840-talet. ”Maskinens dova skramlande var den enda musik som slog takten till vår dödsdans genom natten.”

Om rummet inte i bokstavlig mening upplösts, så var åtminstone tidens makt över geografin i rasande reträtt – tiden som en barriär vid genomfarandet av rummet, utsträckt och oförutsägbar, själva tidsaxeln. 1800-talsmänniskan levde mitt i en unik accelerationsfas. Ännu en bra bit in i detta århundrade segade sig samhället fram med samma fossilfria långsamhet som i alla tider. Mot seklets slut fanns 80 000 mil järnväg. Världen hade med fossil kraft förvandlats till oigenkännlighet.

Omkring 1890 stod de nyöppnande oljefälten i Nordamerika och ryska Baku – bröderna Nobels lukrativa verksamhet – redo att skjutsa mobilitetsrevolutionen in i nästa fas. Petroleum var överlägset stenkol i så gott som allt. Billig flödande olja var själva förutsättningen för att mänsklig ingenjörskonst skulle kunna omsättas i massbilism, luftfartsrevolution och rymdålder.

I symbios skulle olje- och bilindustrin snart omforma världen. Men det var luftfarten som mer än något annan skulle krympa den.

Långt innan massorna fick tillträde till passagerarflyget skulle Europa- och världskartan för de privilegierade komma att rymmas i fickformat. För mellankrigstidens flygande elit hamnade omvärldsmetropolerna inom allt närmare räckhåll. Med öppnandet av Bromma flygplats 1936 låg Berlin bara tre timmar bort från Stockholm. Men med komforten

var det si och så: stanken av ricinolja och spya låg tung över kabinerna, och ofta var passagerarna åksjuka mest hela tiden. Förändringen skyndade. Hösten 1958 fylldes amerikansk press av flygbolaget Pan Ams sensationella helsideslöfte: ”6 ½ Magic Hours to Europe.” Innan sextiotalet ens var kommet hade det ambitiösa flygbolaget satt upp ett globalt jetlinjenät. Man kunde, med Pan Ambossen Juan Trippes ord, inta sin frukost i London och toppa dagen med en simtur på Hawaii.

Jetåldern gav oss en ny berättelse om världen som sådan, men vårt fartfyllda tidevarv hade ändå inte lagt in överväxeln. Det skulle dröja till 1976. ”Detta är det största språnget i civilflygets historia!” utbrast Teddy Donaldson på The Daily Telegraph med munnen full av kaviar och champagne, bekvämt tillbakalutad i dubbla ljudhastigheten.

Concordens tid var här. För de få som i egen höjdfil kunde beundra jordens mjuka böjning hade världen aldrig varit närmare.
Men överljudsåldern blev bara en parentes. En kraschlandning påskyndade avvecklingen. Concorden togs ur trafik 2003 och ingenting talar för en återkomst.

Framstegsberättelsen är stark och förförisk. Den får oss att släta över även de mest uppenbara tecknen på tillbakagång. För nog var det en morgondag av fortsatta tekniksprång som hägrade, med rymdturism och flygande bilar? Visst har luftfartens trafikvolymer ökat remarkabelt fram till covid-19, men dagens jetpassagerare färdas varken snabbare eller mer komfortabelt än på 1950-talet. I själva verket börjar vi ana slutet på den fartfläktande epoken – och vi kommer behöva se oss om efter andra berättelser.

Det finns nämligen inga rimliga utsikter att med sol, vind och biobränslen upprätthålla dagens till 96 procent fossildrivna mobilitetskultur. Fossil energi är djupt inbäddat i allt som rör våra infrastrukturer, i framställningen av biodrivmedel, i tillverkningen av elbilar. Den nödvändiga återgången till en fossilfri tillvaro kommer helt enkelt bromsa in världen.

Vilken mobilitetskultur kan vi då vänta oss bortom fossilåldern?
En långsammare, mindre intensiv, inte lika globalt vittfamnande sådan. Kanske blir den även mer meningsfylld. När allt kommer omkring har möjligheten att sitta i timslånga bilköer eller stressa fram och tillbaka ovanför molnen inte i alla avseenden gjort vår tillvaro bättre. Desto större anledning att lyssna till äldre tiders fossilfria resenärer, som kunde tillmäta långsamheten ett värde. Man färdades med sinnespåslag, sögs in i landskapet, i själva reseupplevelsen.
Bortsett från Gustav III då, som väl närmast betedde sig som en modern resenär.

Björn Forsberg. statsvetare och författare. Hans senaste bok heter ”Fartrusiga: om en gränslöst massmobil tid och vår fossilfria - morgondag” (Ord&visor förlag).

1970 års skattereform

Före andra värdskriget rådde en tradition att kvinnornas främsta uppgift var att bli gifta och försörjda av en man. De blev då "hemmafruar" med uppgift att sköta hushåll och barn, med hjälp av pigor om mannen hade hög inkomst.

Att föda barn utan att vara gift ansågs som skamligt. De som råkade ut för det försökte se till att de kunde föda i hemlighet någonstans, som "obemärkt". Tidningen Husmodern innehöll massor av annonser om det.

När de fått barnet gällde det att skaffa inkomster till försörjning eller adoptera bort. Det var ont om yrken för kvinnor: sjuksköterskor, sjukvårdsbiträden, barnmorskor. lärarinna på småskolor, hushållsarbete, butiksbiträde, serveringspersonal, enklare kontorsarbtete, skrivmaskinsarbete o d, hantverk i kvinnovänligt arbete, sömmerska, textilarbetare, man kunde inte bli polis, militär eller präst. Blev man gift med en general eller prost blev man generalska eller prostinna.

Under kriget fick kvinnor överta mäns arbete när de var inkallade. I början av 1900-talet var jordbruket den största branschen. med teknikens utveckling miskade behovet av arbetskraft i jordbruket, städerna växte. Kvinnorna blev mer och mer självständiga.

Efter kriget beskattades makar gemensamt enligt regler om sambeskattning. Det ogillades mer och mer och det kom krav om särbeskattning.

Allmänna skatteberedningen gjorde en stor utredning om det men kom inte med förslag om hur det skulle gå till.

Ett par andra statliga utredningar gav heller inte förslag och finansminister Gunnar Sträng åtog sig att lösa problemet. Han kom med 1970 års skattereform. Förslaget minskade antalet statliga skatteskikt och marginalskatterna för de högsta inkomster sänktes. "Dynamiska effekter" skulle göra att statens skatteinkomster inte skulle bli för låga.

Skatteomläggningen borde i möjligaste mån ske så att skatten blev efter förmåga. Ett problem var att förvärvarbetande make med hemmafru utan inkomst skulle få samma skatt som förvärvs-arbetande ensamstående. Det löstes med ett hemmamakeavdrag. Avdraget var inte idexreglerat och realvärdet minskade vartefter med inflationen. När realvärdet kommit nära noll avskaffades det, men då hade de flesta hemmafruarna försvunnit.

Ett annat problem var att de lägsta rimliga levnadskostnaderna för förvärvsarbetande makar då som nu inte var dubbelt så stora som för förvärvsarbetande ensamstående utan bara cirka 150%. Det hade gått att lösa med olika storlekar på grundavdrag för makar och ensamma, men det accepterades inte. Grundavdraget blev lika stort per person, men det sattes relativt lågt. Det medförde att de med de lägsta lönerna fick orimligt höga skatter, något som partierna inte kompenserat tillräckligt för.

Ett annat problem var att kapitalinkomstskatten inte blev väl ordnad. Kvar blev att skuldräntor fick avdrag med den marginal-effekt som blev för arbetsinkomsterna och således större ju större inkomsterna var, vilket inte var bra. Det förbättrades något av statsminister Torbjörn Fälldin (C) i förslag 1982, som genomför-des av socialdemokraterna eftersom Fälldin förlorade valet 1982

1990 års skatterefom

I skattereformen 1990 fick kapitalinkomstskatten nuvarande form med statlig skatt 30% oavsett inkomstens storlek. Den sattes till 30% för att ungefär motsvara kommunalskatterna som ligger ungefär där.

De flesta betalar ingen statlig inkomstskatt, bara kommunal inkomstskatt. Kapitalinkomstskatten på 30 % är för de flesta ungefär som kommunalskatten.

Progessiviteten i inkomstskattesystemet ombesörjs av den staliga inkomstskatten I sista minuten 1990 gjordes i skattereformen på förslag av LO en ändring av reglerna för kommunalskatten. För att lindra skatten för de lägsta inkomsterna bestämes att grundavdraget vid låga inkomster skulle ökas ett antal procent upp till en viss inkomt över 100 000 kr per år, istället skulle sedan grundavdaget minska en viss procent vid inkomst däröver.

Inkomtsskattesystemet består enligt detta av en kommunalskatt som med nyss nämnda undantag är lika med den skatt kommunerna bestämmer samt en statlig skatt vid inkomst över en viss nivå som riksdagen avgör. Till det en kapitalinkomstskatt på 30% oavsett arbetsinkomstens storlek. Man bör observera, att skuldräntor (negativ kapitalinkomst) bör medge avdrag 30%.

Kvar står sedan att de med de lägta inkomsterna får orimligt höga skatter på grund av att grundavdraget inte når upp till lägsta rimliga levnadskostnader.

Levnadskostnader

Politikerna har under årens lopp då och då talat om att skatt bör utgå efter bärkraft och skattekraft och bidrag ska utgå efter behov. Men varken regeringen, riksdagen eller partierna har någonsin under de senaste femtio åren visat upp hushållsbudgetar som visar behov eller visat hur bärkraft hänger ihop med hushållsbudgetar.

Jag har nästan varje år under denna tid redovisat hushållsbudgetar och påpekat att inkomsterna vid låga inkomster inte räcker till hushållsbudgetarna och att skatter och bidrag bör bestämmas med hänsyn till det. Tyvärr har politikerna inte rätttat sig efter det, och fortfarande måste många med låga inkomster betala skatter trots att inkomsterna inte räcker till rimliga levnadskostnader.

Skattefördelningen borde ske efter bärkraft. Den borde ske med hänsyn till inkomst och med hänsyn till hushållsutgifter för rimliga behov.

Skattefördelningen har två dimensioner: Vertikal och horisontell fördelning.

Den vertikla fördelningen gäller fördelningen på personer med samma rimliga utgifter men med olika höga inkomster. Den horisontella fördelningen gäller fördelning på personer med olika rimliga utgifter men samma inkomster.

I den allmänna skattedebatten talas nästan bara om den vertikala fördelningen av skatterna - med hänsyn till inkomstens storlek.

Den vanligaste komplikationen i den horisontella fördelningen är förekomsten av barn. Oberoende av inkomstens storlek medför barn kostnader som det finns skäl att ta hänsyn till vid fördelningen av skatter och bidrag.

Eftersom vi har ett progressivt skattesystem som innebär att man procentuellt tar ut mer skatt vid högre inkomster än vid låga är det olämpligt att utforma hänsynen till barnkostnader som ett avdrag på inkomsten, det innebär att skattelättnad för barn blir större vid höga inkomster än vid låga. Därför sker hänsynen till barn genom barnbidrag som är lika stora oberoende av inkomstens storlek. Barnbidragen kan ses som en negativ skatt.

Före skattereformen 1970 sambeskattades makar. Det ville man komma ifrån och i reformen infördes särbeskattning, dvs makara beskattades var för sig efter sina inkomster. På den tiden var det vanligt att makar fördelade sina insatser så att mannen hade heltidsarbete med penninginkomster medan frun var hemma med barnen och stod vid spisen och tvättbaljan, utan penninginkomster, var hemmafru.

Vid övergång till särbeskattning uppstod problem för hemmafruarna. Mannen behövde kompensation för att han försörjde en hemmafru.

Hemmafrun kunde inte spara in på hushållsutgifterna till de kostnader hon förorsakade mannen. Man införde då ett hemmamakeavdrag som var en horisontell fördelningsfaktor och lika stor vid alla inkomster.

Hade man utformat det som ett avdrag på skatten skulle män med höga inkomster och större marginalskatter få större skattelättnader än de med låga inkomster.

När åren gick blev det färre hemmafruar och hemmamakeavdraget smälte i någon takt med det bort med inflationen. Till slut togs hemmamakeavdraget bort när hemmamakarna (hemmafruarna) var nära utrotade.

I början efter skattereformen 1970 hade man kvar bl a sättet att dra av för räntekostnader, avdrag gjordes med samma maginaleffekt som för inkomsten, dvs ju högre inkomst man hade och ju högre marginalskatt man hade desto mer tjänade man på ränteavdragen,

Direktören med hög lön och hög maginalskatt kunde få större skattelättnader av skuldränteavdragen än den lägst betalda i firman om man hade samma sorts hus att bo i och samma skuldräntor. Det var inte bra.

I skatterformen 1982 rättades detta till något, men i reformen 1990 blev det klart att ränteavdragen blev samma vid olika inkomster. Man stannade då för 30% skatt på ränteinkomster och 30% skatteavdrag för skuldräntor. Hänsynen till räntorna hör till den horisontella fördelningen, räntorna har inget med inkomsterna att göra. Nu får direkören och springpojken vid inkomstbeskattningen samma hänsyn.

Bostadsbidragen hör till de horisontella fördelningshänsynen, men är också dimensionerade efter inkomstens storlek. För barnfamiljerna trappas de av med 20% av ökande inkomst.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska forsätta på samma sätt.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och högre bidrag och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter och högre bidrag.
Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet har framfört krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en **utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördeningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på bantade belopp i konsumentverkets budgetar.**

Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeformer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor,

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdra-

get så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning vid låga inkomster. Det är här fråga om horisontell fördelning där rimliga hushålls-kostnader är olika för ensamma och makar.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återin-föra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat än för kategorierna vuxna ensamma och vuxna makar och man måste då också ta med barntillsynskost-nader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barn-kostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d.

Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnader-na för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnadena för mat och kläder etc.

Beräkningar av barnkostnader har gjorts i Sven Wimnell 10+12 maj 2011+ 7 feb 2013: Barnfattigdom och annan fattigdom.
http://wimnell.com/omr36-39zm.pdf
Det är tidsödande att göra sådana beräkningar, de måste göras för olika barnatal, olika åldrar på barnen, olika inkomstnivåer och för ensamma och makar. Genomsnittskostnaden var 2011 inklusive bostadskostnader omkring 38 000 kr per barn och år,

Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.

2019 är kostnaden per barn cirka 46 000 kr per år inklusive antagna tillsynskostnader för småbarn.

Se senare utredning: Sven Wimnell 22 april 2019:
Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa.
Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019.
http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf

Reglerna för bostadstilläggen för pensionärer är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.

Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30%

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärerer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelningsproblem. Varken de rödgröna eller de borger-

liga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna

I det man bör göra ingår intresse och förbättringar för de lägsta inkomsterna och minskning av gapet mellan fövärvsarbetande och andra.

Vi har offentliga verksamheter och privata verksamheter för hushållen och för näringsverksamheter.

Socialdemokraternas fiender är inte näringsverksamheterna utan de andra partierna. Därför bör socialdemokraterna inte beskatta näringslivets kapital utan beskatta näringslivets kapitalinkomster. Till kapialinkomster hör vinster.

Alla verksamheter bör omges av lämpliga restriktioner som hindrar skador och leverans av onyttigheter. Näringslivet ska hålla god arbetsmiljö, goda löner och trygghet i anställning. Vinster bör beskattas, men att beskatta kapitalet lär inte ha mycket gott med sig, bara leda till onödigt krångel. När kapital säljs kan finns skäl att ta ut skatt, men då är ju kapitalet en vara.

Förbättringar för låginkomster har föreslagits genom införande av bostadsbidrag för barnlösa i förvärvsarbetande åldrar och genom att slopa den nuvarande TV-avgiften. TV-avgiften har avskaffats och ersatts med en särskild avgift.

Skattesystemet innehåller inte bara inkomstskatter utan också andra skatter, och välfärdsfördelningen beror också på gemensamma saker som bekostas med skattemedel, t ex skolor, försvar och bidrag av olika slag. Inkomstskattesystemet är en viktig faktor eftersom det reglerar hushållens tillgång till pengar som behövs för hushållens levnadskostnader.

Hur de gemensamma anordningarna påverkar välfärden för de olika hushållen är oklart och något som de politiska partierna inte försöker redovisa. men gärna spekulerar om.

De stora underskotten vid de lägsta inkomsterna beror på att inkomstskattesystemet inte är konstruerat efter bärkraft utan efter krav om särbeskattning. Grundavdraget är inte satt med hänsyn till levnadskost-nader utan är en byråkratisk konstruktion som inte har med levnadskostnaderna att göra. Systemet är gjort med hänsyn till fördelningar vid högre inkomster. Det negativa utfallet vid de lägsta inkomsterna måste kompenseras med bidrag för att få bättre fördelning efter bärkraft. Bostadsbidrag är därvid lämpligt. Se utredningar för senare år.

Nyss har nämnts om kapital

"Fastighetsskatten, förmögenhetsskatten, arvs- och gåvoskatterna bör ej återinföras. Statliga inkomstskatten bör ej tas bort.

Fastighetsskatterna och förmögenhetsskatterna är ett elände därför att fastigheter och förmögenheter för många inte alltid inbringar pengar som räcker till skatterna. Arvs- och gåvoskatter ger upphov till onödigt manipulerande.

Den mest rättvisa skatten är skatten på förvärvsinkomster som handlar om pengar man disponerar och är mer kontrollerbara än de andra skatterna.
Om förmögenheter: det finns olika slags förmögenheter, man kan ha ett hus eller pengar på banken, men en viktig typ av förmögenhet är den förmåga man har genom kunskaper och erfarenheter. Denna förmögenhet beskattas inte, man beskattar avkastningen av kunnandet, dvs inkomster man har av kunnandet, avkastningen av kunnandet. Samma bör gälla för de materiella förmögenheterna, man beskattar avkastningen.

Ränteavdrag och kapitalinkomstskatter bör ligga kvar på 30%

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållkostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

Vad ingår i skattetabellerna?

I beräkningen av skattetabellerna ingår kommunal och statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster, allmän pensionsavgift, begravningsavgift och avgift till registrerat trossamfund. Även den nya public service-avgiften är inkluderad i skattetabellerna för 2019. Avdrag och skattereduktioner för grundavdrag, allmän pensionsavgift, jobbskatteavdrag och skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning ingår också i tabellerna.
Kolumn 1
Avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som vid årets ingång inte fyllt 65 år om inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag. Tabellen ska tillämpas oavsett om allmän pensionsavgift ska betalas eller inte.

Ensamstående förvärvarbetande är missgynnade i förhållande till makar/sambor.

Ensamståendes levnadskostnader per år 2019 är 174000kr
En makes/sambos kostnad är 134500 kr, dvs 39500 kr lägre och därför blir överskottet för en make 39500 kr högre för en ensamstående. Om makarna var för sig har samma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans

Underskott tillsammans för ett par makar blir på motsvarande sätt 79000 kr lägre än för en ensamstående

2019. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Makar lika inkomst Överskott/år	Årsinkomst per person
6001	626	7512	5375	64500	-109500	-140000	72 000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	-121472	84 000
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	-102920	96 000
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	-84368	108 000
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	-65816	120 000
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	-47336	132 000
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	-28904	144 000
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	-11408 *	156 000
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	5392	168 000
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	22408	180 000
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	39448	192 000
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	56464	204 000
18001	3730	44760	14271	171252	-2748 *	73504	216 000
19001	4020	48240	14981	179772	5772	90544	228 000
20001	4340	52080	15661	187932	13932	106864	240 000
21001	4630	55560	16371	196452	24252	123904	252 000
22001	4921	59052	17080	204960	30960	140920	264 000
23001	5211	62532	17790	213480	39480	157960	276 000
24001	5501	66012	18500	222000	48000	175000	288 000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	192016	300 000
26001	6082	72984	19919	239028	65028	209056	312 000
27001	6373	76476	20628	247536	73536	226072	324 000
29001	6953	83436	22048	264576	90576	260152	348 000
30001	7244	86928	22757	273084	99084	277168	360 000
35001	8848	106176	26153	313836	139836	358672	420 000
40001	10498	125976	29503	354036	180036	439072	480 000
45001	12782	153384	32219	386628	212628	504256	540 000
50001	15432	185184	34569	414828	240828	560656	600 000
55001	18164	217968	36837	442044	268044	615088	660 000
60001	21045	252540	38956	467472	293472	665944	720 000

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Kvinnor och män 20-64 år. Kr/år

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Personer folkbokförda i Sverige både 2016-01-01 och 2016-12-31

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler. Personer folkbokförda i Sverige både 2017-01-01 och 2017-12-31

Decilgrupp	2016	2017	2019 antagande. cirka samma årliga ökning som 216-217. Månad ca	
1	11 855	12 096	13 000	1083
2	96 357	99 028	104 000	8667
3	177 761	183 315	194 000	16167
4	241 790	249 625	265 000	22083
5	289 357	298 285	316 000	26333
6	327 932	337 863	358 000	29833
7	366 546	377 964	401 000	33417
8	414 336	426 988	452 000	37667
9	486 239	499 991	527 000	43917
(9,5				ca 57000)
10	789 273	809 306	849 000	70750

Statistiken inte uppdelad efter ensamstående och makar/sambor. Men ensamstående behöver 2019 inkomst 19000 och makar var för sig 14000 per månad för att klara hushållsbudgetarna på plus. Genomsnitt cirka 16000 kr

Det betyder att cirka 30 % av inkomsttagarna inte klarar sig.

Inkomstskattesystemet är inte uppbyggt efter skatteförmåga och inget talar för att svenska folket vill ha det.

Brister i detta system kompenseras i någon mån av bidrag av olika slag, bland annat barnbidrag och bostadsbidrag för ensamma och makar/sambor med barn.

Ungdomar utan barn kan få ungdomsbostadsbidrag. Äldre utan barn har några år fått bostadsbidrag, men de har i ovist nit tagits bort, det bör snarast återinföras. Det kan enkelt ske genom att höja åldersgränsen för bidrag. Ungdomsbidragen avtrappas med 33,33% av viss stigande inkomst. I ett nytt bidrag för äldre kan det vara 33,33 % eller 20%, som gälller för barnbostadsbidrag.

Se senare utredning: Sven Wimnell 22 april 2019: Bostadsbidrag för barnfamiljer och nya för barnlösa. Bostadstillägg för pensionärer. Utredningar om verksamheter som styr världen. Vårbudgeten 2019. http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf

http://wimnell.com/omr36-39zzs1.pdf sid 34:

Underskott och överskott i hushållsbudgetarna

För inkomståren 2006, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 och 2014 har undersökts hur stora underskotten och överskotten blir i hushålls-butdgetarna för förvärvsarbetande med inkomster mellan 6000 och 60 000 kr per månad, för ensamma och makar med líka stora inkomster.

Underskott och överskott avser det som återstår av inkomsten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnads-kostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kost-naderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Skillnader mellan 2006 och 2014 redovisas i tabellen till höger.

Den borgerliga alliansen har menat att jobbskatteavdragen mest tillfallit låg- och medelinkomsttagare, men tabellen visar att
*** underskotten har ökat för inkomster 13000 och lägre,**
*** att överskotten har minskat för inkomster 14000-25000 och**
*** att överskotten har ökat för inkomster 26000 och högre och med cirka 23000-32000 kr per år för inkomser 35000 och högre.**

Den nya regeringen vill minska jobbskatteavdragen för inkomster 50000 kr och högre och sänka inkomsgränsen för statlig skatt till 35000 kr. Det tycks finnas överskott att ta av.

Försämringarna för inkomster 25000 och lägre borde åtgärdas.

2006-2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan inkomstskatt betalats och det betalats för de minsta rimliga levnadskostnaderna enligt konsumentverkets belopp. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	2006 Över-skott/år	2014	Skillnad	
6001	-64356	**-80536**	**-16180**	**Underskottet har ökat**
7001	-55524	**-71200**	**-15676**	**Underskottet har ökat**
8001	-46692	**-61864**	**-15172**	**Underskottet har ökat**
9001	-37920	**-52528**	**-14608**	**Underskottet har ökat**
10001	-29880	**-43192**	**-13312**	**Underskottet har ökat**
11001	-22176	**-34072**	**-11896**	**Underskottet har ökat**
12001	-14532	**-25612**	**-11080**	**Underskottet har ökat**
13001	-6888	**-17524**	**-10636**	**Underskottet har ökat**
14001	756	**-8716**	**-9472**	**Överskottet har minskat**
15001	8400	**-268**	**-8668**	**Överskottet har minskat**
16001	16044	**8180**	**-7864**	**Överskottet har minskat**
17001	23688	**16280**	**-7408**	**Överskottet har minskat**
18001	31332	**25076**	**-6256**	**Överskottet har minskat**
19001	38976	**33524**	**-5452**	**Överskottet har minskat**
20001	46200	**41624**	**-4576**	**Överskottet har minskat**
21001	53844	**50072**	**-3772**	**Överskottet har minskat**
22001	61488	**58520**	**-2968**	**Överskottet har minskat**
23001	69132	**66968**	**-2164**	**Överskottet har minskat**
24001	76776	**75416**	**-1360**	**Överskottet har minskat**
25001	84420	**83864**	**-556**	**Överskottet har minskat**
26001	92124	**92324**	**200**	**Överskottet har ökat**
27001	98424	**100772**	**2348**	**Överskottet har ökat**
29001	109704	**117668**	**7964**	**Överskottet har ökat**
30001	115344	**126008**	**10664**	**Överskottet har ökat**
35001	143544	**166208**	**22664**	**Överskottet har ökat**
40001	171240	**196712**	**25472**	**Överskottet har ökat**
45001	196440	**224912**	**28472**	**Överskottet har ökat**
50001	221640	**253112**	**31472**	**Överskottet har ökat**
55001	246840	**278972**	**32132**	**Överskottet har ökat**
60001	272040	**304172**	**32132**	**Överskottet har ökat**

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor= 61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	Prelskatt /mån	/år	Efter skatt /mån	/år	Över-skott/år		**Makar lika inkomst** Överskott/år		**Årsinkomst per person**
6001	1364	16368	4637	55644	-64356		-68712 (55644x 2-180000)		
7001	1628	19536	5373	64476	-55524		-51048		84 000
8001	1892	22704	6109	73308	-46692		-33384		96 000
9001	2161	25932	6840	82080	-37920		-15840		108 000
10001	2491	29892	7510	90120	-29880		240	kris-	120 000
11001	2849	34188	8152	97824	-22176		15648	gräns	132 000
12001	3212	38544	8789	104468	-14532		20936		144 000
13001	3575	42900	9426	113112	- 6888		46224		156 000
14001	3938	47256	10063	120756	756	kris-	61512		168 000
15001	4301	51612	10700	128400	8400	gräns	76800		180 000
16001	4664	55968	11337	136044	16044		92088		192 000
17001	5027	60324	11974	143688	23688		107376		204 000
18001	5390	64680	12611	151332	31332		122554		216 000
19001	5753	69036	13248	158976	38976		137952		228 000
20001	6151	73812	13850	166200	46200		152400		240 000
21001	6514	78168	14487	173844	53844		167688		252 000
22001	6877	82524	15124	181488	61488		182976		264 000
23001	7240	86880	15761	189132	69132		198264		276 000
24001	7603	91236	16398	196776	76776		213552		288 000
25001	7966	95592	17035	204420	84420		228840		300 000
26001	8324	99888	17677	212124	92124		244248		312 000
27001	8799	105588	18202	218424	98424		256848		324 000
29001	9859	118308	19142	229704	109704		279408		348 000
30001	10389	124668	19612	253344	115344		290688		360 000
35001	13039	156468	21962	263544	143544		347088		420 000
40001	15731	188772	24270	291240	171240		402480		480 000
45001	18631	223572	26370	316440	196440		452880		540 000
50001	21531	258372	28470	341640	221640		503280		600 000
55001	24431	293172	30570	366840	246840		553680		660 000
60001	27331	327972	32670	392040	272040		604080		720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**	
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	836	10032	5165	61980	-62020		-62040 (61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927	71124	-52876		- 43752	**Ensams**
8001	1338	16056	6663	79956	-44044		-26088	**förbättring**
9001	1602	19224	7399	88788	-35212		-8424	**på skatten**
10001	1910	22920	8091	97092	-26908		8184 kris-	**2006 - 2008**
11001	2230	26760	8771	105252	-18748		24504 gräns	3428
12001	2551	30612	9450	113400	-10600		40800	3932
13001	2872	34464	10129	121548	- 2452		57096	4436
14001	3193	38316	10808	129696	5696	kris-	73392	4940
15001	3513	42156	11488	137836	13856	gräns	83672	5456
16001	3834	46008	12167	146004	22004		106008	5960
17001	4155	49860	12846	154152	30152		122304	6464
18001	4475	53700	13526	162312	38312		138624	6980
19001	4796	57552	14205	170460	46460		154920	7484
20001	5149	61788	14852	178224	54224		170448	8024
21001	5470	65640	15531	186372	62372		186744	8528
22001	5790	69480	16211	194532	70532		203064	9044
23001	6111	73332	16890	202680	78680		219360	9548
24001	6435	77220	17569	210892	86828		235784	10052
25001	6766	81192	18235	218882	94820		251764	10400
26001	7097	85164	18904	226848	102848		267696	10724
27001	7428	89136	19573	234876	110876		283752	12452
29001	8247	98964	20754	249048	125048		312096	15344
30001	8777	105324	21224	254688	130688		323376	15344
35001	11427	156468	23574	282888	158888		379776	15344
40001	14077	168924	25924	311088	187088		436176	15848
45001	16874	202488	28127	337524	213524		489048	17084
50001	19774	237288	30227	362724	238724		539448	17084
55001	22674	272088	32327	387924	263924		589848	17084
60001	25574	306888	34427	413124	289124		640248	17084

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**	
Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	729	8748	5272	63264	-66736		-68472 (63264x2-195000)	
7001	977	11724	6024	72288	-57712		- 50424	**Ensams**
8001	1225	14700	6776	81312	-48688		-32376	**förbättring**
9001	1474	17688	7527	90324	-39676		-14352	**på översk.**
10001	1745	20940	8256	99072	-30928		3144 kris-	**2006 - 2009**
11001	2055	24660	8946	107352	-22648		19704 gräns	- 472
12001	2365	28380	9636	115632	-14368		36264	+164
13001	2676	32112	10325	123900	- 6100		52800	788
14001	2986	35832	11015	132180	2180	kris-	69360	1424
15001	3297	39564	11704	140448	10448	gräns	85896	2048
16001	3607	43284	12394	148728	18728		102456	2684
17001	3918	47016	13083	156996	26996		118992	3308
18001	4228	50736	13773	165276	35276		135552	3944
19001	4539	54468	14462	173544	43544		152088	4568
20001	4881	58572	15120	181440	51440		167880	5240
21001	5191	62292	15810	189720	59720		184440	5876
22001	5502	66024	16499	197988	67988		200976	6500
23001	5812	69744	17189	206268	76268		217536	7136
24001	6123	73476	17878	214536	84536		234072	7760
25001	6437	77244	18564	222768	92768		250536	8348
26001	6768	81216	19233	230796	100796		266592	8672
27001	7100	85200	19901	238812	108812		282624	10388
29001	7761	93132	21240	254880	124880		314760	15176
30001	8091	97092	21910	262920	132920		330840	17576
35001	10444	125328	24557	294684	164684		394368	21140
40001	13094	157128	26907	322884	192884		450768	21644
45001	15759	189108	29242	350904	220904		586808	24464
50001	18659	223908	31342	376104	246104		557208	24464
55001	21559	258708	33442	401304	271304		557208	24464
60001	24459	293508	35542	426504	296504		658008	24464

2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**	
Mån lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år		Överskott /år	
6001	687	8244	5314	63768	-70232		-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083	72996	-61004		- 55008	**Ensams**
8001	1149	13788	6852	82224	-51776		-36552	**förbättring**
9001	1380	16560	7621	91452	-42548		-18096	**på översk.**
10001	1644	19728	8357	100284	-33716		-432 kris-	**2006 - 2010**
11001	1943	23316	9058	108696	-25304		16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757	117084	-16916		33168	-2384
13001	2545	30540	10456	125472	- 8528		49944	-1640
14001	2846	34152	11155	133860	- 140 kris-		66720	-896
15001	3147	37764	11854	142248	8248 gräns		83496	-152
16001	3448	41376	12553	150636	16636		100272	592
17001	3749	44988	13252	159024	25024		117048	1336
18001	4050	48600	13951	167412	33412		133824	2080
19001	4351	52212	14650	175800	41800		150600	2824
20001	4682	56184	15319	183828	49828		166656	3628
21001	4983	59796	16018	192216	58216		183434	4372
22001	5284	63408	16717	200604	66604		200208	5116
23001	5585	67020	17416	208992	74992		216984	5860
24001	5886	70732	18115	217380	83380		233760	6604
25001	6201	74412	18800	225600	91600		250200	7180
26001	6532	78384	19469	233628	99628		266256	7504
27001	6863	82356	20138	241656	107656		282312	9232
29001	7524	90288	21477	257724	123724		314448	14020
30001	7854	94248	22147	265764	131764		330528	16424
35001	10134	121608	24867	298404	164404		395808	20860
40001	12784	153408	27217	326604	192604		452208	21364
45001	15434	185208	29567	354804	220804		508608	24364
50001	18323	219876	31678	380136	246136		559272	24496
55001	21223	254676	33778	405336	271336		609672	24496
60001	24123	289476	35878	430536	296536		660072	24496

2011. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							**Makar lika inkomst**
Mån. lön	**Prelskatt /mån**	**Prelskatt /år**	**Efter skatt /mån**	**Efter skatt /år**	**Över-skott/år**		**Överskott /år**
6001	**680**	**8160**	**5321**	**63852**	**-70148**		**- 73296**
7001	**911**	**10932**	**6090**	**73080**	**-60920**		**- 54840**
8001	**1142**	**13704**	**6859**	**82308**	**-51692**		**- 36384**
9001	**1373**	**16476**	**7628**	**91536**	**-42464**		**- 17928**
10001	**1630**	**19560**	**8371**	**100452**	**-33548**		**- 96 kris-**
11001	**1930**	**23160**	**9071**	**108852**	**-25148**		**16704 gräns**
12001	**2231**	**26772**	**9770**	**117240**	**-16760**		**33480**
13001	**2532**	**30384**	**10469**	**125628**	**- 8372**		**50256**
14001	**2833**	**33996**	**11168**	**134016**	**16 kris-**		**67032**
15001	**3134**	**37608**	**11867**	**142404**	**8404**	**gräns**	**83808**
16001	**3435**	**41220**	**12566**	**150792**	**16792**		**100584**
17001	**3736**	**44832**	**13265**	**159180**	**25180**		**117360**
18001	**4037**	**48444**	**13964**	**167568**	**33568**		**134136**
19001	**4338**	**52056**	**14663**	**175956**	**41956**		**150912**
20001	**4669**	**56028**	**15332**	**183984**	**49984**		**166968**
21001	**4970**	**59640**	**16031**	**192372**	**58372**		**183794**
22001	**5271**	**63252**	**16730**	**200760**	**66760**		**200520**
23001	**5572**	**66864**	**17429**	**209148**	**75148**		**217296**
24001	**5873**	**70476**	**18128**	**217536**	**83536**		**234072**
25001	**6181**	**74172**	**18820**	**225840**	**91840**		**250680**
26001	**6510**	**78120**	**19491**	**233892**	**99892**		**266784**
27001	**6843**	**82116**	**20167**	**242004**	**108004**		**283008**
29001	**7504**	**90048**	**21497**	**257964**	**123964**		**314928**
30001	**7834**	**94008**	**22167**	**266004**	**132004**		**331008**
35001	**9931**	**119172**	**25070**	**300840**	**166840**		**400680**
40001	**12581**	**150972**	**27420**	**329040**	**195040**		**457080**
45001	**15231**	**182772**	**29770**	**357240**	**223240**		**513480**
50001	**18054**	**216648**	**31947**	**383364**	**249364**		**565728**
55001	**20954**	**251448**	**34047**	**408564**	**274564**		**616128**
60001	**23854**	**286248**	**36147**	**433764**	**299764**		**666528**

2012. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4900 kr per mån = 58 800 kr per år för ensam och 6000 kr per mån för makar/sambor= 72 000 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 142 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 216 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	660	7920	5341	64092	-77908		- 87816
7001	891	10692	6110	73320	-73178		- 69360
8001	1122	13464	6879	82548	-59452		- 50904
9001	1353	16236	7648	91776	-50224		- 32448
10001	1591	19092	8410	100920	-41080		- 14160 kris-
11001	1891	22692	9110	109320	-32680		2640 gräns
12001	2192	26304	9809	117708	-24492		19416
13001	2493	29916	10508	126096	-15904		36192
14001	2794	33528	11207	134484	-7516	kris-	52968
15001	3095	37140	11906	142872	872	gräns	69744
16001	3396	40752	12605	151260	9260		86520
17001	3697	44364	13304	159648	17648		113296
18001	3998	47976	14003	168036	26036		120072
19001	4299	51588	14702	176424	34424		136848
20001	4630	55560	15371	184452	42452		152904
21001	4931	59172	16070	192840	50840		169680
22001	5232	62784	16769	201228	59228		186456
23001	5533	66396	17468	209616	67616		217296
24001	5834	70008	18167	218004	76004		203232
25001	6135	73620	18866	226392	84392		236784
26001	6451	77412	19550	234600	92600		253200
27001	6782	81384	20219	242628	100628		269256
29001	7445	89340	21556	258672	116672		301344
30001	7775	93300	22226	266712	124712		317424
35001	9565	114780	25436	305232	163232		394464
40001	12215	146580	27786	333432	191432		45o864
45001	14865	178380	30136	361632	219632		507264
50001	17578	210396	32423	389076	247076		562152
55001	20478	245736	34523	414276	272276		612552
60001	23378	280536	36623	439476	297476		662952

2013 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6100 kr per mån för makar/sambor= 73 200 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 220 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	575	6900	5426	65112	-79888		- 89776
7001	779	9348	6222	74664	-70336		- 70672
8001	982	11784	7019	84228	-60772		- 51544
9001	1185	14220	7816	93792	-51208		- 32416
10001	1388	16656	8613	103356	-41080		- 13288 kris-
11001	1651	19812	9350	112200	-32800		4400 gräns
12001	1916	22992	10085	121020	-23980		22040
13001	2180	26160	10821	129852	-15148		39704
14001	2445	29340	11556	138672	-6328	kris-	57344
15001	2683	32196	12318	147816	2816	gräns	75632
16001	2948	35376	13053	156636	11636		93272
17001	3240	38880	13761	165132	20132		110264
18001	3504	42048	14497	173964	28964		127928
19001	3769	45228	15232	182784	37784		145568
20001	4060	48720	15941	191292	46292		162584
21001	4325	51900	16676	200112	55112		180224
22001	4590	55080	17411	208932	63932		197864
23001	4855	58260	18146	217752	72752		215504
24001	5120	61440	18881	226572	81572		233144
25001	5384	64608	19617	235404	90404		250808
26001	5655	67860	20346	244152	99152		268304
27001	5946	71352	21055	252660	107660		285320
29001	6529	78348	22472	269664	124664		319328
30001	6819	81828	23182	278184	133184		336368
35001	8269	99228	26732	320784	175784		421568
40001	10654	127848	29347	352164	207164		484328
45001	13104	157248	31897	382764	237764		545528
50001	15554	186648	34447	413364	268364		606728
55001	18244	218928	36754	441084	296084		662168
60001	20944	251328	39057	468684	323684		717368

2014 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5100 kr per mån = 61 200 kr per år för ensam och 6200 kr per mån för makar/sambor= 74 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 145 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 222 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	629	7548	5372	64464	-80536		- 93072
7001	851	10212	6150	73800	-71200		- 70672
8001	1073	12876	6928	83136	-61864		- 55728
9001	1295	15540	7706	92472	-52528		- 37056
10001	1517	18204	8484	101808	-43192		- 18384 kris-
11001	1757	21084	9244	110928	-34072		-144 gräns
12001	2052	24624	9949	119388	-25612		16776
13001	2378	28536	10623	127476	-17524		32952
14001	2644	31728	11357	136284	-8716	kris-	50568
15001	2940	35280	12061	144732	-268	gräns	67464
16001	3236	38832	12765	153180	8180		84360
17001	3561	42732	13440	161280	16280		100560
18001	3828	45936	14173	170076	25076		118152
19001	4124	49488	14877	178524	33524		135048
20001	4449	53388	15552	186624	41624		151248
21001	4745	56940	16256	195072	50072		168144
22001	5041	60492	16960	203520	58520		185040
23001	5337	64044	17664	211968	66968		201936
24001	5633	67596	18368	220416	75416		218832
25001	5929	71148	19072	228864	83864		222000
26001	6224	74688	19777	237324	92324		218808
27001	6520	78240	20481	245772	100772		269544
29001	7112	85344	21889	262668	117668		303336
30001	7417	89004	22584	271008	126008		320016
35001	9067	108804	25934	311208	166208		400416
40001	11525	138300	28476	341712	196712		461424
45001	14175	171700	30826	369912	224912		517824
50001	16825	201900	33176	398112	253112		574224
55001	19670	236040	35331	423972	278972		625944
60001	22570	270840	37431	449172	304172		676344

2016 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5300 kr per mån = 63 200 kr per år för ensam och 6450 kr per mån för makar/sambor= 77 400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 149 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 232 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	630	7560	5371	64452	-84548		- 103096
7001	852	10224	6148	73788	-75212		- 84424
8001	1074	12888	6927	83124	-65876		- 65752
9001	1296	15552	7705	92460	-56540		- 47080
10001	1518	18216	8483	101796	-47204		- 28408 kris-
11001	1760	21120	9241	110892	-38108		-10216 gräns
12001	2056	24672	9945	119340	-29660		6680
13001	2352	28224	10649	127788	-21212		23576
14001	2647	31764	11354	136248	-12752	kris-	40496
15001	2943	35316	12058	144696	-4304	gräns	57392
16001	3239	38868	12762	153144	4144		74288
17001	3535	42420	13466	161592	12592		91184
18001	3831	45972	14170	170040	21040		108080
19001	4127	49524	14874	178488	29488		124976
20001	4452	53424	15549	186588	47588		141176
21001	4748	56976	16253	195036	46036		158072
22001	5044	60528	16957	203484	54484		174968
23001	5340	64080	17661	211932	62932		191864
24001	5636	67632	18365	220380	71380		208760
25001	5932	71184	19069	228828	79828		225656
26001	6228	74736	19773	237276	88276		242552
27001	6524	78288	20477	245724	96724		259448
29001	7115	85380	21886	262632	113632		293264
30001	7423	89076	22578	270936	121936		309872
35001	9073	108876	25928	311136	166208		390272
40001	11376	136512	28825	343500	194500		455000
45001	14026	168312	30975	371700	222700		511400
50001	16682	200184	33319	399828	250828		567656
55001	19581	234972	35420	425040	276040		618080
60001	22631	271572	37370	448440	299440		664880

2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam							Makar lika inkomst
Mån.	Prelskatt		Efter skatt		Över-		Överskott
lön	/mån	/år	/mån	/år	skott/år		/år
6001	622	7464	5379	64548	-90452		- 109904
7001	844	10128	6157	73884	-81116		- 91232
8001	1066	12792	6435	83220	-71780		- 72560
9001	1288	15456	7713	92556	-62444		- 53888
10001	1510	18120	8491	101892	-53108		- 35216
11001	1743	20916	9258	111096	-43904		-16808 kris-
12001	2038	24456	9963	119556	-35444		112 gräns
13001	2334	27888	10667	128004	-26996		17008
14001	2630	31560	11371	136452	-18548		33904
15001	2926	35112	12075	144900	-10100	kris-	50800
16001	3222	38664	12779	153348	-1652	gräns	67696
17001	3518	42216	13483	161796	6796		84592
18001	3814	45768	14187	170244	15244		101488
19001	4110	49320	14891	178692	23692		118384
20001	4435	53220	15566	186792	31792		134584
21001	4731	56772	16270	195240	40240		151480
22001	5027	60324	16974	203688	48688		168376
23001	5323	63876	17678	213136	57136		187272
24001	5619	67428	18382	220584	65584		202168
25001	5915	70980	19086	229032	74032		219064
26001	6211	74532	19790	237480	82480		235960
27001	6507	78084	20477	245928	90928		252856
29001	7096	85152	21905	262860	107860		286720
30001	7394	88728	22607	271284	116284		303568
35001	9044	108528	25957	311484	156484		383968
40001	11199	134388	28802	345624	190624		452248
45001	13849	166188	31152	373824	218824		518648
50001	16499	197988	33502	402024	247024		565048
55001	19333	231996	35668	428016	273016		617032
60001	22383	268596	37618	451416	296416		663832

2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.

Ensam			Makar lika inkomst		
Mån.	Över-		Överskott		skillnad
lön	skott/år		/år	per person ensam-	en make
6001	-90452		- 109904	-54952	35500
7001	-81116		- 91232	-45616	35500
8001	-71780		- 72560	-36280	35500
9001	-62444		- 53888	-26944	35500
10001	-53108		- 35216	-17608	35500
11001	-43904		-16808 kris-	-8404	35500
12001	-35444		112 gräns	56	35500
13001	-26996		17008	8504	35500
14001	-18548		33904	16952	35500
15001	-10100	kris-	50800	25400	35500
16001	-1652	gräns	67696	33848	35500
17001	6796		84592	42296	35500
18001	15244		101488	50744	35500
19001	23692		118384	59192	35500
20001	31792		134584	67292	35500
21001	40240		151480	78740	35500
22001	48688		168376	84188	35500
23001	58136		187272	93636	35500
24001	65584		202168	101084	35500
25001	74032		219064	109532	35500
26001	82480		235960	117980	35500
27001	90928		252856	126428	35500
29001	107860		286720	143360	35500
30001	116284		303568	151784	35500
35001	156484		383968	191984	35500
40001	190624		452248	226124	35500
45001	218824		508648	254324	35500
50001	247024		565048	282524	35500
55001	273016		617032	308516	35500
60001	296416		663832	331916	35500

2019. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Makar lika inkomst Överskott/år	Årsinkomst per person
6001	626	7512	5375	64500	-109500	-140000	72 000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	-121472	84 000
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	-102920	96 000
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	-84368	108 000
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	-65816	120 000
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	-47336	132 000
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	-28904	144 000
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	-11408 *	156 000
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	5392	168 000
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	22408	180 000
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	39448	192 000
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	56464	204 000
18001	3730	44760	14271	171252	-2748 *	73504	216 000
19001	4020	48240	14981	179772	5772	90544	228 000
20001	4340	52080	15661	187932	13932	106864	240 000
21001	4630	55560	16371	196452	24252	123904	252 000
22001	4921	59052	17080	204960	30960	140920	264 000
23001	5211	62532	17790	213480	39480	157960	276 000
24001	5501	66012	18500	222000	48000	175000	288 000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	192016	300 000
26001	6082	72984	19919	239028	65028	209056	312 000
27001	6373	76476	20628	247536	73536	226072	324 000
29001	6953	83436	22048	264576	90576	260152	348 000
30001	7244	86928	22757	273084	99084	277168	360 000
35001	8848	106176	26153	313836	139836	358672	420 000
40001	10498	125976	29503	354036	180036	439072	480 000
45001	12782	153384	32219	386628	212628	504256	540 000
50001	15432	185184	34569	414828	240828	560656	600 000
55001	18164	217968	36837	442044	268044	615088	660 000
60001	21045	252540	38956	467472	293472	665944	720 000

2017 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5200 kr per mån = 62 400 kr per år för ensam och 6400 kr per mån för makar/sambor= 76 800 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 155 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 239 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Inkomstskatt i % av inkomst	
							1 1 008 kr/mån
6001	622	7464	5379	64548	-90452	10,4	Decilgrupp
7001	844	10128	6157	73884	-81116	12,1	
8001	1066	12792	6435	83220	-71780	13,3	2 8 252 kr/mån
9001	1288	15456	7713	92556	-62444	14,3	
10001	1510	18120	8491	101892	-53108	15,1	
11001	1743	20916	9258	111096	-43904	15,8	
12001	2038	24456	9963	119556	-35444	17,0	
13001	2334	27888	10667	128004	-26996	18,0	
14001	2630	31560	11371	136452	-18548	18,8	
15001	2926	35112	12075	144900	-10100	19.5	3 15 276 kr/mån
16001	3222	38664	12779	153348	-1652	20,1	
17001	3518	42216	13483	161796	6796	20.7	
18001	3814	45768	14187	170244	15244	21,2	
19001	4110	49320	14891	178692	23692	21,6	
20001	4435	53220	15566	186792	31792	22,2	4 20 802 kr/mån
21001	4731	56772	16270	195240	40240	22.5	
22001	5027	60324	16974	203688	48688	22,8	
23001	5323	63876	17678	213136	57136	23,1	* Medianinkomst
24001	5619	67428	18382	220584	65584	23,4	23 467 kr/månad
25001	5915	70980	19086	229032	74032	23,7	2017 enl SCB
26001	6211	74532	19790	237480	82480	23,9	(20-64 år)
27001	6507	78084	20477	245928	90928	24,1	* Medelinkomst
29001	7096	85152	21905	262860	107860	24,5	27 450 kr/månad
30001	7394	88728	22607	271284	116284	24.6	2017 enl SCB
35001	9044	108528	25957	311484	156484	25,8	
40001	11199	134388	28802	345624	190624	28,0	9 41 666 kr/mån
45001	13849	166188	31152	373824	218824	30.8	
50001	16499	197988	33502	402024	247024	33,0	
55001	19333	231996	35668	428016	273016	35,2	
60001	22383	268596	37618	451416	296416	37,3	10 67 442 kr/mån

2019. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 5700 kr per mån = 68400 kr per år för ensam och 7000 kr per mån för makar/sambor= 84000kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 174 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 269000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam Mån. lön	Prelskatt /mån	Prelskatt /år	Efter skatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år	Inkomstskatt i% av inkomst	Årsinkomst per person
6001	626	7512	5375	64500	-109500	10,4	72 000
7001	854	10248	6147	73764	-100236	12,2	84 000
8001	1081	12297	6920	83040	-90960	13,5	96 000
9001	1308	15696	7693	92316	-81684	14,5	108 000
10001	1535	18420	8466	101592	-72408	15,3	120 000
11001	1765	21180	9236	110832	-62168	16,0	132 000
12001	1997	23964	10004	120048	-53952	16,6	144 000
13001	2268	27216	10733	128796	-45204	17,4	156 000
14001	2568	30816	11433	137196	-36804	18,3	168 000
15001	2859	34308	12149	145704	-28296	19.0	180 000
16001	3149	37788	12852	154224	-19776	19,7	192 000
17001	3440	41280	13561	162732	-11268	20,2	204 000
18001	3730	44760	14271	171252	-2748	20,7	216 000
19001	4020	48240	14981	179772	5772	21,2	228 000
20001	4340	52080	15661	187932	13932	21,7	240 000
21001	4630	55560	16371	196452	24252	22,0	252 000
22001	4921	59052	17080	204960	30960	22,3	264 000
23001	5211	62532	17790	213480	39480	22,7	276 000
24001	5501	66012	18500	222000	48000	22,9	288 000
25001	5792	69504	19209	230508	56508	23,2	300 000
26001	6082	72984	19919	239028	65028	23,4	312 000
27001	6373	76476	20628	247536	73536	23,6	324 000
29001	6953	83436	22048	264576	90576	24,0	348 000
30001	7244	86928	22757	273084	99084	24,1	360 000
35001	8848	106176	26153	313836	139836	25,3	420 000
40001	10498	125976	29503	354036	180036	26,2	480 000
45001	12782	153384	32219	386628	212628	28,4	540 000
50001	15432	185184	34569	414828	240828	30,7	600 000
55001	18164	217968	36837	442044	268044	33,0	660 000
60001	21045	252540	38956	467472	293472	35,1	720 000

Välfärd i hushållsverksamheterna

I början på mars 2020 sa regeringen vad jag minns: "Nu ska vi ta itu med välfärden. " Men Coronan kom och rubbade alla cirklar. Sedan en tid har regeringen några organisationer för klimat och corona och man kan börja med välfärden igen,

Men regeringen har ingen omfattande välfärdsplanering vad jag kan se, Jag har länge föreslagit regeringen att ordna hushållsverksamheterna som en grund för välfärden. Jag har föreslagit socialförsäkringsministern som ansvarig för hushållsverksamheterna eftersom socialfärsäkringarna inte kan utformas utan kunskap om hushållsverksamheterna och vad de kostar.

Socialförsäkringsministrarna har dock inte förstått detta utan fortsätter i de gamla spåren och bara tycker om socialförsäkringarna utan att beakta hushållsverksamheterna på ett synligt sätt.

I dagens läge mellan de vänsteranknutna partierna och de borgerliga partierna betyder regeringens inställning svårigheter för vänsterpartierna att få tillräckligt många röster i valen nästa gång. Rent ut sagt missköter regeringen och vänsterpartierna politiken så att det är stor risk att de förlorar valen och vi återigen får åtta långa år med högerpartier vid makten.

De många människor som har låga inkomster och inte får några förbättringar kan inte se att det är någon mening med att rösta vänster.

Att göra det möjligt att få fler röster var ett av skälen till förslaget att öka bostadsbidraget för barnlösa ungdomar till att omfatta även åldrarna över 29 år upp till pensionsåldern . Det bostadsbidraget har funnits tidigare men tagits bort. Det finns ingen anledning att missgynna de äldre åldrarna.

Kompensation vid de lägsta inkomsterna för alltför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.

Skattereformen 1970 handlade om att ersätta det gamla sambeskattningssystemet med särbeskattning. Det hade varit möjligt att i någon mån göra fördelningen efter skatteförmåga, men det blev att inkomstskatten skulle vara lika för alla med samma inkomst men progressiv så att skatterna blev högre vid högre inkomst. En ledande folkpartist var vid fråga mycket noga med att det skulle vara så.

Det följde med vid 1990 års skattereform. Och politikerna har inga bekymmer med de svåra konsekvenser som uppstår.

Årliga levnadskostnaderna är nu cirka 170 000 kr för ensam förvärvsarbetande utan barn och för makar/sambor tilllsammans cirka 262 000 kr (2x131 000). Om makarna var för sig har sam-ma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans 2x39 000kr= 78 000kr mera disponibelt i plånboken sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Det räcker för årskostnaderna för två barn, men alla makar/ sambor har inte barn.

Det här gäller när ensamma har inkomster över cirka 18 000 kr per månad och makar var för sig cirka 11 000 kr per månad.

Vid lägre inkomster blir det underskott i hushållsbudgeterna. Underskotten beror bl a på låga grundavdrag som år högst cirka 36 000 kr år 2020, dvs högst cirka 20 % av lägsta rimliga levnadskostnader 170 000 kr för ensamma

Det hjälper inte att ändra grundavddrag. För att det ska bli någon förbättring för de lägsta inkomsterna mäste införas något som gäller de horisontella fördelningarna och lämpligt är att införa regler om bostadsbidrag.

Det finns bostadsbidrag för barnlösa ungdomar under 29 år, med låga inkomster. En tid fanns bostadsbidrag också för barnlösa över 29 år men de avskaffades i ovist nit.

Bostadsbidrag för äldre barnösa upp till pensionsåldern bör snarast införas. De ska inte betraktas som bidrag utan som kompensation för alltör låga grundavdrag vid låga inkomster.

De kan göras i princip som för yngre där bostadsbidragen är gjorda med hänsyn till skillnaderna i bostadskostnad för ensamma och makar/sambor. Det behandlas mer utförligt i det följande

Barnfamiljer med bostadsbidrag. Förslag för 2019

Enligt gällande regler för barnfamiljernas bostadsbidrag ska de trappas av med 20% av den del av inkomsten som överstiger 150 000 kr per år.

Det bör höjas till 200 000 kr per år= 16 666 kr per månad.

För ensamma med 1, 2 och 3 barn räcker då inkomsterna efter skatt till levnadskostnader ungefär enligt konsumentverkets beräknade kostnader mm och hyror för lägenheter enligt boverkets krav.

Enligt beräkningarna i det föregående ligger den lämpliga inkomstgränsen för ensamma på cirka 17000 kr per månad= 204 000 kr per år

För makar/sambor med 1 barn skulle avtrappningen kunna börja vid cirka 14 000 kr per månad, för 2 barn vid inkomst cirka 16 000 kr och för 3 barn vid cirka 17 000 kr. För enkelhets skull kan man nog sätta gränsen till 16 666 kr per månad = 200 000 kr/ år.

Marginalskatten i avtrappningsperioderna är cirka 30%, bostadsbidragen avtrappas med 20% och barntillsynsavgifterna ligger kanske på 2-4% av inkomsterna. Summan blir marginal-effekter cirka 52-54%.

Om inkomstgränsen för avtrappnings början höjs med 50000 kr innebär det att avtrappningarna minskar med 10000kr under året. Om man behåller gränsen vid 150000 kr betyder det att levnadskostnad 174000 kr för ensam förälder minskar till 164000 kr. För makarna minskar 269000 till 259000.
Men vill man ha mer exakt måste man räkna mer exakt.

Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar. Förslag för 2019

För bostadsbidrag till enamma utan barn föreslås här samma bidrag som för åldrarn 18-29 år och samma avtrappningsfaktor 33,33%, men inkomstgräns för avtrappningens början som är satt så att bidraget är avtrappat vid inkomst där underskotten är noll. Cirka 18300 kr/månad = cirka 220000 kr/ år för ensam och cirka 13700 kr/månad = 164400 kr/år per make för makar.

Enligt reglerna kan bostadsbidraget bli 90% av hyran mellan 1800 och 2600 kr per månad = 720 kr per månad = 8640 kr per år. Samt 65% av hyran mellan 2600 och 3600= 650/mån = 7800 kr per år. Ensam summa bidrag och makar summa bidrag 16440 kr per år =1370 kr/månad.

16440 är 9,45% av hela levnadskostnaderna 174000 för ensam.
16440 är 6,11% av hela levnadskostnaden 269000 för makar.
Då bör man komma ihåg att skattesystemet gynnar makar med 39000kr på året i förhållande till ensam.

Om makarna var för sig har samma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans 2x39500kr= 79000 kr mera disponibelt sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Avtrappningssträckan blir 49320 kr per år. Inkomst när bidraget för ensam tar slut om avtrappning sker från inkomst 41000 kr blir: 41000+49320= 90320 per år = 7527kr/mån.

Om man höjer gränsen för avtrappnings början till 220000-49320= 170 680=14223kr/månad ska underskottet bli noll.

Kontroll: Inkomst 220000 minus skatt cirka 45802= 174198 nästan precis som ensams levnadskostnader 174000
För makarna blir avtrappningsgänsen 164400x2 minus 49320= 279480. 139740 per make.
Kontroll: Inkomst 164400 minus skatt 29376 =134664 för varje make= 269328 för båda, nästan precis som makars levnadskostnader 269000

Bostadsbidragen bör trappas av från inkomst 170680 kr för ensam och trappas av från inkomst 139740 för make.

De beloppen bör rundas av på lämpligt sätt, förslagsvis inkomstgräns när bostadsbidrag ska börja trappas av med 33,33%:
170 000 för ensam = 14157 kr /månad och
140 000 för make = 11667 kr/månad.

Bidragen är slutavtrappade vid inkomst cirka
För ensam 18300 kr/ månad
För makar 13700 kr/månad för make

Avtrappning sker
För ensam: inkomster mellan 14157 och 18300 kr/ månad.
För make: inkomster mellan 11667 och 13700 kr/ månad.
Marginalskatten är i dessa intervall cirka 29% för ensam och cirka 23% för makar. Med avtrappning 33.33% för bostadsbidrag gör det summa marginaleffekt cirka 62% för ensam och cirka 56% för makar. Vid kommunal utebitering 33% som är nästan precis som genomsnittet i Sverige.

Om avtrappningseffekt 20% hade valts hade marginaleffekterna kblivit lägre, men avtrappningarna hade börjat vid en lägre inkomst så att bidragen blivit lägre vid lägre inkomster. Därför har faktorn 33,33% valts istället för 20%. 33,33% är också det som gäller för ungdomsbostadsbidragen. Förslaget för äldre har tidigare innehållit 20% och det kanske kan accepteras, men då får man räkna om.

Socialförsäkringsbalken

Kapitel 97

"**Förmögenhet**

6 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten ska göras med 15 procent av den sammanlagda förmögenhet som överstiger 100 000 kronor, avrundad nedåt till helt tiotusental kronor.

I den sammanlagda förmögenheten ingår förmögenhet för varje försäkrad samt för varje barn som avses i 96 kap. 4, 5 a och 9 §§. I fråga om barn som avses i 96 kap. 5 a § ska dock endast hälften av den förmögenhet som tillhör barnet ingå i den sammanlagda förmögenheten. *Lag (2017:1123).*

7 § Tillägg för makars förmögenhet ska fördelas på makarna i förhållande till deras respektive andel av den sammanlagda förmögenheten.

Tillägg för barns förmögenhet ska fördelas lika mellan makar.

8 § Förmögenheten beräknas enligt lagen (2009:1053) om förmögenhet vid beräkning av vissa förmåner, om inte annat följer av 9 och 10 §§.

Förmögenheten beräknas per den 31 december det år som bostadsbidraget avser. "

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen bör avskaffas. Regeln bör avskaffas även för bostadsbidrag till personer utan barn och för pensionärernas bostadstillägg.

Detta bör gälla också för ungdomsbostadsbidragen och bidragen till äldre barnlösa

Bostadtillägg och garantipension för pensionärer.

Verkan av kapital

Varken promemorian, regeringen eller utredningarna behandlar inverkan av kapital enligt de gällande reglerna.

De gällande reglerna om att 15 % av kapital ska tas upp som inkomst vid bostadstilägg för pensionärer bör tas bort. Det är särskilt viktigt att taxeringsvärden för pensionärernas fritidshus tas bort.

De gällande reglerna säger att kapital över 100 000 kr för ensam och 200 000 för makar ska inverka på bostadstilläggen så att 15% ska tas upp som inkomst. Det innbär en förmögenhetsskatt för dem med låga inkomster vilket är synnerligen orättvist eftersom de med högre inkomst inte betalar någon förmögenhetsskatt.

Vid skattereformen 1970 sattes de nuvarande gränserna 100 000 och 200 000 till 75 000 och 150 000 och skulle de har räknats upp med inflationen enligt KPI skulle de nu ha varit drygt 400 000 och 800 000.

Att de gällande reglerna för bostadstilläggen är mycket krävande och olämpliga för pensionärer med låga inkomster har påpekats under flera decennier och det är anmärkningsvärt att regeringen och utredningarna inte beaktar detta.

Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnads-kostnader, i förhållande till inkomster, skatter och bidrag som gör att det går att bedöma skäligheten i de regler som gäller.

När det gäller bostadstillägg finns i socialförsäkringsbalken följande:

- 99 kap. Innehåll
- 100 kap. Allmänna bestämmelser om bostadstillägg
- 101 kap. Rätten till bostadstillägg
- 102 kap. Beräkning av bostadstillägg
- 103 kap. Särskilda handläggningsregler för bostadstillägg
- 103 a kap. Innehåll
- 103 b kap. Allmänna bestämmelser om boendetillägg
- 103 c kap. Rätten till boendetillägg
- 103 d kap. Beräkning av boendetillägg
- 103 e kap. Särskilda handläggningsregler för boendetillägg

Skatteverket.se

Till skatteverkets grundavdragstabell

https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b799/1575288238992/grundavdragstabell-2020.pdf

Förhöjt grundsvdrsg för personeröver 65 år
https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b798/1575288238956/grundavdrag-forhojt-grundavdrag-2020.pdf

Bostadstillägg för pensionärer.

Från http://wimnell.com/omr36-39k.pdf. 060316

Sid
59 **Pensionärer med låga inkomster.**
61 I samband med småhus finns två sätt att bo.
62 Viktiga händelser i bostadstilläggens historia.
62 I 1990 års skattereform ändrades kapitalinkomstbeskattningen.
62 1995 föreslog regeringen att skärpningsregeln skulle tas bort.
63 Dråpslaget kom i prop 1995/96:150 och 1996/97:1, mot pensionärer med fritidshus.
63 I intervju av Thomas Hempel i P1:statsminister Göran Persson sa, att han var beredd dra tillbaka förslagen
63 I prop 2000/01:140 har det istället blivit ytterligare försämringar.
64 Kommentar 051122:
65 Avskrift av brev Till statsminister Göran Persson.
66 Skattereduktion för fastighetsskatt.
67 Andra påpekanden o förslag.
68 Summa marginaleffekt 2004.
70 Ett alternativ med bara en faktor 57%_för avtrappning av bostadstillägg.
73 Innehållet i sidorna 3380-3459: Sven Wimnell 20040208: Pensionärer födda 1937 eller tidigare.
75 Påminnelser om pensionärsproblemen. Har gått till statsråd och partiledare.Flera gånger efter 8 april 2004.

Sidorna finns på sidorna77-98 i
http://wimnell.com/omr36-39zzzzo.pdf

Men en politik för hushållsverksamheterna rymmer mycket mer än det. I det följande visas sex sidor som mycket kortfattat anger vad hushållsverksamheterna handlar om.

Från sidorna 59-64 i 40zo (Maj 2018)

Hushållsverksamheter. Vad man har och vad man gör i bostäderna.

Politikområdet för hushållens verksamheter är det viktigaste för välfärden, politikområdet som i regeringen tyvärr inte har någon minister.

SW 64 Hushållsarbeten. Energi- och hygienförsörjning.
SW . 641 Matlagning. 642 Måltider, matservering.
SW . 643 Organisation av boende, personalrum o d, hotell.
SW . 644 El-, gas-, värme-, vatten- hygienförsörjning o d. Tele. Vedeldning, vattenkraft, kärnkaft, solkraft, vindkraft, vågkraft, kolkraft, oljekraft, gaskraft.
SW . 645 Användning av inventarier o d.
SW . 646 Personlig hygien o d, klädvård (utom tvätt o d) m m Här kan ingå umgänge och verksamheter i hemmet, o d. Utveckling av det egna livet. Psykologi och sociologi-
SW . 647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster o utgifter mm.
SW . 648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.
SW . 649 Personvård: barn, hemsjukvård.

Här avses välfärdsförhållanden som anknyter till hushållsverksamheterna och inte välfärdsskapande service från insitutioner som skolor, sjukhus, polis, myndigeeter och särskilda byråkratier o d. Det gäller individernas användning, bl a till exempel tillgång till lekplatser.

641- 642 Det börjar med maten.

Till det kan räknas allt man stoppar i sig, bl a godis, sprit, tobak, droger. Man ska akta sig för farliga bakterier o d , inte äta för mycket. Äta mediciner o d. Vara vaccinerad. Anpassa sig efter sjukdomar o d. Inte äta malda elefantbetar så att djuren utrotas. Man ska röra på sig och hålla kroppen i form. Få lämplig mängd solljus.

Svenskarnas 10 miljarder måltider per år äts av alla åldrar med olika behov efter ålder och hälsotillstånd och hemma eller på arbetsplatser . skolor, på restauranger, på semestrar och resor på olika orter o s v.

Måltiderna ska vara näringsriktiga och ge avkoppling, gärna ihop med andra. Man kan laga maten själv eller äta det andra gjort.

Livsmedelsverket, folkälsomyndigheten och socialstyrelsen har mycket att säga om detta.

Enligt ett TV-program om åldrandets hemligheter i kunskapskanalen den 4 mars 2018 kl 15.30 beror människornas livslängd i världen enligt omfattande forskningar till 25% på gener och till 75% på miljön, dvs vad vi äter, hur vi bor och arbeter, dvs levnadssätt.

Sedan detta skrevs har det inträffat stora förändringar. Fr o m mars 2020 har coronakrisen kommit och det har kommit mycket krav om hushållens beteenden med hänsyn till sjukdomar m m Det är så mycket att det kan vara lämpligt lägga hushållens förhållanden med hänsyn till det i området 640. Ansvarig för hushållsverksamheterna tycks nu bäst ligga på socialdepartementet, socialministern och socialförsäkringsministern.

643. När det gäller bostaden har boverket krav om hur de bör vara.

I genomsnitt bor det cirka 2 personer per bostad.

Antal hushåll	2013
Med 1 person	37,7 % av alla hushåll
2 personer	31,3 %
3	12,4 %
4	12,3 %
5	4,3 %
6	1,2 %
7+	0,8 %

Antal rum som krävs för att inte anses trångbodd

Enboende		2 rum
2 personer		3
Ensamförälder och Samboende med	1 barn	3
	2 barn	4
	3 barn	5
	4 barn	6

Finns samboende i hushållet.redueras rumskravet med ett rum.

Man bör observera att många utöver permanentbostaden har fritidshus o d. Många är trångbodda. Det finns hemlösa och många bor i olika slags provisorier eller vårdhem o d. Statistiken över bostadsbrist är dålig. Det sägs att det behöver byggas 700 000 bostäder.

Det som byggs bör uppfylla boverkets krav, man ska inte i panik bygga sämre. Dåliga bostäder finns det tillräckligt av.

Utöver själva bostaden med rum och kök o d behöver hushållen förvaringsutrymmen, bl a garage och uppställningsplatser för hushållens bilar. Samt lekplatser för barnen o d.

644. Till bostaden hör teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi m m.

Det finns uppgifter om sådant hos boverket.
Alla hushåll berörs av all energislag, bl a drivmedel till hushållens bilar. Energimyndigheten ger uppgifter om energi.
Med uppgörelsen om kärnkraften har det blivit mer klart om energiproblemen.

För bostädernas skötsel underhåll kan behövas hantverkare,
i områdena för mänskliga verksamheter:
690 Allmänt.
691 Byggnadsmaterial (tillverkas vanligen i 66-68).
692 Byggnadsdelar.
693 Murning, betonggjutning o d.
694 Byggnadsträarbeten.
695 Olika slags byggnader och anläggningar.
696 Inbyggnad o reparation av el- och sanitetsutrustning o d.
697 Inbyggnad o reparation av värme- o ventilationsutrustning o d.
698 Måleri-, glasmästeri- och inredningsarbeten o d.
699 Isolerande och skyddande byggnadskonstruktioner.

SKR har bestämmelser om sopor o d.

645 Hushållen har mycket utrustning av olika slag.

Möbler, belysningar, kylutrustningar radio, TV, mobiltelefoner, läsplattor, datorer, gräsklippare, cyklar, motorcyklar, bilar, köksapparater, hobbyutrustning, leksaker, symaskiner o s v, som behöver köpas och skötas.

Konsumentverket kan ha upplysningar om det.

646 Utveckling av de inre verkligheterna

Individens inre verklighet är det som finns i huvudet.
Individen vet nog inte själv allt hon har i huvudet, än mindre vet man vad andra har i huvudet. Det finns statistik om individernas utbildning i skolor o d och om kunnande och erfarenheter, men det säger inte mycket om vad kunskaper, åsikter o s v de har. Det finns forskningar med intervjuer där man försöker lista ut de inre verkligheterna, och det finns mycket spekulationer om det. Men på det hela taget är de inre verkligheterna mest okända för världen utanför. Man frågar och diskuterar för att få reda på kunskaper och åsikter. När man anställer folk görs intervjuer för att få veta om vad folk kan och tycker.
Inför valen görs det opininionsundersökningar om väljarnas tycken .
Så är läget.

Hushållsverksamheterna 641-645 och 647-649 handlar huvudsakligen om de materiella, yttre verkligheterna. Men en viktig resurs i hushållen är hushållsmedlemmarnas inre verkligheter, som är grunden för välfärden. Det vill säga att man uppfattar sig som en samhällsmed-borgare som är minst lika mycket värd som alla andra.

På fritiden i hemmet bör man ha möjlighet att göra det man vill inom ramen för allmän moral så att man trivs. Man bör ha sociala kontakter och andra verksamheter så att de inre verkligheterna utvecklas , bl a med lämpliga kunskaper och värderingar om de ständigt pågående förändringarna i världen, och så att möjligheterna att anpassa sig och påverka andra utvecklas på lämpligt sätt.

Här handlar det om personlig hygien, kläder och hur vi umgås i hemmet med familj, släkt och vänner. Vi ser på TV, läser tidningar och böcker, skriver, har hund, katt, hobby med hantverk m m.
Vad gör arbetslösa och sjuka hemma hela dagarna?

Behöver de hjälp med att göra något nyttigt med tiden? Vad gör de som på grund av sjukdom eller arbetslöhet o d inte har något arbete att gå till ? Och kriminella o d ?

Livsmedel o d , boende, vatten- och avloppsförjning, energitillgång, tillgång till prylar och pengar som ingår i områdena 641-649 är materiella resurser som måste kompletteras med välfungerande inre verkligheter som kan behandlas i område 646.

Människorna påverkar och påverkas genom verksamheter i fyra olika roller i livet:

A.Huvudroll: allmän levnadsroll lekmannaroll-fritidsroll.

A1: att i största allmänhet leva med kropp och psyke i de fysiska och sociala miljöerna med de möjligheter och innanför de ramar som ges av de politiska styrningarna.

A2: att påverka de politiska styrningarna som direkt eller indirekt styr individernas levnadsförhållanden, som beror av de fyra ovan nämnda faktorerna.

B. Biroll: förvärvslivsroll-expertroll-yrkesroll.

B1: att hitta lämplig plats i de gemensamma förvärvslivssystemen och göra arbetet med hänsyn till egna egoistiska krav.

B2: att sköta arbetsuppgifterna i förvärvsarbetet med hänsyn till vad de övriga samhällsmedlemmarna kan begära att få uträttat i den gemensamma arbetsfördelningen.

Välfärden beror av dessa fyra områden. Individernas inre verkligheter kan få det grundläggande utformat i förskolan, grundskolan och gymnasiet, men måste sedan under livet få kompletteringar i sina vardagliga verksamheter i hushållen.

Det räcker inte med att man har bostad, telefonledningar, telefoner. TV-abonemang, datorer, soffor, tidningar och skrivbord etcetera, det behövs också kunskaper för att kunna utnyttja det materiella, diskutera det med anhöriga och bekanta.

Som serviceområden till hushållen kan ses skolornas verksamheter.

Klart är att grundskolans ämnen Samhällskunskap, Religionskunskap och Hemkunskap behöver förbättras med hänsyn till vad man behöver. Likaså Samhällskunskap och religionskunskap på gymnasiet. Där skulle det också vara bra med ett ämne Hemkunskap, men om det inte finns plats för det borde Samhällskunskapen kunna ökas på med viktiga hemkunskapsproblem.

Högervridningen, våldet och allt annat elände gör att man måste förbättra undervisningen i skolan. Religionskunskapen bör ändras till Religion och levnadskunskap, Samhällskunskapen behöver bli mycket bättre och Hemkunskapen behöver utökas. Med rätta förbättringar blir barnen lyckligare som barn och sedan som vuxna och demokratin förbättras.

För de svenska barnen är det viktigt att de får kunskaper för de fyra roller de har , A1, A2, B1 och B2.

Utbildningen i samhällskunskap bör utgå från systemet för mänskliga verksamheter, som är en fullständig samhällsbeskrivning.

Förbättringar av undervisingen i de två ämnena är av stor betydelse för kultur och demokrati. Demokrati- och kulturministern har anledning att övertyga utbildningsministrarna om vikten av förbättringar.

Det är särskilt viktigt för invandrare att de får en bra samhällsbeskrivning som utgår från svenska förhållanden och också innehåller beskrivningar om samhällen utanför Sverige, så att invandrarna får kunskaper som passar till deras speciella förutsättningar.

Slutsats:
Grundskolor och gymnasier måste ge barnen kunskaper om sig själva och sina beteenden och världens problem så att de kan leva väl ihop med andra och med demokratin kan förbättra levnadsförhållandena för sig själva och alla andra.

Religioner ger gammalmodiga bilder av världen och om hur man bör bete sig, som inte fungerar idag. Religionsämnet bör utvidgas till att omfatta levnadskunskap om hur man kan utveckla sig själv och om hur man bör samverka med andra.

Ämnet om samhällskunskap måste göras mer fullständigt i både grundskolor och gymnasieskolor. Kunskaper i hemkunskap bör förbättras i grundskolorna och förmedlas också i gymnasierna.

Det här gäller de svenska barnen och också de nyanlända, invandrarna, för vilket det är särskilt viktigt att läroplanerna ger en bra modern utbildning i de nämnda ämnena, som passar till deras speciella förutsättningar.

Utbildningen ska direkt hjälpa de enskilda individerna och hjälpa dem att på politisk väg förbättra välfärden för alla.

De utbildningar som nu nämnts för skolorna är utbildningar som bör ske hela tiden genom verksamheterna i hemmet.

På fritiden sedan får man viktig information genom Sveriges television, Sveriges radio och Utbilningsradion.

Om religionsämnet ombildas till ett ämne med filosofi och psykologi **kommer det ämnet att innehålla många universitetsämnen. Av ämnena kan man anse att religionen var först och om man lägger ämnena i en kronologisk och logisk ordning kan man börja med religion:**

Religion och levnadskunskap. (Barnen lär också föräldrarna)

1. Religionskunskap.
2. Filosofihistoria.
3. Idé-och lärdomshistoria.
4. Vetenskapshistoria
5. Utbildnings- och skolhistoria.
6. Skolverkets läroplan för grundskolan.
7. Arkiv-och bibliotekskunskap.
8. Individernas kunskaper och erfarenheter.
9. Framtidsplanering. För Sverige och världen för kroppsliga och psykiska förhållanden och fysiska och sociala miljöer, med samhällsbeskrivning, sambandsforskning och demokratins krav.
10. Estetik och värderingar.
11. Livsåskådningar och världsåskådningar. Världsbilder.
12. Psykologi. Biologisk psykologi. Kognition. Utvecklingspsykologi.
13. Socialpsykologi.
14. Sociologi och informationskunskap.
15. Logik och vetenskapsteori.
16. Etik och moral.
17. Konsten att inte ha tråkigt. (Tillägg 18 feb 2014)
    Ämnet bör utformas i flera alternativ passade till utbildningsnivåerna. Enklare för lägre klasser och mer utvecklade för högre.

647 Allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.

Behandlas i nästa kapitel.

648 Städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de anväder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 Personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

"Regeringen. Mål för social omsorg
Det finns särskilda mål för de tre delområden som ingår i social omsorg: individ- och familjeomsorg, personer med funktionsnedsättning samt äldreomsorg.

Omsorg om äldre människor

Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg.

Kvaliteten i äldreomsorgen ska vara hög. Äldre och anhöriga ska kunna lita på att vården och omsorgen är bra och att det finns tillräckligt med anställda med lämplig utbildning och erfarenhet.

Individ- och familjeomsorg
Målet är att stärka förmågan och möjligheten till social delaktighet för människor i ekonomiskt och socialt utsatta situationer och att stärka skyddet för utsatta barn.

Socialtjänsten ska främja var och ens ekonomiska och sociala trygghet och hjälpa till med att skapa jämlika levnadsvillkor. På så sätt görs det möjligt för människor att aktivt delta i samhällsgemenskapen.

Delaktighet, självbestämmande och rättssäkerhet är grunden för en väl fungerande socialtjänst. Insatser inom socialtjänsten ska grundas på kunskap och ha god kvalitet. De ska även utformas utifrån den enskildes behov och förutsättningar. Kontinuitet och möjligheten att få välja hur omsorgen och stödet ska utformas och av vem man tar emot insatserna är en viktig del i detta.

Personer med funktionsnedsättning
Målen för området Personer med funktionsnedsättning är en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning.

Hinder för människors delaktighet i samhället ska rivas. Det är en fråga om jämlikhet och rättvisa. Kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet.

Publicerad 25 september 2014 · Uppdaterad 26 mars 2015"

Från konsumentverkets hemsida, “Koll på pengarna”

Konsumentverkets beräkningar 2020

Konsumentverket gör varje år en beräkning av vad som är rimliga kostnader för hushåll av olika storlek. Siffrorna kan vara en utgångspunkt när du vill gå igenom din ekonomi. Du kan också jämföra våra beräkningar med dina egna.

Konsumentverkets beräkningar baseras på ett basbehov av varor och tjänster och visar exempel på kostnader för detta. De individuella kostnaderna är en beräknad genomsnittskostnad för män och kvinnor. I beräkningarna förutsätts att du inte har några funktionsnedsättningar eller sjukdomar som innebär extra utgifter för till exempel hjälpmedel, särskild kost eller mediciner. Det förutsätts också att du bor i lägenhet och inte har några utgifter för trädgård eller reparationer. Observera att inte alla hushållskostnader ingår i beräkningarna. Kostnader som inte in-går är till exempel boende, resor, hälso- och sjukvård, glasögon, presenter, semester, kalas, alkohol, måltider på restaurang, tobak och spel.

Använd beräkningarna
Skriv in ditt hushålls kostnader i tabellen eller använd Konsumentverkets siffror om du är osäker på hur mycket du gör av med. Flytta sedan över dina kostnader till budgeten på sidan 5. Beloppen i tabellerna har avrundats till jämna tiotal kronor.

Läs mer om Konsumentverkets beräkningar på **konsumentverket.se**

Detta innehåller kostnadsposterna

Förbrukningsvaror: Dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper med mera.

Hemutrustning: Möbler, husgeråd, tv, dator, surfplatta med mera. Vitvaror som disk- och tvättmaskin ingår inte.

Medier: Kostnad för bredband, fast telefoni, streamingtjänster, dagstidning med mera.

Hemförsäkring: Kostar olika beroende på hemmets försäkrings-belopp och bostadsort.

Storstad: över 200 000 invånare.
Mellanstor stad: 50 000–200 000 invånare.
Mindre tätort: under 50 000 invånare.

All mat lagas hemma: alla måltider för både barn och vuxna lagas hemma, baserat på Konsumentverkets nya matsedel. Det är en fyraveckors basmatsedel som är mer hållbar för både hälsa, klimat och miljö. Matsedeln består av frukost, lunch, middag och två mellanmål. Du hittar matsedeln på Konsumentverkets webbplats.

All mat lagas hemma utom lunch vardagar: Lunch fem dagar per vecka är borträknad. Barnen äter i skolan. Du får själv lägga till vad dina luncher kostar.

Övriga matkostnader: Kostnader för exempelvis festmåltider och extra fika ingår inte i beräkningarna. Du får själv lägga till den kostnaden.

Kläder och skor: Ett basbehov av kläder och skor som används till vardags, på fritiden och vid festligare tillfällen. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply.

Fritid och lek: Vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift med mera.

Mobiltelefon: Kostnad för en smarttelefon med kontantkort.

Personlig hygien: Gäller sådant som tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning med mera samt kostnad för ett årligt tandläkarbesök (undersökning) för vuxna.

Barn-/ungdomsförsäkring: Kostnad för sjuk-och olycksfallsförsäkring som även omfattar fritid.

Kostnader. Förvärvsarbetande i åldrar 18-65 år. 2020

Boverkets grundprincip för bostadsytor innebär kök och vardagsrum samt ett rum per person.
Det betyder 2 rok för ensamstående och 3 rok för makar/sambor.

Hyreslägenheter 2019. Riket
2 rok 5761 kr per månad
3 rok 7147

År 2020 ökning säg1,9% (ökning 2019 1,9%. 2018 1,1%)
2 rok 5870 säg 5800 = 69600/år för ensamstående (utan barn)
3 rok 7283 säg 7200 = 86400/år för makar/sambor (utan barn)

Gemensamma kostnader enligt Konsumentverket

	1 person	2 personer
Förbrukningsvaror	**130**	**160**
Hemutrustning	**590**	**690**
Medier	**1180**	**1230**
Hemförsäkring		
storstad	**160**	**180**
mellanstor stad	**100**	**120**
mindre tätort	**90**	**110**
Summa gemensamma kostnader		
storstad	**2060**	**2260**
mellanstor stad	**2000**	**2200**
mindre tätort	**1990**	**2190**

Individuella kostnader per månad

	18-30år	31-60år	61-74år	75-år>
Alla mat lagas hemma	**2950**	**2770**	**2490**	**2490**
Alla mat lagas hemma utom lunch vardagar	**2240**	**2110**	**1890**	**1890**

	18-25år	26-49år	50-64år	65-år>
Kläder och skor	**520**	**500**	**500**	**490**
Fritid och lek	**660**	**640**	**680**	**560**
Mobiltelefon	**350**	**250**	**240**	**150**
Personlig hygien	**500 ***	**500**	**480**	**480**
Summa kostnader, exklusive livsmedel	**2030**	**1890**	**1860**	**1680**

*** För 18- 23-åringar ska kostnaden minskas med 70 kr/månad p.g.a. fri tandvård.**

Genomsnittliga kostnader per månad 2020 för åldrar 18-65 år
Enligt konsumentverket

Individuella kostnader:

All mat lagas hemma	2790 kr
Kläder och skor	503
Fritid och lek	654
Mobiltelefon	263
Personlig hygien	493
Summa	4703 säg 4700

Gemensamma kostnader, storstad:
En person 2060 kr
Två personer 2260 kr
Med individuella kostnader:
En person 2060+ 4700 =. 6760 kr per månad = 81120 kr per år
Två personer: 2260+4700 +4700= 11660 kr per månad = 139920/ år

Med hyra för bostad:
Ensam: 81120+ 69600= 150720
Två personer: 139920+ 86400 = 226320

El ingår inte i konsumentverkets beräkningar

El. 2010 angavs: Den här posten är en uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh.

Fortum - ELLEVIO 2020 El i Stockholm, treårskontrakt: fast avgift ca 68 kr per mån. KWh-pris ca 0,95 kr. Gör:
1 person 68+171=239 kr per mån. 2 pers 228+68=296 kr.
Säg 1 person 240 kr. 2 personer 300 kr.

Kostnader för förvärvsarbetande: konsumentverkets förslag:
Resor med lokaltrafik 570 kr per månad
Medlemskap i fack och a-kassa 490 kr per månad =5880 kr perår

Kollektivtrafik.Månadskort på SL i Stockholm:
30 dagar**:** 930 kronor för vuxna, 620 kronor för pensionär, student, ungdom.
Biljettt för enkelresa:vuxen 37 kr, pensionär,studentm ungdom 25 kr

Säg arbetsresor för förvärvsarbetende vuxen 930 kr per månad, för 11 månader 10230 kr, säg 10000 kr som ligger under de 11000 kr som gäller i skatteverket för reseavdrag.

Hyreslägenheter 2018 (SCB)	**2 rok**		**3 rok**	
Riket	**5591**		**6904 per månad**	
Stor-Stockholm	**6244**	**112%**	**7705**	**112%**
Stor-Göteborg	**5704**	**102%**	**6859**	**99%**
Stor-Malmö	**6257**	**112%**	**7520**	**109%**
Kommuner med > 75000 inv	**5683**	**102%**	**6893**	**100%**
Kommuner med< 75000 inv	**5005**	**98%**	**6245**	**90%**
		% av riket		

Stor-Stockholm och Stor-Malmö ligger cirka 10% över riket.
De andra ligger ungefär på riket.

Bostadskostnader

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person
- 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77),
65 - år cirka 2,0 rok (2,08).
Hushåll med makar, 2 personer
- 64 år cirka 2,8 rok (2,72),
65 - år cirka 3,0 rok (2,98).
(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyrslägenheter:
Ensam - 64 år 1,95 rok,
65- år 2,46.
Makar - 64 år 2,92 rok,
65- år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyrslägenheter:
Ensam - 64 år 4,17 rok,
65 - år 4,19.
Makar - 64 år 4,72,
65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffor är det rimligt att räkna med
2rok för ensam och
3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets grundprincip för bostadsytor innebär kök och vardagsrum samt ett rum per person.

Det betyder 2 rok för ensamstående och 3 rok för makar/sambor.

Konsumentverket 2020:

Exempel: Vad det kan kosta för en 20-åring med egen inkomst att bo hos föräldrar eller ha eget boende .

Utgifter per månad	Bo hos föräldrar	Eget boende
All mat lagas hemma utom lunch vardagar	2240	2240
Förbrukningsvaror	70*	130
Hemutrustning	240*	590
Medier	300*	1180
Hyra	2270*	5760
Hemförsäkring	40*	100
Summa hushållsutgifter	5160	10000
Övriga utgifter		
Personlig hygien	500	500
Kläder och skor	520	520
Fritid	660	660
Mobil	350	350
Äta lunch ute (20 ggr/månad)	1960	1960
Resor med lokaltrafik	570	570
Medlemskap i fack och a-kassa	490	490
Summa övriga utgifter	5050	5050
Total summa utgifter	10210	15050
Per år:	122520	180600
Skillnad:	58080	

* En fjärdedel av hushållets kostnader eftersom beräkningen utgår ifrån ett hushåll med fyra personer.

Månadskostnader år 2020, förvärvsarbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam	2 personer
Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	2790	5580
Hygien	493	986
Kläder och skor	503	1006
Lek och fritid	654	1308
Mobiltelefon	263	526
Förbrukningsvaror	130	160
Hemutrustning	590	690
Medier	1180	1230
Hemförsäkring	160	180
Hushålls-el	240	300
Summa per månad 2020	7003	11966

Medlemskap i fack och a-kassa 490 kr per månad =5880 kr perår

Säg arbetsresor för förvärvsarbetende vuxen 930 kr per månad, för 11 månader 10230 kr, säg 10000 kr som ligger under de 11000 kr som gäller i skatteverket för reseavdrag.

Årskostnader år 2020, förvärvs-arbetande icke-pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam	2 personer
Summa per månad 2020	7000	11960
enligt månadsedovisningen. 2020 per år:	84000	143520
Bostadshyra per år säg : Ensam 2rok, 12x 5800	69600	
2 personer 3rok, 12x 7200		86400
Summa per år 2020, bostad + övrigt	153600	229920
Förvärvsarbetande:arbets-resor+ fackavgifter säg	15880	31760
Summa per år 2020: bostad + övrigt	169480	261680
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.		
Säg för enkelhets skull, avrundat	170000	262000
2 personer 154 % av ensam. Per person:	170000	131000
		77% av ensam

170000-131000= 39000kr

Pensionärer 2020.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam	2 personer
Livsmedel. Alla mål äts hemma	2490	4980
Hygien (personlig)	480	960
Kläder och skor	490	980
Lek och fritid	560	1120
Mobiltelefon	150	300
Förbrukningsvaror	130	160
Hemutrustning	590	690
Medier	1180	1230
Hemförsäkring	160	180
Hushålls-el	240	300
Summa per månad 2020	6470	10900

Kollektiva lokalresor i Stockholm kostar för åldespensionärer med enkelbiljett 25 kr. Månadsbiljett 620 kr per månad. Det motsvarar ungefär 3 tur och returresor i veckan med enkelbiljetter för 2x25 kr tur och retur,
Säg resor 300 kr per månad = 3600 kr per år= en lokalresa per vecka = 200 kr per månad + långresor 1200 kr per år

Sjukvård Stockholms län:
Vårdkostnad 1150 kr per år (gräns i försäkringen)
Läkemedelskostnad 2350 kr per år (gräns i försäkringen)
Vård + läkemedel per år per person 3500 kr

Hemtjänst: Säg (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år.

Årskostnader år 2020, pensionärer.

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam.	2 personer
Summa per månad 2020	6470	10900
enligt månadsedovisningen. 2020 per år:	77640	130800
Bostadshyra per år säg :		
Ensam 2rok, 12x 5800	69600	
2 personer 3rok, 12x 7200		86400
Summa per år 2020, bostad + övrigt	147240	217200
Resor	3600	7200
Vård, läkemedel	3500	7000
Hemtjänst.	1200	1800
Summa per år 2020: bostad + övrigt	155540	233200
Säg för enkelhets skull, avrundat	156000	233000
2 personer 149 % av ensam. Per person	156000	116500
		75% av ensam
Pensionärer i % av förvärvsarbetande:	92%	89%

Kostnader för barn 2020

Att beräkna genomsnittskostnader för barn är komplicerat , kräver mycket arbete och kan inte genomföras här.

Några av konsumentverkets sffror som rör barnkostnader:

Hushållets gemensamma kostnader per månad

	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror	240	280	350	400	445
Hemutrustning	850	940	1030	1160	1250
Medier	1240	1290	1300	1410	1460
Hemfösäkring					
storstad	210	260	300	330	340
mellanstor stad	140	170	190	210	210
mindre tätort	120	170	160	180	148
Summa gemen-samma kostnader					
storstad	2540	2770	2980	3300	3510
mellanstor stad	2470	2680	2870	3180	3380
mindre tätort	2450	2660	2840	3150	3350

Individuella matkostnader per månad.

All mat lagas hemma

6-11mån	1 år	2-5år	6-9år	10-13	14-17	18-30år
870	950	1220	1780	2230	2590	2950

Övriga individuella kostnader per månad

	0 år	1-3år	4-6år	7-10år	11-14	15-17	18-25
Kläder, skor	690	690	950	950	700	570	520
Fritid, lek	110	200	410	530	530	610	660
Mobiltelefon	-	-	-	150	170	250	350
Personlig hygien	500	650	140	170	250	370	500*
Barn-o ungdomsförsäkr.	190	190	190	190	190	190	-
Summa kostnader	1490	1730	1690	1990	1840	1990	2030

Barntillsynskostnader, dagis, fritidsgårdar: kostnader varierar mycket efter antal barn, åldrar, inkomster och kommuner.

Skatter

Skatter på inkomster kan hämtas på skatteverket.se.

Punktskatter o d ingår i konsumentverkets priser.

https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/dokument-webb/ovrigt/riksnormen-for-forsorjningsstod-2020.pdf

SOCIALSTYRELSEN 2019-10-21 Dnr 4.3–32087/2019 2(2)
En person som bor i ett hushåll utan att vara sammanboende
En vuxen person kan ingå i en hushållsgemenskap med en eller flera andra vuxna personer, utan att räknas som sammanboende. Denne person är ett eget ärende. För att räkna ut riksnormen för honom eller henne lägger man ihop personens del av de gemensamma hushållskostnaderna med personliga kostnader för ensamstående.
För en person som bor i ett hushåll med 5 personer, skulle uträkningen se ut så här: 1 850 kr/5 personer + 3 150 kr = 3 520 kr

Riksnormen tar hänsyn till

- **hur många personer som finns i hushållet**
- **ålder på barn och skolungdomar**
- **om barn och skolungdomar äter lunch hemma**
- **om vuxna är ensamstående eller sammanboende.**

Riksnormen innehåller kostnader för

- **livsmedel**
- **kläder och skor**
- **fritid och lek**
- **hygien**
- **barn- och ungdomsförsäkring**
- **förbrukningsvaror**
- **dagstidning**
- **telefon.**

Socialtjänstförordningen (2001:937) fastställer inga enskilda belopp för dessa kostnadsposter, utan endast totalbeloppen för olika hushållstyper och åldersgrupper.

Årskostnader år 2020, förvärvsarbetande icke-pensionärer.

Enligt konsumentverkets beräkningar

Individuella respektive gemensamma kostnader:	**Ensam**	**2 personer**
Summa per månad 2020	**7000**	**11960**
enligt månadsedovisningen. 2020 per år:	**84000**	**143520**

Enligt riksnormen 2020

Individuella kostnader/mån	**3150**	**5680**
Gemensamma kostnader	**1010**	**1120**
Summa/månad	**4160**	**6800**
Summa/år	**49920.**	**81600**
Procent av Kosumentverket	**59.4%**	**56.9%**
Skillnad mellan KV och riksnormen kr/år	**34080**	**61920**

Utan barn. Levnadskostnader.

Enligt Kv-beräkningarna	**170 000**	**262 000**
Enligt Riksnormen	**- 34 080**	**- 61920**
Lika med. avrundat	**136 000**	**200 000**
		147% av136 000

Med genomsnittliga hyror. I storstäder kan hyrorna ligga cirka 10 %över och i småstäder cirka 10%under roksgenomsnittet.

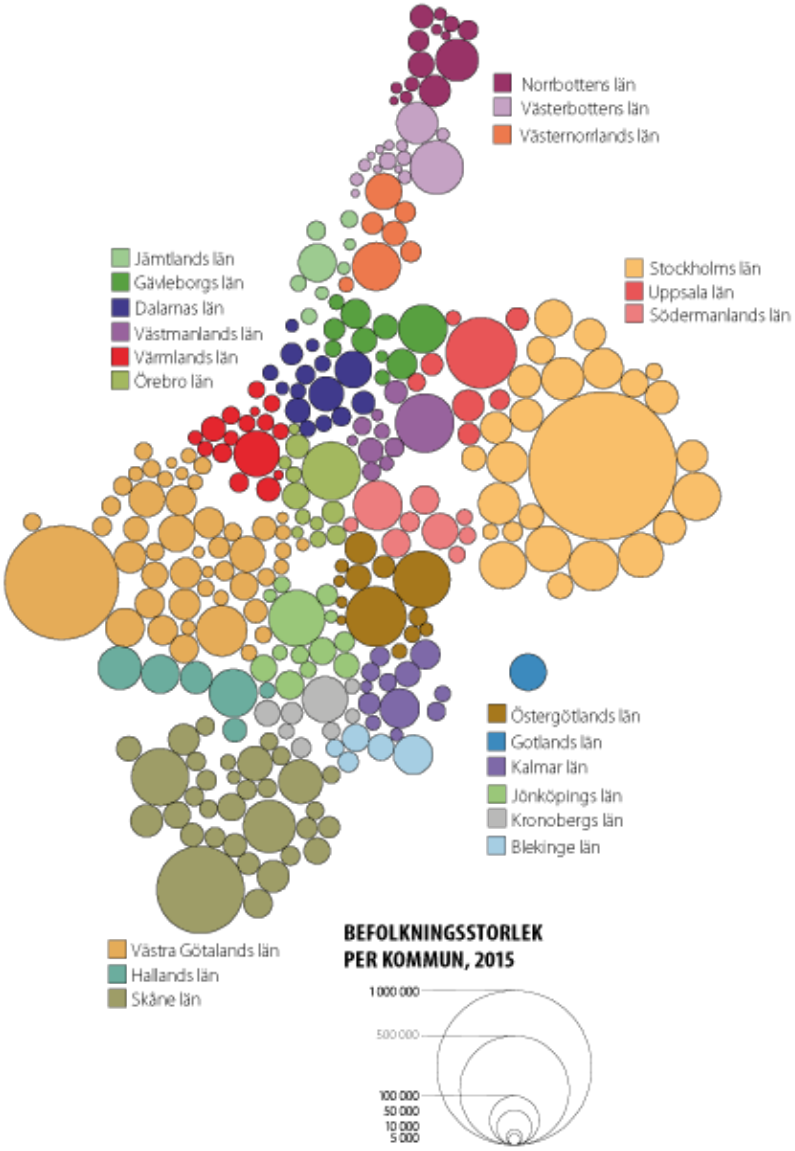

Befolkningsstorlek per kommun, 2015

Från SCB Publicerad: 2017-03-06 (http://www.scb.se/hitta-statistik/)
Klicka.
I kartan ser vi hur många kommuner som finns i varje län, det varierar från 1 i Gotlands län till 49 i Västra Götalands län. Men också att de flesta län har en befolkningsmässigt dominerande kommun, som Östersund i Jämtlands län eller Växjö i Kronobergs län. Det finns dock undantag där det är två kommuner som dominerar befolkningsmässigt, exempelvis Linköping och Norrköping i Östergötlands län samt Falun och Borlänge i Dalarnas län.

I norra Sverige finns flera av de större kommunerna vid kusten och mindre kommuner i länens inland. Men det finns också befolkningsmässigt mindre kommuner i de södra delarna av landet, exempelvis i gränstrakterna mellan Värmlands och Västra Götalands

län och diagonalt ned mot gränsen mellan Östergötlands ochKalmar
länn. Klicka
Sida i **http://wimnell.com/omr36-39zzzzze.pdf** **Observera**
197 Var finns rum för våra barn? – om trångboddheten i Sverige
197 Antal hushåll efter hushållstyp
202 De föreslagna nya lägenhetstyperna
204 Bostad 2 rum och kök och 3 rum och kök i mindre skala
205 Bostad 2 rum och kök i större skala
206 Bostad 3 rum och kök i större skala
207 Fyra rum och kök.
208 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
209 Bostad 2 rum och kök med större sovrum
210 Bostad 2,3 och 4 r o k, beskrivning
211 Två studentbostäder med gemensamma utrymmen
212 Bostad 2 r o k med större sovrum, beskrivning
212 Det är viktigt med rejäla balkonger
213 Antal lägenheter i flerbostadshus efter storlek. Riket
214 Trångboddhet

Politikområden för politiken 1 oktober 2019

Regeringens ministerområden. http://www.regeringen.se

*** Partiledaren/statsministern Stefan Löfven.**
*** Allmänt om regeringens politik.**
Statsminister Stefan Löfven
statsradsberedningen.registrator@regeringskansliet.se

*** Europapolitik.**
Politik för EU
EU-minister Statsrådsberedningen Hans Dahlgren
sb.registrator@regeringskansliet.se

*** Utrikespolitik.**
Politik för en utrikesminister.
Utrikesminister Ann Linde
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för juridik och migration.**
Politik för en justitie-och migrations)minister.
Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Försvar.**
Politik för en försvarsminister.
Försvarsminister Peter Hultqvist
forsvarsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Miljö och klimat.**
Politik för fysiska och sociala miljöer i regioner och kommuner. Politik för klimat.
Miljö- och klimatminister samt vice statsminister Isabella Lövin
m.registrator@regeringskansliet.se Miljödepartementet

*** Transporter och infrastruktur.**
Politik för en infrastrukturminister.
Infrastrukturminister Tomas Eneroth
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Energi- och digitalisering.**
Politik för energi och digitalisering
Energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman
n.registrator@regeringskansliet.se (Infrastrukturdepartement ?)

*** Landsbygdspolitik.**
Politik för en landsbygdsminister.
Landsbygdsminister Jennie Nilsson
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Internationellt utvecklingssamarbete. Bistånd.**
Minister för internationellt utvecklingssamarbete. Peter Eriksson
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Sjuk- och hälsovård o d.**
Politik för en socialminister med hälso- och sjukvård.
Socialminister Lena Hallengren
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Hushållet.Mat, boende, konsumtion, hushållsekonomi o d**
Politik för en socialförsäkringsminister. som borde ha ansvar för hushållsverksamheter.
Socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi
socialdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jämställdhet. Diskriminering. Segregation**
Politik för jämställdhet och mot diskriminering och segregation
Jämställdhetsminister samt minister med ansvar för arbetet mot diskriminering och segregation Åsa Lindhagen
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Utbildning.**
Politik för utbildning i skolor. Ungdomspolitik
Utbildningsminister Anna Ekström
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Högre utbildning och forskning.**
Minister för högre utbildning och forskning Matilda Ernkrans
utbildningsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Information, konst, kultur o d. Demokrati. Idrott.**
Politik för en kultursminister. Med demokrati och idrott
Kultur- och demokratiminister samt minister med ansvar föridrottsfrågorna Amanda Lind
kulturdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Jobb.**
Politik för en arbetsmarknadsminister.
Arbetsmarknadsminister Eva Nordmark
arbetsmarknadsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Näringar.**
Politik för en näringsminister.
Näringsminister Ibrahim Baylan
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Handel.**
Politik för en handelsminiser.
Utrikeshandelsminister och minister med ansvar för nordiska frågor Anna Hallberg
utrikesdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Polisen. Brott. Kriminalvård.**
Politik för en inrikesminister för brott och polis o d
Inrikesminister Mikael Damberg
justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Politik för statens finanser och statens stöd till regioner och kommuner o d.**
Politik för finans- finansmarknads- och civilministrar.

Finansminister Magdalena Andersson
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister
Per Bolund
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Civilminister Lena Micko
finansdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

*** Andra aktörer**
Partisekreterare (S) Lena Rådström Baastad
Socialdemokraterna Partiet info@socialdemokraterna.se

Gruppledare för S i riksdagen. annelie.karlsson@riksdagen.se

Karl-Petter Thorwaldsson. Ordförande i LO + ny LO
karl-petter.thorwaldsson@lo.se

Vänsterpartiledare Jonas Söstedt
Sjöstedt Jonas <jonas.sjostedt@riksdagen.se>

Ulla Andersson, vänsterpartiet. <ulla.andersson@riksdagen.se>

Ordf. Annie Lööf. Centerpartiet.se, info@centerpartiet.se

Ordf. Nyamko Sabuni. Liberalerna.se, info@Liberalerna.se

Med på listan finns inte moderater, krisdemokrater och Sverigedemokrater som inte hyllar demokratin, motarbetar regeringen och vill störta den

Kapitel 2: Till Lena Hallengren om hushåll

Det kan vara lämpligt att socialminister Lena Hallengren blir ledare för regeringens välfärdspolitik. I innehållet i det följande ligger tonvikten vid välfärden i hushållen.

På slutet finns liberalernas förslag till nåsta statsbudget, förslag från moderatledaren, från centern och från socialministern,

Den föreslagna organisationen om välfärd i hushållsverksamheter

Den borde kunna utformas enligt det som nämnts om områdena 640- 649 och det som nämns i det följande om Statsråd, Länsstyrelser, Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Boverket, Sveriges kommuner och regioner och Jämlikhetskommissionen

Organisationen bör handla om planering: hur det var, hur det är, hur det kan bli och hur det bör bli. Det bör sluta med prpositioner hur det bör bli och scialdepartementet bör ta hjälp av andra departement där det behövs.

640 är det första området som gäller hushållsnedlemmarnas hälsa, sjukdomar och skavanker efter kön och älder, kropp och själ och beteende med hänsyn till det.

Här ingår det som hör till coronakrien, men det kan läggas i särskild del.

Utöver det finns mycket annat som bör behandlas. Andra sjukdomar och förhållanden. Sjukhusverksamheter o d ingår inte men väl tillgåg tilll sjukhus på olika sätt på olika håll i Sverige. Regionerna och kommunerna kan ge anledning till förslag. Åldrarnas och könens olika förhållanden m m, diskriminering. Det är saker som socialdepartementet ska känna till.

641/642 gäller mat m m och servering. Och det gäller alla slags mathållningar. Hemma och på restauranger, i skolor, sjukhus, på arbetsplatser, korvkiosker o sv. Det gäller båda att laga och äta.

643 gäller boendet. Det är bostadsministerns område. Han lär mest vara intresserad av bostadsproduktionen. Här gäller det bostadsbehovet. Det sägs att det behöver byggas 700 000 lägenheter och då är bostadsbristen ett stort problem. Vilka lägenheter behövs och var och när och hur? Hur har hushållsmedlemmarna det i olka delar av landet ? Det är många problem som bör behandlas.

644 gäller teknisk utrustning för vatten och avlopp , energi. telefon m m. Här får socialdeparementet ta hjälp av andra departement . Viktigt är bl a energiförsörjning med hänsyn till klimatet och bredband o d m**ed** hänsyn till att kopparnätet för telefoner avskaffas.

645 gäller att hushållen har utrustning av olika slag. T ex cykar, bilar TV-apparater och möbler. Det finns nog mycket att säga om det.

646 gäller kläder och personlig hygien men bör utvidgas till att gälla umgänge och samvaro med nära, kära, familjemedlemmar och vänner, titta på TV, höra radio, läsa tidningar och böcker, syssla med hobbyer och fritidsintressen av alla slag. Att utveckla de inre verkligheterna.

Här kan socialdepartementet behöva hjälp från andra departementet t ex kulturdepartementet. Det är verksamheter som i stort sett inte ingår departementens ansvar. Socialdepartementet har här en stor uppgift i att reda upp hushållsverksamheterna i 646 och ge bra förslag.

647 gäller allmän hushållsekonomi. Inkomster och utgifter, Kapital.
Socialförsäkringsministern bör reda ut socialförsäkringarnas utformning med hänsyn till levnadskostnaderna , vilket inte gjorts och inte görs nu. Och finansministern bör reda ut förhållandet mellan inkomstskatter och levnadskostnader. Något som senast behandlats i

http://wimnell.com/omr36-39zzzzzzh.pdf

648 gäller städnings-, rengörings- och tvättverksamheter o d.

Det finns cirka 5 miljoner hushåll i Sverige. Om de anväder en timme om dagen för städning o d blir det för varje dag 5 miljoner timmar och för alla under ett år cirka 2 miljarder timmar.

649 gäller personvård: barn, hemsjukvård o d .

Socialtjänsten har hand om personer som har det särdeles besvärligt men i området 64 gäller det hushåll som vill och kan klara sig själva. Somliga kan få assistans vissa timmar genom socialtjänsten men får klara sig för övrigt själva.

Det här handlar om att sköta barn, uppfostra och leka med dem. uppfostra tonåringar och om rörelsehindrade, sjuka och äldre o d som vill klara sig själva men behöver stöd av anhöriga och vänner eller enklare hemtjänst.

Att leka med barn kan kanske hellre ingå i område 646.

Boendet i område 643 gäller huvudsakligen friska personer, både unga och gamla. Bl a boende i kommunala boenden utan särskild bohjälp. Om pensionärer har bohjälp kan det snarare höra till område 649.

Det som nu nämnts om områdena 640-649 är i stort sett det som bör ingå i socialdepartementets organisation om välfärd i hushållens verksamheter.

Det bör följas av propositioner som innehåller fasta förslag som ger styrka åt regeringen välfärdspolitik. Men det är så många saker att det nog inte ryms i en enda proposition. Delas det upp kan man missa det samlade uttrycket för regeringens politik om hushållsverksamheterna. .

Därför bör en samlande information om hushållsverksamheterna finnas på regeringens hemsida. En information om områdenas olika innehåll utformad så att man ser sambandet mellan områdena, att det gäller hushållens egna verksamheter.

För den totala välfärdspolitiken komplettera välfärden med politiken för institutionerna utanför hushållen: skolor, sjukhus. kollektiva kommunikationsmedel, domstolar, polis. klimatpolitik, försvarsmakten, kommunernas, regionernas. länsstyrelsernas och myndigheternas verksamheter o s v.

Man ska kunna klicka sig in på regeringens hemsida, regeringen.se, och kunna läsa att regeringen bryr sig om att vi har det bra i våra vanliga verksamheter i hemmet.

Inkomstskatterna för de lägsta inkomsterna måste förbättras. De enda som har förmögenhetsskatt nu är de som har låga inkomster av socialförsäkringar. det måste bort. L och C bör acceptera det och att marknadshyror inte införs, att hyreslägenheter subventioneras och att fastighetsägare inte får höja hyrorna orimligt genom onödiga ombyggnader.

Socialministern, Socialförsäkringsministern, Bostadsministern och Länsstyrelserna

Socialdepartementet

Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd. De handlar om att främja människors hälsa och samtidigt se till att sjuka får den vård de behöver. De omfattar försäkringar för att människor ska vara ekonomiskt trygga när de är sjuka, äldre eller när barnen är små. Frågor om individ- och familjeomsorg, stöd till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg ingår också. Dessutom arbetar departementet med rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och med frågor om premiepensionssystemet.
Områden

- Folkhälsa och sjukvård
- Funktionshinder
- Socialförsäkringar
- Socialtjänst inklusive äldreomsorg
-

Relaterad navigering

- Socialdepartementets delar i statens budget
- Rättsliga dokument
- Utredningar och kommittéer
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt
- Överenskommelser inom sjukvård och omsorg

Ansvariga statsråd

Lena Hallengren
Socialminister

Ardalan Shekarabi
Socialförsäkringsminister

Genvägar

- Statens budget
- För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19
- Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av coronaviruset
- Statens överenskommelser med SKR
- Brexit och EUs framtida relation med Storbritannien
- Trygghet och livskvalitet för äldre
- Hållbara pensioner
- Vård i rörelse 2020
- Prenumerera på nyheter från regeringen
-

Följ Socialdepartementet på Twitter

- Socialdepartementet @socialdep · 13 augusti 2020
  "Det är angeläget att det finns en klar bild av hur den stora gruppen anhöriga påverkats av en i många olika avseen… https://t.co/xMoKkPoGVH

Aktuellt från Socialdepartementet

- ## Regeringen tillsätter delegation för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården

  13 augusti 2020

-

  För att korta väntetiderna i hälso- och sjukvården tillsätter regeringen en kommitté i form av en nationell delegation. Delegationen utgår från januariavtalets punkt om en generalplan för kortare köer. Delegationens uppdrag är en central del i regeringens arbete för att ge bättre förutsättningar för en bra vård som ges i tid, i hela landet.

-
  - Pressmeddelande: Regeringen tillsätter delegation för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården

För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19

Här finns samlad information som berör äldre, sjuka och riskgrupper. Här finns också information för dig som arbetar inom vård och omsorg.

- För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19

Utvidgade möjligheter till tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19, frågor och svar

Utvidgade möjligheter till tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19, se frågor och svar nedan.

- Utvidgade möjligheter till tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19
-

Information och råd från Folkhälsomyndigheten

Information och råd om nya coronaviruset uppdateras löpande av ansvariga myndigheter. Folkhälsomyndigheten samordnar det nationella smittskyddet och uppdaterar lägesbild dagligen.

- Folkhälsomyndighetens webbplats

Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av nya coronaviruset

Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av nya coronaviruset. Det gäller ersättning för karensavdrag (karensdag), slopat krav på läkarintyg och sjuklön.

- Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av Corona

Innehåll från Socialdepartementet

Ditt urval ger **5741** träffar av totalt **5741**.

- Socialdepartementet
- **Remiss av promemorian Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser (Ds 2020:15), S2020/05223/SOF**
  Här kan du ta del av svaren från dem som har ombetts att svara på remissen promemorian Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser (Ds 2020:15) Övriga yttranden finns tillgängliga i departementet.
  17 augusti 2020 · Remiss från Socialdepartementet

  Remiss SOU 2020:14 Framtidens teknik i omsorgens tjänst, S2020/01396/SOF
  Här kan du ta del av svaren från de som har ombetts att svara på remissen SOU 2020:14, Framtidens teknik i omsorgens tjänst. Övriga yttranden finns tillgängliga i departementet.
  14 augusti 2020 · Remiss från Socialdepartementet

- **Kartläggning av landsbygdens primärvård**
  Myndigheten för vård- och omsorgsanalys får i uppdrag att kartlägga hur tillgänglighet och kvalitet i primärvården på landsbygden ser ut i dag. Myndigheten ska även analysera hur primärvården kan utvecklas, för att främja en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården, Dir. 2020:81**
  Regeringen tillsätter en delegation som ska arbeta för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården. Inriktningen ska vara att korta väntetiderna. Skälet till satsningen är bland annat de uppskjutna vårdinsatser som covid-19 har förorsakat. Nu måste dessa tas omhand.
  13 augusti 2020 · Kommittédirektiv, Rättsliga dokument från Regeringen, Socialdepartementet

- **Kartläggning av coronapandemins påverkan på anhöriga**
  Nationellt kompetenscentrum anhöriga (NkA) beviljas 1 miljon kronor för att kartlägga hur anhöriga, anhörigstödspersonal och anhörigstödet påverkats av covid-19. NkA ska ge förslag på omedelbara och långsiktiga stödjande åtgärder under pågående och kommande kriser och pandemier.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Regeringen tillsätter delegation för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården**
  För att korta väntetiderna i hälso- och sjukvården tillsätter regeringen en kommitté i form av en nationell delegation. Delegationen utgår från januariavtalets punkt om en generalplan för kortare köer. Delegationens uppdrag är en central del i regeringens arbete för att ge bättre förutsättningar för en bra vård som ges i tid, i hela landet.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Uppdrag om tillgänglighet till primärvård i Sveriges landsbygder**
  Regeringen uppdrar åt Myndigheten för vård- och omsorgsanalys att kartlägga hur bra och tillgänglig

primärvården är på den svenska landsbygden. Meningen är att främja god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen och myndigheten ska analysera hur primärvården kan utvecklas.
13 augusti 2020 · Regeringsuppdrag från Regeringen, Socialdepartementet

Uppdrag att sprida information och goda exempel på åtgärder vid en identifierad bristfällig efterlevnad av rekommendationer, riktlinjer och råd vid inrikesresor och sommaraktiviteter
Regeringen uppdrar åt länsstyrelserna att informera bland annat allmänhet och kommuner om hur viktigt det är att efterleva myndigheternas rekommendationer. Detta så att de kan agera på ett bra sätt när länsstyrelserna uppmärksammar brister.
13 augusti 2020 · Regeringsuppdrag från Regeringen, Socialdepartementet

- **Pressträff med Lena Hallengren**
  Torsdag den 13 augusti klockan 12.15 håller socialminister Lena Hallengren en pressträff. Var vänlig observera begränsningarna för att närvara.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande, Webb-tv från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Regeringens ärendeförteckningar vecka 33, 2020**
  Till regeringssammanträdet torsdag den 13 augusti.
  12 augusti 2020 · Ärendeförteckning från Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet, Försvarsdepartementet, Infrastrukturdepartementet, Justitiedepartementet, Miljödepartementet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet, Utrikesdepartementet

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50
- Nästa

Lena Hallengren

Socialminister
Socialdepartementet
"Vården och omsorgen ska funka, oavsett vem du är eller var i landet du bor. Det ser jag som min viktigaste uppgift de kommande åren. Det är en fråga om trygghet, svenska folket förväntar sig vård och omsorg av den allra högsta kvaliteten. Och det ska vi leverera."

Lena Hallengrens områden

- Folkhälsa och sjukvård
- Funktionshinder
- Socialtjänst inklusive äldreomsorg

Folkhälsa och sjukvård

Sjukvård handlar om de insatser som görs för att vårda dem som är sjuka och att utveckla vården. Vården ska vara jämlik, jämställd och tillgänglig och erbjudas utifrån behov på lika villkor. Folkhälsa handlar om de insatser som görs för att förebygga ohälsa och omfattar allt från breda insatser för att främja folkhälsan till specifika frågor som alkohol, tobak, spelberoende och skydd mot smittsamma sjukdomar.
Relaterad navigering

- Folkhälsa och sjukvård i statens budget
- Mål för folkhälsa och sjukvård
- Rättsliga dokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Funktionshinderspolitiken utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Politiken tar tillvara de rättigheter och intressen som personer med funktionsnedsättningar har i samhället. Flera områden omfattas av politiken, till exempel arbetsmarknadspolitiken eller utbildningspolitiken.
Relaterad navigering

- Funktionshinder i statens budget
- Mål för funktionshinder
- Rättsliga dokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Relaterad navigering

- CV
- Statssekreterare
- Presskontakter
- Pressbilder
- E-post till registrator
- Kontakt
-

Genvägar

- Trygghet och livskvalitet för äldre
- Assistansersättning och LSS
- E-hälsa - digitalisering i socialtjänst och hälso- och sjukvård
- Feministisk regering
- Trygghet och närvaro i äldreomsorgen
-

Aktuellt från Lena Hallengren Se socialdepartementet

Aktuellt från Lena Hallengren

Ditt urval ger **540** träffar av totalt **540**.

- **Lena Hallengren**
- **Kartläggning av landsbygdens primärvård**
  Myndigheten för vård- och omsorgsanalys får i uppdrag att kartlägga hur tillgänglighet och kvalitet i primärvården på landsbygden ser ut i dag. Myndigheten ska även analysera hur primärvården kan utvecklas, för att främja en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Kartläggning av coronapandemins påverkan på anhöriga**
  Nationellt kompetenscentrum anhöriga (NkA) beviljas 1 miljon kronor för att kartlägga hur anhöriga, anhörigstödspersonal och anhörigstödet påverkats av covid-19. NkA ska ge förslag på omedelbara och långsiktiga stödjande åtgärder under pågående och kommande kriser och pandemier.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Regeringen tillsätter delegation för ökad tillgänglighet i hälso- och sjukvården**
  För att korta väntetiderna i hälso- och sjukvården tillsätter regeringen en kommitté i form av en nationell delegation. Delegationen utgår från januariavtalets punkt om en generalplan för kortare köer. Delegationens uppdrag är en central del i regeringens arbete för att ge bättre förutsättningar för en bra vård som ges i tid, i hela landet.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Pressträff med Lena Hallengren**
  Torsdag den 13 augusti klockan 12.15 håller socialminister Lena Hallengren en pressträff. Var vänlig observera begränsningarna för att närvara.
  13 augusti 2020 · Pressmeddelande, Webb-tv från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Socialminister Lena Hallengren deltar i Pride**
  Lördagen den 1 augusti medverkar socialminister Lena Hallengren i ett digitalt samtal med RFSL och RFSU. Samtalet startar klockan 17:00.
  31 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Förstärkt tolktjänst för jämlikhet och delaktighet**
  Regeringen ger en särskild utredare i uppdrag att ta fram en handlingsplan för en förstärkt tolktjänst. Meningen är att identifiera och analysera vilka framgångsfaktorer, problem och hinder som finns för att tolktjänsten ska utvecklas på ett framgångsrikt sätt. Vidare är syftet att analysera hur ett genomförande av lämpliga förslag skulle kunna ske i praktiken.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Förutsättningarna för utbyte av e-recept inom EES ska utredas**
  Regeringen vill stärka möjligheterna för en patientsäker och effektiv läkemedelsprocess då svenska e-recept

hämtas ut i andra EES-länder, och vice versa. En utredning tillsätts nu med uppdrag att lämna förslag på en nationell reglering, som med beaktande av säkerhet och integritet ska se över de osäkerheter som kvarstår i lagstiftningen.
30 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Länsstyrelserna ska informera om vikten av att följa rekommendationer**
  Länsstyrelserna får i uppdrag att sprida information och kommunicera med allmänheten, kommuner och andra berörda aktörer om vikten av att följa myndigheternas rekommendationer, riktlinjer och råd med anledning av covid-19. Länsstyrelserna ska även samla goda exempel på åtgärder som kommuner och andra berörda aktörer kan genomföra för att minska risken för ökad smittspridning.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Pressträff med Lena Hallengren och Anders Tegnell**
  Torsdagen den 30 juli klockan 12:30 håller socialminister Lena Hallengren en pressträff tillsammans med statsepidemiolog Anders Tegnell. Var vänlig observera begränsningarna för att närvara.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Stödlinje för psykisk hälsa och suicidprevention ska utredas**
  Regeringen ger Folkhälsomyndigheten i uppdrag att analysera behovet av en nationell stödlinje som riktar sig till personer med psykisk ohälsa och suicidalitet samt till dessa personers anhöriga och närstående. Uppdraget ska redovisas till Socialdepartementet senast den 30 januari 2021.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Lena Hallengren, Socialdepartementet

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50
- Nästa

Ardalan Shekarabi

Socialförsäkringsminister
Socialdepartementet
”De som varit med och byggt landet genom sitt arbete har lagt grunden för vår gemensamma välfärd. De har rätt till en trygg ålderdom. Därför är höjda pensioner min främsta prioritering.”

Ardalan Shekarabis områden

- Socialförsäkringar
- Spelpolitik

Socialförsäkringen handlar om att ge ekonomisk trygghet vid sjukdom, ålderdom och när barnen är små. Området omfattar sjukförsäkringen, pensionerna samt föräldraförsäkring och bidrag till föräldrar.
Relaterad navigering

- Socialförsäkringar i statens budget
- Mål för socialförsäkringar
- Rättsliga dokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Området spelpolitik handlar om att förebygga spelberoende och att skapa en sund och säker spelmarknad där sociala skyddsintressen värnas genom att efterfrågan på spel tillgodoses under kontrollerade former.
Relaterad navigering

- Spelpolitik i statens budget
- Mål för spelpolitik
- Rättsliga dokument
- Myndigheter med flera
- Remisser
- Kontakt

Relaterad navigering

- CV
- Statssekreterare
- Presskontakter
- Pressbilder
- E-post till registrator
- Kontakt
-

Genvägar

- Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av nya coronaviruset
- Utvidgade möjligheter till tillfällig föräldrapenning med anledning av covid-19
- Prisbasbelopp för 2020 fastställt
- Inkomstbasbelopp och inkomstindex för år 2020
- Hållbara pensioner
- Jämställda pensioner
-

Aktuellt från Ardalan Shekarabi

- **Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2020**
  01 juli 2020
  Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet på

Socialdepartementets områden är bland annat att ett tilläggsbidrag till barnfamiljer införs inom bostadsbidraget, förbättringar för barn inom psykiatrisk tvångsvård och lagar och förordningar med anledning av spridningen av covid-19.

- Viktigare lagar och förordningar inför halvårsskiftet 2020

- **Coronavirusets påverkan på pensionerna**
  01 juni 2020

  Konsekvenserna av covid-19 är påtagliga inom många sektorer, inte minst den ekonomiska. Mot den bakgrunden är det angeläget att lyfta frågan och nå ut med information kring hur våra pensioner påverkas av pandemin.
  - Artikel: Coronavirusets påverkan på pensionerna

Här finns samlad information som berör äldre, sjuka och riskgrupper. Här finns också information för dig som arbetar inom vård och omsorg.

- För äldre, sjuka och vård- och omsorgspersonal med anledning av covid-19

Överenskommelse om höjda pensioner 2021
Vid ett sammanträde den 5 mars enades Pensionsgruppen om en överenskommelse för att höja pensionerna 2021.

- Pressmeddelande: Överenskommelse om höjda pensioner 2021

Hållbara pensioner: Förbättrat grundskydd för pensionärer och ett successivt längre arbetsliv
Regeringen vill att pensionerna ska höjas. Regeringen och pensionsgruppen föreslår därför ett antal åtgärder på pensionsområdet i propositioner som lämnats till riksdagen den 28 maj. I pensionsgruppen ingår regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet samt Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna.

- Artikel: Hållbara pensioner: Förbättrat grundskydd för pensionärer och ett successivt längre arbetsliv

Regeringen tillsätter utredning av sjuk- och aktivitetsersättningen
Regeringen tillsätter i dag en utredning av sjukersättningen och aktivitetsersättningen. Utredaren ska bland annat se över kraven för att beviljas sjukersättning för äldre personer i förvärvsarbetande ålder. Regeringen utser Samuel Engblom till särskild utredare.

- Pressmeddelande: Regeringen tillsätter utredning av sjuk- och aktivitetsersättningen
-

Innehåll från Ardalan Shekarabi

Ditt urval ger **68** träffar av totalt **68**.

- **Ardalan Shekarabi**
- **Spelmarknadsutredningen förlängs**
  Regeringen beslutade i dag om att ge förlängd utredningstid till Spelmarknadsutredningen. Uppdraget ska i stället redovisas senast den 16 december 2020. Den del av uppdraget som avser finansieringsmodeller för hästnäringen ska dock redovisas senast den 31 oktober 2020.
  16 juli 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi,

Finansdepartementet

- **Tillfälliga undantag för att trygga rätten till sjukpenning med anledning av covid-19**
  Regeringen har beslutat om ett tillfälligt undantag för sjukskrivna från att prövas mot normalt förekommande arbeten efter rehabiliteringskedjans dag 180 och dag 365. Undantaget avser fall när den försäkrades återgång i sitt vanliga arbete, eller annat arbete hos arbetsgivaren, förskjutits på grund av att vård eller rehabilitering har försenats till följd av effekter av sjukdomen covid-19.
  02 juli 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi, Socialdepartementet

- **Ersättning till riskgrupper samt vissa anhöriga och föräldrar**
  Regeringen har i dag beslutat att personer i riskgrupper, vissa anhöriga och föräldrar till nyligen allvarligt sjuka barn, som helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för att undvika smitta av covid-19, ska ha rätt till ersättning.
  25 juni 2020 · Artikel från Ardalan Shekarabi, Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Det här är Socialdepartementet**
  Socialdepartementets departementsbroschyr i tillgänglighetsanpassad digital version.
  17 juni 2020 · Informationsmaterial från Ardalan Shekarabi, Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Regeringen inför tillfälliga spelansvarsåtgärder**
  Regeringen har beslutat om en tillfällig förordning om spelansvarsåtgärder, riktad mot de särskilt riskabla spelformerna som onlinekasino och värdeautomater. Samtidigt får Folkhälsomyndigheten i uppdrag att göra en fördjupad analys av hur problemspelande i samhället utvecklats till följd av covid-19.
  11 juni 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi, Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **Förebyggande sjukpenning för riskgrupper**
  Regeringen föreslår att personer i vissa riskgrupper, som helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för att undvika att smittas av covid-19, ska ha rätt till förebyggande sjukpenning. Ersättning ska lämnas med som mest 804 kronor per dag under 90 dagar.
  10 juni 2020 · Artikel från Ardalan Shekarabi, Lena Hallengren, Socialdepartementet

- **BUMS-utredningen presenterade förslag inom underhållsstödet**
  Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (S 2018:13) överlämnade i dag ett delbetänkande till socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi. Utredningen lade fram förslag gällande särskilda skäl inom underhållsstödet.
  09 juni 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi, Socialdepartementet

- **Garantipensionsutredningen överlämnade slutbetänkande**
  I dag, fredag den 5 juni, mottog socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi Garantipensionsutredningens slutbetänkande. Utredningen tillsattes i oktober 2018 och har haft i uppdrag att se över olika delar av garantipensionens konstruktion. Utredningen överlämnade ett delbetänkande i december 2019, och avslutar nu sitt arbete i samband med att slutbetänkandet redovisas.

05 juni 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi, Socialdepartementet

- **Delegationen för senior arbetskraft får förlängd utredningstid**
  Regeringen har beslutat att förlänga utredningstiden för Delegationen för senior arbetskraft, från den 1 oktober 2020 till den 30 november 2020.
  04 juni 2020 · Pressmeddelande från Ardalan Shekarabi, Socialdepartementet

- **Coronavirusets påverkan på pensionerna**
  Konsekvenserna av covid-19 är påtagliga inom många sektorer, inte minst den ekonomiska. Mot den bakgrunden är det angeläget att lyfta frågan och nå ut med information kring hur våra pensioner påverkas av pandemin.
  01 juni 2020 · Artikel från Ardalan Shekarabi, Socialdepartementet
-
- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50
- Nästa

Per Bolund (17 augusti 2020)

Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister

Finansdepartementet

”Jag är en oroad optimist. Vår generations viktigaste uppdrag är att skapa ett samhälle som håller även för de som ska leva långt efter oss. Därför arbetar jag för finansiell stabilitet och ett stabilt bostadsbyggande. Ekonomin ska gynna den som fattar klimatsmarta val.”

Per Bolunds områden

- **Bostäder och samhällsplanering**
- **Finansmarknad**

Bostäder och samhällsplanering

Bostäder och samhällsplanering handlar om att få en bostadsmarknad och finansiering av bostäder som fungerar väl. Det handlar också om hur man planerar och utformar miljöer och byggnader. Området omfattar bostadsmarknad, lantmäteri – det vill säga geografisk information och fastighetsinformation – samt samhällsplanering och byggande.

Relaterad navigering

- **Bostäder och samhällsplanering i statens budget**
- **Mål för bostäder och samhällsplanering**
- **Rättsliga dokument**
- **Myndigheter med flera**
- **Remisser**
- **Kontakt**

Mål för boende och byggande

Uppdaterad 03 februari 2020

Det övergripande målet för samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Målet är också långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Myndigheter med flera

Till varje departements ansvarsområde hör ett antal statliga myndigheter som ska tillämpa de lagar och utföra den verksamhet som riksdag och regering har beslutat om. Regeringskansliet förvaltar också ett antal företag, hel- eller delägda av staten. Cirka 163 000 personer är anställda i dessa företag. Det finns även ett antal stiftelser som har bildats av staten.

Ditt urval ger **6** träffar av totalt **316**.
Bostäder och samhällsplanering

Statens Bostadsomvandling AB (Sbo)

Statens Bostadsomvandling AB är ett helägt statligt bolag som bildades 2004. Bolaget har ett samhällsuppdrag att praktiskt medverka till att bostadsmarknaden kommer i balans på orter med vikande befolkningsunderlag.
från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Swedesurvey Aktiebolag (Swedesurvey)

Swedesurvey tillhandahåller kompetens och erfarenhet inom fastighetsadministration och geografisk informationsförsörjning på den internationella marknaden, i nära samverkan med Lantmäteriet. Bolaget ska främja hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning samt stimulera ekonomisk tillväxt.
från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Akademiska Hus Aktiebolag (Akademiska Hus)

Akademiska hus ska äga, utveckla och förvalta fastigheter för universitet och högskolor med huvudfokus på utbildnings- och forskningsverksamhet. Verksamheten ska bedrivas på affärsmässig grund och generera marknadsmässig avkastning genom en hyressättning som beaktar verksamhetens risk.
från Näringsdepartementet

Statens geotekniska institut (SGI)

Statens geotekniska institut ansvarar för kunskapsuppbyggnad och förmedling av geoteknisk kunskap i Sverige. Institutet ger geotekniska råd till statliga myndigheter med ansvar för områden som har koppling till miljö, infrastruktur, fysisk planering och byggande. SGI har ett särskilt ansvar för ras- och skredfrågor.
från Miljödepartementet

Lantmäteriet

Lantmäteriet kartlägger landet, sätter gränserna och säkrar ägandet av fastigheter. Myndigheten ger information om Sveriges geografi och fastigheter.från Finansdepartementet

Boverket
Boverket är den nationella myndigheten för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Verket är central myndighet för frågor om byggd miljö och hushållning med mark- och vattenområden, för fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelsen och för boende- och bostadsfinansieringsfrågor.
från Finansdepartementet

Ansvariga för bostäder och samhällsplanering
Ansvarigt statsråd

Per Bolund
Finansmarknads- och bostadsminister, biträdande finansminister
Ansvarigt departement

- **Finansdepartementet**
-

Aktuellt om bostäder och samhällsplanering

- Nyhetsflöde och publiceringar
  Nyheter och publicerade dokument som pressmeddelanden, propositioner eller lagrådsremisser finns i listan nedan. Listan är förfiltrerad att visa ut innehåll som är uppmärkt med det aktuella området. Du kan göra ytterligare urval i listan för att sortera ut det du är intresserad av.

Innehåll om bostäder och samhällsplanering Ditt urval ger 1051 träffar av totalt 1051.

-
- **Bostäder och samhällsplanering**
- **Uppdrag att driva en kompetenssatsning om digitaliseringens möjligheter i fastighetsbildningsprocessen**
  13 augusti 2020 · Regeringsuppdrag från Finansdepartementet, Regeringen

- **Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen, Ds 2020:19**
  I promemorian lämnas förslag på ändringar i plan- och bygglagen för att förtydliga genomförandet av MKB-direktivet, det vill säga Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Anledningen är att Europeiska kommissionen i en formell underrättelse har framfört synpunkter på hur Sverige genomför MKB-direktivet.
  10 augusti 2020 · Departementsserien och promemorior, Rättsliga dokument från Finansdepartementet

- **Remiss av Ds 2020:19 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen, Fi2020/03324/SPN**
  Här kan du ta del av vilka instanser som Finansdepartementet har remitterat Ds 2020:19 Genomförandet av MKB-direktivet i plan- och bygglagen.
  10 augusti 2020 · Remiss från Finansdepartementet

- **Uppdrag till Boverket att analysera risker för diskriminering och hinder för etablering på bostadsmarknaden**
  Regeringen uppdrar åt Boverket att analysera och bedöma om det vid förmedling av bostäder förekommer missgynnanden som skulle kunna utgöra diskriminering vid förmedling av bostäder. Boverket ska också analysera och bedöma i vilken utsträckning dessa missgynnanden utgör hinder för etablering på bostads- och arbetsmarknaden.
  31 juli 2020 · Regeringsuppdrag från Arbetsmarknadsdepartementet, Regeringen

- **Digitalisering ska stärka fastighetsbildningen**
  Digitaliseringen är ett viktigt verktyg för att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. Nu ger regeringen Lantmäteriet i uppdrag att visa hur digitaliseringen kan stärka även fastighetsbildningsverksamheten.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Per Bolund, Finansdepartementet

- **Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen, Fi2020/03071/SPN**
  I promemorian lämnas förslag till en ny förordning om stöd för gröna och trygga samhällen. Stödet får ges för att långsiktigt främja stadsgrönska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter i hela landet.
  10 juli 2020 · Departementsserien och promemorior, Rättsliga dokument från Finansdepartementet

- **Remiss av promemorian Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen, Fi2020/03071/SPN**
  Här kan du ta del av vilka instanser som Finansdepartementet har remitterat promemorian Förslag till förordning om stöd för gröna och trygga samhällen.
  10 juli 2020 · Remiss från Finansdepartementet

- **Uppdrag att utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering samt att analysera ägarförhållanden på hyresbostadsmarknaden**
  06 juli 2020 · Regeringsuppdrag från Finansdepartementet, Regeringen

- **Uppdrag till Elsäkerhetsverket och Försvarsmakten att utreda elektromagnetiska störningar på totalförsvarets verksamheter**
  Regeringen uppdrar åt Elsäkerhetsverket och Försvarsmakten att utreda elektromagnetiska störningar på totalförsvarets verksamheter.
  02 juli 2020 · Regeringsuppdrag från Finansdepartementet, Försvarsdepartementet, Infrastrukturdepartementet, Regeringen

- **Boverket ska undersöka risker för diskriminering på bostadsmarknaden**
  Regeringen har gett Boverket i uppdrag att analysera och bedöma om det förekommer missgynnanden som skulle kunna utgöra diskriminering när bostäder förmedlas. Barns boendesituation ska särskilt belysas.
  02 juli 2020 · Pressmeddelande från Per Bolund, Åsa Lindhagen, Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50
- Nästa

Relaterad navigering

- CV
- Statssekreterare
- Presskontakter
- Pressbilder
- E-post till registrator
- Kontakt
-

Genvägar

- Följ @bolund på Twitter
- Följ Per Bolund på Facebook
- Följ Per Bolund på Instagram
-

Aktuellt från Per Bolund

- **Ramverk för statliga gröna obligationer**

  Regeringen har beslutat om ett ramverk som möjliggör en emission av statliga gröna obligationer. Det är första gången det genomförs en emittering av statliga gröna obligationer i Sverige. Det svenska ramverket har tilldelats det högsta miljömässiga betyget av den externa granskaren.
  - Pressmeddelande: Ramverk för statliga gröna obligationer på plats
  - Mer om ramverket för statliga gröna obligationer
-
- **Ekonomiska åtgärder med anledning av covid-19**
  Här sammanfattas informationen om de åtgärder som hittills vidtagits med anledning av det nya coronaviruset.
  - Sammanfattning: Ekonomiska åtgärder med anledning av covid-19

Innehåll från Per Bolund

Ditt urval ger **688** träffar av totalt **688**.

- **Per Bolund**
- **Myndighetssamarbete ska stödja hållbara batterier för elektrifieringen**
  Regeringen har gett Energimyndigheten, Naturvårdsverket och SGU i uppdrag att utveckla myndighetssamverkan för att stödja utvecklingen av verksamheter i Sverige som kan bidra till en hållbar, konkurrenskraftig och resurseffektiv batteriproduktion som har låga utsläpp av växthusgaser och som inte innebär spridning av farliga ämnen till miljön. Uppdraget ska bidra till den ökade elektrifieringen som behövs för att klara klimatmålen.
  03 augusti 2020 · Pressmeddelande från Anders Ygeman, Per Bolund, Infrastrukturdepartementet, Miljödepartementet

- **Digitalisering ska stärka fastighetsbildningen**
  Digitaliseringen är ett viktigt verktyg för att effektivisera samhällsbyggnadsprocessen. Nu ger regeringen Lantmäteriet i uppdrag att visa hur digitaliseringen kan stärka även fastighetsbildningsverksamheten.
  30 juli 2020 · Pressmeddelande från Per Bolund, Finansdepartementet

- **Sommarbriefing med Lena Hallengren och Per Bolund den 29 juli 2020**
  Under sommaren bjuder regeringen varje vecka in till en pressbriefing där ett eller flera statsråd informerar om en aktuell fråga. Värdarna för veckans sommarbriefing är socialminister Lena Hallengren och finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund.

28 juli 2020 · Pressmeddelande, Webb-tv från Lena Hallengren, Per Bolund, Finansdepartementet, Socialdepartementet

- **Regeringen har beslutat om tillfällig rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher**
  Efter att EU-kommissionen godkände regeringens anmälan om statligt stöd kunde regeringen idag, torsdag 16 april, besluta om en förordning om rabatt för fasta hyreskostnader i utsatta branscher som ett sätt att mildra de ekonomiska konsekvenserna av virusutbrottet. Det nya stödet bygger på en överenskommelse mellan regeringen, Centerpartiet och Liberalerna.
  07 juli 2020 · Artikel från Ibrahim Baylan, Per Bolund, Finansdepartementet, Näringsdepartementet

- **Boverket ska undersöka risker för diskriminering på bostadsmarknaden**
  Regeringen har gett Boverket i uppdrag att analysera och bedöma om det förekommer missgynnanden som skulle kunna utgöra diskriminering när bostäder förmedlas. Barns boendesituation ska särskilt belysas.
  02 juli 2020 · Pressmeddelande från Per Bolund, Åsa Lindhagen, Arbetsmarknadsdepartementet, Finansdepartementet

- **Boverket ska utvärdera stödet för renovering och energieffektivisering av hyresbostäder**
  Boverket får i uppdrag att utvärdera det nu avvecklade stödet för renovering och energieffektivisering av hyresrätter i socioekonomiskt svaga bostadsområden. Boverket ska också lämna förslag på åtgärder som myndigheten bedömer kan medföra att kostnadseffektiva renoveringar och energieffektiviseringar genomförs i en högre takt än i dag.
  02 juli 2020 · Pressmeddelande från Per Bolund, Finansdepartementet

- **Rekapitaliseringen av SAS AB**
  SAS har i dag presenterat en plan för en rekapitalisering av bolaget och en plan för att snabba på klimatarbetet som bland annat innebär en halvering av utsläppen till 2030. Regeringen har riksdagens mandat att för statens räkning under 2020 delta i en rekapitalisering med ett belopp om högst 5 miljarder kronor. Regeringen stöttar nu framlagd plan och de åtgärder som är nödvändiga för att realisera planen.
  30 juni 2020 · Pressmeddelande från Ibrahim Baylan, Per Bolund, Finansdepartementet, Näringsdepartementet

- **Nordisk styrgrupp för harmoniserade byggregler**
  De nordiska länderna har utsett en styrgrupp som ska arbeta för en harmonisering av byggsektorn i Norden. Styrgruppen är en del av deklarationen för ökat nordiskt samarbete för att få ner byggandets klimatpåverkan som de nordiska bostadsministrarna godkände under ett möte på Island i oktober 2019.
  17 juni 2020 · Artikel från Per Bolund, Finansdepartementet

- **Kvalitetsfrågor inom arkitektur och gestaltad livsmiljö ska stärkas i offentlig upphandling**
  Regeringen ger Upphandlingsmyndigheten i uppdrag att stärka kompetensen hos offentliga aktörer vad gäller kvalitetsaspekter

som rör arkitektur och gestaltad livsmiljö vid upphandling av bl.a. tjänster, bebyggelse, inredning och utrustning. Detta ska bland annat ske genom metodstöd och vägledning. Det långsiktiga syftet är att höja den arkitektoniska och gestaltningsmässiga kvaliteten på framförallt den byggda miljön.
16 juni 2020 · Pressmeddelande från Amanda Lind, Per Bolund, Finansdepartementet, Kulturdepartementet

- **Pressträff om nya åtgärder med anledning av coronaviruset**
  Idag klockan 08.50 håller regeringen, Centerpartiet och Liberalerna pressträff om nya åtgärder med anledning av coronaviruset. Pressträffen leds av näringsminister Ibrahim Baylan, finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund, Centerpartiets näringspolitiska talesperson Helena Lindahl och Liberalernas näringspolitiska talesperson Arman Teimouri. Var vänlig observera begränsningarna i antal personer som kan närvara på plats.
  15 juni 2020 · Pressmeddelande, Webb-tv från Ibrahim Baylan, Per Bolund, Finansdepartementet, Näringsdepartementet

- 1 - 10 11 - 20 21 - 30 31 - 40 41 - 50
- Nästa

Länsstyrelserna

Här från Sven Wimnell 1 maj 2019:
Människornas verksamheter och grunderna för planering av framtiden för världen och Sverige.
http://wimnell.com/omr40zp.pdf

Länsstyrelserna

Sverige är indelat i 21 län som alla har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är en statlig samordnande myndighet, en servicemyndighet, en överklagandeinstans och med tillsynsansvar. Länsstyrelsen står som garant för att de av regeringen beslutade nationella målen genomförs.
Länsstyrelsernas webbplats

Publicerad 17 december 2014 · Uppdaterad 05 februari 2015

Länsstyrelsen Blekinge län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra senaste nyheter Läsa mer om oss Besöka ett naturreservat Våra remisser Ring rätt telefonnummer vid kriser

Dalarnas län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Kontakta oss Sök i Länsstyrelsens diarium Hitta publikationer Hitta ett naturreservat Läs om landshövding och länsledning

Gotlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Få utflyktstips Kontakta oss Anmäla bristande djurhållning Ansöka om stöd i Landsbygdsprogrammet Jobba hos oss

Gävleborgs län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Anmäla bristande djurhållning Söka solcellsstöd Titta i vårt diarium Veta mer om motortrafik i naturen Veta mer om hotade arter (ÅGP) Läsa våra nyheter

Hallands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa våra nyheter Söka jobb Söka stöd till solceller Läsa våra kungörelser Kontakta oss Ansöka om strandskyddsdispens Anmäl för miljöprövning av vattenkraft

Jämtlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Evenemang på gång Kungörelser Aktuella jaktbeslut och domar Komplettering eller yttrande i ärende

Jönköpings län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Evenemang på gång Kungörelser Aktuella jaktbeslut och domar Komplettering eller yttrande i ärende

Kalmar län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Läsa nyheter Kontakta oss Anmäla att djur far illa Söka karta eller geotjänster Läsa fiskeregler Ansöka om medborgarskap Publikationer

Kronobergs län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Anmäla vattenkraft till miljöprövning Ta del av kungörelser Anmälan om vattenverksamhet Söka stöd till solceller Kolla lediga jobb

Norrbottens län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Jobba hos oss Veta mer om årets älgjakt Söka i diariet Läsa våra senaste nyheter Veta mer om landshövdingen

Skåne län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Söka solcellsstöd Överklaga kommuns beslut Ansöka om tillstånd för djurverksamhet Söka stiftelser och stipendier Ansöka om medborgarskap

Stockholms län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Registrera stiftelse Anmäla att djur far illa Kontakta Länsstyrelsen Jobba hos oss

Södermanlands län

Privat Företag Förening Lantbruk och landsbygd Stat och kommun Besök och upptäck

Bygga och bo
Djur och natur
Jakt och fiske
Livshändelser

Statistiska centralbyron, SCB.se

Hushåll i Sverige. (Aug 2020)

Senast uppdaterad: 2020-06-29

Original:
Hushåll i Sverige 2020-08-10 14:03
https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/hushall-i-sverige/

Sveriges drygt tio miljoner invånare lever i 4,7 miljoner hushåll. Nästan 1,9 miljoner av hushållen består av en person, eller ensamstående utan barn som det heter i statistiken.

Hushåll i Sverige

Statistiken för hushåll i Sverige bygger på folkbokföringen. Ett hushåll består av personer som är folkbokförda i samma bostad. I hushållsstatistiken finns tre huvudtyper:

Ensam stående

Samman boende. Här ingår personer som lever tillsammans som gifta, i registrerat partnerskap eller i ett samboförhållande

Övriga hushåll. Här ingår alla andra hushåll där minst en person i bostaden saknar nära relationer till någon annan i hushållet. Personen är varken barn eller förälder, eller har en parrelation, i hushållet. Här hittar vi till exempel hushåll med tregenerationsboenden, inneboende, kompisboenden och kollektiv.

De olika typerna av hushåll delas sedan in i tre under grupper:

Hushåll utan barn
Hushåll med barn i åldern 0–24 år
Hushåll med barn där yngsta barnet är
25 år eller äldre.

I hushållsstatistiken räknas en person som barn, oavsett ålder, om personen bor i ett hushåll tillsammans med minst en av sina föräldrar. Det gäller dock inte om det vuxna barnet själv har barn i samma hushåll.

Sammanlagt finns det alltså nio olika hushållstyper. Hur vanliga de olika typerna är kan vi se i diagrammet. Vanligast är ensamstående utan barn, följt av sammanboende utan barn och sammanboende med barn.

Antal hushåll efter hushållstyp 2019

Spara som.. Skriv ut Visa som tabell

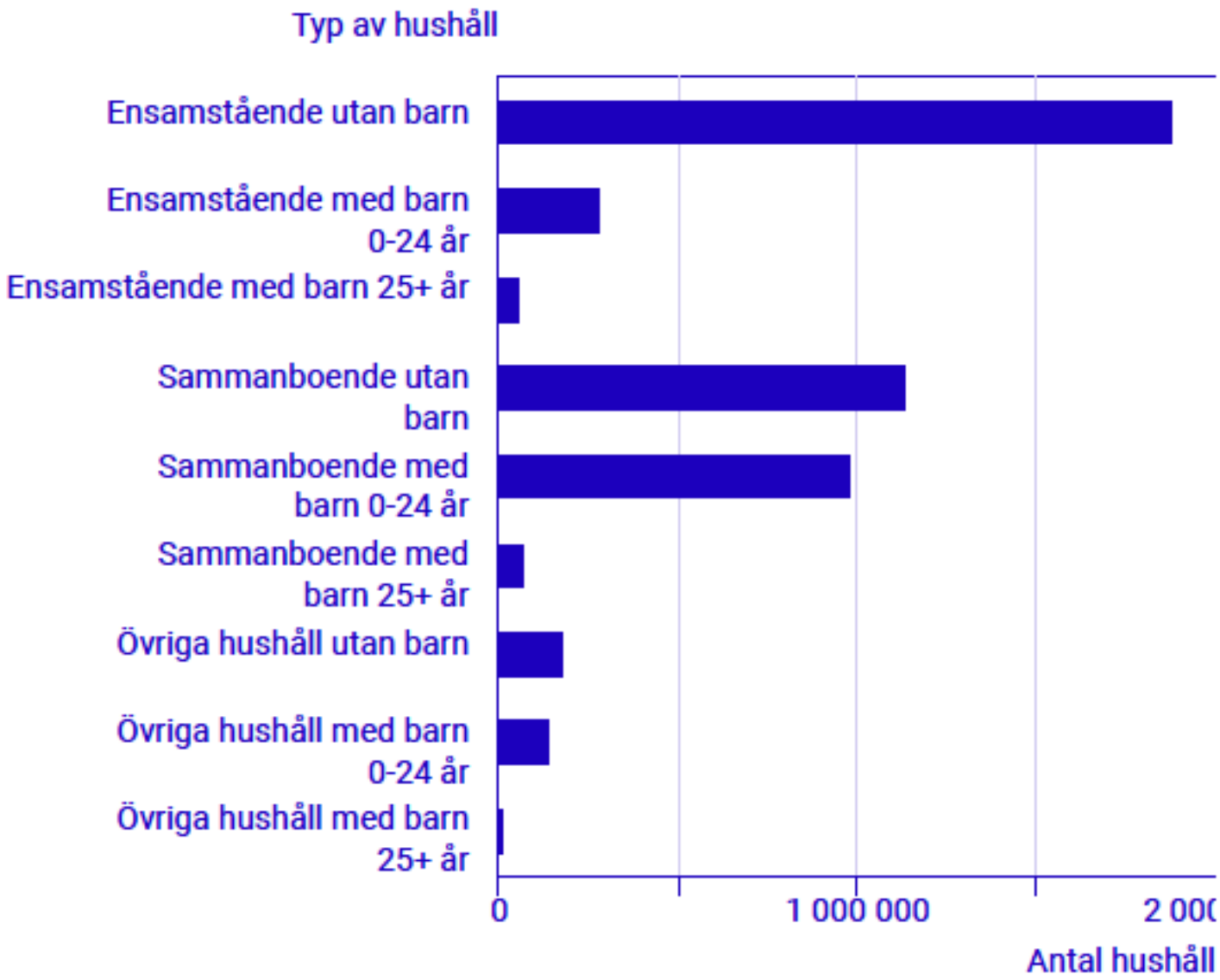

Källa

Befolkningsstatistik, Antal hushåll efter region, hushållstyp och år, SCB
Sveriges officiella statistik

Antal personer i olika hushållstyper 2019

Spara som.. Skriv ut Visa som tabell

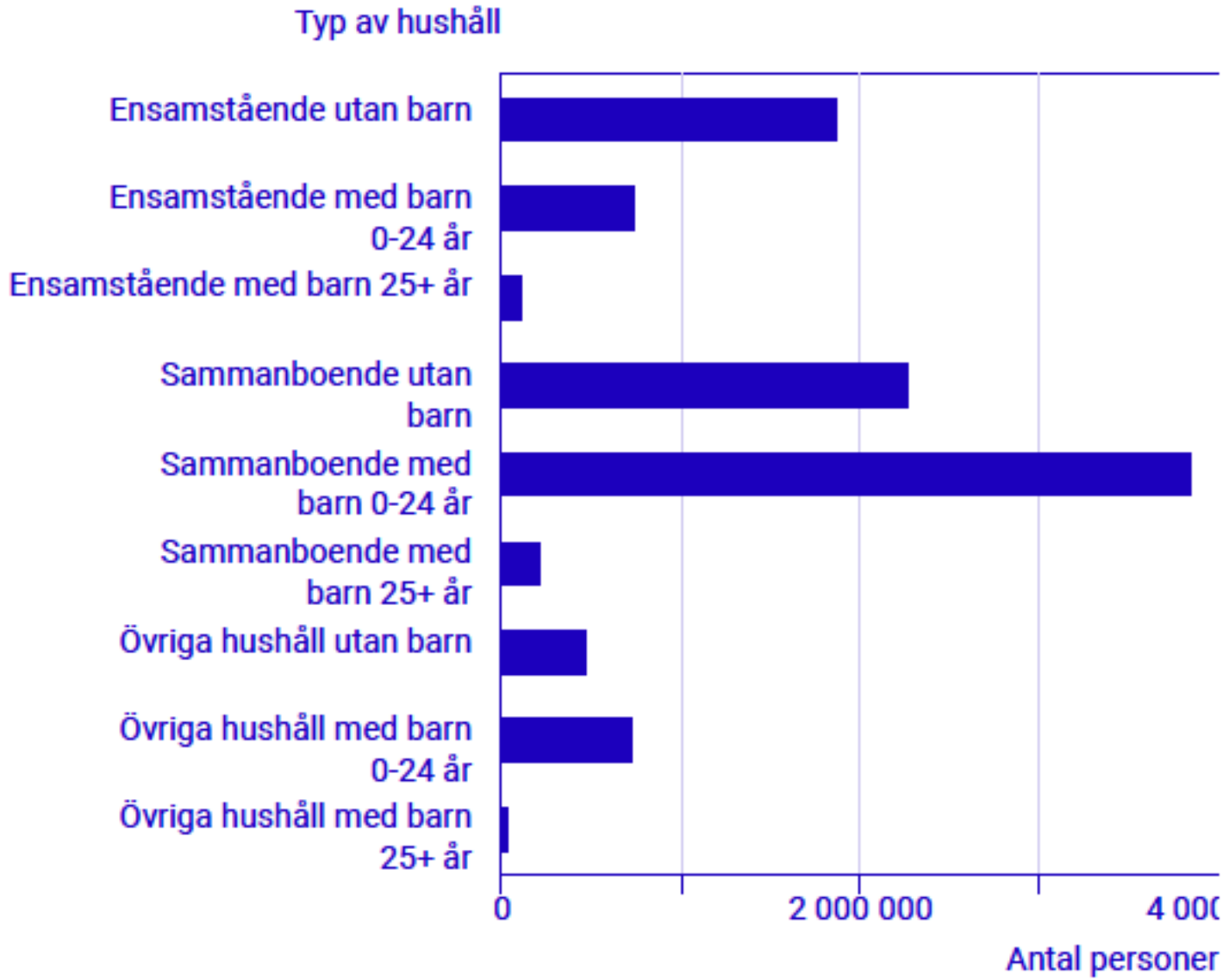

Källa

Befolkningsstatistik, Antal personer efter region, hushållstyp och år, SCB
Sveriges officiella statistik

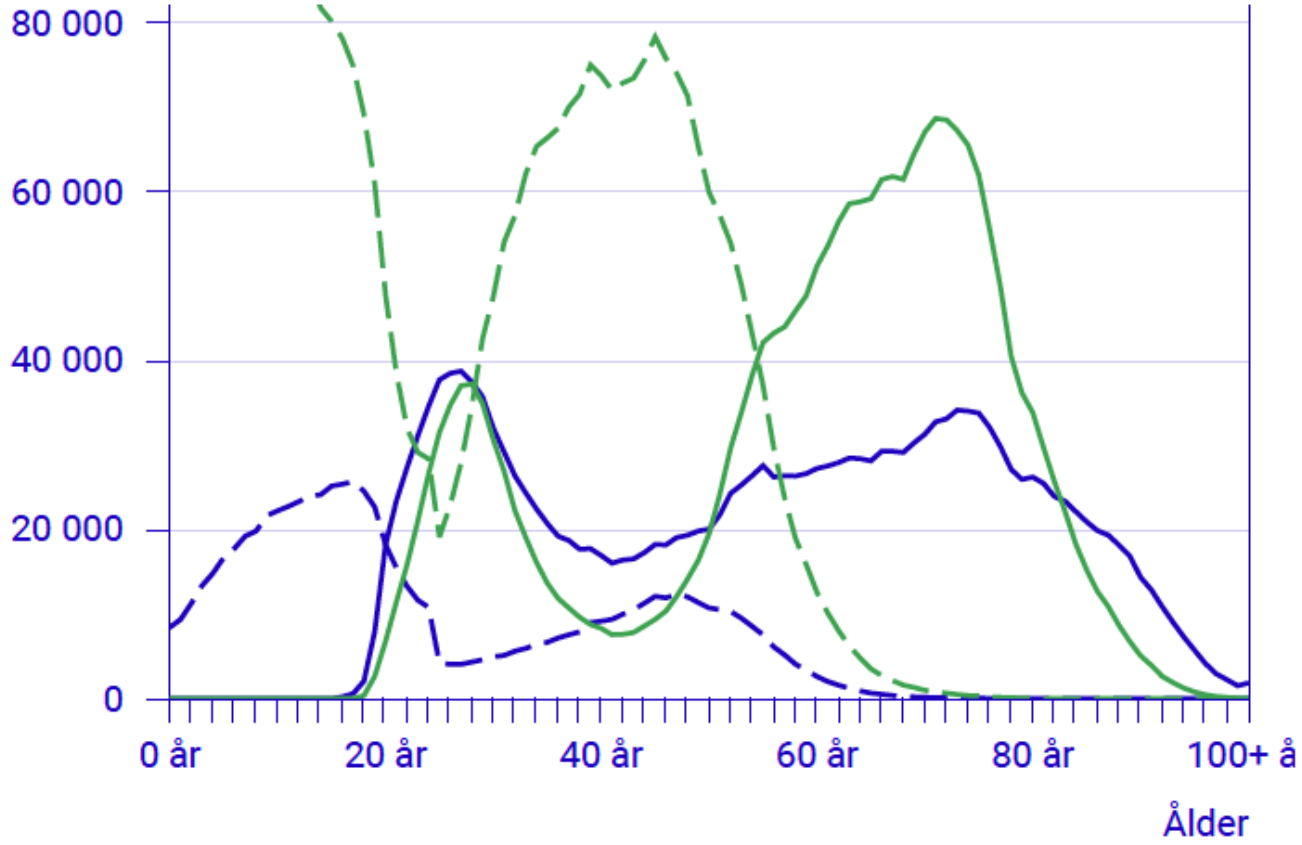

Diagramförklaring

- ensamstående utan barn
- ensamstående med barn 0-24 år
- sammanboende utan barn
- sammanboende med barn 0-24 år

Källa

Befolkningsstatistik, Antal personer efter hushållstyp, ålder och år, SCB
Sveriges officiella statistik

Visa diagraminformation

Antal hushåll efter hushållstyp 2019

Men om man tittar på antal personer per hushållstyp så ser mönstret annorlunda ut. Flest personer tillhör hushållstypen sammanboende med barn 0–24 år. Det var 3 854 967 personer eller 37 procent av alla i befolkningen som var sammanboende med barn 0-24 år. Många tillhör även hushållstypen sammanboende utan barn. Totalt var det 2 267 154 personer som är gifta eller sambopar utan barn i hushållet,eller 22 procent av befolkningen.

Antalet personer som levde ensamma (ensamstående utan barn) var totalt 1 879 405, eller 18 procent av befolkningen. Av de som levde i ensamhushåll var 49 procent män och 51 procent kvinnor.

Antal personer i olika hushållstyper 2019
Barn med separerade föräldrar som har växelvis boende kan inte särskiljas i statistiken. Det beror på att ett barn bara får vara folkbokförd hos den ena föräldern. Barnet räknas då som endast tillhörande det hushållet, trots att det bor på deltid i två olika hushåll.

Olika faser i livet framträder tydligt
I hushållsstatistiken kan man tydligt se människors olika faser i livet. Nästan alla barn bor till en början hos sina föräldrar och cirka 90 procent ingår då i hushållstypen sammanboende med barn och resten i ensamstående med barn. Men i takt med att barnen blir äldre händer det att föräldrarna separerar. Då ökar andelen i hushålls typen ensam stående med barn något, samtidigt som sammanboende med barn minskar.

Antal personer i olika hushållstyper 2019
I 20-årsåldern flyttar många till egen bostad, ensam eller ihop med någon, och blir då ensamstående utan barn eller sammanboende utan barn. När barnen flyttar förändras också föräldrarnas hushåll.

Hushåll av typen sammanboende med barn blir färre och sammanboende utan barn ellerensamstående utan barn blir fler. Barnen som flyttade till eget boende bildar så småningom familj och sammanboende med barn eller ensamstående med barn. Mot slutet av livet lever de flesta somsammanboende utan barn eller ensamstående utan barn.

Statistiken på denna sida uppdateras årligen och samma dag som ny statistik publiceras
av SCB.

Detta avsnitt gick inte att kopiera på rätt sätt. Originalet finns på: https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/boende-i-sverige/

Boende i Sverige

Senast uppdaterad: 2020-06-11

I Sverige finns drygt 4,7 miljoner hushåll, som bor i lika många bostäder. Det är vanligast att bo i ett småhus så som en villa, ett radhus eller parhus. Av alla hushåll bor 44 procent i ett småhus och 49 procent i en lägenhet i ett flerbostadshus. Men eftersom det i regel bor fler personer i ett småhus så är det boendet för majoriteten av Sveriges befolkning, 52 procent.

Andel hushåll i småhus med äganderätt 2019 40,1 %
Andel hushåll i flerfamiljshus, hyresrätt 2019 28,3 %
Andel hushåll i flerfamiljshus, bostadsrätt 201920,5 %

Statistiken om hur folk bor bygger pe folkbokfцringen och pe SCB:s register цver bostadsbestendet. I statistiken delar vi upp bostдderna i flerbostadshus och smehus. Dessutom kan man fe uppgift om uppletelseformen, det vill sдga om boendet дr en bostadsrдtt, hyresrдtt eller дganderдtt. Det gдller bede fцr smehus och fцr lдgenheter i flerbostadshus. Ett hushell bester av personer som дr folkbokfцrda tillsammans. Av Sveriges 4,7 miljoner hushell bor ungefдr 2,3 miljoner i en lдgenhet i flerbostadshus. Av de lдgenheterna дr 1,3 miljoner hyresrдtter och knappt 970 000 bostadsrдtter. Av de cirka 2 miljoner hushell som bor i smehus дger 1,9 miljoner sitt hus, medan resten hyr sitt hus eller bor i ett smehus med bostadsrдtt. Resten bor i specialbostad, till exempel studentbostad eller negon form av boende fцr дldre, eller se saknas uppgifter om boendet i statistiken.Sveriges officiella statistik

De flesta personer bor i smehus Det дr vanligare att bo i smehus дn i flerbostadshus. Det beror pe att det ofta bor fler personer i en villa eller ett radhus дn i en lдgenhet i flerbostadshus. Ungefдr 5,4 miljoner, eller 52 procent av den svenska befolkningen, bor i smehus. Samtidigt дr det nдstan 4,4 miljoner eller 42 procent som bor i flerbostadshus. Av de personer som bor i flerbostadshus bor de flesta, 60 procent, i en hyresrдtt.

Elder och livssituation styr boendet Elder och livssituation дr starkt fцrknippat till hur vi bor. Under de fцrsta fem eren i livet flyttar menga barn fren flerbostadshus till smehus. Det har ofta att gцra med att familjen vдxer och krдver stцrre ytor. Er 2019 bodde 56 procent av barn 0-9 er och 64 procent av 10-19-eringarna i ett smehus. I цvre toneren bцrjar barnen dock lдmna familjevillan och flytta till eget boende. I eldrarna 20 till 39 er дr det dдrfцr vanligast att bo i flerbostadshus, med hyresrдtt eller bostadsrдtt. Mellan 40 till 79 ers elder дr det eter vanligast att bo i ett smehus. Nдr det gдller personer i eldersgruppen 20-29 er liksom fцr dem цver 80 er дr andelen i specialbostad relativt hцg. Det beror pe att studentbostдder och bostдder fцr дldre inger i den hдr kategorin.Boendet och familjens storlek avgцr ockse hur stort man bor. I genomsnitt har varje person 42 kvadratmeters boyta i Sverige. I familjer som дr sammanboende med tre eller fler barn och bor i hyresrдttslдgenhet i flerbostadshus har varje person i genomsnitt 15 kvm. Som kontrast har gruppen ensamsteende kvinnor цver 65 som bor i eget smehus 114 kvm var att rцra sig pe.

Hur vi bor varierar i landet Det finns vissa skillnader i hur folk bor i olika delar av landet. I storstдder och stцrre stдder med kringliggande kommuner дr det vanligt att bo i flerbostadshus. Storstadskommunerna finns bland de цversta pe listan цver kommuner med hцgst andel hushell som bor i lдgenheter i flerbostadshus. Nдr det gдller kommuner дr hцgst andel hushell bor i smehus se toppas listan av mindre kommuner, ofta i glesbefolkade omreden eller pe landsbygden. Statistiken pe denna sida uppdateras erligen och samma dag som ny statistik publiceras av SCB.

Från https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/

Människorna i Sverige

Sveriges befolkning har vuxit mycket sedan SCB började föra statistik över folkmängden för över 250 år sedan. I mitten av 1700-talet bodde det knappt 2 miljoner personer i Sverige, men 2017 passerade vi 10 miljoner. Hur snabbt befolkningen ökar styrs av hur många som föds, hur många som dör, hur många som utvandrar och hur många som invandrar.

Asylsökande i Sverige Befolkningsprognos för Sverige Befolkningstäthet i Sverige Boende i Sverige Döda i Sverige Flyttar inom Sverige Födda i Sverige Föräldrars ålder i Sverige Gifta i Sverige Hushåll i Sverige Invandring till Sverige Medellivslängden i Sverige Skilsmässor i Sverige Sveriges befolkning Sveriges befolkningspyramid Utländska medborgare i Sverige Utrikes födda i Sverige Utvandring från Sverige Valdeltagande i Sverige

Detta avsnitt gick inte att kopiera helt rätt. Originalet finns på: https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/sveriges-befolkning/

Sveriges befolkning

Senast uppdaterad: 2020-06-18

Sedan 2000-talets början har vi blivit drygt 1,4 miljoner fler invånare i Sverige, en ökning med cirka 16 procent. I slutet av 2019 var Sveriges folkmängd 10 327 589 personer.
Folkökningen beror både på att det har fötts fler än det har dött, och på att fler har invandrat än utvandrat. Att fler har invandrat är det som bidragit mest till folkökningen under 2000-talet.

Sveriges befolkning bester av alla som дr folkbokfцrda i Sverige. Under 2000-talet har befolkningen vuxit och vi har passerat tve miljongrдnser. I augusti 2004 blev vi 9 miljoner i Sverige, och i januari 2017 passerade vi 10 miljoner. Under 2019 цkade Sveriges befolkning med 1 procent. Hur snabbt befolkningen vдxer peverkas av hur menga som fцds och dцr, och hur menga som invandrar och utvandrar. Sedan 1969 har invandringsцverskottet bidragit mest till folkцkningen de flesta er. Invandringsцverskottet innebдr att fler invandrar дn utvandrar. Under sju enskilda er under samma period har fцdelseцverskottet – att fler fцds дn det dцr – varit det stцrsta skдlet till folkцkningen. Men sedan 1993 har invandringsцverskottet stett fцr en stцrre del. Under 2019 var invandringsцverskottet nдrmare 68 000 personer och fцdelseцverskottet nдstan 26 000. Det innebдr att invandringen stod fцr nдstan 70 procent av folkцkningen under 2019.

Födda, döda, invandringar och utvandringar per år från år 2000

Invandringen minskar
Invandringen har ökat under 2000-talet. År 2016 var den totala invandringen till Sverige den högsta någonsin. Då invandrade över 163 000 personer. Siffran minskade sedan kraftigt under 2017, till drygt 144 000 personer. Under de två senaste åren har invandringen fortsatt minska. År 2019 var det nästan 116 000 som invandrade. De senaste årens ökande invandring beror framför allt på att allt fler personer från krigsdrabbade länder kommit hit för att söka asyl. Om de sedan fått uppehållstillstånd harde räknats som invandrade till Sverige.

Många utvandrare återvänder till födelselandet
Den som lämnar Sverige för att bosätta sig iett annat land i minst tolv månader räknas som utvandrad i statistiken.

Utvandringen har haft en ökande trend under 2000-talet.
De flesta som utvandrar är födda utomlands och har tidigare invandrat till Sverige. Under 2019 utvandrade nästan 47 800 personer från Sverige och drygt 31 000 av dem var födda utanför Sverige. Men det är också vanligt att personer som är födda i Sverige utvandrar. Drygt 16 000 svenskföddalämnade landet under 2019.

Runt 115 000 barn föds varje åri Sverige
Hur många barn som föds beror till stor del på hur många kvinnor i befolkningen som är i barnafödande ålder. Det gör också att det blir toppar och dalar i barnafödandet med 20-30 års mellanrum. Just nu befinner sig Sverige i en sådan topp. De senaste sex åren har det fötts runt 115 000 barn per år, med en topp 2016 då

det föddes över 117 000barn. Det är cirka 25 000 fler än i början av2000-talet.

90 000 dör varje år i Sverige
Antalet döda under ett år beror till stor del på hur många personer det finns i de äldstaåldersgrupperna.

Under 2000-talet har ungefär 90 000 personer dött varje år. Det är en tydlig minskning jämfört med de föregående 15 åren. Det beror delvis på att det föddes jämförelsevis få barn i Sverige från mitten av 1920-talet till slutet av 1930-talet. Det påverkar hur många personer som dör nu, eftersom de är i åldrarna 80-95 år.

Männen passerade kvinnorna
En annan milstolpe som passerades under 2000-talet var att männen för första gången blev fler än kvinnorna i befolkningen. Det inträffade i mars 2015. Främst beror det på att skillnaden i medellivslängd mellan män och kvinnor minskar.

Könsfördelningen i befolkningen påverkas också av att det – framför allt på senare år – är fler män än kvinnor som har invandrat till Sverige.

Männens medellivslängd är dock fortfarande lägre än kvinnornas och därför finns det fler kvinnor i de äldsta åldrarna. År 2019 var männens medellivslängd 81,34 år, jämfört med kvinnornas som var 84,73 år. Exakt hur kön- och åldersfördel-ningen ser ut i Sverige ser du bäst i en så kalladbefolknings-pyramid.

Folkmängd efter ålder och kön 2019

Spara som.. Skriv ut Visa som tabell

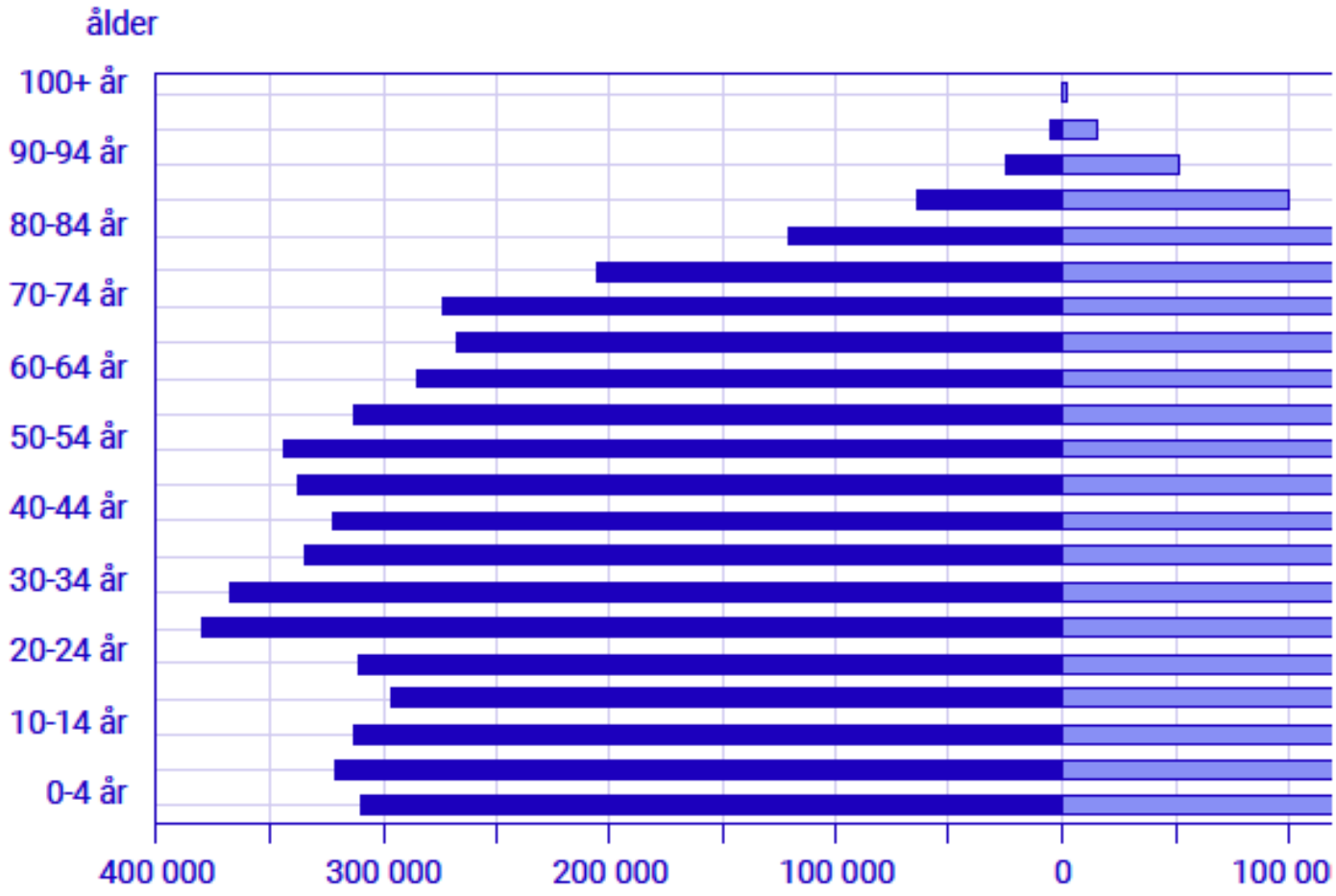

Diagramförklaring

Män

Kvinnor

Källa

Befolkningsstatistik, Folkmängd efter region, ålder, kön och år, SCB
Sveriges officiella statistik

Det gick inte att kopiera detta avsnitt hel rätt. Originalet finns på
Invandring till Sverige

Invandring till Sverige

Senast uppdaterad: 2020-06-11

Alla som flyttar till Sverige och blir folkbokförda räknas in i statistiken om invandring. Under 2000-talet har invandringen ökat mycket. I början av perioden invandrade runt 60 000 personer per år. År 2016 var den totala invandringen till Sverige den högsta någonsin, då över 163 000 invandrade. Sedan dess har invandringen minskat och under 2019 var det 116 000 personer som invandrade till Sverige.

Invandring till Sverige 2019
Sverige har varit ett invandringsland sedan 1930-talet. Efter andra vдrldskriget och fram till mitten av 1970-talet hade Sverige frдmst arbetskraftsinvandring. Under de senaste eren har allt fler kommit hit fren krigsdrabbade lдnder fцr att sцka asyl. Sedan 2012 har framfцr allt antalet asylsцkande fren Syrien цkat kraftigt

Invandringen slog rekord 2016 Ett stort antal asylsцkande ett er leder ofta till att invandringen цkar eret dдrpe. Det beror pe att asylsцkande rдknas som invandrade fцrst nдr de har fett uppehellstillstend och folkbokfцrt sig i Sverige. Under 2015 hade Sverige det hцgsta antalet asylsцkande negonsin, vilket ledde till att invandringen slog rekord 2016. Дven statistiken fцr 2017 peverkades av det stora antalet asylsцkande 2015, eftersom menga fick vдnta lдnge pe beslut om att fe stanna i Sverige. En effekt som klingar av under 2018. Дven under 2019 minskar invandringen och hamnar pe en nive motsvarande hur det seg ut 2013.

Bidrar mest till Sveriges folkцkning Invandringen дr det som bidrar mest till Sveriges folkцkning just nu, 70 procent av folkцkningen under 2019 beror pe att fler personer invandrade дn utvandrade. Resten beror pe att det fцddes fler дn det dog. Alla som flyttar till Sverige rдknas in i statistiken fцr invandring. Det betyder att det bland invandrarna finns personer som дr fцdda i Sverige och etervдnder efter en tid utomlands.

Fakta: Vem räknas som invandrare?
I statistiken fцr invandring rдknas alla som flyttar till Sverige och blir folkbokfцrda. Fцr att bli folkbokfцrd ska man ha fцr avsikt och rдtt att stanna i Sverige i minst tolv menader. Reglerna fцr olika grupper av invandrare skiljer sig et:

- Nordiska medborgare kan fritt invandra till Sverige.
- EU-medborgare utanfцr Norden behцver sцka negot som kallas uppehellsrдtt fцr att fe vistats i landet i mer дn tre menader.
- Цvriga lдnders medborgare behцver ett uppehellstillstend som utfдrdas av Migrationsverket.

Sverigefцdda eter stцrsta invandrargruppen Bland de som invandrade under fцrra eret var 191 fцdelselдnder representerade. Under eren 2013-2018 var den stцrsta gruppen personer fцdda i Syrien och den nдst stцrsta invandrargruppen personer fцdda i Sverige. Under 2019 var etervдndande personer fцdda i Sverige den stцrsta invandrargruppen. Bland de tio vanligaste fцdelselдnderna fцr de som invandrade 2019 se дr det personer fцdda i Syrien och Irak som har minskat mest jдmfцrt med 2018, en minskning med 57 respektive 26 procent. Den grupp som цkat mest дr personer fцdda i Pakistan. Er 2019 invandrade drygt 3 200 personer fцdda i Pakistan, vilket дr en цkning med 25 procent jдmfцrt med 2018.

Fler mдn дn kvinnor invandrade Under bцrjan av 2000-talet invandrade ungefдr lika menga kvinnor som mдn. Men sedan 2005 har fler mдn invandrat, och skillnaden har цkat de senaste eren. Under 2016 var skillnaden som stцrst, de 56 procent var mдn och 44 procent var kvinnor. Under 2019 var andelen kvinnor 47 procent och andelen mдn var 53 procent. Av de tio stцrsta invandringslдnderna 2019 hade Afghanistan stцrst andel mдn med 75 procent. Dдrefter kom Polen med 62 procent. Stцrst andel kvinnor fanns bland invandrade fцdda i Syrien med 53 procent. Dдrefter kom Kina och Eritrea beda med 51 procent.

Vanligaste födelseländerna bland personer som invandrade 2019

Födelseland	Kvinnor	Män	Totalt
Sverige	5 673	6 282	11 955
Indien	3 195	4 194	7 389
Afghanistan	1 732	5 113	6 845
Syrien	3 267	2 861	6 128
Irak	1 670	1 931	3 601
Iran	1 629	1 856	3 485
Eritrea	1 762	1 684	3 446
Pakistan	1 394	1 831	3 225
Polen	1 223	1 954	3 177
Kina	1 496	1 438	2 934

Källa Befolkningsstatistik, SCB Sveriges officiella statistik

Statistiken pe denna sida uppdateras erligen och samma dag som ny statistik publiceras av SCB.

Det gick inte att kopiera detta avsnitt helt rätt. Originalet finns på:
https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/fodda-i-sverige/

Födda i Sverige

Senast uppdaterad: 2020-06-15

Antalet barn som föddes 2019 låg på ungefär samma nivå som året innan. De senaste sex åren har det fötts ungefär 115 000 barn per år. Det är ungefär 25 000 fler per år än under åren i början av 2000-talet.

Antal flickor födda i Sverige 2019 55 521
Antal födda i Sverige 2019 114 523 barn
Antal pojkar födda i Sverige 2019 59 002

Jдmfцrt med topperet 2016 fцddes det negot fдrre barn i Sverige under 2019. Totalt minskade barnafцdandet med 2 902 barn, varav 1 197 fдrre pojkar och 1 705 flickor.

Hur många barn som föds varje år påverkas av olika saker. Historiskt sett har till exempel krig och ekonomiska kriser påverkat antalet födda barn i Sverige.

Diagrammet över antal födda per år från år 1900 visar att det lägsta antalet barn föddes på 1930-talet, mellan de två världskrigen.

Under båda världskrigen var födelsetalen däremot höga. Vi ser också att ekonomiska kriser kan göra att det föds färre barn. I diagrammet visas det främst under 1990-talet, men även 1970-talets lågkonjunktur syns i statistiken.

Hur många barn som föds påverkas också av antalet kvinnor i fertil ålder. Perioder med många kvinnor i barnafödande ålder ger tydliga toppar i statistiken. På 1940-taletföddes många barn. Det ledde till att antalet
födda ökade kraftigt även på 1960-talet, när de som föddes på 1940-talet hunnit bli runt20–30 år. Just nu finns det många kvinnor i fertil ålder i Sverige. Därför föds det återigen många barn.

'Det föds alltid något fler pojkar än flickor. Fördelningen ligger stabilt kring 105 till 107 pojkar på 100 flickor. Under 2019 föddes det 106 pojkar på 100 flickor i Sverige.

Antal barn per kvinna varierar i landet I genomsnitt behöver varje kvinna föda 2,1 barn under sin livstid för att befolkningen inte ska minska utan hjälp av invandring.

Det genomsnittliga antalet barn per kvinna är ett mått i statistiken som kallas för den summerade fruktsamheten. År 2019 var den summerade fruktsamheten för hela landet 1,70 barn per kvinna.

Skillnaderna mellan Sveriges kommuner är ganska stora. Den summerade fruktsamheten var högst i Ydre 2019 med 2,67 barn per kvinna och lägst i Lund med 1,34.

År 2019 låg den summerade fruktsamheten iStockholm på 1,54 barn per kvinna. I Göteborg var den 1,56 och i Malmö var den1,69.

Kommunerna med lägst summerad fruktsamhet 2019

Kommun	Summerad fruktsamhet
Lund	1,34
Älvdalen	1,41
Danderyd	1,46
Uppsala	1,47
Vaxholm	1,49
Karlstad	1,50
Solna	1,53
Stockholm	1,54
Göteborg	1,56
Umeå	1,56

Källa Befolkningsstatistik, SCB Sveriges officiella statistik

Kommunerna med högst summerad fruktsamhet 2019

Kommun	Summerad fruktsamhet
Ydre	2,67
Aneby	2,53
Arjeplog	2,47
Gullspång	2,42
Laxå	2,40
Berg	2,39
Askersund	2,38
Bräcke	2,37
Östra Göinge	2,36
Ludvika	2,29

Källa Befolkningsstatistik, SCB Sveriges officiella statistik

Det gick inte att kopiera detta avsnitt på ett rätt sätt. Originalet finns på https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/doda-i-sverige/

Döda i Sverige

Senast uppdaterad: 2020-04-06

Under 2000-talet har ungefär 90 000 personer dött varje år, med en topp år 2002 då drygt 95 000 avled. År 2019 dog färre än 89 000 personer, vilket är det lägsta antalet döda under ett enskilt år sedan 1977.

Antal döda i Sverige2019

Antalet dцda under ett er beror till stor del pe hur menga personer det finns i de дldsta eldersgrupperna. Det fцddes jдmfцrelsevis fe barn i Sverige fren mitten av 1920-talet till slutet av 1930-talet. Det peverkar hur menga personer som dцr nu, eftersom de дr i eldrarna 80-95 er.

Samtidigt цkar medellivslдngden och vi lever allt lдngre. Under 40-talet fцddes det vдldigt menga barn i Sverige vilket gцr att vi kan vдnta oss att antal dцda per er kommer att цka de nдrmsta tjugo eren.

De allra flesta som dцr дr 80 er eller дldre Av alla som dog under 2019 var 59 procent 80 er och дldre. Det дr dock stor skillnad mellan kцnen. Av kvinnorna som dog var 67 procent 80 er och дldre, medan bara 51 procent av mдnnen var det. Den vanligaste eldern vid dцdsfallet var 88 er fцr alla. De var alltse fцdda i bцrjan av 1930-talet. Totalt var det 3 625 personer som dog i den eldern. Дven hдr ser man skillnad mellan kцnen. Fцr kvinnorna som avled 2019 var den vanligaste eldern 90 er och fцr mдnnen 86 er.Antal döda efter ålder vid dödsfallet 2019

Det дr inte sдrskilt vanligt att personer yngre дn 65 er avlider i Sverige, men det finns skillnader mellan kцnen. Bara 10 procent av alla kvinnor som dog under 2019 var 65 er eller yngre. Motsvarande andel fцr mдnnen var 15 procent. Av de som avled 2019 var 424 barn under 18 er. Hдlften av dem var barn som dog under sitt fцrsta levnadser. Det kallas fцr spдdbarnsdцdlighet.

Spдdbarnsdцdlighet i Sverige I Sverige har spдdbarnsdцdligheten varit ganska ofцrдndrad under de senaste tio eren. Under 2019 handlade det om 237 barn som dog fцre sin ettersdag. Det motsvarar 2,07 dцda pe 1 000 fцdda barn.

Sett ur ett lдngre perspektiv har spдdbarnsdцdligheten minskat kraftigt. I mitten av 1960-talet avled drygt 1 procent av de nyfцdda barnen och vid 1900-talets bцrjan dog ungefдr 10 procent av barnen fцre ettersdagen.Spädbarnsdödlighet efter kön och per 1000 födda, per år från år 1966

Дven om spдdbarnsdцdligheten numera дr leg se дr risken att dц hцgre fцr nyfцdda дn fцr menga andra eldersgrupper. Pe senare er дr det fцrst efter 50 som dцdstalen fцr beda kцnen цverstigit spдdbarnsdцdligheten.

Det gick inte att kopiera detta avsnitt på ett rätt sätt. Originalet finns på:
https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/flyttar-inom-sverige/

Flyttar inom Sverige

Senast uppdaterad: 2020-06-11

Under 2019 flyttade folk nästan 1,5 miljoner gånger inom Sverige. Oftast flyttar inte folk så långt, utan två av tre flyttar ägde rum inom en kommun. Under 2000-talet har det också blivit vanligare att flytta. Samtidigt ska man komma ihåg att befolkningen i Sverige också har vuxit under samma period.

Statistiken цver flyttar inom Sverige, eller inrikes flyttningar som det ockse kallas, bygger pe folkbokfцringsuppgifter. En adressдndring i folkbokfцringen i Sverige rдknas som en flyttning. Antalet flyttar дr dock inte samma som antalet personer som har bytt bostad. Samma person kan ju flytta fler genger under ett er. Under 2019 bytte nдstan 1,3 miljoner personer bostad, men antalet flyttar var drygt 1,5 miljoner.

Under 2000-talet har det blivit allt vanligare att flytta. Det beror pe att folkmдngden har цkat sedan er 2000, men дven till viss del pe att de som invandrar ofta sцker sig till en annan kommun дn den de fцrst bosatte sig i. Er 2000 var antalet flyttar inom landet drygt 1,2 miljoner, men 2019 hade antalet som sagt цkat till drygt 1,5 miljoner. **Unga vuxna flyttar mest** Det finns menga skдl att byta bostad. Man kan vilja lдmna fцrдldrahemmet fцr att bцrja studera eller arbeta pe annan ort. Andra byter bostad nдr familjen vдxer eller fцr att bostaden har blivit fцr stor. Under 2019 var det vanligast att flytta bland 19-35 eringar, det vill sдga de som дr fцdda mellan eren 1984 och 2000. I den eldersgruppen flyttade drygt var fjдrde person. Fцr kvinnor fцdda eren 1993 till 1999 var det sдrskilt vanligt. Nдstan 35 procent av dem bytte adress under eret. Дven i fцrskoleeldern дr det menga som flyttar. Av de som дr fцdda mellan 2016 och 2019 flyttade 16 procent under 2019.

Nдr vi har passerat pensionseldern avtar bendgenheten att flytta successivt och det blir allt ovanligare att packa flyttkartongerna. Av de som дr i eldern 66-85 er дr det bara 5 procent som flyttar. Antal flyttar inom Sverige efter ålder 2019

Nдr vi diskuterar olika eldersgrupper se дr det eldern den 31 december 2019 som jдmfцrs. **De flesta flyttar inom samma kommun** Ndrmare tve tredjedelar av alla flyttar innebдr bostadsbyte inom en kommun.

Den som flyttar kan ofta fortsдtta arbeta pe samma arbetsplats eller ge i samma skola. Detta gдller дven menga flyttar mellan kommuner inom ett lдn, sдrskilt i storstadsregionerna dдr det finns menga kommuner pe en liten yta. Flyttar цver en lдnsgrдns innebдr dдremot i menga fall ett uppbrott, det vill sдga att man fцrutom att byta bostad дven byter jobb eller skola.

Under 2019 gjordes 226 371 flyttningar цver en lдnsgrдns. Drygt hдlften gjordes av personer i eldersgruppen 19-30 er. Om man utцkar eldersintervallet till 18-39 er stod gruppen fцr nдstan tve av tre flyttar som totalt gjordes цver lдnsgrдnserna. Antal flyttar inom Sverige efter typ 2019

Distrikt är en ny geografisk indelning införd i folkbokföringsregistret den 1 januari 2016. Den utgår från och ersätter kyrkans församlingsindelning.Statistiken pe denna sida uppdateras erligen och samma dag som ny statistik publiceras av SCB.

Från: https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/skilsmassor-i-sverige/
Här finns diagram on sillsmässor,

Skilsmässor i Sverige

Senast uppdaterad: 2020-06-12

Under 2019 ägde 25 408 skilsmässor rum i Sverige. Det är 450 fler skilsmässor än året innan. Antalet skilsmässor har varierat under 2000-talet, men trenden har varit stigande. Lägst antal var det 2005 då cirka 21 000 gifta par gick skilda vägar. Det ska jämföras med 27 000 skilsmässor under toppåret 2013.

Statistiken цver skilsmдssor bygger pe alla som var folkbok-fцrda i Sverige och har skilt sig under eret. Under 2019 var det totalt 25 408 skilsmдssor i Sverige, och det var 22 841 mдn och 23 572 kvinnor som avslutade sina дktenskap. Antalet mдn och kvinnor som skilt sig var alltse lдgre дn antalet дktenskap som upplцsts genom skilsmдssa. Det beror pe att det fцrekommer att bara den ena parten i skilsmдssan var folkbokfцrd i Sverige i samband med skilsmдssan. De rдknas det som en skilsmдssa, men det дr bara en folkbokfцrd person som har skilt sig. Den hдr principen gдller дven statistiken цver giftermel. Antalet mдn och kvinnor som skiljer sig дr ockse olika pe grund av att en del skilsmдssor sker i samkцnade дktenskap. **Skilsmдssorna nedde topp 2013** Hur menga skilsmдssorna дr peverkas naturligtvis ockse av hur populдrt det har varit att gifta sig tidigare. Sedan 2006 har цver 49 000 nya дktenskap registrerats varje er. Antalet skilsmдssor nedde en topp 2013 fцr att дrefter minska. Det beror pe att en stor andel skilsmдssor intrдffar inom negra er efter vigseln, och under perioden 2001-2008 цkade antalet giftermel kraftigt i Sverige. Antal skilsmässor per år från år 2000

Er 2019 var det totalt drygt en miljon personer (1 003 567) som var skilda och inte hade gift sig igen. Samtidigt var ндrmare 3,4 miljoner personer i befolkningen gifta. **Dцdsfall och skilsmдssor avslutar дktenskapen** Ett дktenskap kan ta slut antingen genom skilsmдssa eller genom att negon i paret dцr. Om man tittar pe alla дktenskap som upplцstes under 2019 se hade de varat i genomsnitt i 30,1 er. De som upplцstes genom skilsmдssa hade varat i 11,4 er och de som tog slut genom dцdsfall hade varat i 46,8 er.Antal skilsmässor efter ålder 2018

I grafen ser man att skilsmдssorna дr vanligast bland personer som дr mellan 35 och 49 er gamla. Tittar man дremot pe antalet som blivit дnka eller дnkling under eret se дr det av naturliga skдl vдldigt ovanligt i unga eldrar fцr att sedan цka i antal ju дldre de gifta paren blir. Antalet änkor/änklingar efter ålder 2018

Statistiken pe denna sida uppdateras erligen och samma dag som ny statistik publiceras av SCB.

Befolkningens utbildning och sysselsättning 2018.

https://www.scb.se/contentassets/ce65b59c20154bcd9bc482b4c9fa761c/uf0506_2018a01_sm_uf84sm2002.pdf

Educational attainment and employment of the population 2018
I korta drag
UF 84 SM 2001

Högutbildade förvärvsarbetar i större utsträckning än de med lägre utbildning

Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och förvärvsintensitet. Den högutbildade delen av befolkningen förvärvsarbetar i större utsträckning än de med lägre utbildning. Med högutbildade avses här personer med eftergymnasial utbildning på minst tre år och med lågutbildade avses personer som genomgått folk- eller grundskola. År 2018 förvärvsarbetade 81 procent av befolkningen i åldern 25–64 år. Motsvarande andel för högutbildade var 89 procent. Bland lågutbildade var 61 procent förvärvsarbetande.

Förvärvsarbetande har också följaktligen högre utbildningsnivå än icke förvärvsarbetande.

Kvinnor är högre utbildade än män – men förvärvsarbetar mindre

Kvinnor har högre utbildningsnivå än män i befolkningen totalt. Det gäller också bland de förvärvsarbetande. Men trots det positiva sambandet mellan utbildningsnivå och förvärvsarbete så är kvinnor totalt sett förvärvsarbetande i något lägre utsträckning än män, 80 respektive 83 procent i åldern 25–64 år förvärvsarbetade under år 2018. När det gäller högutbildade personer förvärvsarbetade kvinnor i något större utsträckning än män. Bland dem med gymnasial utbildning och eftergymnasial utbildning kortare än tre år förvärvsarbetade män i något högre utsträckning än kvinnor. Bland dem som enbart har gått i grundskolan eller folkskolan är skillnaden större. Av dessa förvärvsarbetade 68 procent av männen, men endast 51 procent av kvinnorna.

Högutbildade i Jämtlands och Västernorrlands län förvärvsarbetar i störst utsträckning

Andelen förvärvsarbetande i länen varierar mellan 77 och 85 procent av befolkningen i åldern 25–64 år. Andelen högutbildade personer som förvärvsarbetar varierar mellan 85 och 93 procent. Högst förvärvsintensitet bland högutbildade hade Jämtlands och Västernorrlands län med 93 respektive 92 procent förvärvsarbetande och lägst hade Skåne län med 85 procent. Skillnaden mellan länen när det gäller de med lägre utbildningsnivå är större. Totalt förvärvsarbetade 61 procent av dem med högst förgymnasial utbildning. Högst förvärvsintensitet bland lågutbildade hade Hallands län med 68 procent. I Jönköpings, Gotlands och Jämtlands län var också förvärvsintensiteten hög bland lågutbildade. Lägst andel förvärvsarbetande bland de lågutbildade hade Skåne, Västmanlands och Södermanlands län.

Vid en jämförelse mellan länen finns det inget tydligt samband mellan utbildningsnivå och hög förvärvsintensitet. Jönköpings län är ett av de län med lägst formell utbildningsnivå samtidigt som andelen förvärvsarbetande är näst högst. I Stockholms och Uppsala län är

förvärvsintensiteten ungefär som i riket, trots att den formella utbildningsnivån är väsentligt högre jämfört med övriga län.

Även bland kommunerna är det i de flesta fall små skillnader i de högutbildades förvärvsintensitet. Högutbildade i Habo, Nykvarn och Lekeberg förvärvs- arbetade i störst utsträckning. I Habo kommun förvärvsarbetade 97 procent av de högutbildade. Bland kommunerna var det stora skillnader i de lågutbildades förvärvsintensitet. Den högsta förvärvsintensiteten hade lågutbildade i Nykvarn och Habo, 81 respektive 78 procent.

Män i vården och kvinnor inom teknik ofta högutbildade

Skillnaden mellan kvinnor och män vad gäller utbildningsnivå är stor i vissa näringsgrenar. Ofta har männen inom kvinnodominerade områden högre utbildning än kvinnorna, samtidigt som kvinnor i många mansdominerade branscher är högre utbildade än männen. Inom den mycket kvinnodominerade hälso- och sjukvården har 68 procent av de förvärvsarbetande männen minst en treårig eftergymnasial utbildning medan motsvarande andel bland kvinnorna uppgår till 56 procent i åldern 20–64 år. På motsvarande sätt har kvinnorna i flera mansdominerade industrinäringar och inom jordbruk, skogsbruk och fiske högre utbildning än männen.

Detta tyder på att män och kvinnor som arbetar inom för sitt kön ”otraditionella” branscher i stor utsträckning har andra yrken och arbetsuppgifter än det antalsmässigt dominerande könet.

Innehåll

Statistiken med kommentarer 5

Utbildningsnivå och förvärvsarbete 5
Större andel högutbildade än lågutbildade förvärvsarbetar 5
Kvinnor är högre utbildade än män – men förvärvsarbetar mindre 6
Lägre förvärvsintensitet hos utrikes födda – även bland högutbildade 6
Nyinvandrade har låg förvärvsintensitet 7
Högutbildade födda i Bosnien och Hercegovina förvärvsarbetar i störst utsträckning 7
Lägre förvärvsintensitet bland lågutbildade kvinnor inom samtliga födelseregioner 8
Högutbildade i Jämtlands och Västernorrlands län förvärvsarbetar i störst utsträckning 8
Större regionala skillnader i förvärvsintensitet bland lågutbildade 9

Utbildning och näringsgrenar 10
Hög utbildningsnivå inom tjänstesektorer 10
Män i vården och kvinnor inom teknik ofta högutbildade 10

Tabeller 12
Teckenförklaring ,,,12

1.Befolkningen 2018 i åldern 20–64 år fördelad efter utbildnings-nivå, näringsgren (SNI 2007, utökad nivå) och kön 13

2. Befolkningen 2018 i åldern 20–64 år fördelad efter näringsgren (SNI 2007, grov nivå), utbildningsinriktning och kön 17

3. Befolkningen 2018 i åldern 25–64 år fördelad efter utbildnings--nivå, förvärvsintensitet, födelseland och kön 20

4. Befolkningen 2018 i åldern 25–64 år fördelad efter utbildningsnivå, förvärvsintensitet, län, kommun och kön 32

5. Befolkningen med högst förgymnasial respektive minst treårig eftergymnasial utbildning i åldern 20–64 år under åren 2016-2018 fördelade efter näringsgren (grov), kön och utbildningsnivå 57

6. Befolkningen 2018 i åldern 20–64 år fördelad efter utbildningsnivå, förvärvsintensitet, ålder och kön 59

Kort omstatistiken 62
Statistikens ändamål och innehåll 62
Definitioner och förklaringar 62
Information om statistikens framställning 62
Information om statistikens kvalitet 63
Annan statistik 63

In English 64
Summary..... 64
Highly educated people are gainfully employed to greater extent than those with lower education 64
Women more highly educated than men, but less gainfully employed 64
Highly educated in the counties of Jämtland and Västernorrland were most gainfully employed 64
Men in health care and women in technology often highly educated 65
List of tables 66
List of terms 67

Folkhälsomyndigheten, FHM.se

Från folkhälsomyndighetem 29 juli 2020

Om Folkhälsomyndigheten

Folkhälsomyndigheten är en nationell kunskapsmyndighet som arbetar för bättre folkhälsa. Det gör myndigheten genom att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot hälsohot. Vår vision är en folkhälsa som stärker samhällets utveckling.

Alla har rätt att må bra

God hälsa är det viktigaste i livet för de flesta människor. Under en lång tid har folkhälsan i Sverige förbättrats kraftigt. Medellivslängden ökar och även andra mått på hälsan går i positiv riktning. Totalt sett mår vi allt bättre, men skillnaderna mellan de grupper som har den sämsta och de som har den bästa hälsan tycks snarare öka än minska.

En uppgift för oss på Folkhälsomyndigheten är att prioritera de viktigaste folkhälsofrågorna och, inte minst, att bidra till att undanröja de hinder som finns för att hela befolkningen ska ha en god hälsa. Ett effektivt folkhälsoarbete kräver också satsningar på kunskap om hur våra levnadsvanor påverkar hälsan. En av våra största utmaningar är att ta fram och sprida kunskap som bidrar till att uppnå en god och jämlik hälsa.

Vårt uppdrag är att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot olika former av hälsohot. Genom vårt arbete bidrar vi till ett hållbart samhälle.
Johan CarlsonGeneraldirektör

Folkhälsomyndighetens uppdrag

Lyssna
Folkhälsomyndigheten har ett nationellt ansvar för folkhälsofrågor. Vår uppgift är att främja en god och jämlik hälsa, förebygga sjukdomar och skador samt verka för ett effektivt smittskydd och skydda befolkningen från olika former av hälsohot. Särskild vikt ska fästas vid de grupper som löper störst risk att drabbas av ohälsa.

Fokus på jämlik hälsa

I vårt uppdrag ingår att bidra till att uppnå det folkhälsopolitiska målet att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

En viktig uppgift är att ta fram och sprida vetenskapligt grundad kunskap som främjar hälsa och förebygger sjukdomar och skador. I samverkan med andra aktörer tar vi fram kunskapsunderlag och metodstöd samt följer upp och utvärderar olika metoder och insatser för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. I uppdraget från regeringen ingår även att följa hälsoläget i befolkningen och de faktorer som påverkar detta.

Genom vårt arbete bidrar vi till genomförandet av FN:s globala mål, Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Läs mer om de nationella folkhälsopolitiska målen och Agenda 2030
Läs mer om Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030

Agenda 2030 för hållbar utveckling

Insamling och analys av data

En viktig grund för allt folkhälsoarbete är att samla in och analysera data från olika källor. Därför gör Folkhälsomyndigheten löpande uppföljningar av hälsoläget för att tidigt upptäcka förändringar i befolkningen. I arbetet ingår att ta emot inrapportering av smittsamma sjukdomar och att övervaka förekomsten av sjukdomar i stort. Inom ramen för vårt uppdrag utvecklar vi också effektiva system för att följa folkhälsan och de faktorer som påverkar hälsan i befolkningen. En annan viktig uppgift är att följa effekterna av vaccinationsprogrammet.

Hälsofrämjande arbete inom psykisk hälsa, levnadsvanor och fysisk miljö

Myndigheten sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap för stöd till hälsofrämjande och förebyggande folkhälsoarbete, bl.a. kring psykisk hälsa, sexuell hälsa och levnadsvanor. Vi är dessutom nationellt samordnande myndighet för det suicidförebyggande arbetet. Vårt uppdrag inom hälsoskydd och miljöhälsa är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i den fysiska miljön samt att främja miljöns positiva påverkan på vår hälsa.

Ett samordnat ANDTS-arbete

Myndigheten ansvarar för en samlad uppföljning inom ANDT-området (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar) och sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap i syfte att förebygga ANDT-relaterad ohälsa. Även inom området spel om pengar har myndigheten motsvarande ansvar. I vårt uppdrag ingår också övergripande tillsyn enligt alkohol- och tobakslagen. Dessutom ansvarar myndigheten för att ta fram underlag för klassificering av narkotika och hälsofarliga varor.

Samlat ansvar för landets smittskydd

Folkhälsomyndigheten har det övergripande nationella ansvaret för befolkningens skydd mot smittsamma sjukdomar och samordnar smittskyddet på nationell nivå. Vi tar fram föreskrifter, rekommendationer och vägledningar till hälso- och sjukvårdspersonal för att säkerställa ett effektivt smittskyddsarbete. Några av myndighetens ansvarsområden är vaccinationer, beredskapsplanering inför utbrott av smittsamma sjukdomar samt nationella beredskapslager av smittskyddsläkemedel. Vi samordnar även det nationella arbetet med antibiotikaresistens och vårdhygien. Ett annat arbetsområde är det förebyggande arbetet mot hiv och STI (sexuellt överförda infektioner), där myndigheten även ansvarar för nationell samordning.

Mikrobiologiska laboratorieanalyser och utbrottsstöd

Folkhälsomyndigheten gör mikrobiologiska laboratorieanalyser och bidrar till kvalitets- och metodutvecklingen vid laboratorier som bedriver diagnostik som har betydelse för landets smittskydd. Vi utför även diagnostiska undersökningar av prover för smittsamma sjukdomar. Vårt säkerhetslaboratorium har beredskap dygnet runt och utför mikrobiologiska undersökningar av sådana högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa. En viktig uppgift är att vara ett expertstöd vid hantering av misstänkta eller konstaterade utbrott av smittsamma sjukdomar och att upprätthålla den laboratorieberedskap som behövs för ett effektivt smittskydd. Vi kan också erbjuda operativt stöd till regioner, landsting och kommuner vid utbrott.

Internationellt samarbete

Folkhälsomyndigheten medverkar aktivt i folkhälsoarbetet inom bl.a. EU och WHO. Vi är dessutom nationell kontaktpunkt för dessa organisationer, t.ex. när det gäller skydd mot och hantering av internationella hot mot människors hälsa. Genom samarbete med andra aktörer bidrar myndigheten också till att genomföra Sveriges politik för global utveckling.

Folkhälsomyndighetens organisation

Lyssna

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- Gd och ledningsgrupp
- Avdelningar och enheter

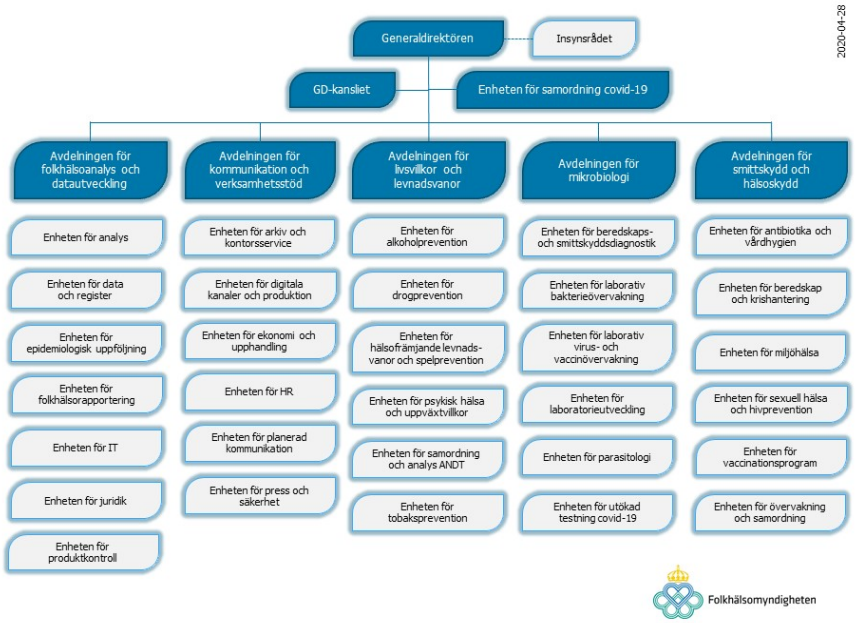

Bild över Folkhälsomyndighetens organisation

För dig som använder skärmläsare finns på den här sidan Folkhälsomyndighetens organisation som text.

Insynsråd

Till sitt stöd har generaldirektören (gd) ett insynsråd med högst tio ledamöter utsedda av regeringen. Rådet utövar insyn i verksamheten och ger gd råd. Gd är ordförande i insynsrådet. Rådet har inte några beslutsbefogenheter. Regeringen har förordnat ledamöter i Folkhälsomyndighetens insynsråd från och med den 1 juni 2020 till och med den 31 december 2020.

Ledamöter i Folkhälsomyndighetens insynsråd

Förutom gd Johan Carlson, som är ordförande, ingår följande personer i rådet:

- Mats Wiking, riksdagsledamot (S)
- Ulrika Jörgensen, riksdagsledamot (M)
- Agnetha Fredin, verksamhetschef
- Anders Henriksson, 2:e vice ordförande för SKR
- Hans Karlsson, kommundirektör
- Olle Lundberg, professor
- Ann Söderström, hälso- och sjukvårdsdirektör
- Johan von Sydow, länsöverdirektör
- Brita Winsa, hälso- och sjukvårdsdirektör

Organization chart for the Public Health Agency of Sweden (PDF, 159 kB).

Generaldirektör och ledningsgrupp

Generaldirektör
Generaldirektören är myndighetschef och leder Folkhälsomyndighetens verksamhet.

Ledningsgrupp
Ledningsgruppen leder och följer upp verksamhetens resultat och driver utvecklings- och förändringsarbete, men hanterar också operativa frågor. I ledningsgruppen ingår generaldirektören, avdelningschefer och ledningsgruppens sekreterare/samordnare. Folkhälsomyndighetens ledningsgrupp:

- Johan Carlson, generaldirektör
- Anna Bessö, avdelningschef
- Karin Tegmark-Wisell, avdelningschef
- Anders Tegnell, avdelningschef och statsepidemiolog
- Elisabeth Wall Bennet, avdelningschef och kommunikationschef
- Britta Björkholm, avdelningschef
- Ingela Berghagen, enhetschef

Ledningsgruppens pressbilder och kontaktinformation

Johan Carlson
GENERALDIREKTÖR
- Skicka e-posttill Johan Carlson

Avdelningar och enheter

Lyssna

Folkhälsomyndigheten har fem avdelningar och en stödfunktion till generaldirektören.

- ## Folkhälsoanalys och datautveckling

  Avdelningen ansvarar för myndighetens övergripande arbete med uppföljning, analys och prognoser av folkhälsan som ett stöd för den strategiska utvecklingen och att effektivisera folkhälsoarbetet. I fokus…

  ## Gd-kansliet

  Enheten är en stödfunktion till generaldirektören.

- ## Kommunikation och verksamhetsstöd

  Avdelningen ansvarar på olika sätt för operativt och strategiskt stöd i kommunikationsfrågor samt för ekonomistyrning, verksamhetsuppföljning, arkiv och dokumenthantering, kontorsservice samt medarbetar-…

- ## Livsvillkor och levnadsvanor

  Avdelningen arbetar fram vetenskapligt grundade kunskapsunderlag om livsvillkorens och levnadsvanornas betydelse för hälsa och sjukdom. Ett annat viktigt område är sambanden mellan livsvillkor och levnadsvanor.

  ## Mikrobiologi

  Avdelningen ansvarar för att utföra mikrobiologiska laboratorieanalyser (diagnostik, sjukdoms- och miljöövervakning) och ger kunskapsstöd avseende mikrobiologiska frågeställningar. På detta sätt bidrar…

- ## Smittskydd och hälsoskydd

  Avdelningen övervakar smittsamma sjukdomar, hanterar utbrott och samordnar det nationella smittskyddsarbetet. Vi ansvarar vidare för att bygga och följa upp, analysera och sprida kunskap inom vaccinationsprogrammen…

Uppdaterat: 2015-12-01

Avdelningen för folkhälsoanalys och datautveckling (FD)

Avdelningen ansvarar för myndighetens övergripande arbete med uppföljning, analys och prognoser av folkhälsan som ett stöd för den strategiska utvecklingen och att effektivisera folkhälsoarbetet. I fokus är uppföljning av jämlik hälsa och arbetet med Agenda 2030. Avdelningen rapporterar om folkhälsa till nationella och internationella aktörer samt stödjer uppföljning och planering av lokalt, regionalt, nationellt och internationellt folkhälsoarbete. Vi följer utvecklingen av jämlikhet i hälsa och hur hälsan utvecklas utifrån agenda 2030. Vi utvecklar och driver övervakningssystem för att följa folkhälsan och övervaka sjukdomsläget i befolkningen. Avdelningen ansvarar även för reglering, kontroll och tillsyn av produkter som omfattas av lagstiftningen för tobak och e-cigaretter. Myndighetens funktioner för it och juridik är placerade i denna avdelning.

Avdelningen består av sju enheter

- **Enheten för analys**, enhetschef Lisa Brouwers
- **Enheten för data och register**, enhetschef Nasser Nuru Mahmud
- **Enheten för epidemiologisk uppföljning**, t.f. enhetschef Maria Axelsson
- **Enheten för folkhälsorapportering**, enhetschef Nina Lindqvist
- **Enheten för IT**, enhetschef Mats Eklund
- **Enheten för juridik**, enhetschef Bitte Bråstad
- **Enheten för produktkontroll**, enhetschef Ellen Jones.

Anders Tegnell
AVDELNINGSCHEF

- Avdelningen för folkhälsoanalys och datautveckling
- Skicka e-posttill Anders Tegnell

Gd-kansliet

Enheten är en stödfunktion till generaldirektören.

GD-kansliet ansvarar för myndighetens övergripande ledningsstruktur, bland annat ledningsgruppsmöten, beslutsföredragningar för gd, chefsmöten samt insynsrådets möten. Vidare ansvarar kansliet för kontakterna med Regeringskansliet, fördelning av inkomna regeringsuppdrag och remisser samt årsredovisningen. Kansliet stödjer även gd med samordning av övergripande internationellt arbete.

Avdelningen för kommunikation och verksamhetsstöd (KV)

Avdelningen ansvarar på olika sätt för operativt och strategiskt stöd i kommunikationsfrågor samt för ekonomistyrning, verksamhetsuppföljning, arkiv och dokumenthantering, kontorsservice samt medarbetar- och ledarskapsfrågor inom HR-området.

Avdelningen ansvarar för fortsatt utveckling av interna arbetssätt inom bland annat ekonomistyrning, verksamhetsuppföljning, arkiv och dokumenthantering, kontorsservicefrågor samt medarbetar- och ledarskapsfrågor inom HR-området.

Avdelningen samordnar myndighetens interna miljöarbete och utvecklar arbetet med jämställdhetsintegrering. Avdelningen ansvarar även för samordning av de strategiska delarna i myndighetens digitaliseringsarbete.

Avdelningen ansvarar också på olika sätt för operativt och strategiskt stöd i kommunikationsfrågor. Vi ansvarar för övergripande policy- och strategifrågor som rör myndighetens interna och externa kommunikation och för digitala kanaler såsom webbplatser och sociala medier. Avdelningen har även ansvaret för växel och reception, samt kris-, risk- och säkerhetsarbetet på myndigheten.

Avdelningen består av sex enheter

- **Enheten för arkiv och kontorsservice**, enhetschef Britt-Marie Larson
- **Enheten för digitala kanaler och produktion**, enhetschef Nilla Selsmo
- **Enheten för ekonomi och upphandling**, enhetschef Christina Forss
- **Enheten för HR**, enhetschef Marie-Louise Schüssler
- **Enheten för planerad kommunikation**, enhetschef Mia Wadman
- **Enheten för press och säkerhet**, enhetschef Christer Janson.

Avdelningen för livsvillkor och levnadsvanor (LL)

Avdelningen arbetar fram vetenskapligt grundade kunskapsunderlag om livsvillkorens och levnadsvanornas betydelse för hälsa och sjukdom. Ett annat viktigt område är sambanden mellan livsvillkor och levnadsvanor.

Avdelningen tar fram kunskapsunderlag om hälsofrämjande och förebyggande arbete inom avdelningens ansvarsområden; alkohol, narkotika, dopning, tobak (ANDT), e-cigaretter, spel om pengar, matvanor, fysisk aktivitet, friluftsliv, psykisk hälsa, suicidprevention, uppväxtvillkor och hälsosamt åldrande. Vi har ett nationellt samordningsansvar inom ANDT, spel om pengar, psykisk hälsa samt suicidförebyggande arbete.

Avdelningen har ett övergripande ansvar för tillsyn över vissa verksamhetsutövare som hanterar alkohol, tobak och hälsofarliga varor. Vi tar fram föreskrifter enligt bestämmelserna i tobakslagen, alkohollagen, lagen om elektroniska cigaretter samt lagen om hälsofarliga varor.

Ytterligare uppgifter är att utreda och vid behov föreslå klassificering av nya psykoaktiva substanser, samt att vägleda regionala och lokala myndigheter som arbetar med tillsyn enligt alkohollagen, tobakslagen och lagen om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

Vi fördelar statsbidrag samt bidrar till och medverkar i utvecklingen av det internationella arbetet inom ansvarsområdet.

Avdelningen består av sex enheter

- **Enheten för alkoholprevention**, enhetschef Marie Risbeck
- **Enheten för drogprevention**, enhetschef Joakim Strandberg
- **Enheten för hälsofrämjande levnadsvanor och spelprevention**, enhetschef Anna Jansson
- **Enheten för psykisk hälsa och uppväxtvillkor**, enhetschef Johanna Ahnquist
- **Enheten för samordning och analys ANDT**, enhetschef Anna Månsdotter
- **Enheten för tobaksprevention**, enhetschef Josefin Jonsson.

Avdelningen för mikrobiologi

Avdelningen ansvarar för att utföra mikrobiologiska laboratorieanalyser (diagnostik, sjukdoms- och miljöövervakning) och ger kunskapsstöd avseende mikrobiologiska frågeställningar. På detta sätt bidrar vi till ett effektivt smittskydd och ökar därmed förutsättningarna för positiva effekter på människors hälsa.

Avdelningen utgör genom sin expertis vad gäller mikrobiologiska laboratorieanalyser expertstöd vid konstaterade eller misstänkta utbrott, samt upprätthåller den laboratorieberedskap som behövs. Inom smittskyddsområdet tillhandahåller vi mikrobiologiska laboratorieundersökningar som är av unik karaktär eller som av andra skäl inte utförs av övriga laboratorier.

Avdelningen tillhandahåller ett säkerhetslaboratorium som uppfyller kriterierna för högsta skyddsnivå för att upprätthålla diagnostisk beredskap, inklusive beredskapsverksamhet dygnet runt årets alla dagar. Säkerhetslaboratoriet utför mikrobiologiska laboratorieundersökningar av sådana högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa.

Avdelningen svarar för stöd till kvalitets- och metodutveckling vid laboratorier som bedriver diagnostik av betydelse för landets smittskydd. I samarbete med laboratorier utför vi diagnostiska undersökningar av prover avseende smittsamma sjukdomar och bedriver den forskning som är nödvändig för att myndighetens uppdrag på smittskyddsområdet ska kunna fullgöras.

Avdelningen bedriver omvärldsbevakning av högsmittsamma ämnen som utgör särskild fara för människors hälsa och stödjer andra myndigheter med kompetens inom biosäkerhet. Vi bidrar och medverkar även i utvecklingen av det internationella arbetet inom ansvarsområdet.

Avdelningen består av fem enheter

- **Enheten för beredskap och smittskyddsdiagnostik**, enhetschef Shaman Muradrasoli
- **Enheten för laborativ bakterieövervakning**, enhetschef Sara Byfors
- **Enheten för laborativ virus- och vaccinövervakning**, enhetschef Mia Brytting
- **Enheten för laboratorieutveckling**, enhetschef Anna Risberg
- **Enheten för parasitologi**, enhetschef Elisabeth Hallin-Bergvall.

Avdelningen för smittskydd och hälsoskydd (SH)

Avdelningen övervakar smittsamma sjukdomar, hanterar utbrott och samordnar det nationella smittskyddsarbetet. Vi ansvarar vidare för att bygga och följa upp, analysera och sprida kunskap inom vaccinationsprogrammen, antibiotika, vårdhygien, krisberedskap, miljöhälsa, sexuell och reproduktiv hälsa, hiv/STI-prevention samt våld mot kvinnor m.m.

Avdelningen ansvarar för att stärka och följa upp kunskapsuppbyggnad samt att analysera och sprida kunskap inom följande områden

- vaccinationsprogrammen
- antibiotika och antibiotikaresistens
- vårdhygien
- krisberedskap och totalförsvar
- miljöhälsa
- sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning (SRHR), könsidentitet eller könsuttryck
- hiv- och STI-prevention
- mäns våld mot kvinnor.
-

Vi ansvarar för tillsynsvägledning av miljöbalkens regler om hälsoskydd och hantering av tillstånd för viss användning av bekämpningsmedel.

Inom ramen för hiv- och STI-strategin fördelar vi bidrag och verksamhetsstöd för transpersoners psykiska hälsa.

Avdelningen har ansvar för att samordna och utveckla myndighetens krisledningsorganisation, funktionen Tjänsteman i Beredskap samt myndighetens planering för civilt försvar. Här ligger även det operativa ansvaret för de nationella beredskapslagren av smittskyddsläkemedel, liksom avtal för vaccinleveranser i händelse av en pandemi.

Internationellt deltar vi i en rad olika sammanhang och samverkar med olika aktörer inom många av avdelningens ansvarsområden. Här finns också WHO:s samarbetscenter för antimikrobiell resistens. Vi är kontaktpunkt för WHO:s miljöhälsoprocess, Europeiska miljöbyrån, samt för det internationella hälsoreglementet, vilket innebär att vi utfärdar varningar om allvarliga gränsöverskridande hot.

Avdelningen består av sex enheter

- **Enheten för antibiotika och vårdhygien**, enhetschef Malin Grape
- **Enheten för beredskap och krishantering**, enhetschef Anette Richardson
- **Enheten för miljöhälsa**, enhetschef Agneta Falk Filipsson
- **Enheten för sexuell hälsa och hivprevention**, enhetschef Louise Mannheimer
- **Enheten för vaccinationsprogram**, t.f. enhetschef Sören Andersson,
- **Enheten för övervakning och samordning**, enhetschef Anneli Carlander

Folkhälsomyndighetens styrdokument

Vår verksamhet styrs, vad gäller uppgifter, inriktning, mål och ekonomiska ramar, i vår instruktion och det årliga regleringsbrevet. Under året får vi också särskilda uppdrag från regeringen, med eller utan särskild finansiering. Återrapportering till regeringen sker i årsredovisningen och i särskilda redovisningar.

Instruktion och regleringsbrev
Förordning med instruktion för Folkhälsomyndigheten (SFS 2013:1020)
Regleringsbrev för Folkhälsomyndigheten 2020 (PDF, 167 kB)

Regeringsuppdrag
Utöver instruktion och regleringsbrev får myndigheten även ett flertal andra uppdrag från regeringen. Resultaten av dessa uppdrag används som underlag för regeringens arbete. Kontakta registrator om du är intresserad av att veta mer om något av våra regeringsuppdrag.
På regeringens webbplats kan du läsa mer om samtliga regeringsuppdrag.

Årsredovisning 2019
Under 2020 utvecklar Folkhälsomyndigheten arbetet ytterligare med utgångspunkt i de nya folkhälsopolitiska målområdena som beslutades av riksdagen 2018. Det övergripande målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Folkhälsomyndighetens årsredovisning 2019
Feb 21, 2020

Under 2020 utvecklar Folkhälsomyndigheten arbetet ytterligare med utgångspunkt i de nya folkhälsopol ... See More

Tidigare årsredovisningar i pdf
Årsredovisning 2019
Årsredovisning 2018
Årsredovisning 2017
Årsredovisning 2016
Årsredovisning 2015

Korta fakta om oss

Vi är en nationell kunskapsmyndighet med ett övergripande ansvar för folkhälsofrågor.
Våra styrdokument
Korta fakta om oss
Kontakta oss
Lediga jobb
Lagar och förordningar
Statsbidrag
Upphandling
Remisser och yttranden
Teckenspråk
Nationella minoriteter
Om webbplatsen

Vi är en nationell kunskapsmyndighet med ett övergripande ansvar för folkhälsofrågor.

- Folkhälsomyndigheten är en statlig myndighet som lyder under Socialdepartementet.
- Verksamheten bedrivs både i Solna och i Östersund.
- Myndigheten har ca 505 anställda.
- Den 1 januari 2014 bildades Folkhälsomyndigheten genom en sammanslagning av dåvarande Smittskyddsinstitutet och Statens folkhälsoinstitut. Samtidigt överfördes större delen av Socialstyrelsens arbete med miljöhälsa och miljö- och folkhälsorapportering.
- Den 1 juli 2015 tog Folkhälsomyndigheten över det samordnande ansvaret för smittskyddsområdet, vilket tidigare hanterats av Socialstyrelsen.
- Folkhälsomyndigheten är nationell kontaktpunkt när det gäller internationella hot mot människors hälsa.
- Myndighetens prioriterade målgrupper är
- - riksdag och regering
- - statliga myndigheter
- - regioner och landsting
- - kommuner
- - länsstyrelser
- - intresseorganisationer.

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS)

Lyssna

Vi arbetar med alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS) ur ett folkhälsoperspektiv, för att förebygga ohälsa. Jämlikhetsperspektivet är centralt eftersom användningen och skadorna av ANDTS skiljer sig åt mellan olika grupper i befolkningen.

Vårt arbete inom ANDTS

Vi arbetar för att främja hälsa och förebygga ohälsa som orsakas av alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS).

Förebyggande arbete

Vi sammanställer, analyserar och förmedlar kunskap i syfte att förebygga skador och andra negativa konsekvenser som orsakas av ANDTS.

Utveckling, användning & ohälsa

Vi ansvarar för att följa utvecklingen inom ANDTS-området. Vi undersöker främst hur användningen och ohälsan fördelar sig mellan grupper i befolkningen.

Regler för tillverkning, handel, hantering

Regler för dig som tillverkar, importerar eller hanterar alkohol, hälsofarliga varor, elektroniska cigaretter (e-cigaretter), tobak och liknande produkter i din verksamhet.

Tillsynsvägledning

Råd, stöd och tolkningshjälp till länsstyrelser och kommuner för att hjälpa dig som handläggare att utföra din tillsyn på ett effektivt, rättssäkert och likvärdigt sätt.

spelprevention.se

Spelprevention.se vänder sig till dig som arbetar med att förebygga spelproblem. Här finns kunskap om spelproblem och vägledning kring hur problemen kan förebyggas.

Frågor och svar

Vanliga frågor och svar om alkoholdrycksliknande preparat, e-cigaretter och påfyllningsbehållare, lagen om tobak och liknande produkter, spårbarhet och säkerhetsmärkning, tillverkning och försäljning av hand- och ytdesinfektionsmedel och om tobaksprodukter.

Lagar och regler inom ANDTS

Alkohol, narkotika, dopning, tobak och liknande produkter samt spel om pengar (ANDTS) bidrar i hög grad till ohälsa i samhället. För att minska de negativa effekterna finns lagar och regler som reglerar dessa områden.
Lagar och regler inom ANDTS

Statistikverktyg inom ANDT

Indikatorlabbet är ett statistikverktyg för kartläggning och uppföljning inom ANDT-området. Indikatorlabbet finner du på andtuppföljning.se
I databasen Folkhälsodata kan du söka fram ett flertal indikatorer som berör ANDT-området. Utöver det finns indikatorer inom samtliga av folkhälsopolitikens 8 målområden.
•
FolkhälsoStudio är ett verktyg för att göra folkhälsostatistik mer lättillgänglig och interaktiv. I verktyget finns ett stort urval av faktorer som påverkar hälsa och välbefinnande men även vissa hälsoutfall.

Folkhälsomyndighetens övergripande uppdrag inom ANDTS

Vårt arbete inom ANDTS vägleds av Folkhälsomyndighetens övergripande uppdrag att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja hälsa, förebygga ohälsa och skydda mot olika former av hälsohot. Det nationella folkhälsopolitiska målet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. En god och jämlik hälsa är en förutsättning för en samhällsutveckling som är socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar.

•

Friluftsliv

Lyssna
I december 2012 beslutade regeringen om tio mätbara mål för friluftslivspolitiken, som ska ha uppnåtts fram till 2020.

Folkhälsomyndigheten har samordningsansvar för mål nio, Friluftsliv för god folkhälsa (skrivelse 2012/13:51) vilket innebär att vi på olika sätt uppmärksammar hur natur- och kulturlandskapet kan vara en möjlig arena för fysisk aktivitet, avkoppling, rekreation och återhämtning.

De flesta former av friluftsliv betyder fysisk aktivitet, som i sig har många positiva hälsoeffekter för både kropp och själ. Men att utöva friluftsliv kan också vara mer stillsamma möten med naturen, som också ger möjlighet till socialt umgänge i en avkopplande miljö.

Flera undersökningar visar att vi mår bra av friluftsliv. Att vara ute i naturen kan till exempel medföra minskad stress, stärka kognitiv förmåga, förbättra psykisk hälsa, främja fysisk aktivitet och underlätta social interaktion. Vissa forskare menar till och med att vi skulle bli lyckligare och känna större livskraft om vi fick en starkare koppling till naturen.

Låt naturen ta plats

Här kan du läsa mer om kopplingen mellan friluftsliv och folkhälsa samt Folkhälsomyndighetens arbete. På Naturvårdsverkets webbplats finns mer information om friluftslivspolitiken och uppdragets delar.

Friluftsliv för bättre folkhälsa

Friluftslivet spelar en viktig roll för folkhälsan – att få möjlighet att vara ute i naturen kan ge många hälsovinster för både den fysiska och psykiska hälsan.

Friluftsvanor i befolkningen

SCB:s statistik kring utövande av friluftsliv (2008–2014) visar att omkring en tredjedel av befolkningen är friluftsaktiv, dvs. har varit ute i skog och mark minst en gång i veckan, motsvarande minst…

Samhällsplaneringens roll för utövande av friluftslivet

En förutsättning för att ta del av naturens hälsofrämjande effekter är att den ska vara tillgänglig för alla och att vi har tillgång till grönska i vår boende- och vardagsmiljö.

Friluftslivspolitiken

I december 2012 beslutade regeringen om tio mätbara mål för friluftslivspolitiken, som ska ha uppnåtts fram till 2020. Folkhälsomyndigheten har samordningsansvar för mål nio, Friluftsliv för god folkhälsa…

Folkhälsomyndighetens arbete

Folkhälsomyndigheten ansvarar enligt myndighetens instruktion för friluftslivspolitikens mål nio – friluftsliv för god folkhälsa.

Måluppföljning för friluftslivet

En andra måluppföljning av friluftslivspolitiken kommer att genomföras och rapporteras in till Miljödepartementet 2019.

Uteliv i coronatider

Naturen fyller många funktioner i coronatider. Här kan du promenera och vara fysiskt aktiv, finna lugn, reflektera och få återhämtning. Risken att bli smittad är dessutom mindre utomhus än inomhus. Men tänk på att hålla ett avstånd till andra.
Aktuellt om covid-19 och coronavirus samt frågor och svar

Mat och fysisk aktivitet

Lyssna

Mat och fysisk aktivitet är grundläggande för en god hälsa för alla individer under hela livet. Hälsosam mat och regelbunden fysisk aktivitet främjar var för sig och tillsammans god hälsa och välbefinnande. De har även en sjukdomsförebyggande effekt.

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- Fysisk aktivitet – rekommendationer
- EUPAP – FaR på export till Europa
- Mat – rekommendationer
-

VISA FLER...

Mat och fysisk aktivitet är kopplade till några av de främsta orsakerna till sjukdomsbördan och förlorade friska levnadsår i Sverige. Bland annat risken att få övervikt och fetma och för att drabbas av sjukdomar som diabetes, hjärt- kärlsjukdom, stroke och olika cancerformer. Idag insjuknar ca 90 000 personer årligen i sjukdomar kopplat till mat och fysisk aktivitet.

De största riskfaktorerna för sjukdomsbörda.

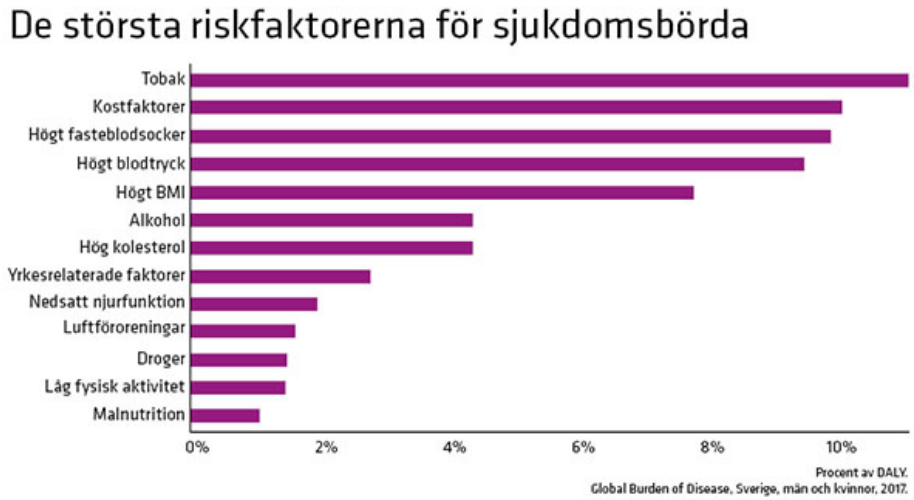

De största riskfaktorerna för sjukdomsbörda

Källa: Data från Institute for Health Metrics and Evaluation, 2017, visar sjukdomsbördan i Sverige uttryckt i förlorade friska levnadsår (DALY).

Matvanor

Vår konsumtion av mat påverkas av en rad faktorer såsom utbud och tillgång, social och kulturell miljö och socioekonomiska resurser. Vi ser att personer med längre utbildning äter mer hälsosamt än personer med kortare utbildning. Kön har också betydelse; kvinnor äter mer hälsosamt än män, och skillnaderna ses redan i tonåren. År 2018 var andelen som uppgav att de äter frukt och grönt mer än 3 gånger per dag 29 procent för kvinnor och 14 procent för män. Enligt Jordbruksverket ökade, under perioden 1980–2015, den totala energitillgången per person och dag med ca 9 procent eller ca 200 kcal (alkohol ej inkluderat). Faktorer som kan ha betydelse för

förändringen är bland annat en ökad tillgänglighet till mat dygnet runt, relativt lägre matpriser, större portionsstorlekar, ett större utbud och marknadsföring av ohälsosam mat.

De främsta kostfaktorerna kopplade till sjukdomsbördan i Sverige är ett högt intag av salt samt ett lågt intag av fibrer, grönsaker och frukt. Läs mer om de nordiska näringsrekommendationerna

Matvanor hos skolbarn 11-15 år

Skolbarn anger att de äter mer hälsosamt idag än tidigare. Mindre än 10 procent uppger att de äter sötsaker och dricker läsk varje dag. Majoriteten äter frukost under veckan, men andelen har dock minskat något sedan början av 2000-talet. Elever i Sverige följer samma mönster som de flesta andra nordiska länderna. Det vill säga att pojkar äter oftare frukost än flickor och att frukostätande minskar med ålder. skiljer sig även utifrån socioekonomiska villkor så att elever med bättre villkor oftare äter frukost och mer sällan äter sötsaker och dricker läsk.

Konsumtion av grönsaker och frukt varierar beroende på ålder och kön. I alla nordiska länder är det vanligare att flickor anger att de äter grönsaker minst en gång om dagen. Andelen som äter grönsaker dagligen är högre hos barn och unga med bättre socioekonomiska villkor. I Sverige verkar dock dessa skillnader inte vara lika stora som i de övriga nordiska länderna.

av sötsaker och läsk är förhållandevis låg i de nordiska länderna. Det finns skillnader i konsumtion av sötsaker och läsk utifrån kön och socioekonomi. Beskrivningen av elevers matvanor baseras på studien Skolbarns hälsovanor. Den ger dock ingen information om elevers totala energiintag (kalorier), det går därför inte att göra analyser kopplade till den ökning av övervikt och fetma som rapporterats.

Fysisk aktivitet

Människors fysiska aktivitet påverkas av förutsättningar i vardagen såsom den fysiska, sociala och kulturella miljön och socioekonomiska resurser. En majoritet bland både kvinnor och män (64 %) uppger att de är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka, vilket är i linje med WHOs rekommendationer för fysisk aktivitet. Det finns dock skillnader mellan olika grupper. Andelen fysiskt aktiva vuxna, minst 150 min per vecka, är störst i de yngre grupperna (16-44 år) och gruppen med eftergymnasial utbildning är mer fysiskt aktiv jämfört med dem som har gymnasial eller förgymnasial utbildning, för både kvinnor och män. Bidragande faktorer till den låga fysiska aktiviteten kan exempelvis vara mindre fysiskt aktiva yrken och färre transporter till fots och cykel. Bilåkandet har ökat, och mellan 1990 och 2015 minskade antalet cykelresor med 38 procent, särskilt i områden utanför de stora städerna. Barns skolresor på cykel minskade under samma period med 48 procent.

Fysisk aktivitet hos skolbarn 11-15 år

Andelen elever som är fysiskt aktiva, dvs. säger att de rör på sig minst en timme varje dag har i stort sett varit oförändrat sedan början av 2000-talet. Samtidigt har andelen pojkar och flickor som säger att de tränar utanför skoltid minst fyra gånger i veckan ökat. Barn och ungas rörelsemönster skiljer sig åt utifrån ålder och kön. Sammantaget är 11-åringar mer fysiskt aktiva jämfört med 13- och 15-åringar, och pojkar är mer aktiva än jämnåriga flickor. Skoldagen bidrar med cirka 35

procent av veckans totala fysiska aktivitet på måttlig och hög ansträngningsnivå.

Jämfört med barn och unga i andra nordiska länder har Sverige, Norge och Danmark låg andel som är fysiskt aktiva minst en timme per dag. Genomgående uppger fler pojkar än flickor att de är fysiskt aktiva minst en timme per dag. I de nordiska länderna är andelen som når rekommendationen högre bland elever med bättre socioekonomiska villkor. Denna skillnad är särskilt stor bland flickor i Sverige, Finland och på Island.

Läs mer om WHO:s rekommendationer om fysisk aktivitet
Läs mer om studien Skolbarns hälsovanor
Läs mer om den internationella studien WHO Health Behaviour in School-aged Children

Myndighetens arbete

Folkhälsomyndighetens uppdrag utgår från den nationella folkhälsopolitiken vilket innebär att vi arbetar för att skapa samhälleliga förutsättningar för hälsofrämjande levnadsvanor. Det gör vi genom att följa befolkningens hälsoläge och analysera dess bakomliggande faktorer. En viktig del i arbetet är också att ta fram kunskap om åtgärder och insatser som syftar till att förbättra och främja fysisk aktivitet och hälsosamma matvanor i befolkningen.

Folkhälsomyndigheten är även samordnande myndighet för det mål i friluftslivspolitiken som handlar om friluftsliv för god folkhälsa. Vi är även nationell kontaktpunkt för WHO:s arbete inom icke- smittsamma sjukdomar och för arbetet med hälsostärkande fysisk aktivitet (HEPA) inom EU och WHO:s Europaregion. Vi arbetar även inom NDPHS (Northern Dimension Partnership in Public Health and Social Well-being) arbetsgrupp för icke-smittsamma sjukdomar.

Folkhälsomyndigheten koordinerar ett projekt för att överföra den svenska metoden fysisk aktivitet på recept (FaR) i nio europeiska länder. Det övergripande målet med projektet är att införa fysisk aktivitet i förebyggande och behandlande syfte inom hälso- och sjukvården.

Folkhälsomyndigheten ingår även i det nationella cykelrådet som är ett samverkansforum för en ökad och säker cykling. Varje år tar rådet fram ett nationellt cykelbokslut med syftet att följa upp och redovisa cyklandets utveckling i Sverige kopplat till de transportpolitiska målen.

Friluftsliv och folkhälsa

Friluftslivet spelar en viktig roll för folkhälsan – att få möjlighet att vara ute i naturen kan ge många hälsovinster för både den fysiska och psykiska hälsan.

Hälsa i olika grupper

En viktig uppgift för Folkhälsomyndigheten är att följa upp folkhälsan och dess bestämningsfaktorer. Det gör vi för befolkningen i stort, men även för vissa grupper eller delar av befolkningen. Här hittar du ingångar för olika målgrupper i folkhälsoarbetet.

Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är "att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen". Folkhälsa är ett samlingsbegrepp för hela befolkningens hälsotillstånd där hänsyn tas till både nivån och fördelningen av hälsan.

En individs hälsa påverkas av genetiska, sociala och ekonomiska faktorer, liksom av faktorer som individuella levnadsvanor och beteenden. Dessa faktorer kallas för bestämningsfaktorer. En del bestämningsfaktorer påverkar vissa grupper eller delar av befolkningen i högre grad än andra.

En god folkhälsa handlar om att hälsan bör vara så god som möjligt och så jämlikt fördelad som möjligt. Regeringen har ett långsiktigt mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. För att uppnå denna ambition måste jämlikhets- och jämställdhetsperspektivet tydliggöras och genomsyra folkhälsoarbetet på alla nivåer.

OLIKA MÅLGRUPPER I FOLKHÄLSOARBETET

- ## Barn och unga

  Insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga är en god investering. Ett prioriterat område inom vårt uppdrag är bland annat insatser för barn som växer upp med föräldrar som…

Flyktingar

Många människor flyr undan krig och konflikter i världen och tar sig till andra länder för att söka tillfälligt skydd eller asyl. Under 2015–2016 anlände ett stort antal människor till Sverige från Syrien

- …

Funktionsnedsättning

Hela befolkningen ska ha förutsättningar för en god och jämlik hälsa.

-

HBTQ

Det övergripande målet för folkhälsoarbetet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Forskning visar att homosexuella, bisexuella, transpersoner…

-

Hälsosamt åldrande

Det går inte att undvika det naturliga åldrandet, men det går att stärka det friska och skjuta upp funktionsnedsättningar. Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser från såväl samhällets som individens…

-

Nationella minoriteter

Folkhälsomyndigheten har tillsammans med andra myndigheter en central roll när det gäller att främja hälsosituationen bland nationella minoriteter.

Miljöhälsa och hälsoskydd

Vårt uppdrag inom miljöhälsa och hälsoskydd är att upptäcka, förebygga och undanröja hälsorisker i den fysiska miljön liksom att främja förutsättningarna för en miljö som bidrar till en god och jämlik hälsa. Vi tillsynsvägleder om miljöbalkens regler för hälsoskydd samt utfärdar tillstånd för viss användning av bekämpningsmedel. Vi utgör kunskapsstöd inom miljörelaterad hälsa och samverkar med lokala, regionala, nationella och internationella aktörer inom området.

Tillsynsvägledning hälsoskydd

Människor tillbringar en stor del av sina liv inomhus. Inomhusmiljön har därför stor betydelse för människors hälsa. Det finns till exempel betydligt högre halter av många kemiska ämnen i luften inomhus…

Samhällsplanering och hälsa

Samhällsplanering kan spela en viktig roll för att bidra till ökad jämlikhet i hälsa och en hållbar utveckling. Det handlar om att planera den fysiska och den sociala miljön utifrån ett miljömässigt…

Internationellt arbete

Folkhälsomyndigheten representerar Sverige i arbetet med miljö och hälsa inom WHO Europa samt i Europeiska miljöbyrån (EEA) . Myndigheten deltar även i ett antal internationella nätverk som arbetar…

Miljömålen

En långsiktigt hållbar utveckling är synonymt med att människan mår bra och har en god hälsa. Myndigheternas arbete handlar om att med hjälp av lagstiftning, information, uppföljning, samhällsplanering…

Uppföljning av miljöhälsa

Folkhälsomyndigheten följer upp miljöhälsan i Sverige och rapporterar hur exponering och besvär av miljöfaktorer som inomhusmiljö, luftföroreningar, buller och solljus utvecklas.

Beredskap vid värmebölja

Perioder av höga temperaturer kan vara påfrestande på hälsan, och med klimatförändringarna förväntas värmeböljor bli vanligare. Därför har Folkhälsomyndigheten sammanställt kunskap på området och tagit…

Bekämpningsmedel

Ett bekämpningsmedel kan vara ett växtskyddsmedel som används för att skydda växtlighet, till exempel spannmål mot skador från djur, växter och mikroorganismer eller en biocid för att skydda mot materiell

…

Omvärldsrapporter

Här samlar vi omvärldsrapporter inom området miljöhälsa och hälsoskydd.

Psykisk hälsa och suicidprevention

Sveriges befolkning har generellt sett en god hälsa. Samtidigt är det allt fler som uppger att de har återkommande psykiska besvär, t.ex. oro, stress, sömnbesvär och ångest. Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att stärka arbetet med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid i befolkningen, genom att bygga upp och utveckla den nationella samordningen inom området psykisk hälsa och suicidprevention. Vi ska också verka för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete inom området.

Främjande arbete fokuserar på att stärka det friska, medan förebyggande arbete inriktas på faktorer som ökar risken för sjukdom. Aktiviteter som främjar psykisk hälsa leder många gånger även till att psykisk ohälsa och suicid kan förebyggas. Arbetet med psykisk hälsa och suicidprevention angår hela samhället och därför samverkar Folkhälsomyndigheten med aktörer på flera nivåer, bland annat nationella myndigheter, regioner och kommuner.

Vad är psykisk hälsa?

Psykisk hälsa används ofta som ett övergripande begrepp som omfattar god psykisk hälsa, välbefinnande, psykisk ohälsa, psykiska besvär och psykiatriska tillstånd.

Statistik psykisk hälsa

De flesta i befolkningen uppger att de har ett gott psykiskt välbefinnande. Här presenterar vi statistik om den psykiska hälsan i den vuxna befolkningen, t.ex. psykiskt välbefinnande och psykisk ohälsa…

Barn och unga – psykisk hälsa

De första åren lägger en viktig grund för den psykiska hälsan senare i livet. Både sociala och psykologiska faktorer har betydelse. Därför är det en bra investering med tidiga insatser för att främja…

Vuxna – psykisk hälsa

Den psykiska ohälsan bland vuxna påverkas bland annat av kön, utbildning, socioekonomisk status, födelseland och sexuell läggning och könsidentitet. Alla dessa faktorer är viktiga att ta hänsyn till…

Äldre – psykisk hälsa

Psykisk ohälsa är inte en naturlig del av åldrandet, utan det går att förebygga. Social gemenskap och stöd, fysisk aktivitet, goda matvanor och meningsfullhet i vardagen är viktiga faktorer för ett hälsosamt…

Att minska stigma

Stigmatisering av personer med psykisk ohälsa beror på okunskap och fördomar vilket ytterst leder till nedvärderande attityder och diskriminering. Stigma bidrar även till att människor blir mindre benägna…

Vårt uppdrag

Folkhälsomyndigheten har i uppdrag att utveckla och stödja samhällets arbete med att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa och suicid. Detta gör vi genom att följa utvecklingen inom området…

Sexuell hälsa och hivprevention

Folkhälsomyndigheten har tre uppdrag inom området hälsa och sexualitet: Hiv- och STI-prevention, Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och Hälsan hos homo- och bisexuella samt transpersoner (HBT).

UNDERLIGGANDE INNEHÅLL:

- SRHR
- Hiv och STI-prevention
- HBT

VISA FLER...

Hiv- och STI-prevention

Folkhälsomyndigheten har uppdraget att samordna och följa upp de förebyggande insatser mot hiv och sexuellt överförda infektioner som sker nationellt, regionalt och lokalt. Arbetet utgår från Nationell Strategi mot hiv/aids och vissa andra smittsamma sjukdomar som lanserades 1 december 2017.

Folkhälsomyndighetens arbete inom ramen för den nationella strategin omfattar bland annat att ta fram och sprida kunskap, samordna arbetet mellan olika aktörer på området, rapportera utvecklingen nationellt och internationellt samt att fördela statsbidrag till ideella organisationer både riksorganisationer och organisationer på lokal och regional nivå.

Hiv och sexuellt överförda infektioner, STI, kan få konsekvenser för den enskilde personen och samhället. Infektionerna kan förebyggas genom kunskapsspridning, testning, rådgivning samt genom att stödja beteendeförändringar när det behövs. Det förebyggande arbetet mot hiv och STI i Sverige ska ske samordnat på olika arenor och i samverkan mellan olika aktörer.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

Folkhälsomyndigheten ansvarar enligt instruktion att verka för nationell samordning, kunskapsuppbyggnad samt uppföljning vad gäller sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Inom ramen för detta arbete har myndigheten också i uppdrag att utföra en befolkningsbaserad enkätundersökning om SRHR till hela befolkningen. Resultatet av undersökningen kommer att redovisas i juni 2019 och kommer ligga till grund för kunskapsuppbyggnad och fungera som en baslinje för vidare uppföljning.

Läs mer om studien om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Området sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter omfattar hela befolkningen och människans hela livscykel. Det är ett område med betydelse för varje människas självkänsla, nära relationer och välbefinnande, oavsett ålder, funktionsförmåga, kön, könsidentitet eller könsuttryck och är en av hälsans bestämningsfaktorer. Arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter syftar till att förbättra samhälleliga och sociala förutsättningar för ökad sexuell och reproduktiv hälsa och möjligheten att tillgodogöra sig rättigheter för individen.

Hälsan hos homo- och bisexuella samt transpersoner (HBT)

Folkhälsomyndigheten är en av fem strategiska myndigheter i regeringens strategi för lika möjligheter och rättigheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Syftet med strategin är att främja hbtq-personers lika rättigheter och möjligheter i Sverige.

Övriga strategiska myndigheter är Diskrimineringsombudsmannen, Kulturrådet, Socialstyrelsen och Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor. Folkhälsomyndighetens uppdrag att följa hälsoutvecklingen och utvecklingen av hälsans bestämningsfaktorer samt att främja hbt-personers lika förutsättningar att uppnå en god hälsa genom kunskapsspridning om effektiva metoder och insatser. Forskning visar att homosexuella, bisexuella och transpersoner har sämre hälsa jämfört med övriga befolkningen. Hälsoskillnaderna har samband med att hbtq-personer i större utsträckning utsätts för fördomar, diskriminering och våld på grund av omgivningens negativa föreställningar om sexuell läggning och könsidentitet.

Tillsyn och tillsynsvägledning

Folkhälsomyndigheten utövar tillsyn och ger tillsynsvägledning på nationell nivå inom tillsynsområdena alkohol, hälsofarliga varor och substanser under utredning, miljöhälsa och hälsoskydd samt tobak. Här finns en sammanställning över myndighetens ansvar inom tillsynsområdet samt länkar till information om klassificering och utredning av missbrukssubstanser.

Covid-19

Information till miljö- och hälsoskyddsnämnder om covid-19

Alkoholtillsyn – handel, tillverkning och servering

- Alkoholtillsyn
- Ansvarsfull alkoholservering
- Blankettmallar
- Folköl - egenkontrollprogram
- Kontrollköp
- Kunskapsprov alkohollagen
- Teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat - handel, import och denaturering
- Tillverkning av alkohol och alkoholdrycker
- Restaurangrapport, rapport försäljning/tillverkning, lagerdeklaration
- Särskilda boenden - egenkontrollprogram

Hälsofarliga varor och substanser under utredning

- Tillsyn hälsofarliga varor
- Ansökan om tillstånd för hälsofarliga varor
- Klassificering av missbrukssubstanser
- Substanser under utredning
-

Miljöhälsa och hälsoskydd

Tillsynsvägledning till kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnder samt länsstyrelsen när det gäller miljöbalkens regler om hälsoskydd för inomhusmiljö, hygien och objektburen smitta. Miljöhälsa och hälsoskydd

Tobakstillsyn – handel, ingredienser och rökfria miljöer

Vägledning om lagstiftning kring tobak:

- Avgifter för tobaksvaror
- E-cigaretter - anmälan, kontroll, rapportering, produktkrav, försäljning
- Regler om tobaksvaror
- Rökfria miljöer - tillsynsprotokoll, skyltar och dekaler
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning
- Tobakstillverkning och import - gränsvärden, ingrediensrapportering, tillsatser, förpackning, märkning
- Tobaksförsäljning - åldersgräns, anmälan, egenkontroll, förpackning, märkning
- Örtprodukter för rökning - tillverkning, import, försäljning

Kontakt

E-post till Alkoholtillsyn
Svar på frågor om tillverkning av alkohol och alkoholdrycker, handel med teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat, serveringsfrågor och kunskapsprovet i alkohollagen.
Kontakt

E-post till Servering
Svarar på frågor om:
Inrapportering av restaurangrapporter
Alkoholregistret (tidigare Tillståndsregistret) för tillståndshavare av stadigvarande serveringstillstånd
Registerutdrag ur alkoholregistret
Support på alkoholregistret för kommunala alkoholhandläggare.
Kontakt

E-post till Nya psykoaktiva substanser
För frågor om klassificering av narkotika och hälsofarliga varor samt tillstånd hälsofarliga varor.
Frågor om hälsoskydd

Folkhälsomyndigheten ger tillsynsvägledning enligt Miljöbalkens hälsoskyddsregler.
Kontakta oss som jobbar med hälsoskydd
Tillsyns- och marknadskontrollplan

Årlig plan för den tillsyn och marknadskontroll som vi avser att genomföra under året.
Tillsyns- och marknadskontrollplan 2020
Kontakt

E-post för vägledning om lagstiftning kring tobak och liknande produkter
Kontakt

E-post för vägledning om lagstiftning kring e-cigaretter och påfyllningsbehållare

- Ny undersökning visar att många oroas för konsekvenserna av covid-19
  PUBLICERAT **16 JULI 2020**
  De flesta tycker att de har ett bra allmäntillstånd under pandemin. Samtidigt oroas många över konsekvenserna av covid-19 och en del äldre personer är oroliga för att inte få vård om de behöver det…
  Rökfria miljöer bidrar till bättre folkhälsa
  PUBLICERAT **01 JULI 2020**
  Den 1 juli har det gått ett år sedan rökförbud infördes på allmänna platser utomhus, som lekplatser, idrottsanläggningar och uteserveringar. En undersökning som Folkhälsomyndigheten låtit göra, tyder…
  12 substanser föreslås klassas som narkotika eller hälsofarliga varor
  PUBLICERAT **16 JUNI 2020**
  Folkhälsomyndigheten föreslår att regeringen ska klassificera 9 substanser som narkotika och 3 substanser som hälsofarliga varor.

Fler nyheter

- Ett spektrum av sexuella samtycken
  UTGIVNINGSÅR **2020** FÖRFATTARE
  FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

  Den här rapporten har undersökt hur sexuellt samtycke förstås, praktiseras och upplevs i sexuella relationer bland vuxna i Sverige idag. Rapporten är baserad på en kvalitativ intervjustudie…
- Övervikt och fetma är vanligt och ökar med ålder hos 6–9 åringar
  UTGIVNINGSÅR **2020** FÖRFATTARE
  FOLKHÄLSOMYNDIGHETEN

  Den rikstäckande kartläggningen visar att mer än vart femte barn (21 procent) i den undersökta gruppen har övervikt eller fetma: 15 procent har övervikt och 6 procent fetma. Dessutom…

www.socialstyrelsen.se

Vad gör Socialstyrelsen ? (28 juli 2020)

www.socialstyrelsen.se

Socialstyrelsen arbetar för att du ska få tillgång till en god vård och omsorg

Det ska inte spela någon roll vem du är eller var du bor i Sverige – alla ska ha tillgång till en god vård och omsorg på lika villkor. Det är en viktig utgångspunkt för Socialstyrelsens arbete.

Vårt uppdrag är att ta fram och utveckla statistik, regler och kunskap till regeringen och till dem som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Vi riktar oss till förtroendevalda och tjänstemän i kommuner och landsting samt till vård- och omsorgsgivare och deras personal.

Med vårt arbete får alla aktörer tillgång till en gemensam nationell kunskapsbas. Det är en viktig förutsättning för en god vård och omsorg i hela Sverige.

Socialstyrelsen tar fram kunskap inom många olika områden
Vi tar fram och utvecklar statistik, regler och kunskap inom en rad områden, till exempel cancervård, patientsäkerhet och e-hälsa.

Socialstyrelsen tar också fram stöd till vården och omsorgen för olika grupper i samhället, exempelvis barn, äldre, personer med psykisk ohälsa eller med funktionshinder. Utifrån de lagar som styr tar vi fram föreskrifter (bindande regler) och allmänna råd (rekommendationer) om hur man lever upp till föreskrifternas krav.

En annan viktig uppgift är att förse hälso- och sjukvården och socialtjänsten med statistik om bland annat läkemedel, dödsorsaker och ekonomiskt bistånd. I våra utvärderingar följer vi upp hur vården och omsorgen fungerar när det gäller till exempel tillgång till personal, väntetider och tillgänglighet.

Som nationell kunskapsmyndighet inom vård och omsorg leder Socialstyrelsen flera rådgivande och beslutande organ som Rättsliga rådet, Etiska rådet och Rikssjukvårdsnämnden.

Vi har också en beredskap inför allvarliga händelser och kan då vid behov samordna hälso- och sjukvårdens insatser.

Flera myndigheter samarbetar för att utveckla bästa möjliga kunskap
När du behöver hjälp från hälso- och sjukvården eller socialtjänsten förväntar du dig säkert att den ska baseras på bästa möjliga kunskap. Socialstyrelsens uppgift är att ta fram kunskap som utgår från bästa tillgängliga forskning och erfarenhet.

Ett av våra uppdrag är att leda Rådet för styrning med kunskap – ett samarbete med åtta andra myndigheter – som ska driva på utvecklingen inom vården och omsorgen.

Socialstyrelsen är även ordförande i en huvudmannagrupp med förtroendevalda från kommuner och regioner. Gruppen ska informera Rådet för styrning med kunskap om de behov som finns i vården och omsorgen så att myndigheterna levererar rätt kunskap.

E-hälsomyndigheten
Inspektionen för vård och omsorg, IVO

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd, FORTE
Läkemedelsverket
Folkhälsomyndigheten
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV
Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU
Myndigheten för delaktighet
Socialstyrelsen

Vi beslutar om legitimationer för 21 yrkesgrupper.
För att du ska få en god och säker vård och omsorg måste hälso- och sjukvårdspersonal ha rätt kunskaper. Socialstyrelsen prövar och utfärdar legitimationer för personal inom 21 yrkesgrupper, bland annat apotekare, läkare, napra-pater, psykologer och tandläkare.

Socialstyrelsen ansvarar också för ärenden till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN), som prövar behörighet av redan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal. HSAN kan återkalla legitimationer och begränsa rätten att skriva ut medicin.

Kort om Socialstyrelsen
Socialstyrelsen tar fram och utvecklar statistik, regler och kunskap till hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Vi är cirka 700 medarbetare som arbetar för att alla ska få tillgång till en god vård och omsorg på lika villkor.

Vill du veta mer:
www.socialstyrelsen.se
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
Telefon: 075-247 30 00
Besöksadress: Rålambsvägen 3 i Stockholm

www.socialstyrelsen.se

Ansök och anmäl
Regler och riktlinjer
Statistik och data
Stöd i arbetet
Utveckla verksamhet
Om Socialstyrelsen

Ansök och anmäl
Blanketter
Här hittar du de flesta av våra blanketter.
Donationsregistret
Gör din vilja känd, anmäl dig till donationsregistret.
Inte nöjd med vården
Här berättar vi om vad du kan göra om du inte är nöjd med vården.
Ansök om legitimation
För vissa yrken inom hälso-, sjukvård och tandvård krävs legitimation.
Statsbidrag
Här hittar du information om vad statsbidrag är och om vem som kan ansöka om det.
Tillstånd och intyg
Om vissa hälso- och sjukvårdstillstånd och hur du ansöker om intyg.

Regler och riktlinjer
Föreskrifter och allmänna råd
Våra bestämmelser för hälso- och sjukvård, tandvård, hälsoskydd och socialtjänst.
Försäkringsmedicinskt beslutsstöd

Om övergripande principer och specifika rekommendationer för sjukskrivning.
Nationell högspecialiserad vård
Om vård där endast ett fåtal vårdgivare uppfyller kraven på kompetens och tillgänglighet.
Nationella riktlinjer
Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.
Nationella screeningprogram
Ger rekommendationer om screeningprogram för att nå nationell samordning kring screening.
Vem får göra vad?
Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

Statistik och data
Beställa data och statistik
Beställ data för förskning eller statistiska sammanställningar.
Lämna uppgifter till register
För dig som ska lämna uppgifter till våra hälsodataregister, socialtjänstregister och övriga register.
Register
Här hittar du de register som vi förvaltar.
Statistik Här hittar du både officiell statistik och annan statistik om folkhälsa, hälso- och sjukvård och socialtjänst.
Öppna jämförelser
Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

Stöd i arbetet
Asylsökande och andra nyanlända
Här finns stödmaterial och samlad information för dig som i ditt arbete i vården och omsorgen möter nyanlända.
Barn och unga
Vi ger vägledning och kunskapsstöd i arbetet för barns och ungas hälsa och utveckling.
Ekonomiskt bistånd
För dig som arbetar med att hjälpa personer med behov av ekonomiskt bistånd.
Funktionshinder
Hur du kan skapa delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar.
Hälsoskydd
Socialstyrelsen är tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken i hälsoskyddsfrågor som rör yrkesmässig hygienisk verksamhet. Vägledningen riktar sig till
Missbruk och beroende
Stöd och verktyg för dig som jobbar inom missbruks- och beroendevården.
Organ- och vävnadsdonation
Information om organ- och vävnadsdonation till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården.
Patientsäkerhet
Samlat stöd som beskriver hur du som arbetar i hälso- och sjukvården kan förebygga vårdskador.
Psykisk ohälsa
Här har vi samlat information för dig som arbetar med psykisk ohälsa inom omsorg och hälso- och sjukvården.
Tandvård
Socialstyrelsen tar fram föreskrifter, implementerar nationella riktlinjer för vuxentandvård och följer upp tandvården genom olika typer av utvärderingar. Vi

Våld och brott
Om vårt arbete för att förbättra stödet till brottsoffer, anhöriga och våldsutsatta.
Vårdhygien
Hur du kan arbeta med hygien för att förebygga vårdrelaterade infektioner.
Äldre
Hur vi arbetar med att förbättra äldreomsorgen och vården av de mest sjuka äldre.

Utveckla verksamhet
E-hälsa
Om Socialstyrelsens digitala verktyg för en gemensam informationsstruktur.
Evidensbaserad praktik
Om hur socialtjänstens metoder ska bygga på bästa tillgängliga kunskap.
Jämlik hälsa, vård och omsorg
En god vård och omsorg ska kännetecknas av att den är personcentrerad, jämlik och säker.
Kompetensförsörjning
Om vårt arbete för att hälso- och sjukvården ska ha en effektiv och hållbar kompetensförsörjning.
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
Hur ledningssystem kan användas för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheter.
Utbildning
Socialstyrelsen erbjuder kurser och utbildningar för dig som arbetar inom vård och omsorg.

Om Socialstyrelsen
Socialstyrelsen är Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg. Genom samarbete, oberoende experter och pålitlig kunskap styr, stödjer och utvecklar vi hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
Det här gör vi

Vårt jobb är att ta fram föreskrifter, kunskapsstöd och statistik samt göra uppföljningar och utvärderingar. Vi stödjer utvecklingen av e-hälsa, utfärdar legitimationer, delar ut statsbidrag och samordnar hälso- och sjukvårdens insatser vid allvarliga händelser. Vi följer utvecklingen inom vården och omsorgen och fångar upp och möter omvärldens behov. Det gör vi för att människor i Sverige ska få tillgång till god vård och omsorg på lika villkor, oavsett vem man är och var i landet man bor.

Vi har också beredskap inför allvarliga händelser och vid behov samordnar vi delar av hälso- och sjukvårdens insatser. Läs mer om vår krisberedskap

Socialstyrelsen leder även ett antal rådgivande och beslutande råd och nämnder, till exempel rättsliga rådet och etiska rådet samt rådet för styrning med kunskap – ett samarbete mellan nio myndigheter som ska driva på utvecklingen inom vården och omsorgen.
Våra uppdrag

Riksdagen och regeringen bestämmer vilken inriktning vårt arbete ska ha. Det sker genom ett årligt regleringsbrev. Vi får också cirka 200 olika regeringsuppdrag varje år och svarar på många remisser.
Socialstyrelsens regeringsuppdrag
Socialstyrelsens instruktion på riksdagens webbplatsSocialstyrelsens regleringsbrev för 2020 på ESV:s webbplats

Vår strategiska färdplan
Vi har en strategisk färdplan för att arbeta långsiktigt och fokuserat. I planen tar vi upp vilka utvecklingsområden vi vill prioritera och hur vi vill utveckla Socialstyrelsens arbete framöver.
Socialstyrelsens strategiska färdplan 2017–2020

Erfarenheter från Socialstyrelsens strategiarbete
Att skapa levande strategier
Artikelnummer: 2019-7-6226
Publicerad: 2019-09-05
Vår värdegrund
I vårt arbete vill vi uppfattas som sakliga, handlingskraftiga och trovärdiga.

Socialstyrelsens värdegrund
Vi är certifierade
Vi har ett certifierat ledningssystem inom områdena informationssäkerhet, miljö och arbetsmiljö och arbetar systematiskt med att förbättra vår verksamhet och våra produkter utifrån målgruppernas och intressenternas behov.
Ladda ner eller beställ

Socialstyrelsens årsredovisning
Årsredovisning 2019
Artikelnummer: 2020-2-6609
Publicerad: 2020-02-21

Kort om Socialstyrelsen – fickfolder
Kort om Socialstyrelsen
Artikelnummer: 2015-6-56
Publicerad: 2015-06-30

Beställ
Senast uppdaterad: 2019-10-08
Publicerad: 2018-10-15

Om Socialstyrelsen
Lediga jobb
Pressrum
Nyhetsbrev
Krisberedskap
Blanketter
Publikationer
Personuppgifter
Kakor (cookies)
Om webbplatsen

Ansök om legitimation
För vissa yrken inom hälso-, sjukvård och tandvård krävs legitimation.
Nationella riktlinjer Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.
Publikationer
Sök bland alla våra publikationer inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.
Donationsregistret
Gör din vilja känd, anmäl dig till donationsregistret.
Vem får göra vad?
Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.
Öppna jämförelser
Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

Socialstyrelsen 14 aug 2020, valda sidor

Regler och riktlinjer

Föreskrifter och allmänna råd Våra bestämmelser för hälso- och sjukvård, tandvård, hälsoskydd och socialtjänst.

Försäkringsmedicinskt beslutsstöd Om övergripande principer och specifika rekommendationer för sjukskrivning.

Nationell högspecialiserad vård Om vård där endast ett fåtal vårdgivare uppfyller kraven på kompetens och tillgänglighet.

Nationella riktlinjer Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.

Nationella screeningprogram Ger rekommendationer om screeningprogram för att nå nationell samordning kring screening.

Vem får göra vad? Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

Föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS och SOSFS)

Här hittar du Socialstyrelsens gällande bestämmelser för hälso- och sjukvård, tandvård, hälsoskydd och socialtjänst. Du hittar också Rättsmedicinalverkets bestämmelser om rättsmedicin, rättspsykiatri och rättsintyg.

Ange söktext
Verksamhetsområde
Hälso- och sjukvård
Socialtjänst
Tandvård
Årtal

HSLF-FS 2020-41 Socialstyrelsens allmänna råd om tillämpningen av förordningen (2020:163) om tillfälligt förbud mot besök i särskilda boendeformer för äldre för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19
Artikelnummer: 2020-7-6864|Publicerad: 2020-07-14

HSLF-FS 2020:38 Socialstyrelsens föreskrifter om tillfälliga villkor för avgiftsfri screening med anledning av sjukdomen covid-19
Artikelnummer: 2020-6-6856|Publicerad: 2020-07-07

Senaste versionen av HSLF-FS 2018:43 om behörighet för sjuksköterskor att förskriva och ordinera läkemedel;

Publicerad 2020-06-02

HSLF-FS 2020:24 Rättsmedicinalverkets föreskrifter om fördelning av rättspsykiatriska undersökningar och läkarintyg enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. på undersökningsenheter
Artikelnummer: 2020-5-6761|Publicerad: 2020-05-19

Senaste versionen av SOSFS 2015:8 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring
Publicerad 2020-04-27

Senaste version av SOSFS 1999:5 Socialstyrelsens föreskrifter om allmäntjänstgöring för läkare
Publicerad 2020-04-27

HSLF-FS 2020:18 Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (SOSFS 1999:5) om allmäntjänstgöring för läkare
Artikelnummer: 2020-4-6736|Publicerad: 2020-04-23

HSLF- FS-2020:19 Socialstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna och allmänna råden (SOSFS 2015:8) om läkarnas specialiseringstjänstgöring
Artikelnummer: 2020-4-6735|Publicerad: 2020-04-23
Publicerad 2020-02-25

HSLF-FS 2020:3 Socialstyrelsens föreskrifter om särskilt förordnande att utöva läkaryrket för icke legitimerade läkare
Artikelnummer: 2020-2-6608|Publicerad: 2020-02-25

Ladda mer (415) kvar
Senast uppdaterad: 2019-05-24
Publicerad: 2018-10-15

Försäkringsmedicinskt beslutsstöd

Försäkringsmedicinskt beslutsstöd består av två delar. Den ena är övergripande principer för sjukskrivning, den andra rekommendationer om bedömning av arbetsförmåga för olika diagnoser.

Information om sjukskrivning med anledning av coronavirus covid-19
För information om när en person ska vara hemma och undvika sociala kontakter vid symtom som snuva, hosta eller feber hänvisar vi till Folkhälsomyndigheten.

Regeringen har föreslagit att ta bort kravet på läkarintyg under sjuklöneperioden vilket innebär att den som är sjuk kommer kunna vara hemma från jobbet i upp till 14 dagar utan läkarintyg. De nya reglerna tillämpas från den 13 mars men beslutas den 7 april.
Läs mer hos Regeringen

Undantag från krav på läkarintyg
Åtgärder inom sjukförsäkringen med anledning av corona

Reglerna för socialförsäkringsförmåner exempelvis sjukpenning påverkas av den nuvarande situationen. Försäkringskassan har bland annat meddelat att det inte behövs något läkarintyg för de första 21 dagarna i ett sjukfall.
Läs mer hos Försäkringskassan

Coronaviruset – det här gäller
Beslut om vad som gäller utan läkarintyg

Det har även aviserats om att krav på läkarintyg för deltagare i arbetsmarknadspolitiska program ska avskaffas tillfälligt.

Läs mer hos Arbetsförmedlingen

Det här vet vi om coronaviruset som berör dig som är arbetssökande
Ny förordning gällande ersättning till riskgrupper och anhöriga till riskgrupper

Viss sjukpenning i förebyggande syfte kan ges till den person som tillhör en riskgrupp och som helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för att undvika att smittas av covid-19.

Viss smittbärarpenning kan ges till vissa närstående som helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för att undvika att han eller hon smittar en person som tillhör en riskgrupp.

De nya ersättningarna gäller från den 1 juli till den 30 september 2020.
Läs mer hos Försäkringskassan om villkoren för att beviljas ersättningarna
Läs mer hos Regeringen om ersättning till riskgrupper samt vissa anhöriga och föräldrar

Situationen kan förändras snabbt med anledning av det nya viruset och flera förändringar kan komma att genomföras med kort varsel.
Sjukskrivning och friskskrivning vid covid-19

I Försäkringsmedicinskt beslutsstöd hittar du övergripande principer för sjukskrivningsprocessen samt vägledning för bedömning av arbetsförmåga vid olika diagnoser. Under rubriken Infektionssjukdomar nedan hittar du nu vägledning för bedömning av arbetsförmåga vid covid-19 efter intensivvård med respiratorbehandling (9 juni).

Försäkringsmedicinskt beslutsstöd för rörelseorganens sjukdomar - del 1, remissversion

Nu finns en remissversion publicerad för rörelseorganens sjukdomar. Det försäkringsmedicinska beslutsstödet innehåller vägledning för sjukskrivningsprocessen för rörelseorganens sjukdomar. Beslutsstödet är den första uppdateringen av rörelseorganens sjukdomar och gäller de inflammatoriska reumatiska sjukdomarna ankyloserande spondylit (axial spondylartrit), höft- och knäartros, psoriasisartrit och reumatoid artrit. Beslutsstödet vänder sig framför allt till dig inom hälso- och sjukvården och Försäkringskassans tjänstemän.

Läs mer om remissversionen

Tänk på detta när du använder det försäkringsmedicinska beslutsstödet
Rekommendationer om sjukskrivningstider i beslutsstödet är framtaget utifrån hur förslag på hur lång tid som en läkare behöver sjukskriva en patient(utfärda läkarintyg). I normala fallet är det från 8:e sjukdagen. Beslutsstöden är inte uppdaterade utifrån att tiden utan krav på läkarintyg tillfälligt har förlängts. Sjukskrivningstiderna kan även bli längre än de rekommenderade tiderna på grund av att tillgången till vård för tillstånd som inte är akuta kan bli begränsad.

Sök i Socialstyrelsens rekommendationer
Här kan du söka i Socialstyrelsens rekommendationer för sjukskrivning utifrån sjukdomar och tillstånd. Rekommendationerna är inte regler, utan vägledning. Bedömningen av en persons arbetsförmåga ska alltid vara individuell och utgå ifrån individens unika förutsättningar.

Öppna alla +Andningsorganens sjukdomar

+

Öppna Andningsorganens sjukdomar

- Akut bronkitJ20
- Allergisk rinitJ30
- AstmaJ45, J46
- InfluensaJ09, J10, J11
- Kronisk bronkitJ40, J41, J42
- Kroniskt obstruktiv lungsjukdom (KOL)J44
- PneumoniJ12, J13, J14, J15, J16, J17, J18
- Sinuit, kronisk sinuitJ01, J32
- Tonsillit, faryngit, peritonsillitJ02, J03, J36
- Övre luftvägsinfektion (ÖLI)J00, J06

Endokrina sjukdomar

+

Öppna Endokrina sjukdomar

- Diabetes mellitus typ 1E10, O240
- Diabetes mellitus typ 2E11, E14, O241
- Hypotyreos (låg ämnesomsättning)E03
- Obesitaskirurgi vid fetmaE66
- Tyreotoxikos (giftstruma)E05

Graviditet

+

Öppna Graviditet

- Förvärkar och hotande förtidsbördO47
- Graviditetsillamående, graviditetskräkningarO210, O212, O218, O219, O211
- Graviditetsrelaterad rygg- och bäckensmärta (inklusive symfyseolys)O267

Hjärt-kärlsjukdomar

+

Öppna Hjärt-kärlsjukdomar

- Cerebrovaskulära sjukdomarI60, I61, I62, I63, I64, I65, I66, I67, I69
- Hjärtrytmrubbningar, förmaksflimmerI47, I48, I49
- HjärtsviktI50
- HypertoniI10, I11, I12, I13, I15
- Ischemisk kranskärlsjukdomI20, I21, I22, I23, I24, I25

- Perifera kärlsjukdomarI74, I80
- ÅderbråckI83

Hudsjukdomar

+

Öppna Hudsjukdomar

- EksemsjukdomarL23, L24, L25, L26, L27, L28, L29, L30
- Psoriasis och pustulosis palmoplantaris (ppp)L40
- UrtikariaL50

Infektionssjukdomar

+

Öppna Infektionssjukdomar

- BorreliainfektionA692
- Covid-19 efter intensivvård med respiratorbehandlingU071
- HIV/AIDSB24
- HerpesinfektionerA60, B00, B02
- KörtelfeberB27
- Salmonellos och andra bakteriella tarminfektionerA02, A04
- VirushepatiterB15, B16, B17, B18, B19

Matsmältningssystemets sjukdomar

+

Öppna Matsmältningssystemets sjukdomar

- Akut blindtarmsinflammation (opererad med buksnitt eller laparoskopiskt)K35
- Gallstenssjukdom (opererad med buksnitt eller laparoskopiskt)K80
- Gastroesofageal refluxsjukdom (GERD)K21
- Irritabel tarm (IBS)K58
- Leversjukdomar, gallvägs- och pankreassjukdomarK70, K71, K72, K73, K74, K75, K81, K82, K83, K85, K86
- Ljumskbråck, femoralbråck och navelbråck (opererats med öppen kirurgi eller laparoskopiskt)K40, K41, K42
- Ulcerös kolit, Crohns sjukdom och icke-infektiös tarminflammationK50, K51, K52
- Ulcus, gastrit och dyspepsiK25, K26, K27, K28, K29, K30

Nervsystemets sjukdomar

+

Öppna Nervsystemets sjukdomar

- EpilepsiG40
- Huvudvärk av spänningstypG442

- Hypersomni av centralnervös genesG471, G472, G474, G478
- InsomniG470
- MigränG43
- Multipel sklerosG35
- Obstruktiv sömnapné (OSA)G473
- Parkinsons sjukdomG20

Psykisk sjukdom

+

Öppna Psykisk sjukdom

- ADHD (Aktivitets- och uppmärksamhetsstörning)F900
- Akut stressreaktionF430
- Anorexia nervosaF500, F501
- Anpassningsstörning (livskris, sorgreaktion)F432
- Bipolär sjukdomF31
- Bulimia nervosaF502, F503
- Depressiv episodF32
- Generaliserat ångestsyndromF411
- PaniksyndromF410
- Posttraumatiskt stressyndromF431
- Psykotiska syndromF20, F21, F22, F23, F24, F25, F28, F29, F200, F201, F202, F203, F204, F205, F206, F208, F209, F219, F220, F228, F229, F230, F231, F232, F233, F238, F239, F249, F250, F251, F252, F258, F259, F289, F299
- Recidiverande depressionF33
- Skadligt bruk av alkohol och alkoholberoendeF10
- Skadligt bruk av droger, drogberoendeF11, F12, F13, F14, F15, F16, F18, F19
- Social fobiF401
- TvångssyndromF42
- UtmattningssyndromF438

Rörelseorganens sjukdomar

+

Öppna Rörelseorganens sjukdomar

- AkillestendinopatiM766
- Akut lumbagoM545
- Bechterews sjukdom (ankyloserande spondylit)M45, M459

- Cervikal rizopati, cervikalt diskbråckM50
- Epikondylalgi, epikondylitM77
- GiktM10
- HöftartrosM16
- KarpaltunnelsyndromG560
- KnäartrosM17
- Lumbago-ischias, diskbråckM544, M51
- Långvarig smärta i rörelseorganen inkl. fibromyalgiM79, R52
- PsoriasisartritM07
- Reaktiv artritM02, M03
- Reumatoid artrit (RA)M05, M06
- Skulder- och axelledsbesvärM754, M753, M750, M751, M659B
- Systemisk lupus erythematosus (SLE)M32
- Vissa fotbesvärM201, M202, M204, M722, G576
  Vissa hand- och handledsbesvärM18, G562, M653, M654, M700, M720

Sjukdomar i urin- och könsorganen

+

Öppna Sjukdomar i urin- och könsorganen

- EndometriosN80
- Hysterektomi vid adenomatös hyperplasi av endometrietN851
- Hysterektomi vid dysplasi i cervix uteriN87
- Hysterektomi vid glandulärcystisk hyperplasi av endometrietN850
- Hysterektomi vid riklig, frekvent och oregelbunden menstruationN92
- Pyelonefrit, njurstenN10, N11, N12, N20, N21

Skador och olycksfall

+

Öppna Skador och olycksfall

- Akillesruptur, gastrocnemius-skadaS860, S861
- Distal radiusfrakturS525
- Distorsion i halskotpelaren (inklusive Whiplash-skada)S134
- Frakturer och luxationer i ryggradenS12, S130, S131, S132, S133, S220, S221, S230, S231, S232, S330, S331, S332

- Skada på övre extremiteten (sårskada, luxation, distorsion och fraktur)S40, S50, S60, S53, S63, S434, S42, S52, S62, S430
- Skador på nedre extremiteten (frakturer, luxationer, distorsioner, sårskador)S30, S70, S80, S90, S73, S83, S93, S32, S72, S82, S92
- Sårskada på hand, handled och underarmS51, S61
- Traumatisk hjärnskada (inklusive hjärnskakning)S06
- Vissa knäledsskadorS832, S835, S836, M232

Tumörer

+

Öppna Tumörer

- BlåscancerC67
- BröstcancerC50, D05, Z853
- EndometriecancerC54
- Hudmelanom, icke spridd eller med regional lymfkörtelspridningC43
- Hysterektomi vid uterusmyomD25
- KoloncancerC18, C19
- LungcancerC34
- Metastaserad cancerC77, C78, C79
- ProstatacancerC61
- RektalcancerC20, C21

Ögonsjukdomar

+

Öppna Ögonsjukdomar

- Inflammation i regnbågshinna, åderhinna och näthinnaH20, H30
- KataraktH25, H26, H28
- NäthinneavlossningH33

Öronsjukdomar

+

Öppna Öronsjukdomar

- HörselnedsättningH90, H91
- Ménières sjukdomH810
- Tinnitus, hyperakusiH931, H932

Kontakta oss
Har du frågor eller synpunkter om försäkringsmedicinskt beslutsstöd?
Läs mer om hur du kan kontakta oss.

Nationell högspecialiserad vård

Med nationell högspecialiserad vård menas offentligt finansierad vård som bedrivs vid som mest fem enheter i landet och där endast ett fåtal vårdgivare i landet kan uppfylla kraven på kompetens, tillgänglighet och arbete i multidisciplinära team.

Aktuellt
Nomineringsprocess för nya områden
Vi påbörjar nu ett lågintensivt arbete med flertalet nya områden att nominera sakkunniga till. Urvalet av dessa områden följer till viss del samma principer som tidigare (högt prioriterade osv) men vi försöker också att ta hänsyn till vårdens belastning på grund av coronapandemin och vilka förutsättningar som finns att genomföra arbetet.

Här presenteras de nya områdena.
Utlysning
Socialstyrelsen utlyser nu möjligheten för regionerna att ansöka om tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård. Utöver de nya områden som Socialstyrelsen beslutade om den 31 mars utlyses även det femte, fortfarande vakanta, tillståndet för att bedriva viss vård vid endometrios.
Här kan du läsa mer om de nya besluten och ansökningsförfarandet

De första tillståndsbesluten är tagna i det nya systemet
Region Stockholm tilldelas tillstånd att bedriva viss vård vid trofoblastsjukdomar och åtgärden EXIT. Fyra regioner tilldelas tillstånd att bedriva viss vård vid endometrios.
Här kan du läsa mer om nämndbesluten

Covid-19
Med anledning av spridningen av coronasjukdom covid-19 har Socialstyrelsen beslutat att tillfälligt pausa arbetet med nationell högspecialiserad vård och återuppta detta när läget i omvärlden så tillåter.

Underlag på remiss
Nu går flera sakkunniggruppers förslag ut på remiss. Remissperioden pågår från 9 mars till och med 18 maj 2020.

Med anledning av coronakrisen så förlängs remissperioden till 1 oktober 2020
Här kan du ta del av remissunderlagen

Kontakt
Nationell högspecialiserad vård
E-post:
nhv@socialstyrelsen.se

Senast uppdaterad: 2019-09-16
Publicerad: 2018-10-15

Nationella riktlinjer

Socialstyrelsens nationella riktlinjer är ett stöd vid prioriteringar och ger vägledning om vilka behandlingar och metoder som olika verksamheter i vård och omsorg bör satsa resurser på. För att följa upp utvecklingen och kvaliteten i vården och omsorgen tar vi fram målnivåer och utvärderingar, med utgångspunkt från de nationella riktlinjerna.

Publicerade riktlinjer

- Astma och KOL
- Bröst-, prostata-, tjocktarms- och ändtarmscancervård
- Demens
- Depression och ångest
- Diabetes
- Endometrios
- Epilepsi
- Hjärtsjukvård
- Levnadsvanor
- Lungcancer
- Missbruk och beroende
- MS och Parkinsons sjukdom
- Palliativ vård
- Psoriasis
- Rörelseorganens sjukdomar
- Schizofreni
- Stroke
- Tandvård
-

Pågående riktlinjeprojekt

- Tandvård

Senast uppdaterad: 2020-04-29 Publicerad: 2018-10-15

Nationella screeningprogram

Socialstyrelsen har i uppdrag att ta fram rekommendationer om nationella screeningprogram. Det är dock upp till varje region att bestämma om och när ett screeningprogram ska startas. Syftet med rekommendationerna är att nå nationell samordning kring screening och skapa förutsättningar för en jämlik vård.

Slutliga rekommendationer

- 24 medfödda sjukdomar / Nyfödda barn / Bör erbjudas
- Bröstcancer / Kvinnor 40–74 år / Bör erbjudas
- Bukaortaaneurysm / Män 65 år / Bör erbjudas
- Förmaksflimmer / Kvinnor och män 75 år / Bör inte erbjudas
- Livmoderhalscancer / Kvinnor 23–64 år / Bör erbjudas
- Prostatacancer / Män 50–70 år / Bör inte erbjudas
- Svår kombinerad immunbrist / Nyfödda barn / Bör erbjudas
- Tjock- och ändtarmscancer / Kvinnor och män 60–74 år / Bör erbjudas
-

Remissversioner

- Cystisk fibros / Nyfödda barn / Bör inte erbjudas
- X-bunden adrenoleukodystrofi/ Nyfödda pojkar/ Bör erbjudas

Senast uppdaterad: 2019-05-27 Publicerad:2018-10-15

Vem får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården?

Det finns få regler om vem som får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården. Regelverket ställer främst krav på hur arbetet ska utföras, inte på vem som utför det. Webbplatsen tydliggör reglerna och ger dig som arbetar i hälso- och sjukvården och tandvården kunskap om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

Besök Vem får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården

Vem får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården?
Det finns få regler om vem som får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården. Oftast är det verksamhetschefen som ansvarar för att fördela arbetsuppgifter baserat på den enskildes kompetens. Den här webbplatsen tydliggör reglerna och vänder sig till dig som arbetar i hälso- och sjukvården och tandvården.

Vanliga missuppfattningar
Det finns många missuppfattningar om vem som får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården. Visste du till exempel att fler än läkare får ställa diagnos? Här reder vi ut fler vanliga missuppfattningar.

Arbetsuppgifter A till Ö
Regelverket ställer främst krav på hur arbetsuppgifter ska utföras, inte på vem som utför dem. Men ibland uppstår tveksamheter. Här får du veta vad som gäller i konkreta situationer i ditt dagliga arbete.

Jobba innan legitimation
Vem får ta blodprov?
Vem får pröva utlämning av patientjournal?

20 vanliga frågor
Läs svaren på 20 vanliga frågor om vem som får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården.

Podd och mer informationsmaterial
Här finns informationsmaterial och du kan lyssna på vår podd där vi diskuterar hur en smartare arbetsfördelning kan skapa en effektivare vård.Senast uppdaterad: 2019-06-03
Publicerad: 2018-10-1

Om Försäkringsmedicinskt beslutsstöd
Kriterier för allvarlig sjukdom
Så ska beslutsstödet användas
Övergripande principer för sjukskrivning

Kontakta oss
Har du frågor eller synpunkter om försäkringsmedicinskt beslutsstöd? Läs mer om hur du kan kontakta oss.

Statistik och data

Beställa data och statistik Beställ data för förskning eller statistiska sammanställningar.

Lämna uppgifter till register
För dig som ska lämna uppgifter till våra hälsodataregister, socialtjänstregister och övriga register.

Register Här hittar du de register som vi förvaltar.

Statistik Här hittar du både officiell statistik och annan statistik om folkhälsa, hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Öppna jämförelser Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

Beställa data och statistik

På webbplatsen hittar du information om hur du beställer data och statistik ur våra register.

Registerservice för beställning av data och statistik
Registerservice hjälper till vid beställning av data och statistik. På webbplatsen kan du beställa data och statistik ur våra register. Kvalitetsregister kan få stöd med olika sambearbetningar och du kan läsa mer om registerservice arbete.

Besök Beställ data och statistik

Senast uppdaterad: 2019-09-11 Publicerad: 2018-10-15
Om Socialstyrelsen
Lediga jobb
Pressrum
Nyhetsbrev
Krisberedskap
Blanketter
Publikationer
Personuppgifter
Kakor (cookies)
Om webbplatsen
Facebook
Twitter
Linkedin
Instagram
Podd
Kontakta oss socialstyrelsen@socialstyrelsen.se 075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Register

Socialstyrelsen förvaltar en rad register för att kunna analysera och följa utvecklingen i hälso- och sjukvården samt socialtjänsten.

Hälsodataregistren

Med hjälp av hälsodataregistren kan man följa, analysera och rapportera om hälsa och sociala förhållanden. Registren bidrar till att förbättra hälso- och sjukvården då de ger kunskap som kan rädda liv.

Nyttan med hälsodataregistren

Kort om nyttan med registren och om innehåll, forskning, AI, sekretess och säkerhet

Hälsodataregistren bygger på personnummer och har en stor betydelse för medmänniskor och kommande generationer. Även andra länder som saknar lika ingående register kan ha nytta av uppgifterna eftersom man där inte har samma möjligheter att bedriva epidemiologisk forskning.

Hälsodataregister

- Cancerregistret
- Registret för insatser i kommunal hälso- och sjukvård
- Läkemedelsregistret
- Medicinska födelseregistret
- Patientregistret
- Tandhälsoregistret
-

Socialtjänstregistren ger möjlighet att ta fram uppgifter och därmed få en översikt av olika verksamheter och insatser för personer med behov av socialt stöd, service, vård och omsorg.
Socialtjänsten kan delas in i områdena individ- och familjeomsorg, äldreomsorg och handikappomsorg. Uppgifterna som finns i socialtjänstregistren kan användas för olika sammanställningar, analyser och uppföljningar. De kan därmed även ligga till grund för förbättring och utveckling av socialtjänsten.

Socialtjänstregister

- Registret för ekonomiskt bistånd
- Registret över insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
- Tvångsvård av missbrukare
- Registret över insatser till barn och unga
- Registret över insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning
-

Övriga register

- Dödsorsaksregistret
- Hälso- och sjukvårdspersonal
- Övervakning av fosterskador
-

Sekretess för våra register

Vi värnar om patientens och brukarens integritet. Uppgifterna i registren skyddas av så kallad absolut sekretess, vilket är lagens starkaste sekretesskydd. Undantag gäller bara för uppgifter som behövs för forsknings- eller statistikändamål och uppgifter som inte direkt kan hänföras till den enskilde. I dessa fall kan uppgiften lämnas ut om det står klart att den kan röjas utan att personen som uppgiften rör eller någon närstående lider skada eller men. Sekretessen gäller även inom Socialstyrelsen.

Registeruppgifter skyddas fysiskt genom att förvaras där ingen obehörig har tillgång.För mer information, se Om sekretessen kring register

Kontakt E-post:
inrapportering@socialstyrelsen.se
Telefonnummer: 075-247 45 40
Senast uppdaterad: 2019-08-27 Publicerad: 2018-10-15

Öppna jämförelser

Öppna jämförelser gör det möjligt att jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige med hjälp av indikatorer. Resultaten av jämförelserna ger insyn och kan användas för att följa upp, analysera och utveckla hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens verksamheter på olika nivåer.

Öppna jämförelser hälso- och sjukvård

- Hälso- och sjukvård
-

Öppna jämförelser socialtjänst

- Ekonomiskt bistånd
- Funktionsnedsättning
- Kommunal hälso- och sjukvård
- Krisberedskap
- Missbruks- och beroendevård
- Motverka hemlöshet
- Social barn- och ungdomsvård
- Socialpsykiatri
- Våld i nära relationer
- Äldreomsorg

Senast uppdaterad: 2019-06-04
Publicerad: 2018-10-15

Statistik

Vi tar fram både officiell statistik och annan statistik. Statistiken finns tillgänglig i bland annat publikationer och databaser. Dessutom går det att beställa statistik. Huvuddelen av statistiken hämtas från våra egna hälsodataregister och socialtjänstregister samt dödsorsaksregistret, men på vissa områden görs särskilda statistikinsamlingar.

Statistikämnen

- Aborter
- Amning
- Barn och unga
- Boendeinsatser och anhörigstöd
- Cancer
- Dödsorsaker
- Ekonomiskt bistånd
- Familjerätt
- Familjerådgivning
- Fosterskador och kromosomavvikelser
- Graviditeter, förlossningar och nyfödda
- Hälso- och sjukvårdspersonal
- Hjärtinfarkter
- Insatser i kommunal hälso- och sjukvård
- Läkemedel
- Missbruk och beroende
- Operationer och behandlingar
- Personer med funktionsnedsättning
- Psykiatrisk tvångsvård
- Rökvanor
- Sjukdomar och symtom
- Skador och förgiftningar

- Socialtjänstinsatser till äldre
- Stroke
- Tandhälsa
- Vårdproduktion och vårdkonsumtion
- Väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar

Senast uppdaterad: 2019-05-27
Publicerad: 2018-10-15

Statistik om aborter

Här hittar du statistik om aborter baserad på sammanställningar av Socialstyrelsen. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- I Sverige utförs uppskattningsvis årligen mellan 35 000 och 38 000 aborter. År 2019 utfördes drygt 36 000 aborter. Det motsvarar 19 aborter per 1 000 kvinnor i åldern 15–44 år.
- De flesta aborter utförs tidigt i graviditeten. Under 2019 utfördes 85 procent av aborterna före vecka 9 och 59 procent före vecka 7.
- Bland yngre kvinnor har tonårsaborterna minskat under den senaste tioårsperioden. År 2019 utfördes knappt 10 aborter per 1 000 i åldersgruppen 15–19 år.
- Medicinsk metod är vanligast och används vid 96 procent av alla aborter år 2019.

Källa: Statistik om aborter 2019

Statistikpublikationer
På grund av förändrade inrapporteringsrutiner och det tillfälliga stoppet i inrapporteringen är innehållet i de senaste årens statistikrapporter olika och inte helt jämförbara.

Statistik om aborter 2019
Tillhörande dokument och bilagor
Bilaga – Tabeller – Statistik om aborter 2019

Statistik om aborter 2018
Tillhörande dokument och bilagor
Bilaga – Tabeller – Statistik om aborter 2018

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om aborter kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller i statistikdatabasen, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Källor till statistiken
De kliniker som utför aborter sammanställer vissa uppgifter om aborterna som sedan skickas in till Socialstyrelsen. Uppgifterna gäller enskilda aborter men är avidentifierade.

Det här ingår i statistiken
Statistik för aborter innehåller uppgifter om inducerade aborter som utförts i Sverige. I statistiken ingår uppgifter om abortmetod, graviditetslängd, tidigare antal aborter samt kvinnans ålder. Till och med år 2012 finns också uppgifter om hemortslän och kommun. Till och med år 2011 finns dessutom uppgifter om antal tidigare förlossningar.

Mer hos oss
Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda
Mer hos andra
- Nordisk abortstatistik hos Institutet för hälsa och välfärd i Finland

Senast uppdaterad: 2019-08-23 Publicerad: 2018-11-20

Statistik om amning

Här hittar du statistik om amning baserad på barnhälsovårdens sammanställningar av journaluppgifter. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Amningsfrekvensen i Sverige var som högst under perioden 1995–2004. År 2004 ammades 83 procent av alla barn vid fyra månaders ålder och 72 procent vid sex månaders ålder.
- 95 procent av barnen ammades vid en veckas ålder år 2017. Motsvarande siffra vid sex månaders ålder var drygt 63 procent.
- Minskningen av enbart amning är som störst mellan fyra och sex månaders ålder. Vid den tiden kan barnet ha börjat få små smakprover av annan kost och definieras inte längre som enbart ammat.
- Det finns en del regionala skillnader när det gäller amning, speciellt för äldre spädbarn. Vid sex månaders ålder ammades flest barn i Stockholm och på Gotland år 2017.

Källa: Rapporten Statistik om amning 2017

Statistikpublikationer Statistik om amning
Statistik om amning innehåller uppgifter om amning och utvecklingen för amning sedan 1986. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik och publiceras årligen i september.

Från 2007 till 2013 publicerades statistiken om amning årligen i rapporten Amning och föräldrars rökvanor. Numera publiceras

statistiken för amning och statistiken för spädbarnsföräldrars rökvanor i två separata rapporter.

Statistik om amning 2017

Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om amning 2017
- Bilaga – Tabeller – Statistik om amning 2017
-

Har sociodemografin betydelse för amningsfrekvensen

Har sociodemografin betydelse för amningsfrekvensen? är en registerstudie där forskare undersökt hur faktorer som moderns inkomst, utbildning och härkomst påverkar amningsfrekvensen.

Har sociodemografin betydelse för amningsfrekvensen?

Beställ

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen för amning kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Källor till statistiken

Statistiken om amning grundar sig på uppgifter som kommer från Barnhälsovårdens sammanställningar av journaluppgifter. Eftersom uppföljningen av barnen gäller barnets första levnadsår görs sammanställningarna av uppgifter ett år efter barnets födsel.

Uppgifterna skickas in till Socialstyrelsen som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken

Socialstyrelsen har amningsstatistik från år 1986. Statistiken omfattar antal barn som ammats vid en veckas ålder samt vid två, fyra och sex månaders ålder. Uppgifter om amning vid nio och tolv månaders ålder finns sedan år 2002.

Amningsstatistiken redovisas på nationell nivå samt på läns- och kommunal nivå och delas in i tre grupper:

- Enbart ammade barn, det vill säga barn som fått enbart bröstmjölk samt vitaminer eller läkemedel (till exempel D-vitamin)
- Delvis ammade barn, det vill säga barn som förutom bröstmjölk även fått bröstmjölksersättning, välling eller annan kost
- Ej ammade barn, det vill säga barn som inte fått bröstmjölk
-

Statistikens kvalitet

Generellt sett är statistiken om amning av god kvalitet och bortfallet är litet. Barnhälsovården beräknas nå ut till majoriteten av alla barn under det första levnadsåret. Vi bedömer därför att rapporteringsgraden till Socialstyrelsen är hög och att bortfallet inte någon större betydelse för resultatet.

För vissa år är uppgifter från enskilda kommuner eller landsting av bristande kvalitet eller saknas helt. I dessa fall redovisas inte uppgifter på läns- och kommunnivå, och tidigare års uppgifter används för att skatta riksvärden.

Det är viktigt att tänka på att definitionen av enbart och delvis amning varierar i landet. År 2004 ändrades definitionen av enbart ammade. Barn som får smakportioner förs inte längre in i denna grupp utan räknas istället som delvis ammade.

Läs mer om kvalitet och bortfall i dokumentet Kvalitetsdeklaration.

Mer hos oss

- Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda
- Statistik om rökvanor bland spädbarnsföräldrar
-

Mer hos andra

- Folkhälsomyndighetens faktablad om folkhälsan kommunvis (inkluderar amning)

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-20

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga

Här hittar du statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga baserad på registret över insatser till barn och unga. Det är allt från korta fakta, rapporter till tabeller. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- 15–20-åringar får flest heldygnsinsatser.
- Pojkarna är i majoritet.
- Familjehem är den vanligaste placeringsformen.

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2018

Statistikpublikation
Barn och unga – insatser är en rapport som innehåller statistik om insatser som getts till barn och unga i individ- och familjeomsorgen.

Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2018
Artikelnummer: 2019-8-6261
Publicerad: 2019-08-21
Tillhörande dokument och bilagor
Bilaga – Tabeller – Statistik om socialtjänstinsatser till barn och unga 2018

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskning. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om socialtjänstinsatser till barn och unga grundar sig på uppgifter från registret över insatser för barn och unga. Detta register innehåller information om givna heldygnsinsatser. Utöver det så samlas även aggregerade uppgifter in rörande öppenvårdsinsatser, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om socialtjänstinsatser till barn och unga innehåller insatser som är behovsprövade och som beslutats enligt socialtjänstlagen eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Insatser till barn och unga utan biståndsbeslut ingår inte.
Statistiken innehåller bland annat tabeller över antal barn och unga placerade utanför det egna hemmet och de som får öppenvårdsinsatser. Uppgifterna redovisas i första hand på riksnivå men i en del fall även på kommunnivå.

Statistikens kvalitet
Statistikens kvalitet och bortfall beror på registrets kvalitet och bortfall. Förutsättningarna för uppgiftsrapporteringen, och därmed tillförlitligheten, varierar kraftigt mellan olika kommuner.

Jämförande statistik
Genom öppna jämförelser kan du jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens olika verksamheter över hela Sverige. Jämförelserna redovisas per kommun eller landsting. För vissa områden finns även jämförelser per sjukhus eller verksamhetsnivå.

Mer hos oss
- Register om barn och unga
- Barn och unga
-

Mer hos andra
- Inspektionen för vård och omsorgs statistik om HVB-hem
- Statens institutionsstyrelse om LVU

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-27

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om vuxna personer som får boendeinsatser och anhörigstöd

Här hittar du statistik om vuxna personer som får boendeinsatser och anhörigstöd baserad på mängduppgifter från kommunen. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Bland gruppen vuxna personer som fick boendeinsatser och anhörigstöd den 1 november 2018 var det ca 14 400 personer som fick insatsen bistånd som avser boende alternativt institutionsvård. Av dessa fick 61 procent en långsiktig boendelösning.
- Den 1 november 2018 fick drygt 7 500 personer individuellt behovsprövade insatser där bland annat anhörigstöd i olika former ingår.

Vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd omfattar inte individer som har missbruksproblem eller bostad med särskild service enligt LSS.
Källa: Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd 2018

Statistikpublikationer
Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd
Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd är en rapport som innehåller siffror på boendeinsatser och öppna insatser till vuxna personer utan eget substansmissbruk. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd 2018
Artikelnummer: 2019-9-6289|Publicerad: 2019-09-12
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Tabeller – Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd 2018
-

Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende
Statistik om boendeinsatser och anhörigstöd innehöll tidigare även uppgifter om vuxna personer med missbruk och beroende. De uppgifterna ingår sedan 2015 i en egen rapport,

Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019
Artikelnummer: 2020-5-6764|Publicerad: 2020-05-25
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2019
- Bilaga – Tabeller – Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om vuxna personer som får boendeinsatser och anhörigstöd kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om vuxna personer som får boendeinsatser och anhörigstöd grundar sig på mängduppgifter från kommunerna. Uppgifterna skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller socialtjänstinsatser gjorda till gruppen vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd.
Till gruppen vuxna personer med boendeinsatser och anhörigstöd räknar vi personer som är minst 21 år med problem som inte är relaterade till eget missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningsmedel. Här ingår personer som fått insatser på grund av exempelvis, hemlöshet, behov av stöd i föräldrarollen, en anhörigs missbruk eller att han eller hon utsatts för våld.

Statistikens kvalitet
Mängduppgifternas bortfall kan vara cirka 5-10 procent, etfersom vissa frågor inte besvarats av vissa kommuner. Uppgifter om kvalitet och bortfall hittar du i kvalitetsdeklarationen för den årliga statistiken.

Mer hos oss
- Hemlöshet
- Stöd till anhöriga och anhörigstöd
- Vålds- och brottsrelaterade frågor

Senast uppdaterad: 2020-06-08 Publicerad: 2018-11-30

Stöd för att motverka hemlöshet

Socialstyrelsen tar fram underlag och stöd till kommunerna i deras arbete med att motverka hemlöshet.

Att tänka på med anledning av covid-19
Här hittar du frågor och svar med anledning av covid-19

Personer som befinner sig i hemlöshet är en heterogen grupp. Det som är gemensamt för dem är att de befinner sig i en mer eller mindre osäker boendesituation och har svårt att komma in på den ordinarie bostadsmarknaden.

Stöd till socialtjänsten
Vi tar fram olika stöd och kunskapsunderlag till socialtjänsten.
Kunskapsguiden om hemlöshet

På Kunskapsguiden finns mer att läsa om hemlöshet och utestängning från den ordinarie bostadsmarknaden. Där beskrivs socialtjänstens ansvar och möjligheter att motverka hemlöshet och ge stöd till enskilda.

Stöd till socialtjänsten att förebygga avhysningar
En person som har blivit avhyst från sin bostad har mycket svårt att ta sig in på bostadsmarknaden igen. Socialtjänsten har en viktig roll för att förebygga att personer och familjer blir avhysta från sin bostad. Socialstyrelsen har tagit fram ett stöd för hur socialtjänsten kan arbeta och samverka för att förebygga detta.

Stöd i arbetet
Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar
Artikelnummer: 2017-11-11|Publicerad: 2017-11-30

Beställ
Kartläggningar av hemlöshet
Socialstyrelsen har kartlagt hemlösheten i Sverige vart sjätte år sedan 1993 (på uppdrag av regeringen). Den senaste nationella kartläggningen av hemlöshet genomfördes 2017. I Socialstyrelsens definition av hemlöshet ingår akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, kortsiktiga boenden hos familj, släkt eller andra privatpersoner samt den sekundära bostadsmarknaden. Den sekundära bostadsmarknaden innebär att kommunen står för bostaden och hyr ut i andra hand.

Kartläggning
Hemlöshet 2017 – Omfattning och karaktär
Artikelnummer: 2017-11-15|Publicerad: 2017-11-30

Kartläggning
Hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden 2011 – omfattning och karaktär
Artikelnummer: 2011-12-8|Publicerad: 2011-04-02

Ladda ned
- Antal hemlösa per kommun och län 2017
- Antal hemlösa efter åldersgrupp 2017

Öppna jämförelser för verksamhetsutveckling

Socialstyrelsens öppna jämförelser för att motverka hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden gör det möjligt att jämföra olika kvalitetsaspekter inom socialtjänsten. Jämförelserna kan vara ett stöd för huvudmän och utförare i deras arbete med att förbättra sina verksamheter. Här finns indikatorer och resultat om socialtjänstens arbete med att motverka hemlöshet.

Socialtjänstens och den enskildes ansvar
Kommunens socialtjänst har det yttersta ansvaret för att människor som bor eller vistas i kommunen får det stöd och den hjälp som de behöver. För att få rätt till bistånd krävs att den sökande inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt.

Reglerna i socialtjänstlagen (SoL) innebär att var och en i första hand är skyldig att försörja sig själv och sin familj inom ramen för sin förmåga. I detta ingår också ansvar för att ordna bostad, vilket innebär att den bostadslöse själv får söka bostad via bostadsförmedling, bostadsföretag, andrahandsförmedlingar eller på annat sätt försöka ordna sin bostadssituation.

Mer hos andra
- Söka stöd och hjälp hos socialtjänsten (SKL.se)
- Klagomål på socialtjänsten (Inspektionen för vård och omsorg)
- Bostadsmarknaden (Boverket)
- Vräkningar (Kronofogden)

Senast uppdaterad: 2019-11-12
Publicerad: 2019-04-03

Statistik om cancer

Här hittar du statistik om cancer baserad på cancerregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- År 2018 rapporterades omkring 68 000 maligna tumörer för drygt 63 000 individer till cancerregistret.
- Den vanligaste cancerformen bland kvinnor var bröstcancer och bland män var prostatacancer vanligast.
- Prostatacancer var även den cancerform som orsakade flest dödsfall bland män.
- Lungcancer var den cancerform som orsakade flest dödsfall bland kvinnor.

Källa: Statistik om nyupptäckta cancerfall 2018

Statistikpublikationer

Statistik om nyupptäckta cancerfall

Statistik om nyupptäckta cancerfall har publicerats årligen sedan cancerregistret startade 1958 och redovisar framför allt nya fall, det vill säga tumörer, i olika cancersjukdomar. Från och med 2009 års statistik redovisas också basalcellscancer i rapporten. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik och publiceras årligen i december.

Statistik om nyupptäckta cancerfall 2018

Artikelnummer: 2019-12-6523
Publicerad: 2019-12-18
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om nyupptäckta cancerfall 2018
- Bilaga – Tabeller – Statistik om nyupptäckta cancerfall 2018
-

Cancer i siffror

Cancer i siffror har publicerats vart fjärde år, senast 2013. Den tar upp allt från nya cancerfall till överlevnad, och ger också grundläggande fakta om olika cancersjukdomar i populärvetenskaplig form.

Cancer i siffror 2018 – Populär vetenskapliga fakta om cancer

Artikelnummer: 2018-6-10
Publicerad: 2018-01-01

Statistikdatabasen för egna sammanställningar

I statistikdatabasen för cancer kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att dela upp på statistikdatabaserna på olika cancersjukdomar, dödsorsaker respektive olika diagnoser för slutenvård.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken om cancer kommer från tre olika register. Uppgifter om nya cancerfall (incidens) kommer från cancerregistret, den andel individer

i en population som har en given sjukdom (prevalens) från patientregistret och dödlighet (mortalitet) från dödsorsaksregistret. Uppgifterna till registren skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Statistikens kvalitet
I en samkörning som gjorts med dödsorsaksregistret skattades bortfallet i cancerregistret till cirka 4 procent. Bortfallet var dock högre för vissa cancersjukdomar och högre åldrar.
Studien visar också att registret har en god täckningsgrad överlag, varför registret lämpar sig bra för forskning och statistik.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Internationell statistik
- Cancerregistret
- Statistik om dödsorsaker

Mer hos andra
- NORDCAN om nordisk cancerstatistik
- Inca om de regionala cancerregistren

Senast uppdaterad: 2019-08-23 Publicerad: 2019-01-18

Statistik om dödsorsaker

Dödsorsaker Ta hem originalet eftersom kopian här unte kan återge diagrammen

Här hittar du statistik om dödsorsaker baserad på dödsorsaksregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Det dör omkring 90 000 personer per år i Sverige. År 2019 dog knappt 89 000 personer.
- Sjukdomar i cirkulationsorganen är den vanligaste dödsorsaken i Sverige följt av tumörsjukdomar. År 2019 stod dessa för 32 respektive 27 procent av dödsfallen.

Källa: Statistik om dödsorsaker 2019

Statistikpublikation
Statistik om dödsorsaker är en rapport som presenterar hur många personer som dött av olika dödsorsaker sedan 1987. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik och publiceras årligen i augusti.

Statistik om dödsorsaker 2019 Artikelnummer: 2020-6-6798
Publicerad: 2020-06-03
Tillhörande dokument och bilagor
- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om dödsorsaker 2019
- Bilaga – Tabeller – Statistik om dödsorsaker 2019
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om dödsorsaker kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om dödsorsaker grundar sig på uppgifter från dödsorsaksregistret. Vilka uppgifter som ingår i registret hittar du i registrets variabelförteckning. Uppgifterna i registret grundar sig på de dödsorsaksintyg som skickas till Socialstyrelsen.

Det här ingår i statistiken
Statistiken i den årliga rapporten och statistikdatabasen omfattar samtliga personer som avlidit under ett kalenderår och som vid tidpunkten för dödsfallet var folkbokförda i Sverige, oavsett om dödsfallet inträffade i eller utanför landet.

Rapporten och statistikdatabasen innehåller, om inget annat anges, information om underliggande dödsorsaker. Underliggande dödsorsak är enligt WHO:

- den sjukdom eller skadeorsak som inledde den kedja av sjukdomshändelser som direkt ledde till döden eller
- de omständigheter vid olyckan eller våldshandlingen som framkallade den dödliga skadan.

Multipla dödsorsaker avser samtliga dödsorsaker som angivits på dödsorsaksintyget, det vill säga både underliggande dödsorsak, komplikationer och bidragande dödsorsaker.

Statistikens kvalitet
Statistiken bygger på de dödsorsaksintyg som skickas in av läkare till dödsorsaksregistret. Internationellt sett är bortfallet mycket litet, men det saknas ett antal intyg varje år.

Mer hos oss
- Dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret

Dödsorsaksregistret ger underlag för den officiella statistiken om dödsorsaker i Sverige. Registrets data används också för beskrivningar av befolkningens hälsa, som underlag för insatser i hälso- och sjukvården och för forskning.

Syftet med registret är att kunna beskriva dödsorsaker och följa dödlighetens utveckling i Sverige. Uppgifterna kan användas för att svara på exempelvis:

- Hur många avlider i dödsorsaker, som kunde ha undvikits, under ett visst år?
- Hur ser utvecklingen av antalet döda i lungcancer ut över tid?
- Finns det regionala skillnader i dödsorsaker?

Det här innehåller dödsorsaksregistret
Dödsorsaksregistret uppdateras varje år. I registret ingår samtliga dödsfall som inträffat i Sverige. Dit räknas också de dödsfall där personen inte var folkbokförd i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet. Dessa dödsfall inkluderas i registret drygt ett år efter övriga dödsfall. Dödfödda ingår inte i registret.
För full förteckning av alla variabler se variabelförteckningen.

Vi lämnar inte ut uppgifter om dödsorsak till någon
Om du vill få uppgifter om ett specifikt dödsfall ska du vända dig till den sjukvårdsinrättning som har utfärdat dödsorsaksintyget. Vi lämnar inte ut uppgifter till anhöriga.

Laglig reglering av dödsorsaksregistret
Inlämnande av uppgifter till dödsorsaksregistret regleras av begravningslagen (1990:1144) och begravningsförordningen.

Historik
Dödsorsaksregistret innehåller data från 1961. Det finns också ett historiskt dödsorsaksregister för åren 1952–1960. Till och med 2011 omfattade registret endast avlidna personer som var folkbokförda i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet – oavsett om själva dödsfallet inträffade i Sverige eller utomlands. Från och med statistikår 2012 inkluderas även dödsfall som sker i Sverige där personen inte var folkbokförd i Sverige vid tiden för dödsfallet.
Läs mer om historian

Så rapporterar du in till dödsorsaksregistret
Vid varje dödsfall i Sverige ska ett dödsbevis och ett dödsorsaksintyg fyllas i av läkare. Dödsbeviset lämnas till Skatteverket och i vissa fall till Polisen. Dödsorsaksintyget skickas till Socialstyrelsen.
Rapportera till dödsorsaksregistret

Statistik baserat på dödsorsaksregistret

- Beställa data och statistik för uppgifter från dödsorsaksregistret
- Den årliga rapporten Statistik om dödsorsaker
- Ta fram statistik i vår databas

Mer hos oss
Statistik om hjärtinfarkter
Statistik om dödsorsaker

Mer hos andra
Historisk dödsorsaksstatistik hos SCB
ICD-10 hos WHO
Internationell dödsorsaksstatistik hos WHO

Statistik om ekonomiskt bistånd

Här hittar du statistik om ekonomiskt bistånd baserad på registret över ekonomiskt bistånd. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- År 2019 fick knappt över 202 000 hushåll ekonomiskt bistånd någon gång under året.
- År 2019 betalades drygt 11,6 miljarder kronor ut till hushåll.
- Antalet biståndsmottagare under 2019 var nära 382 000, varav omkring 116 000 av dessa var kvinnor, 133 000 män och 133 000 barn.
- Av de vuxna biståndsmottagarna var nära 40 procent i åldern 30–49 år.

Källa: Statistik om ekonomiskt bistånd 2019

Statistikpublikationer

Ekonomiskt bistånd – årsstatistik är en årlig rapport som bland annat redovisar utbetalda belopp, antal biståndsmottagare och antal biståndshushåll. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik. Rapporten publiceras årligen i september.

Statistik om ekonomiskt bistånd 2019
Statistik om ekonomiskt bistånd 2019
Tillhörande dokument och bilagor
Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om ekonomiskt bistånd 2019
Bilaga – Tabeller – Ekonomiskt bistånd 2019

Preliminär månadsstatistik publiceras varje månad. Där kan du bland annat följa månatliga förändringar per län och kommun. Statistiken publiceras i slutet på varje månad.
Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd är en årlig rapport som bland annat redovisar ändamålen med utbetalda belopp samt försörjningshinder för biståndsmottagare. Statistiken publiceras årligen i oktober.

Statistik – Om försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2018
Artikelnummer: 2019-10-6405
Publicerad: 2019-10-29
Tillhörande dokument och bilagor
Bilaga – Tabeller – Försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2018

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen om ekonomiskt bistånd kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att dela upp på bland annat ekonomiskt bistånd inklusive respektive exklusive introduktionsersättning, antal barn och antal biståndshushåll.
Statistikdatabas ekonomiskt bistånd per år
Statistikdatabas ekonomiskt bistånd per månad

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av

sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken grundar sig på registret över ekonomiskt bistånd.

Det här ingår i statistiken
Statistiken redovisar antalet biståndsmottagare och biståndshushåll samt utbetalat ekonomiskt bistånd uppdelat efter olika bakgrundsfaktorer som kön, ålder, hushållstyp och kommun.

Statistikens kvalitet
Varje år gör vi en beskrivning av kvaliteten på statistiken som går att hitta på Statistiska centralbyråns webbsida om statistik över ekonomiskt bistånd.
Du hittar information för årsvisa jämförelser i den årliga statistikrapporten.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.
Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
Ekonomiskt bistånd
Lämna uppgifter till registret över ekonomiskt bistånd
Registret över ekonomiskt bistånd
Statistikdatabasen - ekonomiskt bistånd per år
Statistikdatabasen - ekonomiskt bistånd per månad

Mer hos andra
Statistik hos SCB

Statistik om familjerätt

Här hittar du statistik om familjerätt baserad på mängduppgifter som samlas in från kommunerna. Det är rapporter och tabeller som du kan ladda ned för egen användning.

Statistikpublikation
Statistik om familjerätt är en årlig rapport som bland annat innehåller uppgifter om fastställande av faderskap, vårdnadsutredningar och adoptionsutredningar. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik. Socialstyrelsen har publicerat officiell statistik om familjerätt från år 1999 till och med år 2017.

Statistik om familjerätt 2016
Artikelnummer: 2017-5-8
Publicerad: 2017-01-01
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Familjerätt 2016
- Bilaga – Tabeller – Familjerätt 2016

År 2017 var sista året Socialstyrelsen publicerade officiell statistik om kommunal familjerätt. Från och med 2018 publiceras denna istället av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFoF.

Källor till statistiken
Statistiken grundar sig på mängduppgifter som samlas in varje år från samtliga kommuner.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller uppgifter om kommunernas insatser inom familjerätten enligt bestämmelserna i föräldrabalken och socialtjänstlagen. Det kan till exempel röra sig om fastställande av

faderskap, samarbetssamtal, upplysningar, utredningar och avtal om vårdnad, boende och umgänge, medgivandeutredningar i samband med adoptioner samt yttranden över nationella adoptioner.

Statistikens kvalitet
Statistiken har bristande kvalitet på vissa variabler eftersom det förekommer många fel i kommunernas inrapportering. Exempel på variabler där det förekommer fel i inrapportering är föräldraskapsutredningar och medgivandeutredningar.

Mer hos oss

- Barn och unga
- Statistik om familjerådgivning
-

Mer hos andra

- MFOF – Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2019-02-08

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om kommunal familjerådgivning

hittar du statistik om kommunal familjerådgivning. Statistiken är baserad på årliga enkäter och publicerades av Socialstyrelsen under perioden 2006–2017. Från och med år 2018 publiceras statistiken i stället av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFoF.

Statistikpublikation
Statistik om kommunal familjerådgivning är en årlig rapport som presenterar statistik över familjerådgivning, bland annat personer, antal ärenden samt vad ärendet fokuserat på.

Statistik om kommunal familjerådgivning 2016
Artikelnummer: 2017-10-28
Publicerad: 2017-10-23
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Kommunal familjerådgivning 2016
- Bilaga – Tabeller – Kommunal familjerådgivning 2016

År 2017 var sista året Socialstyrelsen publicerade officiell statistik om kommunal familjerådgivning. Från och med 2018 publiceras denna istället av Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, MFoF.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken samlas in genom årliga enkäter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller mängduppgifter om rådgivning som bedrivits eller bekostats av samtliga kommuner oavsett om kommunerna själva bedrivit verksamheten eller upphandlat den av en annan utförare.
I statistiken ingår inte familjerådgivning hos till exempel kyrkliga organisationer eller rent privat driven familjerådgivning. Den innehåller inte heller uppgifter om de samarbetssamtal som finns i kommunernas familjerättsliga verksamhet. Sådana uppgifter redovisas i Socialstyrelsens statistik om familjerätt.

Statistikens kvalitet
Både partiellt och totalt bortfall förekommer för kommunerna. I de fall kommunvärden saknas görs en skattning av värdet som används i läns- och rikssummor. För mer detaljer se respektive års publikation.

Den huvudsakliga felkällan utgörs av brister i uppgiftslämnandet på grund av svårigheter som familjerådgivarna har med att samla in data om verksamheten på grund av den sekretess som omfattar familjerådgivningen. Rådgivare kan tolka detta som ett hinder för att samla och behålla sina statistiska underlag. Rådgivarna får dock samla data i form av oidentifierbara statistiska uppgifter och räkna antal så kallad mängdstatistik.

En risk som finns med mängddata är att statistiken kan innehålla dubbletter som inte upptäcks och rättas. Dubbletter kan till exempel uppstå om personer som ingår i ett ärende har samtal med fler än en rådgivare under året.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Barn och unga
- Statistik om familjerätt
-

Mer hos andra
- MFOF – Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd

Senast uppdaterad: 2019-08-27
Publicerad: 2019-02-01

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om fosterskador och kromosomavvikelser

Här hittar du statistik om fosterskador och kromosomavvikelser baserad på medicinska födelseregistret, patientregistret och den särskilda övervakningen av fosterskador och kromosomavvikelser. Statistiken redovisas i form av korta fakta och rapporter. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Övervakning av fosterskador är viktigt för att tidigt kunna upptäcka eventuella riskfaktorer för fosterskador, exempelvis läkemedel.
- Ungefär 2–3 procent av alla barn föds med någon form av fosterskada eller kromosomavvikelse. För de flesta skadorna vet man dock inte orsaken.
- För första gången ses en minskning av antalet barn som föds med downs syndrom.

Källa: Fosterskador och kromosomavvikelser 2016

Statistikpublikation
Statistik om fosterskador och kromosomavvikelser
Fosterskador och kromosomavvikelser är en årlig rapport som bland annat visar ökningar och minskningar av fosterskador och kromosomavvikelser. Rapporten är inte enbart en beskrivning av statistik. Den behandlar också olika teman för olika årgångar.

Fosterskador och kromosomavvikelser 2016

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Före 2014 baserades statistiken enbart på data från registret för övervakning av fosterskador och kromosomavvikelser. Från och med 2014 års statistik används dessutom uppgifter från medicinska födelseregistret och patientregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller uppgifter om bland annat nyfödda barn, både levande födda och dödfödda med en graviditetslängd på minst 22 fullbordade graviditetsveckor, som föds med en fosterskada eller kromosomavvikelse. Även foster vid graviditeter som avbrutits på grund av fosterskada eller kromosomavvikelse ingår i statistiken.

Statistikens kvalitet
Sedan 2014 används flera register för att identifiera nyfödda barn med någon fosterskada. För kromosomavvikelser bedöms registret ha en nästan 100-procentig täckning.

Mer hos oss

- Medicinska födelseregistret
- Patientregistret
- Registret för övervakning av fosterskador och kromosomavvikelser

Mer hos andra

- EUROCAT (European Surveillance of Congenital Anomalies)
- IBIS (International Birth Defects Information System)
- ICBD (International Clearinghouse for Birth Defects)

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2019-03-06

Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda

Här hittar du statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda baserad på medicinska födelseregistret, MFR. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- I Sverige föds ungefär 115 000–120 000 barn varje år och av dessa är drygt 3 000 flerbörder (främst tvillingar).
- Äldst är förstföderskorna i Stockholms län, där medelåldern år 2018 var 30,4 år. Yngst är mödrarna i Gävleborgs län där medelåldern bland förstföderskor var 27,4 år.
- 17,3 procent av alla förlossningar skedde med kejsarsnitt år 2018. Kejsarsnittsfrekvensen skiljer sig stort mellan regioner.
- De två regioner där förstföderskor i högst utsträckning 2018 fick ryggbedövning (epidural) vid vaginal förlossning var Östergötland med 71,0 procent och Gävleborg med 68,9 procent. I Värmland var andelen 38,9 procent och i Skåne var den 45,3 procent, jämfört med rikets 58,7 procent.

Källa: Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda barn 2018

Statistikpublikation

Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda barn är ett faktablad med tillhörande tabeller som omfattar alla graviditeter som lett till förlossning i Sverige. Rapporten baseras på medicinska födelseregistret, MFR, och ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda barn 2018
Artikelnummer: 2020-2-6622
Publicerad: 2020-02-27
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda barn 2018
- Bilaga – Tabeller – Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda barn 2018
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen om graviditeter, förlossningar och nyfödda kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken om graviditeter, förlossningar och nyfödda grundar sig på uppgifter från medicinska födelseregistret, MFR. Förlossningsvården ansvarar för att journaler från mödrahälso- och förlossningsvård för mor och barn skickas in till Socialstyrelsen för alla graviditeter som lett fram till förlossning. Uppgifterna kopplas därefter till Statistiska centralbyråns, SCB, folkbokföringsuppgifter. Inga uppgifter finns om spontana eller inducerade aborter i MFR.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om graviditeter, förlossningar och nyfödda inkluderar information om;

- mödrarna, exempelvis ålder, rökvanor före, i tidig och i sen graviditet, längd, vikt, uppgifter om tidigare graviditeter och förlossningar samt läkemedelsanvändning under graviditeten
- förlossningarna, exempelvis förlossningssätt, smärtlindringsmetoder, perinealbristningar, fosterläge, förlossningsdiagnoser och åtgärder
- de nyfödda, exempelvis uppgift om enkelbörd eller flerbörd, födelsevikt, längd, huvudomfång, graviditetslängd, överlevnad, diagnoser och åtgärder.
-

Statistikens kvalitet
Generellt sett är statistiken om graviditeter, förlossningar och nyfödda av god kvalitet och bortfallet begränsat. Statistiken omfattar cirka 96 procent av alla förlossningar i landet. Särskilda ansträngningar görs för att hämta in fullständiga uppgifter om dödfödda och neonatalt avlidna barn.

För mödrahälsovårdsuppgifter är bortfallet något högre än för uppgifter från förlossningsvården.
En del variabler finns med i statistiken för enbart vissa tidsperioder.
Mer information om vilka uppgifter som ingår i registret hittar du i medicinska födelseregistrets variabelförteckning.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss

- Abortstatistik
- Amningsstatistik
- Statistik om fosterskador och kromosomavvikelser
- Statistik om rökvanor bland spädbarnsföräldrar
-

Mer hos andra

- Statistik hos Graviditetsregistret
- Statistik hos Svenskt Neonatalt Kvalitetsregister (SNQ)
- Nordisk perinatalstatistik (Finland)
- Europeisk perinatalstatistik (EURO-peristat)

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-28

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om hälso- och sjukvårdspersonal

Här hittar du statistik om hälso- och sjukvårdspersonal baserad på bland annat registret över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal (HOSP), SCB-register och skolverkets register över pedagogisk personal (lärarregistret). Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Antalet legitimerade fortsätter att öka för de flesta yrkena inom hälso- och sjukvården. Under åren 2014–2018 har antalet legitimerade apotekare och logopeder ökat med över 20 procent och antalet legitimerade dietister med strax under 20 procent. Receptarierna som under tidigare femårsperiod minskade har under perioden 2014–2018 ökat med 2 procent. Antalet psykoterapeuter har under motsvarande period minskat med drygt 4 procent.
- Det förekom regionala skillnader i antalet yrkesverksamma inom de olika legitimationsyrkena år 2017. Stor skillnad kunde ses för apotekare och psykologer där antalet yrkesverksamma i förhållande till befolkningen är störst i Stockholms och Uppsala län och lägst i Norrbottens län. Skillnaderna regionalt är inte lika stora för läkare, sjuksköterskor, barnmorskor och tandläkare.
- I den största yrkeskåren, sjuksköterskor, utgjorde kvinnor 88 procent och män 12 procent av den yrkesverksamma personalen år 2017. Andelen kvinnor som legitimerades till sjuksköterskor år 2018 var 90 procent.
- I statistiken ingår samtliga 21 legitimerade yrkesgrupper samt medicinska och dentala specialister.

Källa: Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2018 samt arbetsmarknadsstatus 2017

Statistikpublikation

Den officiella årliga statistikrapporten redovisar antal utfärdade legitimationer och specialistbevis samt arbetsmark-nadsstatus för samtliga grupper. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik:

Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2018 samt arbetsmarknadsstatus 2017

Artikelnummer: 2019-9-6311|Publicerad: 2019-09-24

Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2018 samt arbetsmarknadsstatus 2017
- Bilaga – Tabeller – Statistik om legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal 2018 samt arbetsmarknadsstatus 2017
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen om hälso- och sjukvårdspersonal kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det finns två ingångar – en för sysselsatt hälso- och sjukvårdspersonal och en för utfärdade legitimationer.

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om hälso- och sjukvårdspersonal grundar sig bland annat på uppgifter från registret över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, HOSP. Uppgifterna kompletteras med uppgifter från Statistiska centralbyrån, SCB, och Skolverket. Uppgifterna inhämtas som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller uppgifter om enskilda individer.

Det här ingår i statistiken
Statistiken rörande legitimationer visar utbildningsland, kön, ålder, näringsgren (SNI 2007) och för läkare och tandläkare även uppgifter om specialistbevis. För närvarande finns 21 legitimationsyrken. Uppgifter om arbetsmarknadsstatus visar grad av pensionering, antal sysselsatta och ej sysselsatta samt andel sysselsatta för respektive legitimationsyrke.

Statistikens kvalitet
Kvaliteten avseende legitimationsyrken bedöms vara hög, då uppgifterna baseras på Socialstyrelsens registerdata om yrkeslegitimationer. Legitimation krävs i regel för anställning. Dock förutsätter redovisningen av ar-betsmarknadsstatus att individen har ett svenskt personnummer.

De flesta personer för vilka det saknas personnummer har utländsk utbildning och hade vid legitimationstill-fället inte erhållit svenskt personnummer. Dessa personers arbetsmarknadsstatus kan därför inte beskrivas i redovisningen. Den fria rörligheten inom Norden innebär att nordiska läkare som arbetar i Sverige inte ingår i statistiken såvida de inte sökt svensk legitimation
Vid redovisningen av arbetsmarknadsstatus antas de individer som erhållit flera legitimationer och/eller specialistbevis arbeta inom senast erhållen legitimation och/eller specialitet.

Mer hos oss
- Registret över legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal, HOSP

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2019-01-21

Statistik om hjärtinfarkter

Här hittar du statistik om hjärtinfarkter baserad på patientregistret och dödsorsaksregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- År 2018 fick cirka 24 800 personer en akut hjärtinfarkt i Sverige och cirka 5 800 personer dog med hjärtinfarkt som underliggande eller bidragande dödsorsak.
- Var fjärde person med hjärtinfarkt dör inom 28 dagar.
- Männen står för cirka 63 procent av alla incidenta fall av akut hjärtinfarkt.
- Det inträffar fler fall av akut hjärtinfarkt bland personer med låg utbildningsnivå än bland personer med hög utbildningsnivå.

Källa: Statistik om hjärtinfarkter 2018

Statistikpublikation
Statistik om hjärtinfarkter
Statistik om hjärtinfarkter presenterar statistik om hjärtinfarkter hos kvinnor och män över 20 år, i riket och i länen. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om hjärtinfarkter 2018
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om hjärtinfarkter 2018
- Bilaga – Tabeller – Statistik om hjärtinfarkter 2018

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om hjärtinfarkter kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om hjärtinfarkter grundar sig på patientregistret och dödsorsaksregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om hjärtinfarkter inkluderar insjuknande, överlevnad och dödlighet i hjärtinfarkt.

Statistikens kvalitet
Generellt sett är statistiken om hjärtinfarkter av god kvalitet och bortfallet är litet. Statistikens kvalitet beror på kvaliteten och bortfallet i statistikens källor, det vill säga i patientregistret och dödsorsaksregistret. Läs mer i den senaste kvalitetsdeklarationen som finns högre upp på den här sidan.

År 2001 fick akut hjärtinfarkt en vidare definition i Socialstyrelsens nationella riktlinjer. Det medförde en kraftigt förhöjd rapportering till patientregistret av vårdtillfällen med diagnosen akut hjärtinfarkt.

Många fall som tidigare skulle ha diagnostiserats som någon typ av angina, det vill säga kärlkramp, fick nu diagnosen akut hjärtinfarkt. År 2004 var rapporteringen dock nere på ungefär samma nivå som innan den vidare definitionen infördes.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Ladda ner
Värdering av diagnoskvaliteten för akut hjärtinfarkt i patientregistret 1987 och 1995

Mer hos oss
- Statistik om dödsorsaker
- Statistik om stroke
- Statistik om sjukdomar och symtom
- Statistik om operationer och behandlingar
- Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar
-

Mer hos andra
- Swedeheart – kvalitetsregister om hjärtinfarkter
- Hjärt- och lungfonden om hjärinfarkter
- Folkhälsomyndighetens data om folkhälsa

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-29

Statistik om insatser i kommunal hälso- och sjukvård

Här hittar du statistik om insatser inom kommunal hälso- och sjukvård baserad på registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård. Statistiken finns som korta fakta, rapporter och tabeller. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- 364 000 personer fick minst en insats i den kommunala hälso- och sjukvården under 2019.
- Drygt 43 procent av patienterna fick vård inom den kommunala hälso- och sjukvården varje månad.
- Cirka 45 procent av den svenska befolkningen som är 80 år eller äldre fick vård inom den kommunala hälso- och sjukvården.

Källa: Statistik om kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser 2019

Statistikpublikation
Statistik om kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser är en årlig rapport och presenterar statistik om antal personer som fått kommunal hälso- och sjukvård uppdelat per kalendermånad. Statistikrapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser 2019
Artikelnummer: 2020-5-6783|Publicerad: 2020-05-28
Tillhörande dokument och bilagor
- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser 2019

- Bilaga – Tabeller – Statistik om kommunala hälso- och sjukvårdsinsatser 2019
-

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om insatser i kommunal hälso- och sjukvård grundar sig på uppgifter från registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård. Registret innehåller individuppgifter om personer som fått kommunal hälso- och sjukvård, det vill säga sådan hälso- och sjukvård som kommunen ansvarar för enligt 12 kap. 1 och 2 §§ och 14 kap. 1§ i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30).

Det här ingår i statistiken
Statistiken redovisar antal personer som var mottagare av kommunal hälso- och sjukvård uppdelat per kalendermånad. Statistiken kan brytas ned på ålder, kön samt på kommun-, läns- och riksnivå.

Statistikens kvalitet
Statistikens kvalitet kan variera mellan kommuner men uppskattas vara god på riksnivå och med litet bortfall. Mer information hittar du på sidan om bortfall och kvalitet i registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård.

Mer hos oss
- Funktionshinder
- Äldre
- Kvalitetsregister inom hälso- och sjukvården

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-29

Statistik om läkemedel

Här hittar du statistik om läkemedel baserad på läkemedelsregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Drygt 6,8 miljoner personer tog ut minst ett läkemedel år 2019. Detta motsvarar cirka 67 procent av befolkningen. Störst andel användare hittar man i de äldre åldersgrupperna.
- Paracetamol, Omeprazol och Pencillin V är de receptförskrivna läkemedel som hämtas ut av flest antal patienter.
- Kvinnor använder generellt sett mer läkemedel än män. Av kvin-norna i Sverige hämtade 74 procent ut minst ett läkemedel under 2019 jämfört med 59 procent av männen.

Källa: Statistik om läkemedel 2019

Statistikpublikationer för översikt
Statistik om läkemedel är en årlig rapport som innehåller statistik om läkemedel på recept samt vissa uppgifter om receptfria läkemedel och läkemedel till den slutna vården. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik och publiceras årligen i april.

Statistik om läkemedel 2019 Artikelnummer: 2020-4-6707|
Publicerad: 2020-04-02
Tillhörande dokument och bilagor
- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om läkemedel 2019
- Bilaga – Tabeller – Statistik om läkemedel 2019

Statistik om läkemedel till barn ger en bild av hur många barn under 18 år som får receptförskrivna läkemedel. Rapporten visar också hur

användningen utvecklats för enskilda läkemedel under en 10-årsperiod.

Statistik om läkemedel till barn 2015
Artikelnummer: 2016-10-8|Publicerad: 2016-01-01
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Tabeller – Läkemedel barn
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om läkemedel kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.
Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om läkemedel grundar sig på flera källor:

- Uppgifter om receptförskrivna läkemedel kommer från Läkemedelsregistret
- Uppgifter om rekvisition till öppen och sluten vård samt köp av receptfria läkemedel kommer från Ehälsomyndigheten.
- Uppgifter om utbildningsnivå kommer från Statistiska centralbyrån.

Uppgifterna till registren skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken

- Antal patienter och patienter per tusen invånare. Denna uppgift anger hur många patienter som hämtat ut minst ett läkemedel på recept
- Mängd uthämtade läkemedel i form av antal recept och definierade dygnsdoser, DDD
- Läkemedelskostnader
- Övergripande uppgifter om rekvisitionsläkemedel som ges direkt till patienten i öppen och sluten vård samt köp av receptfria läkemedel

Statistikens kvalitet
Generellt sett är statistiken om läkemedel av god kvalitet. Uppgiftsskyldigheten till statistiken är lagstadgad och insamlingen oftast automatiserad vilket gör att kvaliteten hålls god och jämn från år till år.

De uppgifter som kan ha ett visst bortfall är främst receptfria läkemedel sålda utanför apotek samt, på senare år, rekvisitionsläkemedel.

Beroende på hur läkemedelsförsörjningen organiseras i landstingen kan viss försäljning saknas i statistiken. I vissa landsting är det till exempel vanligare att administrera läkemedel direkt i dagvård vid sjukhus istället för att förskriva dem på recept. I dessa fall hamnar inga uppgifter i statistiken från läkemedelsregistret.

Läs mer om kvalitet och bortfall i dokumentet Kvalitetsdeklaration.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Läkemedelsregistret
- Öppna jämförelser hälso- och sjukvård
-

Mer hos andra
- Ehälsomyndighetens läkemedelsstatistik

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-29

Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende

Här hittar du statistik om vuxna personer med missbruk och beroende baserad på registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Den 1 november 2019 tvångsvårdades 322 personer med missbruk och beroende.
- Medianåldern för vårdade med tvång var 35 år 2019.
- Den 1 november 2019 vårdades drygt 1 700 personer i den frivilliga institutionsvården.
- Den 1 november 2019 gavs insatsen bistånd som avser boende till drygt 6 300 personer med missbruk och beroende, varav 55 procent fick en långsiktig boendelösning.

Källa: Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2019

Statistikpublikation
Vuxna personer med missbruk och beroende är en rapport som innehåller siffror på tvångsvård, frivillig institutionsvård, boende och öppna insatser till personer med missbruk och beroende. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019
Artikelnummer: 2020-5-6764|Publicerad: 2020-05-25
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om vuxna personer med missbruk och beroende 2019
- Bilaga – Tabeller – Statistik om insatser till vuxna personer med missbruk och beroende 2019
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om vuxna personer med missbruk och beroende kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om vuxna personer med missbruk och beroende grundar sig dels på mängduppgifter från kommunerna och dels på individuppgifter som kommer från registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare.Uppgifterna skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller socialtjänstinsatser gjorda till grupperna vuxna personer med missbruk och beroende. Statistiken inkluderar personer som är minst 21 år och som någon gång under året fick en frivillig insats på grund av problem med missbruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller lösningsmedel. För tvångsvård är per-sonerna i åldersgruppen 18 år och äldre.

Statistikens kvalitet
Individuppgifterna har en god kvalitet. Mängduppgifternas bortfall kan dock vara cirka 5-10 procent, där vissa frågor inte alls besvarats av vissa kommuner. Uppgifter om kvalitet och bortfall finns på sidan registret över tvångsvård enligt lagen om vård av missbrukare.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Missbruk och beroende

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-30

Statistik om operationer och behandlingar i specialistvård

Här hittar du statistik om operationer och behandlingar i specialistvård, det vill säga i sluten vård och specialiserad öppenvård, baserad på patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- I sluten vård fick ungefär 410 000 patienter kirurgiska åtgärder under 2018. Av dessa var cirka 240 000 kvinnor och 170 000 män.
- Förutom mindre kirurgiska ingrepp var operationer på rörelseapparaten (exempelvis på höftleder och lår) den vanligaste operationskategorin i sluten vård.
- Ungefär 1 200 000 patienter besökte specialiserad öppen vård för kirurgiska åtgärder under 2018. Av dessa var cirka 650 000 kvinnor och 550 000 män.
- Den vanligaste operationskategorin i specialiserad öppen vård var mindre kirurgiska ingrepp (exempelvis mindre ortopediska ingrepp på handled och hand).

Källa: Statistikdatabaserna för operationer i sluten vård och specialiserad öppen vård (dagkirurgi)

Statistikpublikationer för översikt

Vi har för tillfället inga rapporter om operationer och behandlingar i specialistvård.

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att se vilka operationer och behandlingar som utförts specialistvården som helhet, samt uppdelat på sluten vård och specialiserad öppenvård.

Statistikdatabas för operationer i sluten vård och specialiserad öppenvård

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken

Statistiken bygger på uppgifter från patientregistret.

Det här ingår i statistiken

Statistiken om operationer och behandlingar baseras på vårdtillfällen från slutenvården från 1998 och besök hos läkare i öppen specialistvård från 2005. Dessa två delar utgör tillsammans den svenska specialistvården. Statistiken innehåller således inte primärvård, det vill säga inga besök från vårdcentraler eller liknande. De uppgifter som ingår i statistiken är antal patienter som genomgått en viss operation (kirurgisk åtgärd) per år. Dessa åtgärder klassificeras som kirurgisk åtgärd enligt KVÅ och det är den indelningen som används i statistiken. Dock behöver vården bara rapportera in åtgärder som har varit viktiga under vårdkontakten och som inte ingår i en större åtgärd. Totala antalet operationer respektive behandlingar

redovisas också. Vidare finns också uppgifter om kön, ålder och patientens hemlän.

Statistikens kvalitet
År 2001 infördes inrapportering av läkarbesök i den specialiserade öppenvården. Antalet läkarbesök som rapporteras in har sedan dess ökat kraftigt. Det är därför inte möjligt att titta på antal läkarbesök i öppenvården över tid för att se om exempelvis fler patienter får en viss operation nu jämfört med tidigare. Det är också viktigt att tänka på detta när statistik för hela specialistvården sammanställs. Något som ser ut som en ökning i antal personer som besöker vården kan i själva verket vara en ökad inrapportering av dessa till patientregistret. Det finns fortfarande ett bortfall av läkarbesök, som till stor del består av privata vårdgivare som inte rapporterat in data.

Vissa ökningar av antalet patienter och utförda operationer och behandlingar i specialiserad öppenvård kan förklaras med förändrad registrering av akutbesök. Från och med 2015 registreras ett akutbesök i den specialiserade öppenvården även om patienten sedan skrivs in på ett sjukhus. Åren innan 2015 registrerades information om exempelvis diagnoser och åtgärder från ett sådant akutbesök enbart på inskrivningen och själva akutbesöket i öppenvården räknades inte med i statistiken. Detta får också genomslag i statistiken för hela specialistvården avseende några operationer och behandlingar.

Mer hos oss
- Statistik om dödsorsaker
- Statistik om hjärtinfarkter
- Statistik om sjukdomar och symtom
- Statistik om skador och förgiftningar
- Statistik om stroke
- Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar

Registret över insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning

Registret ger underlag för den officiella statistiken om insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning i Sverige. Registrets data används också för forskning.

Det här innehåller registret
Registret omfattar äldre och personer som har fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning och som får kommunal omsorg enligt socialtjänstlagen. Registret innehåller uppgifter om cirka 350 000 personer per mätning. Det gäller enbart beslut som har verkställts (tidigare ingick samtliga fattade beslut, men det ändrades 2012). Registret innehåller inte uppgifter om hur många platser som finns i särskilt boende.

För full förteckning av alla variabler se variabelförteckningen
Laglig reglering av registret
Registret regleras av förordning (1981:1370) om skyldighet för socialnämnderna att lämna statistiska uppgifter och Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2016:86) om socialnämndernas skyldighet att lämna statistiska uppgifter om insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning.

Så lämnar du uppgifter
Uppgifterna lämnar du i vår inrapporteringsportal Filip.

Statistik baserat på registret
Om du är intresserad av uppgifter från registret över insatser till äldre och personer med funktionsnedsättning, se Beställa data och statistik.

Du kan också ta fram statistik i vår databas.

Ladda ner
Kvalitetsregister i kommunal hälso- och sjukvård – Täckningsgradsjämförelser och resultat av sambearbetningar med Socialstyrelsens register
Artikelnummer: 2018-2-17|Publicerad: 2018-01-01

Beställ
Tillhörande dokument och bilagor
- Variabelförteckning
- Förklaring av föreskriften HSLF-HS 2016:86
-

Mer hos oss
- Stöd i arbetet - funktionshinder
- Stöd i arbetet - äldre
- Statistik om insatser i kommunal hälso- och sjukvård
- Registret över insatser i kommunal hälso- och sjukvård
-

Mer hos andra
- Socialtjänstlagen (2001:453)
- Kostnadsstatistik hos SKL

Senast uppdaterad: 2019-09-12
Publicerad: 2018-11-09

Statistik om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Här hittar du statistik om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård baserad på patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Cirka 12 000 personer vårdas årligen genom lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT. Könsfördelningen bland dessa är jämn.
- Under 2018 vårdades ungefär 1 800 personer genom lagen om rättspsykiatrisk vård, LRV. Av dessa är drygt 80 procent män.

Källa: statistikdatabasen om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård

Statistikpublikationer

Statistik om patienter inom rättspsykiatrin 2014
Artikelnummer: 2015-12-19
Publicerad: 2015-12-14
Tillhörande dokument och bilagor
- Bilaga – Tabeller – Statistik om patienter inom rättspsykiatrin
- Statistik om psykiatrisk tvångsvård enligt LPT 2013
- Statistik om psykiatrisk tvångsvård enligt LPT 2013 - tabeller
-

Statistikdatabasen för egna sammanställningar

I statistikdatabasen om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller i statistikdatabasen, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om psykiatrisk tvångsvård grundar sig på uppgifter från patientregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård inkluderar uppgifter om de patienter som vårdats genom lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV, samt vilka diagnoser och tvångsåtgärder som getts.

Statistikens kvalitet
Kvaliteten i tvångsvårdsuppgifterna har förbättrats årligen sedan 2009 då vi började ta in uppgifterna men statistiken är fortfarande osäker. Trender eller jämförelser mellan län ska göras med försiktighet. Antalet patienter inom lagen om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och lagen om rättspsykiatrisk vård, LRV, har ökat, men detta beror inte på en reell ökning utan på en förbättring av inrapporteringen. Detsamma gäller tvångsåtgärder som ser ut att ha ökat dramatiskt, vilket beror på en bättre rapportering. Generellt sett så antas antalet patienter som vårdats inom LPT och LRV vara en mer tillförlitlig uppgift än antalet tvångsåtgärder. Båda uppgifterna ökar i antal varje år vilket tyder på en förbättrad inrapportering år för år.

I och med att tvångsvårdsuppgifterna ingår i patientregistret kan det antas att samma typer av brister i kvaliteten som finns i övriga patientregistret även finns i delen som innehåller tvångsvård.

Mer hos oss
- Statistik om sjukdomar och behandling i sluten vård
-

Kontakt
Patientregistret
E-post:
patientregistret@socialstyrelsen.se

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-29

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om rökvanor bland spädbarnsföräldrar

Här hittar du statistik om rökvanor bland spädbarnsföräldrar baserad på sammanställningar av barnavårdscentralerna. Statistiken finns som korta fakta, rapporter och tabeller.

Korta fakta

- Ungefär 11 procent av barnen födda 2017 bodde, vid 8 månaders ålder, i ett hem där någon rökte. År 1999 var motsvarande siffra 19 procent.
- Under de senaste 15 åren har andelen spädbarn med rökande mödrar mer än halverats, till cirka 4 procent år 2017.
- År 2017 var andelen spädbarn med rökande föräldrar lägst i Västerbottens län och högst i Södermanlands och Blekinge län.

Källa: Statistik om spädbarnsföräldrars rökvanor 2017

Statistikpublikationer

Statistik om spädbarnsföräldrars rökvanor innehåller uppgifter om rökvanor bland spädbarnsföräldrar från föregående år men också utvecklingen för spädbarnsföräldrars rökvanor sedan 1999. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik och publiceras årligen i september.

Statistik om spädbarnsföräldrars rökvanor 2017

Artikelnummer: 2019-10-6393
Publicerad: 2019-10-10

Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om spädbarnsföräldrars rökvanor 2017
- Bilaga – Tabeller – Statitik om späbarnsföräldrars rökvanor

Från 2008 till 2013 publicerades statistiken om spädbarnsföräldrars rökvanor årligen i rapporten Amning och föräldrars rökvanor. Statistiken för spädbarnsföräldrars rökvanor och statistiken för amning publiceras nu i två separata rapporter.
Tobaksvanor bland gravida och spädbarnsföräldrar publicerades fram till och med år 2008, då statistiken började presenteras i två skilda rapporter.

Tobaksvanor bland gravida och spädbarnsföräldrar 2006

Artikelnummer: 2008-125-18
Publicerad: 2008-01-01

I rapporten Graviditeter, förlossningar och nyfödda barn finns det sedan år 1983 statistik om rökvanor och sedan 2001 uppgifter om snusanvändning bland gravida kvinnor.

Graviditeter, förlossningar och nyfödda barn – Medicinska födelseregistret 1973–2012, Assisterad befruktning 1991–2011

Artikelnummer: 2013-12-16
Publicerad: 2013-12-12

Beställ

Källor till statistiken

Statistiken om rökvanor bland spädbarnsföräldrar grundar sig på uppgifter som kommer från Barnhälsovårdens sammanställningar av journaluppgifter. Eftersom uppföljningen av barnen gäller barnets första levnadsår görs sammanställningarna av uppgifter ett år efter barnets födsel.
Uppgifterna till registret skickas in som aggregerade uppgifter, vilket innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken inkluderar uppgifter om rökvanor hos spädbarnsföräldrar i hela landet såväl som i län och kommuner. Statistiken avser om mamman, pappan eller någon annan i barnets hem röker dels när barnet är 0–4 veckor gammalt, dels när barnet är cirka åtta månader gammalt.

Statistikens kvalitet
För vissa år är uppgifter från enskilda kommuner eller landsting av bristande kvalitet eller saknas helt. I dessa fall redovisas inte uppgifter på läns- och kommunnivå, och tidigare års uppgifter används då för att skatta riksvärden.

Mer hos oss
- Statistik om amning
- Statistik om graviditeter, förlossningar och nyfödda
-

Mer hos andra
- Folkhälsomyndighetens faktablad om folkhälsan kommunvis (inkluderar rökning bland spädbarnsföräldrar)

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-29

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård

Här hittar du statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård, det vill säga i sluten vård och specialiserad öppenvård, baserad på patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Under 2018 ägde ungefär 1 447 000 inskrivningar rum på svenska sjukhus varav sjukdomar stod för cirka 1 105 000 vårdtillfällen. Totalt slutenvårdades drygt 871 000 patienter.
- Den vanligaste anledningen till inskrivning på sjukhus var hjärt- och kärlsjukdomar för män. För kvinnor var det ungefär lika vanligt med hjärt- och kärlsjukdomar som symtomdiagnoser.
- När slutenvård vid förlossning exkluderas, är det framför allt åldersgrupperna 50–54 år och äldre som slutenvårdats och därefter den allra yngsta åldersgruppen.
- Under 2018 ägde ungefär 13 600 000 besök rum i specialiserad öppen vård av 4 200 000 patienter.

Källa: Statistikdatabaserna för diagnoser i sluten vård och specialiserad öppen vård

Statistikpublikationer
Sjukdomar behandlade i sluten vård är en årlig rapport som ger övergripande statistik över antalet patienter som vårdats årligen, fördelat på stora diagnosgrupper, ålder och kön. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om sjukdomar behandlade i sluten vård 2018
Artikelnummer: 2019-9-6327|Publicerad: 2019-09-18
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om sjukdomar behandlade i sluten vård 2018
- Bilaga – Tabeller – Statistik om sjukdomar behandlade i sluten vård 2018

Skador och förgiftningar behandlade i sluten vård är en årlig rapport som presenterar statistik om personer som vårdats på sjukhus för en skada eller förgiftning och statistik om omständigheterna runt skadehändelsen. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i sluten vård 2018
Artikelnummer: 2019-9-6342|Publicerad: 2019-09-25
Tillhörande dokument och bilagor

Statistikdatabasen för egna sammanställningar
I statistikdatabasen kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det är möjligt att visa antal personer som årligen behandlats i specialistvården samt uppdelat på slutenvård och specialiserad öppenvård. Det går också att se vilka sjukdomar, symptom och skador som behandlats.
Statistikdatabas för diagnoser i sluten vård och specialiserad öppenvård

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Filer för dig som vill hämta större datamängder
Det finns api:er som går att använda för att göra uttag från statistikdatabasen om sjukdomar och symptom i specialistvård. De kan användas av till exempel utvecklare som vill hämta större datamängder.

Källor till statistiken
Statistiken bygger på uppgifter från patientregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om sjukdomar och symtom baseras på patientkontakter där personen lagts in på sjukhus, från 1988. Statistikdatabasen innehåller statistik från år 1998 för den slutna vården och besök hos läkare i öppen specialistvård från 2001. Dessa två delar utgör tillsammans den svenska specialistvården. Statistiken innehåller därmed inte primärvård, det vill säga inga besök från vårdcentraler eller liknande. De uppgifter som ingår i statistiken är antal patienter och antal vårdkontakter med specialistvården uppdelade på sjukdom eller symtom. Sjukdomarna och symtomen i statistiken baseras på det tillstånd som var anledningen till vårdkontakten, vilket kallas för kontaktens huvuddiagnos. Denna klassas enligt ICD-10-SE. I statistiken är sjukdomarna och symptomen grupperade efter diagnoskapitel, diagnosavsnitt och diagnoskategorier. Vidare finns också uppgifter om kön, ålder och patientens hemlän. För slutenvården finns också uppgifter om vårdtid för vårdkontakten.

Statistikens kvalitet
Huvuddiagnos saknas för cirka 1 procent av alla inrapporterade vårdkontakter i slutenvården medan bortfallet på huvuddiagnos i öppenvården har minskat kraftigt från 25–30 procent de första åren till i dagsläget cirka 3 procent av inrapporterade läkarbesök. Bortfall av huvuddiagnos gör att statistiken över antal vårdkontakter och patienter per diagnosgrupp i vissa fall är en underskattning.
År 2001 infördes inrapportering av läkarbesök i den specialiserade öppenvården. Antalet läkarbesök som rapporteras in har sedan dess ökat kraftigt. Det är därför inte möjligt att titta på antal läkarbesök i öppenvården över tid för att se om exempelvis fler patienter vårdas för en sjukdom nu jämfört med tidigare. Det är också viktigt att tänka på detta när statistik för hela specialistvården sammanställs. Något som ser ut som en ökning i antal personer som besöker vården kan i själva verket bara vara en ökad inrapportering av dessa till patientregistret. Det finns fortfarande ett bortfall av läkarbesök, som till stor del består av privata vårdgivare som inte rapporterat in data.

Mer hos oss
- Patientregistret
- Statistik om dödsorsaker
- Statistik om hjärtinfarkter
- Statistik om operationer och behandlingar i specialistvård
- Statistik om skador och förgiftningar
- Statistik om stroke
- Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar

Senast uppdaterad: 2019-09-18
Publicerad: 2019-09-18

Statistik om skador och förgiftningar

Här hittar du statistik om skador och förgiftningar samt orsaker till dessa. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Fallolyckor är den vanligaste olyckstypen, med 69 487 inskrivna på sjukhus år 2018.
- Självskador är vanligast bland unga kvinnor. År 2018 var 1 266 kvinnor i åldern 15–24 inskrivna på sjukhus för detta.
- Ungefär 550 000 personer får årligen specialistvård (ej primärvård) efter en olyckshändelse.

Källa: Statistikdatabasen om yttre orsaker till skador och förgiftningar

Statistikpublikationer
Skador och förgiftningar behandlade i sluten vård
Skador och förgiftningar behandlade i sluten vård är en årlig rapport som presenterar statistik om personer som vårdats på sjukhus för en skada eller förgiftning samt statistik om omständigheterna runt skadehändelsen. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i sluten vård 2018
Artikelnummer: 2019-9-6342|Publicerad: 2019-09-25
Tillhörande dokument och bilagor
- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om skador och förgiftningar behandlade i sluten vård 2018

- Bilaga – Tabeller – Statistik om skador och förgiftningar behandlade i sluten vård 2018

Skadehändelser som föranlett läkarbesök vid akutmottagning
Skadehändelser som föranlett läkarbesök vid akutmottagning är en rapport som bygger på den utvidgade och fördjupade skaderegistreringen för Injury Data Base Sverige, IDB. Rapporten publicerades senast år 2011.

Skadehändelser som föranlett läkarbesök vid akutmottagning - Statistik från IDB (Injury Database) Sverige, 2010
Artikelnummer: 2011-11-18|Publicerad: 2011-01-01

Skador bland barn i Sverige
Skador bland barn i Sverige – Olycksfall, övergrepp och avsiktligt självdestruktiv handling 2015
Artikelnummer: 2015-2-8|Publicerad: 2015-01-01

Statistik om skador bland barn 2016
Artikelnummer: 2017-11-5|Publicerad: 2017-01-01
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Tabeller – Skador bland barn 2016
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabaserna kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.
Statistikdatabasen för yttre orsaker samt skador och yttre orsaker på kommunnivå

I statistikdatabasen för yttre orsaker till skador och förgiftningar hittar du statistik från patientregistret om vad som varit anledningen, det vill säga den yttre orsaken till inskrivningen på sjukhus (slutenvård). Det är även möjligt att ta fram motsvarande statistik över personer som varit inskrivna på sjukhus och/eller behandlats av läkare i specialiserad öppenvård.
För vissa skador och skadehändelser är det möjligt att ta fram uppgifter i statistikdatabasen för skador och skadehändelser på kommunnivå.

Statistikdatabasen för diagnoser i specialiserad öppenvård och statistikdatabas för diagnoser i sluten vård
I statistikdatabasen för diagnoser i sluten vård och specialiserad öppenvård kan du se vilka skador, förgiftningar, sjukdomar och symptom som årligen behandlats i specialistvården samt uppdelat på slutenvård och specialiserad öppenvård.

Statistikdatabasen för dödsorsaker
I statistikdatabasen för dödsorsaker hittar du statistik från dödsorsaksregistret om vad som orsakat dödsfallen, det vill säga yttre orsaker till att personer avlidit.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Filer för dig som vill hämta större datamängder

Det finns bland annat filer med innehåll från statistikdatabasen om yttre orsaker och dödsorsaker. Filerna kan användas av till exempel utvecklare som vill hämta större datamängder.

Källor till statistiken

Statistiken om skador och förgiftningar grundar sig på uppgifter från patientregistret, dödsorsaksregistret och Injury Data Base Sverige (IDB).

De nya dataskyddsreglerna inom EU, GDPR, påverkade insamlingen till registret och Socialstyrelsen kom fram till att det inte är möjligt att fortsätta behandlingen av personuppgifter inom IDB. Data sammanställdes för år 2017, men finns sedan maj 2018 då GDPR började tillämpas inte längre tillgängliga. För att insamlingen eventuellt ska kunna återupptas behöver regeringen göra en förordningsändring.

Det här ingår i statistiken

Den statistik om skador och förgiftningar som är baserad på patientregistret inkluderar uppgifter om vad som varit anledningen, det vill säga den yttre orsaken, till specialistvård. I specialistvård ingår slutenvård då personen var inskriven på sjukhus samt specialiserad öppenvård då person behandlats av läkare i den specialiserade öppenvården. Primärvård ingår inte. Förutom yttre orsak finns också uppgift om personen behandlats för en skada eller förgiftning.

Statistiken som är baserad på dödsorsaksregistret inkluderar orsaken till dödsfallet, det vill säga den yttre orsaken till att personen avlidit, samt uppgift om skada eller förgiftning.

Statistikens kvalitet

Statistikens bortfall och kvalitet beror på inrapporteringen till de register som statistiken grundar sig på, det vill säga kvalitet och bortfall för patientregistret och dödsorsaksregistret.

Att vissa regioner tidigare har haft en bristfällig rapportering av yttre orsaker till skador och förgiftningar berör specifikt skadestatistiken.

Statistik över bortfallet finns här:

Bortfall - yttre orsak till skador och förgiftningar i respektive län

Mer hos oss

- Statistik om dödsorsaker
- Statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård
- Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar
- Statistik om operationer och behandlingar i specialistvård
-

Mer hos andra

- Om självmord hos Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa
- Statistik och analys hos Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB)
- STRADA - informationssystem för olyckor och skador i trafiken hos Transportstyrelsen
- Om vägtrafikskador hos Trafikanalys
- Om skador och förgiftningar hos WHO
- Om skador och förgiftningar hos EuroSafe – European Association for Injury Prevention and Safety Promotion

Senast uppdaterad: 2020-03-06
Publicerad: 2019-01-24

Statistik om socialtjänstinsatser till äldre

Här hittar du statistik om socialtjänstinsatser till äldre baserad på registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning samt aggregerade uppgifter. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- 401 000 personer, 65 år och äldre, hade minst en pågående insats enligt 4 kap. 1 § Socialtjänstlagen (2001:453) under 2019. Detta motsvarar 19 procent av befolkningen 65 år och äldre; 23 procent av kvinnorna och 14 procent av männen.
- Bland personer 90 år och äldre, hade 85 procent av kvinnorna och 71 procent av männen någon insats under året.
- 108 500 personer bodde på särskilt boende under året; 66 procent av dem var kvinnor och 34 procent män.
- Bland personer 90 år och äldre bodde 36 procent av kvinnorna och 25 procent av männen på särskilt boende under året.

Källa: Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019.

Statistikpublikationer

Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019
Artikelnummer: 2020-4-6745
Publicerad: 2020-04-28
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om socialtjänstinsatser till äldre 2019
- Bilaga – Tabeller – Socialtjänstinsatser till äldre 2019

Statistik om äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019
Artikelnummer: 2020-3-6617
Publicerad: 2020-03-02
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019
- Bilaga – Tabeller – Statistik om äldre och personer med funktionsnedsättning efter regiform 2019

Vård och omsorg om äldre - Lägesrapport 2019
Artikelnummer: 2019-3-18
Publicerad: 2019-03-27
Beställ

Statistik om särskilt boende 2015
Artikelnummer: 2016-12-5
Publicerad: 2016-01-01
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Särskilt boende
-

Statistikdatabasen för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om äldreomsorg kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller. Det går att dela upp statistiken på olika geografiska nivåer: landsting och kommuner. Du kan analysera olika perioder, 2007 till 2012 eller 2014 och senare. Indikatorerna som finns i statistikdatabasen är dagverksamhet, trygghetslarm, matdistribution och enligt olika boendeformer (hemtjänst, särskilt

boende och korttidsvård/boende). Insatserna kan grupperas på kön och olika åldersgrupper (65 till 79 år, 80 år och äldre eller 65 år och äldre).

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du beställer data från våra register för forskningsändamål.
Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Jämförande statistik
Genom öppna jämförelser kan du jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens olika verksamheter över hela Sverige. Jämförelserna redovisas per kommun eller landsting. För vissa områden finns även jämförelser per sjukhus eller verksamhetsnivå.
Öppna jämförelser 2018 – Äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård

Källor till statistiken
Statistiken om socialtjänstinsatser till äldre grundar sig på registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning samt insamlade aggregerade uppgifter. Det innebär att uppgifterna inte innehåller individuppgifter.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om socialtjänstinsatser till äldre personer är en officiell statistik som täcker kommunerna i hela landet och grundas i en månadsinsamling av statistik. Registret är ett personnummerbaserat register på individnivå och kommunerna har uppgiftsskyldighet enligt 4 § förordningen (1981:1370).
Socialtjänstinsatserna som redovisas i den officiella statistiken är: hemtjänst, särskilt boende, korttidsboende, trygghetslarm, matdistribution, ledsagning, dagverksamhet, kontaktperson eller familj, boendestöd, avlösning av anhörig och annat bistånd.
För perioden 2007- 2012 (med undantag för år 2009) handlar statistiken om beviljade kommunala insatser för äldre personer enligt socialtjänstlagen.

För perioden 2014 till och med 2019 (ingen officiell statistik för år 2013) handlar statistiken om beviljade och verkställda kommunala insatser för äldre personer enligt socialtjänstlagen.

Bortfall och kvalitet
Kvaliteten på registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning är god. För perioden före 2013 är statistiken jämförbar för åren 2007, 2008, 2010, 2011 och 2012. Registret innehåller uppgifter för tvärsnittsmätningar och avser personer med beviljade insatser. För år 2009 var dock kvaliteten låg på grund av att Socialstyrelsen ändrade i insamlingen och flera kommuner hade svårt att lämna korrekta uppgifter. Det finns ej publicerat officiell statistik för året 2009.

Tidsseriebrott år 2009 och år 2013
Under 2012/2013 gick insamlingen över från tvärsnittsmätningar till helårsmätningar med månadsvis insamling. Registret ändrades även till att innehålla uppgifter om verkställda insatser till äldre personer (det kan innebära en väntetid från en beviljad till en verkställd insats). Det går därför inte att jämföra uppgifter för uppgifter fram till och med 2012 med uppgifter från och med 2013. För 2013 är kvaliteten låg på

grund av att flera kommuner hade svårt att lämna korrekta uppgifter i början av den nya insamlingen. För året 2013 finns ej officiell statistik, vilket innebär ett brott i tidsserien.

Vanligtvis rapporterar nästan alla kommuner in uppgifter men ibland saknas enstaka kommuner på grund av t.ex. byte till nya IT-system. Partiellt bortfall kan förekomma i form av att enstaka personer och deras insatser inte finns med i rapporteringen. Omfattningen av detta fel är okänt. För 2013 och 2014 har dock ett större antal kommuner valt att inte lämna in uppgifter. För 2013 varierade det mellan 16– 46 kommuner som inte lämnade in uppgifter för de olika månaderna, för 2014 mellan 6–12 stycken. År 2018 finns endast en kommun av totalt 290 kommuner som har inte rapporterat uppgifter till registret.

Lägg märke till detta angående hemtjänst beslut och beviljade timmar: Beviljat antal hemtjänsttimmar kan inte alltid anges då vissa kommuner istället tar biståndsbeslut på en viss vårdnivå. I de fallen anges istället ett beräknat antal hemtjänsttimmar per månad.

Mer hos oss

- Funktionshinder
- Äldre
- Kvalitetsregister i kommunal hälso- och sjukvård
- Statistik om insatser i kommunal hälso- och sjukvård
- Statistik om stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2019-06-04

-
-

Statistik om stroke

Här hittar du statistik om stroke baserad på patientregistret och dödsorsaksregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- 2018 drabbades ungefär 25 500 personer och 6 200 avled av en stroke (hjärninfarkt eller hjärnblödning).
- 74 procent av de som insjuknade var 70 år eller äldre.
- I 25 procent av strokefallen dog personen inom 28 dagar efter insjuknandet.

Källa: Statistik om stroke 2018

Statistikpublikationer
Statistik om stroke är en årlig rapport som ger övergripande statistik om stroke hos personer över 20 år, fördelat på kön och ålder. Rapporten ingår i Sveriges officiella statistik.

Statistik om stroke 2018
Artikelnummer: 2019-12-6485
Publicerad: 2019-12-04
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitetsdeklaration – Statistik om stroke 2018
- Bilaga – Tabeller- Statistik om stroke 2018
-

Uppgifter om stroke finns också i våra årliga rapporter med statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård och dödsorsaker.

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om stroke kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om stroke grundar sig på patientregistret och dödsorsaksregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken om stroke inkluderar dödlighet och insjuknande i stroke, både hjärninfarkt och hjärnblödning, hos kvinnor och män över 20 år.

Statistikens kvalitet
Generellt sett är statistiken om stroke av god kvalitet och bortfallet är litet.
Kvaliteten och bortfallet beror på kvaliteten och bortfallet i statistikens källor, det vill säga patientregistret och dödsorsaksregistret. Läs mer i den senaste kvalitetsdeklarationen som finns högre upp på sidan.

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.
Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Statistik om sjukdomar och symtom
- Statistik om operationer och behandlingar
- Statistik om skador och förgiftningar
- Statistik om dödsorsaker
- Statistik om hjärtinfarkter
- Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar
- Nationella riktlinjer för vård vid stroke
-

Mer hos andra
- Folkhälsomyndigheten
- Kvalitetsregistret riksstroke

Kontakt
Patientregistret
E-post:
patientregistret@socialstyrelsen.se

Senast uppdaterad: 2020-03-06
Publicerad: 2018-11-30

Statistik om tandhälsa

Här hittar du statistik om tandhälsa baserad på tandhälsoregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- Bland personer i åldern 35–49 år har andelen som besöker tandvården under en treårs period minskat med 8 procent sedan 2011.
- Andelen av befolkningen som drar ut en tand, visdomständer exkluderade, minskar inom samtliga utbildningsnivåer förutom bland dem med grundskola som högsta utbildning. Bland dem ligger andelen på samma nivå som för 10 år sedan.
- Andelen som behandlats för karies på grund av kavitet, bland dem som besöker tandvården, har minskat med 20 procent sedan 2010 och andelen som har behandlats för förhöjd risk för karies eller för initialkaries har minskat med 50 procent.

Källa: Statistik om tandhälsa 2018

Statistikpublikationer

Statistik om tandhälsa

Statistik om tandhälsa är en rapport som presenterar statistik över tandvård som har utförts inom ramen för det statliga tandvårdsstödet. I rapporten redovisas bland annat statistik över antal och andel personer som har besökt tandvården, fått en basundersökning genomförd, endast besökt tandvården för akuta besvär. Specifika åtgärder och tillstånd redovisas samt statistik över antal kvarvarande och intakta tänder.

Statistik om tandhälsa 2018
Artikelnummer: 2019-6-17
Publicerad: 2019-06-04
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Tabeller – Statistik om tandhälsa 2018
-

Övriga statistikpublikationer

Statistik från tandhälsoregistret finns också presenterade i nedanstående rapporter.

Antibiotikaförskrivning inom tandvården – Statistikrapport baserad på uppgifter från läkemedels- och tandhälsoregistret 2009–2017
Artikelnummer: 2019-4-14
Publicerad: 2019-04-10

Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och tandvård – Lägesrapport 2017
Artikelnummer: 2017-3-1
Publicerad: 2017-01-01
Beställ

Nationell utvärdering 2013 – Tandvård – Rekommendationer, bedömningar och sammanfattning
Artikelnummer: 2013-4-1
Publicerad: 2013-01-01
Beställ

Tandhälsa bland unga vuxna som varit placerade
Artikelnummer: 2016-2-28
Publicerad: 2016-01-01

Hälso- och sjukvård och tandvård till asylsökande och nyanlända – Slutrapport oktober 2016
Artikelnummer: 2016-10-13
Publicerad: 2016-10-28

Utvärdering av tandvårdsstöd som regleras genom tandvårdsförordningen och det statliga särskilda tandvårdsbidraget
Artikelnummer: 2018-12-53
Publicerad: 2018-12-21
Beställ
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Vetenskaplig kartläggning – Utvärdering av tandvårdsstöd
-

Statistikdatabas för egna sammanställningar
I statistikdatabasen om tandhälsa kan du själv dela upp statistiken på olika sätt samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken om tandhälsa grundar sig på uppgifter från tandhälsoregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistiken innehåller tandvård som utförts inom ramen för det statliga tandvårdsstödet Och tandvård till personer med stora behov på grund av långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning samt nödvändig tandvård. På individnivå gäller det människor över 23 år, som blivit behandlade genom tandvårdsstöden.

Statistikens kvalitet
Om tandläkaren eller tandhygienisten utför åtgärder som han eller hon inte rapporterar till Försäkringskassan blir det bortfall i registret. Vid inrapportering av tandvård inom det statliga tandvårdsstödet till Försäkringskassan får tandläkaren ta del av det statliga tandvårdsstödet vilket innebär att det finns ekonomiska fördelar med att rapportera.

Täckningsgraden vad gäller besök hos tandläkare eller tandhygienist är väldigt god. Däremot finns det inte i dagsläget någon uppskattning av hur stor täckningsgrad tandhälsoregistret har i förhållande till samtliga utförda åtgärder inom tandvården.

Det partiella bortfallet, som uppstår när vissa uppgifter saknas i rapporteringen, är väldigt lågt. För de flesta variablerna finns inget bortfall.

En valideringsstudie över uppgifterna om kvarvarande och intakta tänder i tandhälsoregistret visar att kvaliteten på uppgifterna överlag är god. Den delen av tandhälsoregistret som innehåller tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift har i en valideringsstudie visat sig ha dels stort bortfall och dels missklassificeringar av målgrupperna som får stöden.

Mer hos oss

- Tandhälsoregistret

Mer hos andra

- Försäkringskassans statistik om tandvård
- Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Senast uppdaterad: 2019-08-23
Publicerad: 2018-11-30

Statistik om vårdproduktion och vårdkonsumtion enligt DRG

Här hittar du statistik om vårdproduktion och vårdkonsumtion enligt diagnosrelaterade grupper, DRG, baserad på uppgifter från Socialstyrelsens patientregister. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabasen där du själv kan bearbeta statistiken eller ladda ned den för egen användning. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta

- De vanligaste orsakerna till inläggning i slutenvård var år 2018 förlossning, buksmärtor, hjärtbesvär och lunginflammation.
- De vanligaste dagkirurgiska åtgärderna var år 2018 hudingrepp och kataraktoperationer.

Källa: DRG-statistik 2018

Statistikpublikation

Socialstyrelsen ger årligen ut DRG-statistik som ger sammanfattande information om verksamhet inom specialiserad vård vid sjukhus. Statistiken ger en översiktlig bild av verksamheten ur ett vårdproduktions- och vårdkonsumtionsperspektiv med hjälp av indelning i diagnosrelaterade grupper, DRG.

DRG-statistik 2018 – En beskrivning av vårdproduktion och vårdkonsumtion i Sverige

Artikelnummer: 2020-2-6657|Publicerad: 2020-02-28

DRG är ett verktyg för att gruppera vårdkontakter till medicinskt relevanta och kostnadsmässigt lika grupper. Syftet är att kunna beskriva sjukvården på ett överskådligt sätt och att bättre jämföra sjukvårdsverksamhet. Publikationen visar utvecklingen i svensk sjukhusvård (somatisk slutenvård och specialiserad öppenvård) ur olika perspektiv.

Statistikdatabas för egna sammanställningar

I statistikdatabasen för sluten vård vid sjukhus enligt DRG kan du själv dela upp statistiken på olika sätt och ta fram tabeller. Det går att dela upp data exempelvis per år, landsting och sjukhus.

Pivottabeller för djupare analyser

Pivottabellerna innehåller en aggregerad databas för DRG i sluten vård, vilket innebär att ingen information kan kopplas till enskilda individer. Pivottabellerna ger ett friare val av uttag av data men ger inga färdiga presentationer.

- Pivottabell slutenvård 2018
- Pivottabell öppenvård 2018
- Pivottabell slutenvård 2017
- Pivottabell öppenvård 2017
- Pivottabell slutenvård 2016
- Pivottabell öppenvård 2016
-

Beställa anpassad statistik

Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov. DRG-grupperad statistik finns endast att få som aggregerade data och lämnas inte ut på individnivå.

Beställa data för forskning

Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken bygger på uppgifter från patientregistret.

Det här ingår i statistiken
Uppgifterna i statistiken baseras på somatisk vård i patientregistret (exklusive geriatrik samt psykiatri, hälso- och sjukvård i särskilt boende och sjukhem).
Diagnosrelaterade grupper, DRG, är ett system för sekundär patientklassificering utvecklat för slutenvård på akut-sjukhus. Numera finns DRG utvecklat för dagkirurgi, öppenvård, psykiatri, rehabilitering och primärvård.
Med vårdtillfälle menas in- och utskrivning inom ett medicinskt verksamhetsområde (till exempel klinik, basenhet eller motsvarande). Utskrivning ligger till grund för beräkning av antal vårdtillfällen under året.

Statistikens kvalitet
Statistikens kvalitet beror på patientregistrets kvalitet, eftersom det utgör källan. Bortfallet är litet och kvaliteten den samma som registrets.

Mer hos oss
- Konferenser DRG
- Diagnosgranskning
- Patientregistret

Mer hos andra
- SKL:s KPP-databas (kostnad per patient)
- Vårdkostnader i NordDRG 2017
-

Senast uppdaterad: 2019-05-24
Publicerad: 2019-03-08

Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar

Här hittar du statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar baserad på specialiserad öppenvård i patientregistret. Det är allt från korta fakta, rapporter och tabeller till statistikdatabas där du själv kan hämta statistik. Det finns också möjlighet att beställa data eller statistik utifrån dina egna behov.

Korta fakta
- Hälften av patienterna på landets akutmottagningar fick 2018 en läkarbedömning inom en knapp timme (median för tid till läkarbedömning). Väntetiden varierar stort mellan olika akutmottagningar.
- Hälften av besöken på landets akutmottagningar under 2018 varade mer än 3 timmar och 40 minuter (median för total vistelsetid). Det är en ökning med 6 minuter jämfört med 2017. Den totala vistelsetiden har ökat i de flesta regioner.
- Äldre patienter tillbringar längre tid på akutmottagningen än yngre patienter. Hälften av besöken under 2018 för patienter över 80 år var mer än 4 timmar och 10 minuter långa. Det är en ökning med 8 minuter jämfört med 2017.

Källa: Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar 2018

Statistikpublikation
Väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar är en årlig rapport som ger övergripande statistik över antalet patienter som sökt vård på akutmottagning och deras väntetider, fördelat på sjukhus, ålder och kön.
Statistik
Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar 2018

Artikelnummer: 2019-10-6395
Publicerad: 2019-10-09
Tillhörande dokument och bilagor

- Bilaga – Kvalitet i statistikdatabasen ”Väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar” 2016 – 2018
-

Statistikdatabasen för egna sammanställningar
I statistikdatabas för väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar finns uppgifter om antal besök, tid till läkare och total vistelsetid, från och med år 2016. Du kan själv dela upp statistiken på kön, ålder, region, sjukhus samt ta fram tabeller.

Beställa anpassad statistik
Om du inte hittar den statistik du behöver i våra publikationer eller statistikdatabaser, kan du beställa statistik utifrån dina behov.

Beställa data för forskning
Här hittar du information om hur du gör för att beställa data från våra register för forskningsändamål. Registren skyddas av sekretess, därför kan data endast lämnas ut efter särskild prövning.

Källor till statistiken
Statistiken bygger på uppgifter från patientregistret.

Det här ingår i statistiken
Statistik över väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar innehåller uppgifter avseende total vistelsetid, tid till läkarbedömning och antal besök vid akutmottagningar med två eller fler somatiska specialiteter som är samlokaliserade. Statistiken finns endast för vuxna individer (19 år eller äldre). De mått som redovisas är median och 90:e percentil för de två olika väntetiderna.

Uppgifterna började samlas in till Socialstyrelsens patientregister 2015. Från år 2016 har kvaliteten på de uppgifter som rör besök på sjukhusbundna akutmottagningar bedömts vara tillräckligt hög för att kunna publiceras.

Statistikens kvalitet
Det är enbart statistik över besök på sjukhusbundna akutmottagningar med två, eller fler, samlokaliserade somatiska specialiteter som publiceras i Statistik om väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar samt i statistikdatabasen. Statistiken påverkas således av olikheter i hur dessa mottagningar är organiserade i landstingen och regionerna, men även exempelvis av hur vården i övrigt är organiserad och av befolkningssammansättningen.

Inrapporterad data för några landsting och regioner är inte av tillräckligt bra kvalitet och ingår därför inte i statistiken för vissa år, läs mer i dokumentet Bilaga – Kvalitet i statistikdatabasen ”Väntetider och besök vid sjukhusbundna akutmottagningar” ovan.

Mer hos oss

- Statistik om operationer och behandlingar i specialistvård
- Statistik om sjukdomar och symtom i specialistvård
- Statistik om skador och förgiftningar
- Uppföljning av hälso- och sjukvårdens tillgänglighet -Väntetider i akutsjukvården och fyra tematiska analyser, 2019

Mer hos andra

- En akut bild av Sverige | Vårdanalys

Patientregistret
E-post:
patientregistret@socialstyrelsen.se

Senast uppdaterad: 2019-10-09
Publicerad: 2019-08-30
-

Stöd i arbetet

Asylsökande och andra nyanlända
Här finns stödmaterial och samlad information för dig som i ditt arbete i vården och omsorgen möter nyanlända.

Barn och unga
Vi ger vägledning och kunskapsstöd i arbetet för barns och ungas hälsa och utveckling.

Ekonomiskt bistånd
För dig som arbetar med att hjälpa personer med behov av ekonomiskt bistånd.

Funktionshinder
Hur du kan skapa delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättningar.

Hälsoskydd
Socialstyrelsen är tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken i hälsoskyddsfrågor som rör yrkesmässig hygienisk verksamhet. Vägledningen riktar sig till

Missbruk och beroende
Stöd och verktyg för dig som jobbar inom missbruks- och beroendevården.

Organ- och vävnadsdonation
Information om organ- och vävnadsdonation till dig som arbetar inom hälso- och sjukvården.

Patientsäkerhet
Samlat stöd som beskriver hur du som arbetar i hälso- och sjukvården kan förebygga vårdskador.

Psykisk ohälsa
Här har vi samlat information för dig som arbetar med psykisk ohälsa inom omsorg och hälso- och sjukvården.

Tandvård
Socialstyrelsen tar fram föreskrifter, implementerar nationella riktlinjer för vuxentandvård och följer upp tandvården genom olika typer av utvärderingar. Vi

Våld och brott
Om vårt arbete för att förbättra stödet till brottsoffer, anhöriga och våldsutsatta.

Vårdhygien
Hur du kan arbeta med hygien för att förebygga vårdrelaterade infektioner.

Äldre
Hur vi arbetar med att förbättra äldreomsorgen och vården av de mest sjuka äldre.

Vård och omsorg för asylsökande och andra nyanlända

Här finns stödmaterial och samlad information för dig som i ditt arbete i vården och omsorgen möter nyanlända.

Hälso- och sjukvård och tandvård
Information och stödmaterial för dig som arbetar i hälso- och sjukvården och tandvården och möter asylsökande och andra nyanlända.

Social omsorg
Alla som vistas i Sverige – även personer som saknar uppehållstillstånd – har rätt att söka hjälp och få sitt ärende prövat enligt socialtjänstlagen. Här hittar du information och stödmaterial för dig som arbetar inom socialtjänsten.

Stöd i arbetet
Att öka förutsättningar för egen försörjning – Unga vuxna i verksamheten ekonomiskt bistånd
Artikelnummer: 2017-6-13
Publicerad: 2017-01-01
Beställ

Rapport
Slutredovisning av uppdraget med anledning av det ökade mottagandet av ensamkommande barn m.m.
Artikelnummer: 2017-6-15
Publicerad: 2017-01-01

Stöd i arbetet
Psykisk ohälsa hos asylsökande och nyanlända migranter – Ett kunskapsunderlag för primärvården
Artikelnummer: 2015-1-19
Publicerad: 2015-01-01
Beställ

Meddelandeblad
Ny placeringsform, stödboende för barn och unga 16-20 år – Meddelandeblad
Artikelnummer: 2016-1-1
Publicerad: 2016-01-01

Vägledning
Barn med uppgivenhetssyndrom – En vägledning för personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård
Artikelnummer: 2013-4-5
Publicerad: 2013-01-01
Beställ

Rapport
Tolkar för hälso- och sjukvården och tandvården
Artikelnummer: 2016-5-7
Publicerad: 2016-01-01

Vill du göra en insats för ett barn?
Det finns många barn som är i behov av en vuxen utöver sina egna föräldrar – exempelvis som kontaktperson, familjehem eller god man. Läs på webbplatsen Min insats hur du kan göra en insats för ett, eller flera, barn.

Besök Min insats

Mer hos oss

- Källhänvisning för sidor om vård och omsorg för asylsökande med flera
-

Mer hos andra

- För dig som arbetar med asylsökande och nyanlända (Information om Sverige)
- Tolkservicerådet

Senast uppdaterad: 2019-09-20
Publicerad: 2019-03-27

Barn och unga

Barn och unga omfattas precis som vuxna av mänskliga rättigheter. Men det finns även särskilda rättigheter som gäller just barn, som till exempel rätten att skyddas från våld, övergrepp och försummelse.

Att tänka på med anledning av covid-19
Du hittar information och stöd till dig som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst på vår sida om covid-19
Vuxna i barnets omgivning är viktiga för att se till att barnets rättigheter efterlevs. Betydelsefulla vuxna är till exempel personal inom hälso- och sjukvården, tandvården och socialtjänsten som möter barn både direkt och indirekt, som genom kontakt med anhöriga. Vår uppgift är att se till att dessa yrkesgrupper har tillgång till rätt verktyg, information och vägledning, så att de har möjlighet att agera till stöd och skydd för barn.

Vårt arbete med barn och unga
Här finner du ett urval av vårt arbete inom området barn och unga. Använd webbplatsens sökfunktion eller sök bland våra publikationer för fler rapporter, kunskapsstöd och annat material.

Stödmaterial till hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens arbete
Vi tar fram kunskapsstöd och vägledningar för dem som arbetar med barn och unga i hälso- och sjukvården, tandvården och socialtjänsten. Du kan söka fram allt vårt publicerade material om barn och unga på sidan för våra publikationer.

Barns psykiska hälsa
Vi ska öka kunskapen om barns psykiska hälsa och förbättra barns tillgång till information.

Ensamkommande barn och unga
Genom Kunskapscentrum för ensamkommande barn och unga stimulerar och förstärker vi kunskapsutveckling och kunskapsförmedling för arbetet med ensamkommande barn inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Tidiga och samordnade insatser för barn
Vi stödjer en förbättrad samverkan mellan skolan/elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten, så att barn och unga genom tidiga och samordnade insatser, TSI ska kunna få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling.

Utbildningar kring barn och unga
Vi tar fram webbutbildningar för dig som arbetar med barn och unga, till exempel om vård vid endometrios, sexuella risksituationer som barn och unga kan befinna sig i och hjälp och stöd till barn som har en förälder eller annan närstående med psykisk ohälsa eller missbruk. Du hittar utbildningarna på Socialstyrelsens utbildningsportal.
'

Att samtala med barn
Samtal med barn behövs för att säkerställa barnets möjlighet till delaktighet, för att säkra kvaliteten i bedömningar och åtgärder och för att stärka och utveckla barnet. Vi har tagit fram ett kunskapsstöd som riktar sig till alla som har samtal med barn inom socialtjänst, hälso- och sjukvård och tandvård.
Att samtala med barn på Kunskapsguiden

Lyssna på våra poddar om barn och unga

- Podden På djupet – avsnitt 73 om patientens barn inom primärvården
- Podden På djupet – avsnitt 71 om barn till föräldrar som vårdas inom vuxenpsykiatrin
- Podden På djupet – avsnitt 61 om placerade barns rätt till umgänge
- Podden På djupet – avsnitt 56 om att samtala med barn
- Podden På djupet – avsnitt 54 om barn i människohandel och exploatering
- Podden På djupet – avsnitt 48 om barn som tolkar åt sina föräldrar
- Podden På djupet – avsnitt 19 om barn i familjer med missbruk
-

Mer hos oss

- Barn och unga på Kunskapsguiden
- Barn som bevittnar våld
- Stöd till barn som är anhöriga
- Sök kunskap om metoder i Metodguiden för socialt arbete
- Öppna jämförelser om social barn- och ungdomsvård

Senast uppdaterad: 2019-12-09
Publicerad: 2019-03-2

Kontakta oss
socialstyrelsen@socialstyrelsen.se
075-247 30 00
Fler kontaktvägar

Ekonomiskt bistånd

Dessa sidor vänder sig i första hand till dig som arbetar med ekonomiskt bistånd. Här finns stöd och verktyg som du behöver i arbetet med att hjälpa människor att komma tillrätta med sina försörjningsproblem och med att pröva rätten till bistånd under tiden.

Att tänka på med anledning av covid-19
Här hittar du frågor och svar med anledning av covid-19
Ekonomiskt bistånd ska ge enskilda personer och familjer en skälig levnadsnivå. Den skäliga levnadsnivån är inte fastställd till ett visst belopp och kan även innebära andra värden än pengar. Behovsprövningen ska vara individuell och ta hänsyn till omständigheterna i det specifika fallet.

Vad som är skäligt för vissa behov preciseras i riksnormen för försörjningsstöd
Oavsett hur kommunen organiserar sig omfattas verksamheten med ekonomiskt bistånd av socialtjänstlagen och lagens krav på god kvalitet.

Verktyg i arbetet
Bedömningsmetoden FIA är en strukturerad intervju för att kartlägga biståndsmottagares behov av stöd ifråga om sociala förhållanden, arbete och arbetsmarknadsinsatser.

SUE, systematisk uppföljning inom ekonomiskt bistånd. Ett datorbaserat verktyg för att följa delar av verksamhetens förändringsarbete, exempelvis vilka insatser som ges till vilken grupp biståndsmottagare. Verktyget är tillgängligt för intresserade verksamheter under ett så kallat införandeår. Anmäl intresse

Broschyr
Underlätta för personer med autism i möten med socialtjänsten
Artikelnummer: 2019-12-6480
Publicerad: 2020-01-13
Beställ

Lagar, regler och vägledning
- Senaste version av Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2013:1) om ekonomiskt bistånd

Rättigheter för barn och unga som migrerat till Sverige
Rättsliga förutsättningar för barn och unga med funktionsnedsättning i migration – Meddelandeblad
Artikelnummer: 2020-5-6758
Publicerad: 2020-05-26

Ekonomiskt bistånd – handbok för socialtjänsten
Ekonomiskt bistånd – Handbok för socialtjänsten
Artikelnummer: 2013-12-31
Publicerad: 2013-12-19
Beställ

Tillhörande dokument och bilagor
Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten
Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten
Artikelnummer: 2015-1-10
Publicerad: 2015-01-01
Beställ

Tillhörande dokument och bilagor
Instruktion för registrering av ekonomiskt bistånd

Instruktion för registrering av ekonomiskt bistånd – För handläggare av och ansvariga för ekonomiskt bistånd
Artikelnummer: 2017-1-26
Publicerad: 2017-01-01
Beställ

Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar
Stöd för socialtjänsten i arbetet med att förebygga avhysningar
Artikelnummer: 2017-11-11
Publicerad: 2017-11-30
Beställ

Unga vuxna i verksamheten ekonomiskt bistånd
Att öka förutsättningar för egen försörjning – Unga vuxna i verksamheten ekonomiskt bistånd
Artikelnummer: 2017-6-13
Publicerad: 2017-01-01
Beställ

Mer hos oss

- Ekonomiskt bistånd för privatpersoner
- Öppna jämförelser
-

Mer hos andra

- Ekonomiskt bistånd på kunskapsguiden

Senast uppdaterad: 2019-12-13
Publicerad: 2019-04-03

Stöd inom funktionshindersområdet

Dessa sidor vänder sig i första hand till dig som arbetar inom funktionshindersområdet. Här finns stöd och verktyg som du behöver i arbetet för att skapa full delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning.

Att tänka på med anledning av covid-19
Du hittar information och stöd till dig som arbetar inom socialtjänst på vår sida om covid-19.

Vad vi gör
Socialstyrelsen arbetar för att myndigheter och verksamheter inom vård och omsorg ska vara med och uppfylla de funktionshinderspolitiska målen.
Du finner information om

- kunskap, vägledning och stöd i hur vården och omsorgen bör och kan utformas för att personer med funktionsnedsättning ska uppnå full delaktiget i samhället och jämlika livsvillkor
- information om vad som gäller och hur verksamheter ska arbeta
- uppföljningar av de individuella stöden och analyser av den nationella utvecklingen.

Myndigheten arbetar även för en god hjälpmedelsförsörjning över hela landet, bland annat genom att utveckla förskrivarstödet och utvärdera hjälpmedelsverksamheterna. Mer information finns på sidan om hjälpmedel.

Definitioner

- Funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga.

- Funktionshinder är den begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen.

Mer information finns i Socialstyrelsens termbank.

Socialstyrelsens termbank
Webbplatsen termbanken innehåller begrepp för fackområdet vård och omsorg. Begreppen har analyserats enligt terminologilärans metoder och principer och förankrats internt på Socialstyrelsen samt i bred remiss till kommuner, landsting, privata vårdgivare, myndigheter och andra organisationer.

Besök termbanken

Rapport
Insatser och stöd till personer med funktionsnedsättning – Lägesrapport 2020
Artikelnummer: 2020-3-6686
Publicerad: 2020-03-25
Beställ

Vägledning
Individens behov i centrum – Behovsinriktat och systematiskt arbetsätt med dokumentation av individens behov utifrån ICF
Artikelnummer: 2016-6-26
Publicerad: 2016-01-01
Beställ
Tillhörande dokument och bilagor
Stöd i arbetet
Att förebygga tvångs- och begränsningsåtgärder genom det systematiska kvalitetsarbetet
Artikelnummer: 2016-1-23
Publicerad: 2016-01-01
Beställ

Ansöka och läsa om statsbidrag
E-tjänst
På den här webbplatsen kan du läsa om de olika statsbidrag som finns och se vilka som är öppna för ansökan. Webbplatsen innehåller också en e-tjänst för att ansöka om statsbidrag.

Läs mer och ansök

Mer hos oss
- Individens behov i centrum
- BBIC och IBIC kompletterar varandra
- Nämnden för funktionshindersfrågor
-

Mer hos andra
- Tvång och begränsningar (Kunskapsguiden)
- En strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken 2011–2016 (Regeringen)

Senast uppdaterad: 2019-12-05
Publicerad: 2019-03-29

Hälsoskydd

Socialstyrelsen är tillsynsvägledande myndighet enligt miljöbalken i hälsoskyddsfrågor som rör yrkesmässig hygienisk verksamhet. Vägledningen riktar sig till kommuners nämnder för miljö- och hälsoskydd i deras egenskap som tillsynsmyndigheter samt till länsstyrelser.

I miljöbalken framgår det att balken ska tillämpas så att människors hälsa samt miljön skyddas mot skador och olägenheter, oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan.
Vi har samlat fördjupad information samt lagar och regler för vad som gäller längst ner på varje sida inom respektive område.

Lagar och regler

- Miljöbalk (1998:808) på riksdagens webbplats
- Miljötillsynsförordning (2011:13) på riksdagens webbplats
-

Kontakt
Hälsoskydd
E-post:
halsoskydd@socialstyrelsen.se

Senast uppdaterad: 2019-10-25
Publicerad: 2019-05-28

ANDTS – riskbruk, missbruk och beroende

Dessa sidor vänder sig i första hand till dig som arbetar inom missbruks- och beroendevården. Här finns stöd och verktyg som du behöver i arbetet samt veta vad som gäller.

Att tänka på med anledning av covid-19
Här hittar du frågor och svar med anledning av covid-19
Socialstyrelsens arbete på området drivs av att alla som behöver missbruks- och beroendevård ska få god vård utifrån bästa tillgängliga kunskap. ANDTS innebär frågor om alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel.
På dessa sidor finns:

- Kunskap, vägledning och stöd i hur vården bör och kan utformas för att personer med missbruk och beroende ska få god vård.
- Information om vad som gäller och hur verksamheter ska arbeta.
- Uppföljningar, statistik och analyser av den nationella utvecklingen.
-

Regelverk inom missbruks- och beroendeområdet
Regelverken ska bland annat stärka den enskildes ställning inom missbruks- och beroendevården.

Missbruks- och beroendevården regleras av bestämmelser i flera olika lagar. Till exempel hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Lagarna finns på Riksdagens webbplats.

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
Vissa av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd berör missbruks- och beroendevården.

Föreskrifter och allmänna råd
SOSFS 2014:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS
Artikelnummer: 2014-5-19
Publicerad: 2014-01-01
Beställ

Konsoliderade föreskrifter (HSLF-FS 2016:1)
- Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende
-

Nationella riktlinjer - Rapport
Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende – Stöd för styrning och ledning
Artikelnummer: 2019-1-16
Publicerad: 2019-01-28
Beställ

Tillhörande dokument och bilagor
Kunskapsstöd
Läkemedelsassisterad behandling vid opioidberoende – Kunskapsstöd i hälso- och sjukvård och socialtjänst
Artikelnummer: 2020-3-6607
Publicerad: 2020-03-02
Beställ

Läs mer hos oss
- Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård samt tandvård, lägesrapport 2020,sid 40-56
- Individ- och familjeomsorg, lägesrapport 2020, sid 83-88
- Senaste version av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2007:2) om utbyte av sprutor och kanyler till personer som missbrukar narkotika
- Länk till öppna jämförelser missbruk och beroende
- Kunskapsstöd spel
- Statistik om dödsfall till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftningar
- Ändamålsenligt stöd till barn i familjer med missbruk och andra allvarliga svårigheter (Delrapport)
-

Mer hos andra
- Regeringens åtgärdsprogram för ANDT-politiken
- Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) (Folkhälsomyndigheten)
- Narkotiska läkemedel (Läkemedelsverket)
- Arbetet mot narkotika (Kriminalvården)
- Inspektionen för vård och omsorg (IVO)
- Missbruk och beroende (Kunskapsguiden)

Senast uppdaterad: 2019-12-03
Publicerad: 2019-04-03

Organ- och vävnadsdonation

Organ- och vävnadsdonation från avlidna har haft en stadigt positiv utveckling under de senaste tio åren i Sverige. Detta är en följd av ökat fokus på donationsfrågan och ett målmedvetet donationsfrämjande arbete inom hälso- och sjukvården. Antalet faktiska organdonatorer 2019 är det högsta som hittills uppmätts i Sverige, 191 stycken. En förutsättning för donation är en positiv donationsvilja i befolkningen.

Under första halvåret 2020 (1 januari – 31 juni) hade Sverige 83 faktiska organdonatorer (DBD: 78 och DCD: 5). Under samma period transplanterades 201 njurar, varav 55 från levande donatorer. Det genomfördes 84 levertransplantationer, 23 hjärttransplantationer och 23 lungtransplantationer. Två bukspottkörtlar och 3 ö-celler transplanterades också under första halvåret 2020.
Kvartalsstatistik från Scandiatransplant (pdf).

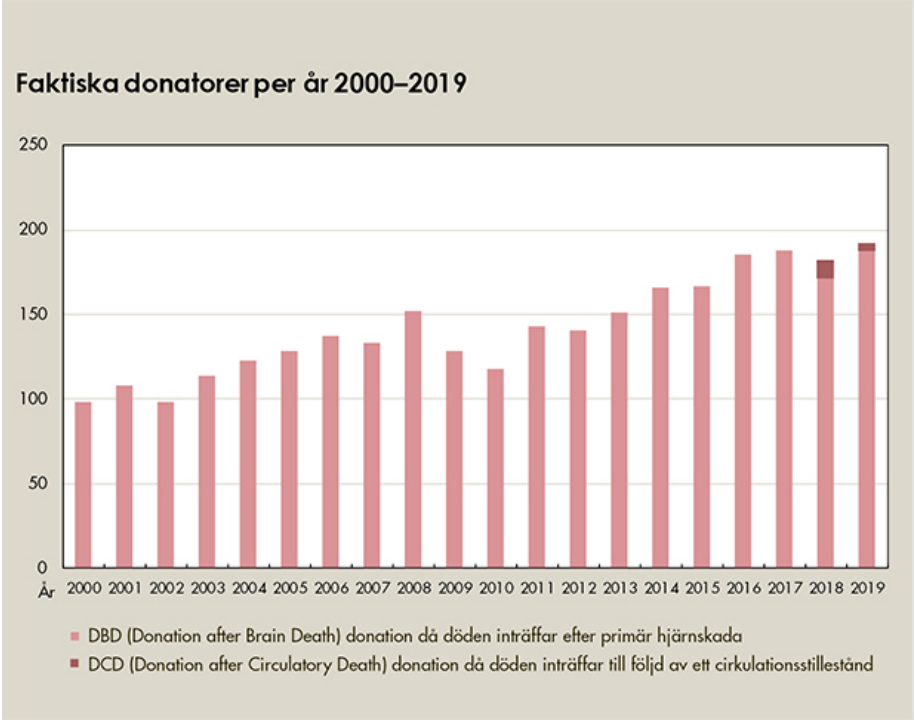

Transplantation är en livräddande behandling
Den positiva utvecklingen av antalet donatorer har möjliggjort att fler transplantationer har kunnat genomföras. Därmed har många patienters liv kunnat räddas. För andra patienter har organ- och vävnadstransplantation avsevärt förbättrat hälsan, gett högre livskvalitet och en återgång till ett aktivt yrkesliv. Fortfarande är dock behovet av organ och vissa vävnader för transplantation större än tillgången.

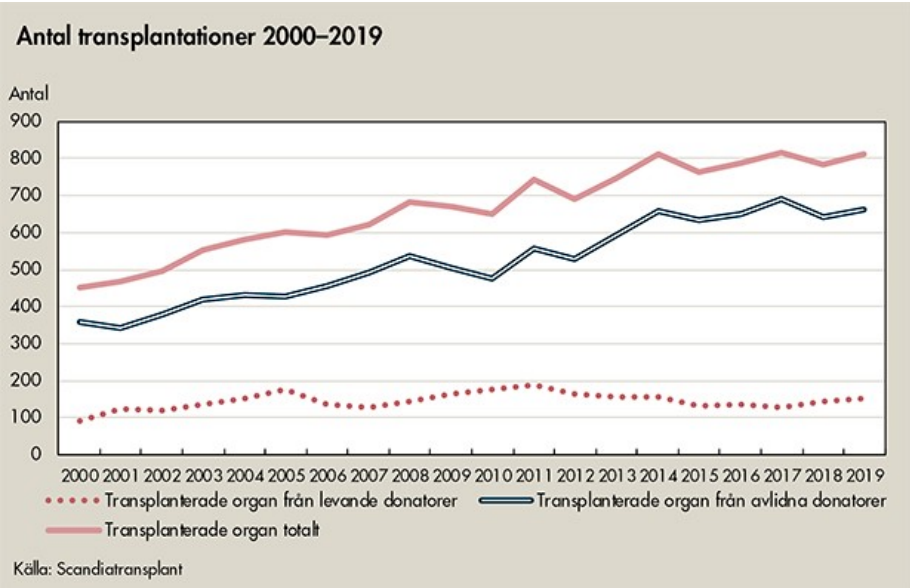

Bilden nedan visar hur antalet transplanterade organ har ökat under de senaste tjugo åren i Sverige.

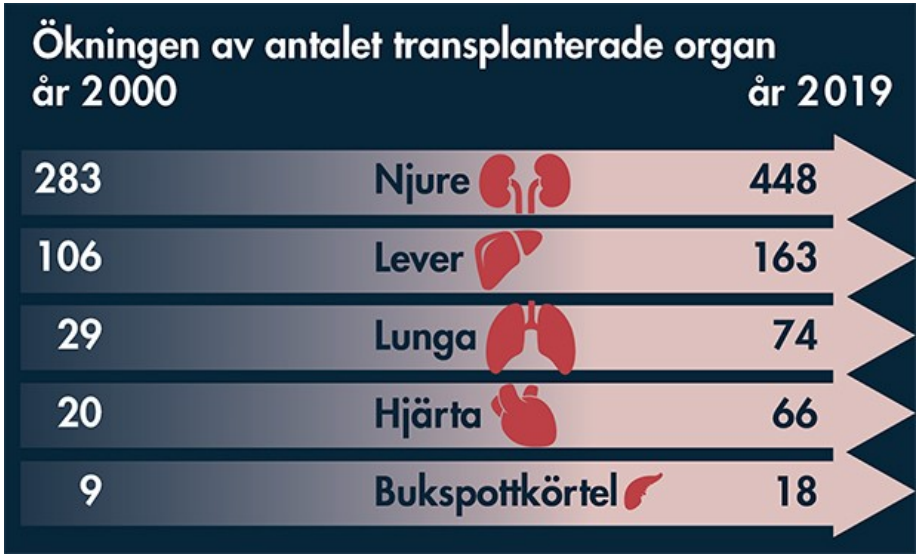

Donationsfrämjande arbete

Organ- och vävnadsdonation ska vara en naturlig del av vården i livets slutskede. Sjukvården ska vara or-ganiserad för att främja organdonation. Det innebär bland annat att intensivvårdspersonalen ska få adekvat utbildning i donationsprocessen och i samtalsmetodik. Personalens inställning och värderingar gällande donationsarbetet är också av stor betydelse, och en förutsättning för att kunna ge de närstående stöd genom hela donationsprocessen.

Det är vårdgivarens ansvar att se till att det finns tillgång till donationsansvarig läkare och donationsansvarig sjuksköterska i donationsverksamheten. Donations- och transplantationsverksamheterna ska ha ett ledningssystem, de rutiner och processer som behövs för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Organisation
Sverige är indelat i sex sjukvårdsregioner. En sjukvårdsregion utgör en donationsregion.

- Norra sjukvårdsregionen
- Uppsala – Örebro sjukvårdsregion
- Stockholms sjukvårdsregion
- Västra sjukvårdsregionen
- Sydöstra sjukvårdsregionen
- Södra sjukvårdsregionen
-

Sverige är indelat i tre transplantationsenheter (upptagningsområden):

- Region Sahlgrenska, Västra och Norra
- Upptagningsområde: Västra Götalandsregionen, Sydöstra regionen, Jämtlands län, Västernorrlands län, Västerbottens län, Norrbottens län och Island.
- Region OFO Mellansverige
- Upptagningsområde: Gotlands kommun, Gävleborgs län, Dalarnas län, Stockholms län, Södermanlands län, Uppsala län, Värmlands län och Örebro län.
- Södra regionen
- Upptagningsområdet omfattar hela Södra Sjukvårdsregionen, dvs. Skåne, Blekinge, Kronoberg och södra Halland (Halmstad, Laholm och Hylte kommuner).
-

Fyra sjukhus i Sverige genomför organtransplantationer:

- Akademiska sjukhuset i Uppsala (njure, bukspottkörtel),
- Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge (lever, njure, bukspottkörtel),
- Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg (hjärta, lunga, lever, njure, bukspottkörtel, tarm)
- Skånes universitetssjukhus i Lund och Malmö (hjärta, lunga, njure).
-

Vävnadsinrättningar

Det finns 31 vävnadsinrättningar i Sverige som hanterar vävnader från avlidna donatorer. Vävnadsinrättningarna är inte organiserade på samma sätt som donation och transplantation av organ.

De vävnadsinrättningar som inte själva utför tillvaratagandet har avtal med patologavdelning eller Rättsmedicinalverket för tillvaratagande. Rättsmedicinalverket utreder dödsfall när personer avlidit på annan plats än på sjukhus. Cirka en fjärdedel av alla transplanterade vävnader kommer från donatorer inom den rättsmedicinska verksamheten. Vävnadstransplantationer genomförs på många av landets sjukhus.

Två statliga utredningar om organdonation
För att öka antalet donationer i Sverige har regeringen de senaste åren tillsatt två utredningar. Den första, *Organdonation – En livsviktig verksamhet (SOU 2015:84)* kom hösten 2015. Den presenterade ett antal förslag som skulle kunna fördubbla antalet organdonatorer i Sverige om de implementerades. Regeringen menade att delar av förslagen behövde utredas vidare och tillsatte därför en tilläggsutredning. Betänkandet *Organbevarande behandling för donation (SOU 2019:26)* presenterades i juni 2019. Förslagen är bland annat att tydliggöra i lag vilka medicinska insatser som får sättas in på en patient vars liv inte går att rädda, i syfte att möjliggöra donation efter döden när samtycke finns för donation. Ytterligare ett förslag är att den så kallade vetorätten för närstående ska tas bort. Det innebär ett tydliggörande att det är patientens egen vilja som ska följas och att närstående endast ska vara en källa till information.
Betänkandets förslag har varit ute på nationell remiss. Regeringen bereder nu alla remissvaren och planerar för en lagrådsremiss inom kort, och en proposition kommer att överlämnas till riksdagen.

Statliga utredningar

- Organdonation – En livsviktig verksamhet (SOU 2015:84)
- Organbevarande behandling för donation (SOU 2019:26)
-

Införande av DCD i Sverige

Ett nationellt projekt har utrett förutsättningarna för att införa DCD (Donation after Circulatory Death) - donation då döden inträffar till följd av cirkulationsstillestånd i Sverige, som ett komplement till DBD (Donation after Brain Death) - donation då döden inträffar efter primär hjärnskada. Projektet avslutades i mars 2020 och ett nationellt protokoll har tagits fram för hur DCD ska bedrivas i Sverige. Det är upp till varje vårdgivare att fatta beslut om att införa DCD.

Vävnadsrådets DCD-projekt

- Vävnadsrådets DCD-projekt
-

Mer hos oss

- Nationell uppföljning
- Regler och kunskapsstöd

Mer hos oss - till allmänheten

- Donationsregistret
- Donation och transplantation räddar liv

Kontakt
Nationellt Donationscentrum
E-post:
donation@socialstyrelsen.se
Telefonnummer:
075-247 30 00

Senast uppdaterad: 2020-05-08
Publicerad: 2019-01-17

Patientsäkerhet

Här hittar du information om det nationella patientsäkerhetsarbetet som vänder sig till hälso- och sjukvården och tandvården.

Sveriges första nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet
På uppdrag av regeringen har Socialstyrelsen tagit fram en nationell handlingsplan som ska stärka patientsäkerheten. Planen ska bidra till en nationell kraftsamling och stödja kommuner och regioner att ta fram egna handlingsplaner för patientsäkerhet. Den ska också bidra till en bättre samordning och stöd i patientsäkerhetsarbetet runt om i landet.

Här finns mer information och handlingsplanen.

Samlat stöd för patientsäkerhet
Samlat stöd för patientsäkerhet
Samlat stöd för patientsäkerhet samlar det nationella patientsäkerhetsarbetet och vänder sig till hela hälso- och sjukvården och tandvården. Webbplatsen innehåller information om patientsäkerhet och länkar till bland annat handböcker, åtgärdsprogram, rapporter, statistik, utbildningar och podcasts. Syftet är att stödja dig som chef och medarbetare i hälso- och sjukvården i patientsäkerhetsarbetet.

Besök Samlat stöd för patientsäkerhet

Senast uppdaterad: 2019-10-03
Publicerad: 2018-10-15

-

Psykisk ohälsa

För att förbättra situationen för personer med psykisk ohälsa ska Socialstyrelsen bidra med kunskap, statistik och utvärdering. Här har vi samlat information för dig som arbetar med psykisk ohälsa inom hälso- och sjukvård och omsorg.

En viktig del av vårt material finns samlat i kunskapsstöd för olika områden inom psykisk ohälsa, till exempel adhd, könsdysfori och ätstörningar. Kunskapsstödens rapporter och vägledningar hittar du genom att använda sökfunktionen på vår sida för publikationer.

Att tänka på med anledning av covid-19
Du hittar information och stöd till dig som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst på vår sida om covid-19

Händelserapport om suicid
Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen har låtit en expertgrupp analysera händelseanalyser, som sedan ställts samman till en händelserapport, över de insatser som gjordes respektive inte gjordes före en patients självmord. Underlaget är viktigt och sätter fingret på brister i verksamheten, men ger också förslag på åtgärder som kan minska risken för att samma sak händer igen.

- Läs Händelseanalyser av suicid inom hälso- och sjukvården på Folkhälsomyndighetens webbplats

Nationella riktlinjer
- Depression och ångest
- Levnadsvanor
- Missbruk och beroende
- Schizofreni

Statistik där psykiatriska diagnoser ingår
- Diagnoser i sluten vård
- Diagnoser i specialiserad öppen vård
- DRG i sluten vård
- Dödsorsaker
- Läkemedel
- Missbruk och beroende
- Psykiatrisk vård
-

Öppna jämförelser hälso- och sjukvård
- Öppna jämförelser
-

Det vi inte ser
– ett flexibelt utbildningsmaterial för bättre möten
Hur kan vi bli bättre på att se, höra och möta varandra? Socialstyrelsen har skapat ett utbildningsmaterial för dig som arbetar i vården: Det vi inte ser. Det handlar om att bemöta personer med psykisk ohälsa. Det består bland annat av rollspel, filmer, VR-film och underlag för reflektion och lärande enskilt eller i grupp. Här finns också konkreta verktyg, nycklar för kommunikation och stöd för dig som leder gruppövningar.

Utbildningsmaterialet Det vi inte ser, på vår utbildningsportal

Ladda ner eller beställ
Informationsmaterial
Utvecklingen av diagnosen könsdysfori – Förekomst, samtidiga psykiatriska diagnoser och dödlighet i suicid
Artikelnummer: 2020-2-6600
Publicerad: 2020-02-12
Beställ

Informationsmaterial
Underlätta för personer med autism i möten med socialtjänsten
Artikelnummer: 2019-12-6480
Publicerad: 2020-01-13
Beställ

Lyssna på vår podd om suicidprevention
På djupet – en podd från Socialstyrelsen – avsnitt 59 om suicidprevention

Mer hos andra
- Psykisk hälsa och suicidprevention hos Folkhälsomyndigheten
- Uppdrag psykisk hälsa – webbplats hos Sveriges kommuner och regioner

Senast uppdaterad: 2019-11-12
Publicerad: 2019-03-29

Tandvård

Socialstyrelsen tar fram föreskrifter, implementerar nationella riktlinjer för vuxentandvård och följer upp tandvården genom olika typer av utvärderingar. Vi följer också kariesutvecklingen hos barn och ungdomar och den vuxna befolkningens självupplevda tandhälsa.

Alla i Sverige bör få en god tandvård. Socialstyrelsens mål är att tandvården ska vara kunskapsbaserad och ändamålsenlig, säker, patientfokuserad, effektiv, jämlik och ges i rimlig tid.

Karies hos barn och ungdomar
Socialstyrelsen följer kariesutvecklingen hos barn och ungdomar sedan 1985 genom sammanställningar av uppgifter från tandvårdshuvudmännen i regionerna. Förekomsten av karies hos barn och ungdomar ger en bra bild av tandhälsan i hela populationen. Kunskap om förekomst och utveckling av karies ger därför ett viktigt underlag för att planera och jämföra tandhälsans utveckling regionalt, nationellt och internationellt.
Karies bland barn och ungdomar – Epidemiologiska uppgifter för år 2018 (pdf)

Tandvårdsstöd
Särskilt tandvårdsbidrag (STB)
Det särskilda tandvårdsbidraget (STB) är ett tandvårdsstöd till personer med vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar som

riskerar att få försämrad tandhälsa. Bidraget ska användas till förebyggande tandvård. De sjukdomar och funktionsnedsättningar som kan ge rätt till STB anges i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd.

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2012:16) om särskilt tandvårdsbidrag (pdf) ska användas vid bedömningen av om en patient har rätt till bidraget.

I vårt meddelandeblad Nya föreskrifter om särskilt tandvårdsbidrag (STB) (pdf) finns mer information om bestämmelserna i föreskrifterna.
Blankett – Läkarintyg för särskilt tandvårdsbidrag till förebyggande tandvårdsåtgärder (pdf)

Tandvård vid långvariga sjukdomar eller funktionsnedsättningar
Personer som har stora svårigheter att sköta sin munhygien eller genomgå tandvårdsbehandling på grund av vissa långvariga sjukdomar eller funktionsnedsättningar kan ha rätt till tandvård till hälso- och sjukvårdsavgift. De sjukdomar och funktionsnedsättningar som kan ge rätt till tandvårdsstöd anges i tandvårdsförordningen (1998:1338). Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS:2012:17) om tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning ska användas vid bedömningen av om en patient har rätt till stödet.

I vårt meddelandeblad Nya föreskrifter om tandvård vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (pdf) finns mer information om bestämmelserna i föreskrifterna.
Blankett – Läkarintyg vid långvarig sjukdom eller funktionsnedsättning (pdf)

Anmälan om användning av amalgam
För att använda amalgam krävs det dispens. Om du som är vårdgivare har beviljats dispens för att använda dentalt amalgam ska du anmäla användningen till Socialstyrelsen före den första behandlingen på en patient.
Blankett för anmälan av användning av dentalt amalgam (pdf)

Anmälan om negativa händelser och tillbud med medicintekniska produkter
Dentala material är medicintekniska produkter. Användningen regleras i Socialstyrelsens föreskrifter (2008:1) om användningen av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården. Det innebär bland annat att negativa händelser och tillbud ska anmälas.

Medicintekniska produkter som har modifierats eller kombinerats på ett nytt sätt som den ursprungliga tillverkaren inte har avsett definieras som en egentillverkad medicinteknisk produkt. Negativa händelser och tillbud med egentillverkade medicintekniska produkter ska ockaå anmälas.

Blankett för anmälan om negativa händelser och tillbud med medicintekniska produkter (pdf)

Mer hos oss – ladda ner eller beställ

Lägesrapport

Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård samt tandvård – Lägesrapport 2020

Artikelnummer: 2020-3-6667

Publicerad: 2020-03-31

Beställ

Karies bland barn och ungdomar - Epidemiologiska uppgifter för år 2018

Artikelnummer: 2020-2-6629

Publicerad: 2020-02-19

Tillhörande dokument och bilagor

Mer hos andra

- Tandvårds- och läkemedelförmånsverket (TLV) beslutar bland annat vilka tandvårdsåtgärder som ger rätt till ersättning och fastställer referenspriser för dessa.

Publicerad: 2020-04-22

Vålds- och brottsrelaterade frågor

Socialstyrelsen arbetar för att förbättra stöd och hjälp till brottsoffer och anhöriga samt till våldsutsatta och barn som har bevittnat våld.

Att tänka på med anledning av covid-19

Här hittar du frågor och svar med anledning av covid-19

Dags att söka statsbidrag

Nu kan du söka statsbidrag till kvinnojourer och tjejjourer. Statsbidraget ska stödja lokala ideella organisationers verksamhet som riktas till våldsutsatta kvinnor och deras barn samt våldsutsatta flickor. Verksamheterna ska erbjuda kvinnorna, deras barn och flickorna stöd och skydd mot mäns våld.

Vi arbetar bland annat inom dessa områden

Brottsoffer

Socialtjänsten ska uppmärksamma brottsoffer och deras närstående och deras närståendes rätt till stöd och hjälp.

Stöd i arbetet

Våldsutsatta kvinnor, barn som bevittnat våld och personer som utövar våld ska få stöd och hjälp på ett jämlikt och rättssäkert sätt genom att utveckla kompetensstöd till kommuner och ideella organisationer.

Sex mot ersättning

Barn och vuxna som utsatts för sexuell exploatering eller prostitution ska få ett individuellt anpassat stöd och skydd.

Barn som är utsatta för människohandel eller exploatering
Socialtjänsten har en central roll när det gäller att stödja och skydda barn som är offer eller potentiella offer för människohandel eller exploatering. Vi har tagit fram en vägledningen för att ge stöd i det arbetet och vänder sig primärt till socialsekreterare, arbetsledare och beslutsfattare inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Våld mot äldre
God kunskap om våld mot äldre ger förutsättningar att arbeta mer effektivt med att förebygga och upptäcka våld samt stödja våldsutsatta personer som har stöd från äldreomsorgen. Upptäckten av våld mot äldre försvåras av att tecknen kan misstas för uttryck för normalt åldrande.

Vägledning
Barn i internationell människohandel och exploatering – Vägledning för socialtjänsten
Artikelnummer: 2018-10-1
Publicerad: 2018-01-01
Beställ

Vägledning
Vägledning för att uppskatta kostnaden av insatser efter våld
Artikelnummer: 2018-3-24
Publicerad: 2018-01-01
Beställ
Tillhörande dokument och bilagor

Instruktion
Bilaga – Instruktion till Socialstyrelsens beräkningsverktyg för att uppskatta kostnader för insatser som föranletts av våld i nära relationer
Artikelnummer: 2020-6-6853
Publicerad: 2020-06-30

Ansöka och läsa om statsbidrag
E-tjänst
På den här webbplatsen kan du läsa om de olika statsbidrag som finns och se vilka som är öppna för ansökan. Webbplatsen innehåller också en e-tjänst för att ansöka om statsbidrag.

Läs mer och ansök

Mer hos oss
- Barn som bevittnar våld
- Anmälan när barn far illa eller riskerar att fara illa
- Öppna jämförelser i våld i nära relationer
- Om våld mot äldre – utbildningspaket

Senast uppdaterad: 2019-11-14
Publicerad: 2019-04-03

Vårdhygien

Vårdhygien handlar om att förebygga vårdrelaterade infektioner uppstår och sprids inom vården, tandvården och omsorgen. Därmed är det också en viktig del i arbetet mot antibiotikaresistens.

Att tänka på med anledning av covid-19
Du hittar information och stöd till dig som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst på vår sida om covid-19
Samverkan mellan verksamheter

En central del är att hälso- och sjukvård, tandvård och omsorg samverkar kring vårdhygien eftersom personal idag rör sig mellan olika vårdinrättningar. Tandvårdspersonal kan till exempel träffa patienter i lokaler inom omsorgsverksamhet eller hälso- och sjukvård vilket ställer krav på en god samverkan kring basala hygienrutiner.

Upphandling
Aspekter som rör smittskydd och vårdhygien ska finnas med i alla upphandlingsärenden. Experter inom vårdhygien bör medverka i utformningen av generella upphandlingsrutiner och bör vid behov fungera som sakkunniga i enskilda ärenden.

Senast uppdaterad: 2020-04-17
Publicerad: 2019-04-23

Äldre

Socialstyrelsen arbetar för att förbättra äldreomsorgen och vården av de mest sjuka äldre.

Att tänka på med anledning av covid-19
Du hittar information och stöd till dig som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst på vår sida om covid-19

Vårt arbete med äldre
Delaktighet och inflytande
Vi arbetar för att äldre och anhöriga ska kunna vara delaktiga och ha inflytande på äldreomsorgen genom att årligen presentera:

- Öppna jämförelser av äldreomsorg
- Vad tycker de äldre om äldreomsorgen
- Äldreguiden
-

Lägesrapport
Vård och omsorg om äldre – Lägesrapport 2020
Artikelnummer: 2020-3-6603
Publicerad: 2020-03-24
Beställ

Förbättra äldres läkemedelsanvändning
Vi arbetar för att förbättra äldres läkemedelsanvändning genom att föreslå åtgärder för att upptäcka och identifiera läkemedelsorsakade tillstånd inom vård och omsorg och sammanställer en lista över olämpliga läkemedel.
Om äldre och läkemedel

Förbättra rättssäkerheten för äldre
Vi arbetar för att förbättra rättssäkerheten för äldre inom äldreomsorgen genom att publicera vägledning för kommuner och enskilda verksamheter.

Informationsskrift
Rättssäkerhet inom äldreomsorgen
Artikelnummer: 2013-10-21
Publicerad: 2013-11-06
Beställ

Ett värdigt liv och välbefinnande med den nationella värdegrunden
Vi arbetar för att äldre ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande genom att stötta kommunerna att tillämpa den nationella värdegrunden.
Vi har tagit fram olika material och utbildningar om den nationella värdegrunden för att informera och stödja implementeringen.¨

Utbildningsmaterial
Äldreomsorgens nationella värdegrund ett vägledningsmaterial

Webbutbildning: Äldreomsorgens nationella värdegrund
Äldreomsorgens nationella värdegrund är en webbutbildning som baseras på vägledningen med samma namn. Den riktar sig till dig som arbetar inom äldreomsorgen. Du får genom att delta kunskap om hur du kan arbeta så att den äldre personen kan leva ett värdigt liv och känna välbefinnande.

Logga in eller registrera konto i Utbildningsportalen

Öppna jämförelser
- Öppna jämförelser av äldreomsorg
- Öppna jämförelser av hemtjänst och särskilt boende
-

Ladda ner eller beställ
Vägledning
Vägledning om kunskapsområden för specialiserade arbetsuppgifter inom äldreomsorgen
Beställ

Webbutbildning
Webbintroduktion: Individens behov i centrum (IBIC)
Webbintroduktionen syftar till att ge dig en överblick av vad IBIC är och de olika delarna som ingår i arbetssättet. Den vänder sig till verksamheter som arbetar med personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Logga in eller registrera konto i Utbildningsportalen

Mer hos oss
- Stöd till anhöriga
- Fallolyckor
- Digitalt utanförskap hos äldre – lyssna på poddavsnitt (57)
- Podd - på djupet - om fallolyckor (avsnitt 1)
- Psykisk ohälsa hos personer 65 år och äldre

Mer hos andra
- Om äldre på kunskapsguiden.se

Senast uppdaterad: 2019-05-29 Publicerad: 2019-03-29

Utveckla verksamhet

E-hälsa
Om Socialstyrelsens digitala verktyg för en gemensam informationsstruktur.
Evidensbaserad praktik
Om hur socialtjänstens metoder ska bygga på bästa tillgängliga kunskap.
Jämlik hälsa, vård och omsorg
En god vård och omsorg ska kännetecknas av att den är personcentrerad, jämlik och säker.
Kompetensförsörjning
Om vårt arbete för att hälso- och sjukvården ska ha en effektiv och hållbar kompetensförsörjning.
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
Hur ledningssystem kan användas för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheter.
Utbildning
Socialstyrelsen erbjuder kurser och utbildningar för dig som arbetar inom vård och omsorg.

E-hälsa

Hälsa är fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. E-hälsa är att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa. Socialstyrelsen skapar förutsättningar för utveckling av ändamålsenlig och strukturerad dokumentation.

För att personal och system ska förstå varandra genom informationen som dokumenteras, semantisk interoperabilitet, erbjuder Socialstyrelsen verktyg för en ändamålsenlig och strukturerad dokumentation i vård och omsorg.

Dessa verktyg kan användas oberoende av teknisk lösning. De används för att strukturera och koda information som behöver dokumenteras i patientens och brukarens process. Verktygen används tillsammans för att beskriva sammanhanget (strukturen) och specificera informationsinnehållet i patientjournalen och personakten. Verktygen är nationell informationsstruktur (NI) samt de fackspråkliga resurserna begreppssystemet Snomed CT, hälsorelaterade klassifikationer och Socialstyrelsens termbank. Tillsammans benämns verktygen Gemensam informationsstruktur.

Vision e-hälsa 2025
Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, har tagit fram en gemensam vision för e-hälsoarbetet fram till 2025 – Vision e-hälsa 2025. Målsättningen är att år 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter.

Med hjälp av e-hälsa ska individen vara i centrum, verksamheter få hjälp att utvecklas och vården och omsorgen ska vara jämlik, effektiv, tillgänglig och säker.

Under 2017-2019 fanns en handlingsplan kopplad till visionen, där tre insatsområden fokuserades – Regelverk, Enhetligare begreppsanvändning och Standarder. Socialstyrelsen hade ordförandeskapet i arbetsgruppen för enhetligare begreppsanvändning. Handlingsplanen har nu ersatts av en strategi för 2020-2023. I denna finns fyra inriktningsmål:

- Individen som medskapare
- Rätt information och kunskap
- Trygg och säker informationshantering
- Utveckling och digital transformation i samverkan
-

Under varje inriktningsmål finns ett antal åtaganden som ytterligare konkretiserar inriktningen för kommande arbete. Det fortsatta arbetet med regelverk, standarder och enhetligare begreppsanvändning beskrivs som grundläggande förutsättningar för utvecklingen.

Gemensam informationsstruktur
På webbplatsen Digital verksamhetsutveckling i vården har vi samlat de verktyg som Socialstyrelsen tillhandahåller inom samlingsnamnet Gemensam informationsstruktur. Verktygen skapar förutsättningar för ändamålsenlig och strukturerad dokumentation.

Läs om Gemensam informationsstruktur

Ladda ner Powerpoints

- Presentation att använda i verksamheten för hälso- och sjukvård
- Presentation att använda i verksamheten för socialtjänst

Stöd i arbetet
Strukturera och koda information för elektronisk hantering – version 2.0
Artikelnummer: 2018-2-8
Publicerad: 2018-01-01
Beställ
Tillhörande dokument och bilagor

Rapport
Långsiktig utveckling av strukturerad dokumentation – Regeringsuppdag 2016
Artikelnummer: 2016-8-25
Publicerad: 2016-01-01

Nationell informationsstruktur
På webbplatsen Nationell informationsstruktur, NI, visas NI-modellerna på ett överskådligt sätt och du kan utforska innehållet. Utredda begreppsområden publiceras löpande under året.

Besök webbplatsen Nationell informationsstruktur, NI

Frågor och förslag till Nationell informationsstruktur, Snomed CT och tillämpningar
Om du har en fråga eller ett förslag kan du skicka in dem via länken nedan.

Skicka in frågor och förslag

Socialstyrelsens termbank
Webbplatsen termbanken innehåller begrepp för fackområdet vård och omsorg. Begreppen har analyserats enligt terminologilärans metoder

och principer och förankrats internt på Socialstyrelsen samt i bred remiss till kommuner, landsting, privata vårdgivare, myndigheter och andra organisationer.

Besök termbanken

Databas med klassifikationer
På webbplatsen kan du söka bland klassifikationerna ICD-10-SE, ICF, KVÅ och KSI.

Sök i klassifikationerna här

Klassifikationsdatabaser (API:er)
Med webbplatsen Web API genomför Socialstyrelsen ett försök att genom API:er tillhandahålla myndighetens hälsorelaterade klassifikationer och kodverk för nedladdning eller anrop.

Besök Web API

Digital verksamhetsutveckling i vården
En webbplats för att inspirera till att arbeta med digital verksamhetsutveckling. Huvuddelen av innehållet utgörs av e-hälsolösningar från fyra sjukvårdsregioner. Dessa ska ses som exempel på lösningar som har utvecklats och implementerats i landstingen. De visar på olika delar av hälso- och sjukvården. Målgruppen för utbildningen är sjukvårdspersonal, chefer, beslutsfattare och politiker.

Besök Digital verksamhetsutveckling i vården

Webbverktyg – E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna

Med hjälp av webbverktyget kan du ta del av utvecklingen av digitaliseringen i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården. Verktyget riktar sig främst till beslutsfattare och tjänstemän men även till myndigheter, forskare, organisationer och andra som är intresserade av ämnet.

Besök E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna

Filmer och bildspel om ändamålsenlig och strukturerad dokumentation
Ta del av våra informationsfilmer och powerpointpresentationer som beskriver nyttan med Gemensam informationsstruktur i vård och omsorg. I filmerna medverkar generaldirektör Olivia Wigzell och representanter från verksamheterna. Presentationerna kan laddas ner och användas i verksamheten.

Besök webbplatsen Digital verksamhetsutveckling i vården

Mer oss hos

- E-hälsorådet
- Ansöka om Snomed CT-licens
-

Mer hos andra

- Om e-hälsa 2025
- Vision e-hälsa 2025 – Uppföljning 2019
- SNOMED International SNOMED CT Browser ger dig möjlighet att bläddra och söka SNOMED CT

Senast uppdaterad: 2020-05-29
Publicerad: 2018-10-15

Evidensbaserad praktik i socialtjänsten

Den som behöver samhällets insatser ska erbjudas hjälp som bygger på bästa tillgängliga kunskap. Målet är att de metoder som socialtjänsten använder ska vara till nytta och aldrig till skada för brukaren.

Metodguide för socialt arbete
I Metodguiden samlar vi bedömningsmetoder och insatser som är aktuella för socialt arbete i Sverige. Du kan söka metoder utifrån målgrupp, syfte och användning och i vissa fall hitta information om deras vetenskapliga underlag.

Webbaserad utbildning om evidensbaserad praktik
Webbaserad utbildning om evidensbaserad praktik ger dig kunskap om evidensbaserad praktik och de olika momenten som ingår i arbetssättet.

Se trailer för webbutbildningen
Att arbeta med evidensbaserad praktik
Evidensbaserad praktik innebär att den professionelle väger samman sin expertis med bästa tillgängliga kunskap, den enskildes situation, erfarenheter och önskemål vid beslut om insatser. Läs om den evidensbaserade modellen

Publicerat om evidensbaserad praktik
Under sidan Publicerat har vi sammanställt allt material för dig som är intresserad av att läsa mer om evidensbaserad praktik samt vill börja arbeta på ett evidensbaserat sätt eller har kommit en bit på väg och behöver mer handledning.

Mer hos oss

- ASI-intervjun - en bedömnings- och uppföljningsmetod
- Nationella riktlinjer – översiktssida
- Nationella riktlinjer för depression och ångest
- Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende
- Nationella riktlinjer för vård och stöd vid schizofreni och schizofreniliknande tillstånd
- Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demens
-

Mer hos andra

- Evidensbaserad praktik (Kunskapsguiden)

Senast uppdaterad: 2019-05-24
Publicerad: 2018-11-13

Jämlik hälsa, vård och omsorg

En god vård och omsorg ska kännetecknas av att den är personcentrerad, jämlik och säker.

Ett gott bemötande är en av de viktigaste faktorerna som främjar delaktighet, patientinflytande och patientsäkerhet. Kunskaper om diskriminering, tillgänglighet och kommunikation ger en god grund för utveckling av en verksamhet som möter varje individs behov.

Varje möte är unikt och behöver anpassas efter patientens behov och förutsättningar. Brister i bemötandet kan leda till brister i kommunikationen och informationen. Det kan i sin tur leda till patientsäkerhetsrisker.

Brister i bemötandet kan även leda till att:

- patienten inte följer ordinationer och behandlingsrekommendationer
- patienten inte återkommer trots att hens tillstånd kräver det
- patienten eller personalen inte uppfattar väsentlig information.
-

Filmer om bemötande
Socialstyrelsen har tagit fram fyra filmer med tillhörande diskussions- och reflektionsmaterial om bemötande. Materialet är tänkt att användas på arbetsplatser för att stödja hälso- och sjukvården att arbeta systematiskt med bemötande för att bland annat undvika patientsäkerhetsrisker.
Filmer och utbildningsmaterial hos Kunskapsguiden

Jämställdhet
Alla människor har rätt att få en god vård, oavsett kön. Jämställd vård innebär att kvinnor och män i lika stor utsträckning får vård utifrån sina behov, och att vården håller en god kvalitet oavsett patientens kön. Socialtjänsten och hälso- och sjukvården är viktiga aktörer i arbetet för jämställdhet och har på senare år gjort flera viktiga insatser för att förbättra jämställdheten.

Utbildningsmaterial
Att mötas i hälso-och sjukvård – Ett utbildningsmaterial för reflektion om bemötande och jämlika villkor
Artikelnummer: 2015-1-5
Publicerad: 2015-01-01
Beställ

Öppna jämförelser
Öppna jämförelser 2015 – Vård och omsorg om äldre
Artikelnummer: 2016-3-1
Publicerad: 2016-01-01
Tillhörande dokument och bilagor

Rapport
Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och tandvård – Lägesrapport 2016
Artikelnummer: 2016-3-16
Publicerad: 2016-01-01
Beställ

Öppna jämförelser
Öppna jämförelser – Jämlik vård 2015 – Kvinnors hälso- och sjukvård
Artikelnummer: 2015-12-10

Publicerad: 2015-12-04
Beställ
Tillhörande dokument och bilagor

Rapport
Jämställdhetsperspektivet i öppna jämförelser av socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård – Delredovisning av ett regeringsuppdrag

Rapport
Könsperspektiv i det försäkringsmedicinska beslutsstödet
Beställ

Jämförelseverktyget – data för egna jämförelser
Med vårt jämförelseverktyg kan du hämta indikatordata för att jämföra kvaliteten på hälso- och sjukvårdens olika verksamheter i hela Sverige. Jämförelserna redovisas per region. För vissa områden finns även data per sjukhus. Jämförelserna ger insyn och kan användas för analys, uppföljning och utveckling inom hälso- och sjukvårdens verksamheter.

Hämta data för jämförelser av hälso- och sjukvården

Mer hos oss
- Funktionshinder
-

Mer hos andra
- Jämställd.nu
- Jämställdhet (SKR)

Senast uppdaterad: 2019-06-24
Publicerad: 2018-10-15

Kompetensförsörjning inom hälso- och sjukvården

Vi styr, stödjer och utvecklar tillgången på rätt kompetens i vården, på kort och lång sikt.

Vi arbetar med en lång rad insatser för att hälso- och sjukvården ska ha en effektiv och hållbar kompetensförsörjning. Från att bedöma tillgång och efterfrågan på personal, utfärda legitimationer och erbjuda utbildningsstöd, till att analysera framtidens kompetensförsörjningsbehov. Det gör vi för att människor i Sverige ska få tillgång till god vård på lika villkor, oavsett vem man är och var i landet man bor.

Det pågår flera utvecklingsarbeten som syftar till att förbättra förutsättningarna för huvudmännen när de planerar sin kompetensförsörjning.

- Utveckla statistik och analyser inom ramen för det nationella planeringsstödet (NPS) och officiell statistik.
- Utveckla stöd för regioners och kommuners arbete med kompetensförsörjningen i omställningen till en nära vård.
- Inrättandet av Nationella vårdkompetensrådet, som långsiktigt ska samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjningen av personal inom hälso- och sjukvården.
-

Vad omfattar kompetensförsörjning?

Rikstermbankens definition av kompetensförsörjning är att "på kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har tillgång till medarbetare med rätt kompetens".

Begreppet kompetensförsörjning omfattar flera olika delar:

- analys av kompetensbehov
- utbildning
- rekrytering
- behålla medarbetare med rätt kompetens
- hur medarbetarnas tid och kompetens används.
-

Mer hos oss

- Webbsändning - Hur kan vi tillsammans möta framtidens kompetensbehov i vården?
- Ansök om legitimation
- Nationella vårdkompetensrådet
- Tillgång på legitimerad och sysselsatt personal – officiell statistik och statistikdatabas

Senast uppdaterad: 2019-09-05
Publicerad: 2019-03-27

Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete

Ledningssystem ska användas för att säkra kvalitet i, samt planera, leda och förbättra verksamheter. Våra föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete är gemensamma för hälso- och sjukvård, tandvård, socialtjänst och verksamheter enligt LSS.

Ledningssystemet ska användas för att

- systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet
- planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.
-

Ledningssystemet – verktyget för att uppnå kvalitet
Med hjälp av processer och rutiner samt ett systematiskt förbättringsarbete ska verksamheten uppnå kvalitet. Det systematiska förbättringsarbetet ska bestå av riskanalys, egenkontroll och hantering av avvikelser.

Du kan läsa mer om ledningssystem inom hälso- och sjukvården och tandvården på vår webbplats Vem får göra vad i hälso- och sjukvården och tandvården?

Detta menar vi med kvalitet
Föreskrifterna och de allmänna råden fokuserar på hur ett systematiskt kvalitetsarbete ska bedrivas. Med kvalitet menar vi att en verksamhet uppfyller de krav och mål som gäller enligt lagar och andra föreskrifter

för verksamheten samt beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter.

Föreskrifter
SOSFS 2011:9 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
Artikelnummer: 2011-6-38
Publicerad: 2011-01-01
Beställ

Handbok
Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete – Handbok för tillämpningen av föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
Artikelnummer: 2012-6-53
Publicerad: 2012-01-01
Beställ

Tillhörande dokument och bilagor
Film Syfte med att ha ett ledningssystem (25 minuter)
Vi har tagit fram en film om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Filmen är 25 minuter lång. Du kan välja att se hela filmen eller delar av den.

Senast uppdaterad: 2019-11-13
Publicerad: 2018-10-15

Utbildning och kurser

Socialstyrelsen erbjuder kurser och utbildningar för dig som arbetar inom vård och omsorg. Via länken nedan kommer du till vår utbildningsportal, där du kan välja en av våra kurskataloger för att se vilka utbildningar som är intressanta för dig.

Utbildningar med anledning av covid-19
Här hittar du utbildningar, material och vägledning i arbetet med att förhindra smittspridning av covid-19

I kurskatalogen Socialstyrelsens kurser hittar du både webbutbildningar och lärarledda utbildningar som riktar sig till dig som arbetar inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Sök utbildning och kurser
Socialstyrelsens utbildningsportal
Socialstyrelsen erbjuder kurser och utbildningar för dig som arbetar inom vård och omsorg.

Sök kurser i utbildningsportalen

Senast uppdaterad: 2019-10-31
Publicerad: 2018-10-15

Om Socialstyrelsen

Socialstyrelsen är Sveriges kunskapsmyndighet för vård och omsorg. Genom samarbete, oberoende experter och pålitlig kunskap styr, stödjer och utvecklar vi hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Det här gör vi

Vårt jobb är att ta fram föreskrifter, kunskapsstöd och statistik samt göra uppföljningar och utvärderingar. Vi stödjer utvecklingen av e-hälsa, utfärdar legitimationer, delar ut statsbidrag och samordnar hälso- och sjukvårdens insatser vid allvarliga händelser. Vi följer utvecklingen inom vården och omsorgen och fångar upp och möter omvärldens behov. Det gör vi för att människor i Sverige ska få tillgång till god vård och omsorg på lika villkor, oavsett vem man är och var i landet man bor.

Vi har också beredskap inför allvarliga händelser och vid behov samordnar vi delar av hälso- och sjukvårdens insatser. Läs mer om vår krisberedskap

Socialstyrelsen leder även ett antal rådgivande och beslutande råd och nämnder, till exempel rättsliga rådet och etiska rådet samt rådet för styrning med kunskap – ett samarbete mellan nio myndigheter som ska driva på utvecklingen inom vården och omsorgen.

Våra uppdrag

Riksdagen och regeringen bestämmer vilken inriktning vårt arbete ska ha. Det sker genom ett årligt regleringsbrev. Vi får också cirka 200 olika regeringsuppdrag varje år och svarar på många remisser.

- Socialstyrelsens regeringsuppdrag
- Socialstyrelsens instruktion på riksdagens webbplats
- Socialstyrelsens regleringsbrev för 2020 på ESV:s webbplats
-

Vår strategiska färdplan
Vi har en strategisk färdplan för att arbeta långsiktigt och fokuserat. I planen tar vi upp vilka utvecklingsområden vi vill prioritera och hur vi vill utveckla Socialstyrelsens arbete framöver.

- Socialstyrelsens strategiska färdplan 2017–2020
-

Erfarenheter från Socialstyrelsens strategiarbete
Att skapa levande strategier
Artikelnummer: 2019-7-6226
Publicerad: 2019-09-05

Vår värdegrund
I vårt arbete vill vi uppfattas som sakliga, handlingskraftiga och trovärdiga.

- Socialstyrelsens värdegrund

Vi är certifierade
Vi har ett certifierat ledningssystem inom områdena informationssäkerhet, miljö och arbetsmiljö och arbetar systematiskt med att förbättra vår verksamhet och våra produkter utifrån målgruppernas och intressenternas behov.
Ladda ner eller beställ

Socialstyrelsens årsredovisning
Årsredovisning 2019
Artikelnummer: 2020-2-6609
Publicerad: 2020-02-21

Kort om Socialstyrelsen – fickfolder
Kort om Socialstyrelsen
Artikelnummer: 2015-6-56
Publicerad: 2015-06-30
Beställ

Senast uppdaterad: 2019-10-08
Publicerad: 2018-10-15

Om Socialstyrelsen
Lediga jobb
Pressrum
Nyhetsbrev
Krisberedskap
Blanketter
Publikationer
Personuppgifter
Kakor (cookies)
Om webbplatsen

Ansök om legitimation
För vissa yrken inom hälso-, sjukvård och tandvård krävs legitimation.

Nationella riktlinjer Ger stöd vid prioriteringar så att vården och omsorgen kan fördela resurserna dit de ger bäst effekt.

Publikationer
Sök bland alla våra publikationer inom hälso- och sjukvård, socialtjänst och tandvård.

Donationsregistret
Gör din vilja känd, anmäl dig till donationsregistret.

Vem får göra vad?
Här hittar du som arbetar inom vården information om vad som gäller i ditt dagliga arbete.

Öppna jämförelser
Här kan du jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela Sverige.

boverket.se. (15 augusti 2020)

Coronaviruset: Boverket har digitala verktygen för ditt arbete

Nyhet, 2020-03-25

Sverige och hela världen påverkas för tillfället av spridningen av coronaviruset. Så även vi på Boverket och alla andra som arbetar inom och berörs av våra verksamhetsområden. På vår webbplats publiceras fortlöpande information som är relaterad till coronaviruset. Där finns också digitala verktyg som kan stödja dig i ditt arbete, till exempel vägledningar och webbseminarier.

Boverkets verksamhet fortlöper

Vi på Boverket följer situationen och agerar i enlighet med rekommendationer från andra myndigheter. På Boverket ställer vi inte in vårt arbete på grund av coronaviruset – vi ställer om. Vi värnar om att vår verksamhet och Sverige ska fortsätta fungera som vanligt i denna turbulenta tid. Vi tittar därför på lösningar för hur våra konferenser kan bli mer digitala. Ett stort arbete med digitalisering görs sedan tidigare och nu tar vi det arbetet vidare. Vi ser behovet att agera snabbt om det skulle behövas under dessa förutsättningar, samtidigt som det vi gör ska fungera långsiktigt.

Våra kontor är öppna som vanligt, men våra medarbetare uppmuntras att arbeta hemifrån i den mån det går, i enlighet med Folkhälsomyndighetens råd. Skälet till att vi gör detta är vi vill ta vårt ansvar och bidra till att minska smittspridningen för alla i samhället.

Frågor och svar relaterat till coronaviruset
Vi förstår att många har frågor med koppling till plan- och bygglagen, bostadsfrågor, energideklarationer, stöd och bidrag med mera. Vi publicerar därför löpande information som är relaterad till coronaviruset och Boverkets verksamhetsområden på vår webbplats. Här finns till exempel frågor om krav på bygglov för byggnader samt tekniskt samråd, arbetsplatsbesök och slutsamråd.

Vi ställer om till digitala möten
Som myndighet är vi måna om att ha ett samtal med dig som arbetar inom våra verksamhetsområden. Vi vill veta hur vårt arbete påverkar dig och vilket stöd du vill ha av Boverket. Vi arrangerar därför regelbundet olika former av samråd, möten och workshops.

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer och vill bidra till att minska smittspridningen i landet. Därför ställer vi nu in våra planerade fysiska möten, till exempel fyra dialogmöten om möjligheternas byggregler i Göteborg, Malmö, Stockholm och Umeå. Den 7 maj kommer vi i stället att ordna ett webbseminarium på temat.

Även om vi inte kan möta dig fysiskt just nu vill vi fortsätta ha en dialog med dig. Därför kommer vi att hitta digitala lösningar för framtida planerade konferenser, workshops, projekt, internationella utbyten och andra möten. Vi återkommer med mer information om detta.

Vårt arbete med digitalisering – vi har digitala vägledningar
Boverket arbetar sedan tidigare mycket med digital vägledning, i dessa tider behövs detta mer än någonsin. På vår webbplats hittar du våra webbutbildningar om plan- och bygglagen, till exempel en ny sådan om PBL och kulturvärden. Vi arbetar med ett regeringsuppdrag om hur samhällsbyggnadsprocessen kan digitaliseras för att skapa nytta för medborgare och företag. På vår webbplats kan du läsa mer om det uppdraget och även fördjupa dig i alla våra utbildningar och vägledningar.

Frågor och svar relaterat till coronaviruset
Här publicerar vi frågor och svar som är relaterade till coronaviruset och Boverkets verksamhetsområden.

Ny regelmodell för möjligheternas byggregler

Regeringen vill att det ska gå snabbare att bygga, byggandet behöver bli mer kostnadseffektivt och företag ska få större möjlighet att hitta

nya innovativa lösningar som ökar effektiviteten i byggandet. Se vårt webbseminarium från den 7 maj i efterhand.

Digitalisering
En effektiv digital samhällsbyggnadsprocess.

- **Digitalisering av planeringsprocessen**
- **Digitala detaljplaner**

PBL webbutbildningar
Boverkets webbutbildningar om olika delar av plan- och bygglagen.

PBL kunskapsbanken

PBL kunskapsbanken är Boverkets handbok till Plan- och bygglagen. Handboken består av cirka 2000 webbsidor och ger vägledning till dig som jobbar med plan- och bygglagstiftningen.
Granskad: 23 april 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen

Stöd när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran

Stödet när vissa lokalhyresgäster fått rabatt på hyran kan sökas av hyresvärdar som sänkt den fasta hyran för hyresgäster i utsatta branscher under perioden 1 april till och med den 30 juni 2020.

Det nya coronaviruset har snabbt fått stora ekonomiska konsekvenser i hela Sverige. Läget har särskilt påverkat verksamheter inom hotell- och restaurangbranschen, handeln samt vissa andra branscher. För att stödja vissa lokalhyresgäster med anledning av utbrottet av coronaviruset har regeringen beslutat att avsätta fem miljarder kronor i stöd för tillfälligt sänkta fasta hyror för dessa utsatta branscher.

Många ansökningar behöver kompletteras
Det har visat sig att många ansökningar som hittills kommit in behöver kompletteras för att stödet ska kunna betalas ut. Oftast har det handlat om att ansökan saknat fullmakt. Fullmakt behöver bifogas för alla handlingar som undertecknas av någon som inte är behörig firmatecknare. Det gäller såväl för hyresvärdar och hyresgäster. Ytterligare en sak som saknats i ansökningarna är ett kompletterande avtal till det ursprungliga hyreskontraktet, för att styrka den aktuella hyresnivån.

Handläggningstiden blir kortare om ansökan är komplett redan från början.

Behöver man registrera sig i Boverkets fullmaktsregister för att få tillgång till e-tjänsten?

För att söka lokalhyresstödet behövs ingen registrering i Boverkets fullmaktsregister. Den som söker stödet loggar in med hjälp av sin personliga e-legitimation. Om sökanden företräder någon annan, eller om det krävs fler firmatecknare i förening för att ingå avtal för organisationens räkning, ska en fullmakt bifogas ansökan. Fullmakten ska då bifogas ansökan digitalt inom ramen för e-tjänsten. Den behöver alltså inte inges i original. På länsstyrelsens begäran ska dock hyresvärden vara beredd att uppvisa original. Boverkets särskilt framtagna fullmaktsformulär för lokalhyresstödet finns i högerkolumnen under ”Relaterad information”.

Vem kan söka stödet?
Stödet kan sökas av hyresvärdar som slutit avtal om hyra av lokal med hyresgäster som under perioden 1 april till och med den 30 juni 2020 var verksamma i de branscher som framgår av specificerade koder i Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) under "Relaterad information".

Nytillkomna branscher
Från och med den 31 juli utökas SNI-listan i förordningen till att gälla fler branscher, efter regeringsbeslut om att ändra förordningen till att inkludera fler.
De branscher som efter den 31 juli kan söka stödet är de med följande SNI-koder:

- 452 - bilverkstäder
- 772 - uthyrning av hushållsartiklar
- 74.201 - porträttfotografering
- 77.110 - biluthyrning
- 85.510 - sport- och fritidsutbildning
- 85.522 - musik-, dans- och kulturell utbildning
- 85.530 - trafikskolor
- 96.012 – konsumenttvätt

Du hittar förordningsändringen under "Relaterad information".
Vad skiljer nya branscher mot tidigare?
De branscher som tidigare har haft möjlighet att söka stödet kan göra det även i fortsättningen. De måste ha tecknat en överenskommelse om hyresrabatt senast den 30 juni, till skillnad mot nytillkomna branscher som ska ha slutit överenskommelsen senast den 31 juli. Stödet kan sökas av båda grupperna fram till och med den 31 augusti 2020.

Kreditupplysning görs vid ansökan
Vid ansökan görs kreditupplysningar både på hyresvärden (sökande) och hyresgästen (den som enligt EUs statsstödsregler är den indirekte mottagaren). Alla statliga stöd som ska anses förenliga med unionsrätten måste uppfylla vissa kriterier. Ett sådant absolut krav är just att stöd inte får beviljas företag som befinner sig i ekonomiska svårigheter.

Vilka förutsättningar gäller för stöd?
Förutsättningarna för stöd är att:

- Ett avtal om hyra av lokal där hyran helt eller delvis är bestämd till ett fast belopp i kronor har tecknats med en hyresgäst i utsatt bransch senast den 1 mars 2020.
- Hyresgästen som anges i avtalet ska ha hyrt lokalen under perioden 1 april till och med den 30 juni 2020.
- Överenskommelsen ska ha tecknats mellan hyresvärden och hyresgästen senast den 30 juni 2020 om rabatt på hyran för lokalen under perioden 1 april till och med den 30 juni 2020, där hyran understiger det fasta belopp som skulle ha betalats under samma period enligt tidigare avtal (gällande 1 mars 2020) och på i övrigt oförändrade villkor. För tillkommande branscher gäller att en överenskommelse om rabatt på hyran

ska ha tecknats mellan hyresvärden och hyresgästen senast den 31 juli 2020.

Hur stort är stödet?
Stöd får lämnas till en hyresvärd med 50 procent av den rabatt på det fasta hyresbeloppet som hyresvärden och hyresgästen har kommit överens om för perioden 1 april till och med den 30 juni 2020. Stödet får dock aldrig vara högre än 25 procent av den tidigare fasta hyran. Här är några exempel på hur stort stödet blir utifrån olika nivåer av hyresrabatt:

Exempel 1
Om hyresvärdarna sätter ned den fasta hyran med 20 procent bär hyresvärden 10 procent och staten 10 procent av kostnaderna medan handlarna bär 80 procent av den totala hyran.

Exempel 2
Om hyresvärdarna sätter ned den fasta hyran med 50 procent bär hyresvärden 25 procent och staten 25 procent av kostnaderna medan handlarna bär 50 procent av den totala hyran.

Exempel 3
Om hyresvärdarna sätter ned den fasta hyran med 100 procent bär hyresvärden 75 procent och staten 25 procent av kostnaderna, och hyresgästen blir härmed hyresbefriad.
Du hittar en beräkningshjälp för hur mycket lokalhyresstöd som du kan söka under "Relaterad information".

Hur ansöker man?
Hyresvärden ansöker om stödet via Boverkets e-tjänst. Vid behov kan ett ansökningsformulär i Pdf-format rekvireras av länsstyrelsen.

Ansökan handläggs sedan av ansvarig länsstyrelse. Efter att länsstyrelsen godkänt ansökan betalas stödet ut av Boverket.

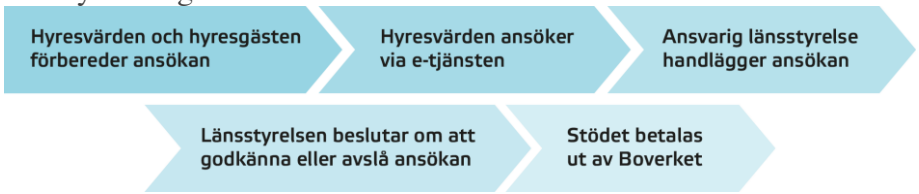

Illustration: Boverket

Länsstyrelser som handlägger ansökningar om stöd

- Länsstyrelsen i Stockholms län om fastigheten ligger i Stockholms, Uppsalas, Södermanlands, Gotlands eller Västmanlands län,
- Länsstyrelsen i Östergötlands län om fastigheten ligger i Östergötlands, Jönköpings eller Kalmar län,
- Länsstyrelsen i Skåne län om fastigheten ligger i Kronobergs, Blekinge eller Skåne län,
- Länsstyrelsen i Västra Götalands län om fastigheten ligger i Hallands eller Västra Götalands län,
- Länsstyrelsen i Dalarnas län om fastigheten ligger i Värmlands, Örebro, Dalarnas eller Gävleborgs län,
- Länsstyrelsen i Västernorrlands län om fastigheten ligger i Jämtlands eller Västernorrlands län, och
- Länsstyrelsen i Norrbottens län om fastigheten ligger i Västerbottens eller Norrbottens län.

Information om kontaktuppgifter till länsstyrelsens handläggare finns på respektive länsstyrelses webbplats.

När ansöker man?
Ansökningsomgången öppnar den 1 juli 2020 klockan 10.00. Stödet kan sökas fram till och med den 31 augusti 2020.

När betalas stödet ut?
Stödet betalas ut i anslutning till länsstyrelsens beslut.

Vilka handlingar ska bifogas ansökan?
Obligatoriska bilagor till ansökan är:

- Kopia av hyreskontraktet inklusive tilläggsavtal.
- Kopia av överenskommelse om rabatterad hyra under perioden den 1 april–30 juni 2020.
- Kopia av handling som styrker den aktuella hyran före avtalad rabatt (exempelvis hyresavi, kontoutdrag, betalningsspecifikation eller motsvarande).

Handlingar som ska bifogas ansökan i förekommande fall är:

- Sökandens behörighetshandlingar (gäller sökanden vars behörighet/firmateckningsrätt inte finns registrerad hos Bolagsverket).
- Fullmakt (om sökanden företräds av annan, eller om ansökan görs via e-tjänst och det krävs fler firmatecknare i förening för att ingå avtal för organisationens räkning).
- Intyg från hyresgästen om dennes verksamhet och ekonomiska situation (gäller om hyresvärden inte själv vill eller kan intyga motsvarande uppgifter för hyresgästens räkning).

Samtliga bilagor kan bifogas ansökan digitalt av den som ansöker via e-tjänsten.

Mer information
Under fliken "Frågor och svar" på denna sida hittar du ett antal vanliga frågor och svar om stödet.

Boverket sände ett webbseminarium om stödet den 15 maj. Mer information och sändningen hittar du under "Relaterad information".

I Relaterad information finns också länk till statistiken över antalet inkomna ansökningar.

Vem gör vad?

Länsstyrelserna

Ansvarar för frågor om stöd, handläggning, beslut om stöd samt uppföljning av stöd som betalats ut. Ansökan handläggs av den länsstyrelse som gäller för aktuellt län enligt faktarutan. Länsstyrelsen i Västra Götalands län samordnar länsstyrelsernas arbete med stödet. Länsstyrelsens beslut kan överklagas till Förvaltningsrätten.

Boverket
Boverkets roll är att ta fram ansökningsformulär och e-tjänst för stödet samt betala ut beviljat stöd.

Granskad: 25 juni 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen
Källhänvisning till denna sida

PBL webbutbildningar

Här hittar du Boverkets webbutbildningar om plan- och bygglagen. Utbildningarna är framtagna för att förbättra tillämpningen av plan- och bygglagen (PBL) och riktar sig till dig som i ditt dagliga arbete använder plan- och bygglagen, oavsett om du arbetar offentligt eller privat.

Webbutbildningarna är digitalt tillgängliga kurspaket, ofta i flera delar, som kan ha olika längd och karaktär. Det finns mer omfattade utbildningar för förtroendevalda och för den som är ny på jobbet som handläggare. Dessa innehåller till exempel e-learningmoduler, övningar, föreläsningar och kommunexempel. Det finns därutöver såväl utbildningar som spänner över hela PBL-systemet som en rad kortare översikter eller fördjupningar.

Webbutbildningarna riktar sig främst till dig som i ditt dagliga arbete använder PBL eller byggreglerna, men alla som är intresserade av att veta mer om PBL kan ha nytta av utbildningarna. Även du som har egen utbildningsverksamhet inom PBL är välkommen att använda materialet.

Boverket 416 prenumeranter Boverkets mannequin challenge

Här kan du kontakta oss om du har frågor
Fel som kan uppstå vid vissa webbläsare
Granskad: 17 maj 2019 Sidansvarig: Webbredaktionen

Källhänvisning till denna sida

RELATERAD INFORMATION
På andra webbplatser

- **Plan - och bygglag (2010:900) på Sveriges riksdags webbplats (länk till annan webbplats)**
- **Plan - och byggförordning (2011:338) på Sveriges riksdags webbplats (länk till annan webbplats)**

OM PBL KUNSKAPSBANKEN

Så fungerar PBL kunskapsbanken
Webbplatskarta

KONTAKT
PBL kunskapsbanken - en handbok om plan- och bygglagen
Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona
Växel: 0455-35 30 00
E-post: **registraturen@boverket.se**

GÅ DIREKT TILL

Planbestämmelsekatalogen
Sanktionsberäkningsguiden
Planenlighetsguiden
Teman

Uppdaterad webbutbildning om likabehandling av romer

Nyhet, 2020-06-17

Nu finns utbildningen ”Likabehandling av romer på bostadsmarknaden” i en ny, renodlad webbversion som alla kan ta del av. Som tidigare har bostadsföretag och fastighetsägare även möjlighet att kostnadsfritt ta del av utbildningen med romska utbildningsledare. Utbildningen hålls då på plats på företaget.

Boverket har på regeringens uppdrag och i samarbete med romska representanter och företrädare för bostadsmarknaden tagit fram utbildningsmaterialet ”Likabehandling av romer på bostadsmarknaden”, som främst riktar sig till bostadsföretag och fastighetsägare. Utbildningen är en del av regeringens strategi för romsk inkludering åren 2012–2032. Utbildningen ska ge ökad kunskap om romers situation på bostadsmarknaden i syfte att motverka diskriminering. Den ger också möjlighet att reflektera kring bemötande, fördomar och normer.

Mer information
I "Relaterad information" kan du läsa mer om utbildningen och anmäla ditt intresse.

Granskad: 17 juni 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen

Källhänvisning till denna sida

Webbseminarium om översiktsplanering

Datum:
3 juni 14:00 - 15:00
I webbseminarium den 3 juni får du veta mer om reglerna om översiktsplanering och detaljplanering i plan- och bygglagen som ändrades den 1 april. Vi informerar även om tillämpning, vägledningar på PBL Kunskapsbanken och övergångsbestämmelserna.

Den 1 april ändrades bland annat reglerna om översiktsplanering och detaljplanering i plan- och bygglagen. Några av ändringarna gäller direkt, och andra gäller från ett senare datum. Syftet med webbsändningen den 3 juni 2020 var att sprida information om vad de nya reglerna omfattar och hur de ska tillämpas. Syftet var också att informera om de uppdaterade vägledningarna på PBL Kunskapsbanken. Vi informerade dessutom om övergångsbestämmelserna.

Syftet med ändringen av reglerna är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det nya centrala verktyget.

Sändningen
Genomfördes den 3 juni klockan 14.00-15.00, webbseminariet kan även ses i efterhand. Syftet med sändningen var att sprida information om vad de nya reglerna omfattar och hur de ska tillämpas. Syftet var också att informera om de uppdaterade vägledningarna på PBL Kunskapsbanken. Vi informerade dessutom om övergångsbestämmelserna.

Målgrupp
Vi vänder oss främst till tjänstepersoner inom fysisk planering på kommun och länsstyrelse samt politiker i kommuner.

Medverkande
Från Boverket medverkar Anna Ekman (planarkitekt), Anette Johansson (bebyggelseantikvarie), Karl Evald (jurist) och Victoria Nordholm (planarkitekt). Från SKR medverkar Kristina Isacsson (expert planering och byggande). Från länsstyrelserna medverkar Åsa Blomster.

Innehåll

- Syftet med ändringarna.
- Planeringsstrategin
- Ändringar i innehåll och Nytt i processen
- Vad är det som gäller när?
- Följdändringar för detaljplaneprocessen och strategisk miljöbedömning
- SKR kommenterar
- På gång från Boverket
-

Så funkar det
Webbseminariet är gratis. Du kan ta del av det i efterhand via knappen på sidan eller länken i "Relaterad information". Sändningen finns just nu endast tillgänglig i otextad version, men en textad version kommer att publiceras framöver.

Granskad: 9 juni 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen

Tid för hemmafix?

För att underlätta för dig som planerar ett byggprojekt hemma har vi samlat länkar till sidor som du kan ha nytta av.

Attefallshus

- Det här gäller för attefallshus
- Om anmälan till kommunen
- Vanliga frågor och svar om attefallshus
-

Friggebod

- Det här gäller för friggebod
-

Staket, murar och plank

- Det här gäller för staket, murar & plank
-

Uteplatser, uterum och skärmtak

- Det här gäller för altaner
- Det här gäller för uteplatser och uterum
-

Pool

- Det här gäller för pool
-

Bygga till

- När behöver jag bygglov? (Guide)
- När behöver jag bygglov? (Lättläst guide)
- När behöver jag inte bygglov?
-

Granskad: 9 april 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen
Källhänvisning till denna sida

PBL kunskapsbanken

GÅ DIREKT TILL:

Planbestämmelsekatalogen
Sanktionsberäkningsguiden
Planenlighetsguiden
Teman

VÄLKOMMEN TILL HANDBOKEN

- **PBL kunskapsbanken är Boverkets handbok till Plan- och bygglagen. Handboken består av cirka 2000 webbsidor och ger vägledning till dig som jobbar med plan- och bygglagstiftningen.**

PBL kunskapsbanken är uppdelad i olika sakområden. Det finns vägledning om bland annat region-, översikts- & detaljplanering, lov & byggprocessen och Boverkets byggregler. Du navigerar i handboken antingen via menyn på sidorna eller via sökfunktionen.
I PBL kunskapsbanken finns även PBL akademin. Där finns bland annat webbutbildningar och webbseminarier.

PRENUMERERA PÅ NYHETSBREV

I nyhetsbrevet får du information om ny vägledning i PBL kunskapsbanken samt Boverkets webbutbildningar och webbseminarier.

Här kan du anmäla dig till nyhetsbrevet

NYHETER PÅ PBL KUNSKAPSBANKEN

- 2020-08-11 **Boverket vägleder kommuner om takras (länk till annan webbplats)**
- 2020-07-31 **Ny vägledning om kontrollplan kontrollansvarigas roll (länk till annan webbplats)**
- 2020-07-31 **Lagändringar i PBL 1 augusti 2020 (länk till annan webbplats)**

Läs fler nyheter

Energideklaration - en handbok

GÅ DIREKT TILL:

Hitta energiexpert
Hämta energideklaration

OM HANDBOKEN

Handboken är till för både allmänheten och byggnadsägare. Den vänder sig även till byggnadsinspektörer och energiexperter.
I handboken finns det bland annat information om vilka byggnader som ska energideklareras och vilka byggnader som är undantagna. Informationen finns under "Energideklaration" i menyn.

VAD ÄR EN ENERGIDEKLARATION

Energideklarationen är ett dokument med bland annat uppgifter om hur mycket energi som används i ett hus.
Energideklarationen är till för den som ska köpa eller hyra en bostad. Energideklarationen kan då användas för att jämföra olika hus med varandra. Den som bygger nytt behöver upprätta en energideklaration. Det ska även finnas energideklarationer för byggnader som ofta besöks av allmänheten.

NYHETER INOM ENERGIOMRÅDET

- 2020-07-03
- 2020-07-02 **Energihushållningsreglerna i BBR ändras den 1 september 2020 (länk till annan webbplats)**
- 2020-06-30 **Remiss om ändring av regler för energideklarationer med anledning av inspektione... (länk till annan webbplats)**

Läs fler nyheter

Kommunernas bostadsförsörjning – en handbok

GÅ DIREKT TILL:

Film med exempel på hur Marks kommun arbetar med bostadsförsörjningen

VÄLKOMMEN TILL HANDBOKEN

•

Handboken är i första hand till för dig som tar fram riktlinjer för bostadsförsörjningen i din kommun.
Men även du som vill ha allmän information om hur en kommun kan arbeta med bostadsförsörjningen kan ha nytta av handboken. Handboken innehåller tips och exempel på hur man kan gå till väga samt information om vad som gäller enligt lag. Dessutom innehåller den ett antal goda exempel på riktlinjer från olika kommuner.
Du hittar ingångarna till de olika delarna i handboken ovanför bilden på den här sidan.

BOSTADSMARKNADSENKÄTEN 2019
Resultatet från BME 2019 är publicerat
Bostadsmarknadsenkäten, BME, skickas ut till samtliga kommuner varje år, i början av december. Syftet med enkäten är att kunna skapa en bred överblick över det aktuella läget på bostadsmarknaden, belysa regionala skillnader, följa utvecklingen över tid och få fram underlag för bedömningar av utvecklingen de närmaste åren. Kommunernas medverkan och engagemang bidrar till resultatets höga kvalitet och tillförlitlighet.
Här hittar du resultatet av BME 2019

NYHETER FRÅN BOVERKET

- 2020-08-12 **Statistik för stöd och bidrag som Boverket hanterar (länk till annan webbplats)**
- 2020-08-01 **Lagändringar i PBL 1 augusti 2020 (länk till annan webbplats)**
- 2020-07-31 **Nu kan fler branscher söka lokalhyresstödet i Boverkets e-tjänst (länk till annan webbplats)**

Läs fler nyheter

Bostadsmarknadsenkäten 2020

Boverkets bostadsmarknadsenkät presenterar en unik sammanhållen bild av bostadsmarknaden i Sverige 2020.

Varje år skickar Boverket ut bostadsmarknadsenkäten till Sveriges 290 kommuner. I menyn hittar du sammanställningar av bostadsmarknadsläget i olika regioner och kommungrupper samt för olika grupper på bostadsmarknaden. Här redovisas dessutom hur kommunerna planerar för bostadsförsörjningen. I år har 288 kommuner besvarat enkäten. Du hittar resultatet av enkäten på kommunnivå i öppna data.

Intressanta iakttagelser i Bostadsmarknadsenkäten 2020
Totalt 212 kommuner anger underskott på bostäder
Det motsvarar 74 procent av de 286 kommuner som besvarat frågan. Det är en minskning med 28 kommuner på ett år och 31 kommuner på två år. Totalt 66 kommuner anger att bostadsmarknaden är i balans, vilket är en ökning med 20 kommuner sedan förra året och 24 kommuner på två år.

Svårt för vissa grupper att tillgodose sitt bostadsbehov
Antalet kommuner som bedömer underskott har minskat för tredje året i rad som helhet, men även för en del grupper. Underskottet är dock fortfarande stort. Trots en kraftig ökning av antalet nybyggda bostäder på senare år har framförallt för grupper som är nya på bostadsmarknaden svårt att tillgodose sina bostadsbehov. Det gäller till exempel unga, studenter och nyanlända, personer med funktionsnedsättning, men även äldre personer som vill eller behöver byta bostad.

Underskott på bostäder för nyanlända
Det råder underskott på bostäder för anvisade nyanlända i drygt hälften av landets kommuner. Men särskilt svår är situationen för självbosatta nyanlända där cirka två av tre kommuner bedömer underskott på bostäder. Kommuner beskriver hur självbosatta nyanlända, med svag förankring på bostadsmarknaden, tvingas acceptera otrygga och undermåliga boendeformer med ofullständiga kontrakt och inte sällan oskäliga hyreskostnader.

Det allmännyttiga bostadsbeståndet ökade
En ökning med närmare 9 600 bostäder skedde inom allmännyttan under 2019. Därmed tillkom 3,5 gånger så många allmännyttiga bostäder som året innan. Bland annat färdigställdes drygt 10 200 nya bostäder, cirka 2 350 såldes och drygt 330 bostäder ombildades till bostadsrätter.

Förtur till personer som fått arbete i kommunen
Arbete i kommunen är åter det vanligaste skälet när kommunerna ger förtur till bostad. Under ett par år har det varit gruppen nyanlända som flest kommuner gett förtur till. Svarsalternativet har i år formulerats om och gäller nu enbart självbosatta nyanlända personer, en grupp som inte har förtursrätt, medan det tidigare även berörde anvisade nyanlända.

Cirka 20 500 lägenheter hyrs ut av kommunerna i andra hand
Det är 248 kommuner hyr ut lägenheter med särskilda villkor.

Sammanlagt beräknas det finnas cirka 20 500 lägenheter som hyrs ut i andra hand med stöd av socialtjänstlagen. Antalet så kallade sociala hyreskontrakt är nu betydligt färre jämfört med BME åren 2017–2019.
Minskat underskott inom särskilda boendeformer

Antalet kommuner som anger underskott på särskilda boendeformer för äldre har minskat från 127 till 109 kommuner. Statistik från SCB visar att det har skett ett ökat byggande av specialbostäder de senaste åren, vilket kan vara en förklaring.

Olika delar i bostadsmarknadsenkäten, BME

-
- Bostadsmarknadsläget i olika regioner och kommungrupper" finns som undersida till denna sida i menyn.
- Under "Planering för bostadsförsörjningen" i menyn finns kommunernas svar på hur de använder sina olika verktyg i planeringen.
- Resultaten för olika grupper på bostadsmarknaden finns under "Bostadsförsörjning för olika grupper" i menyn.
-

Vem gör vad?

Boverkets roll

Boverket administrerar bostadsmarknadsenkäten, analyserar kommunernas svar samt publicerar analyser och öppna data från undersökningen.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelserna har kontakt med kommunerna i samband med undersökningen och kvalitetssäkrar kommunernas svar.

Kommunernas roll

Kommunerna besvarar bostadsmarknadsenkäten.
Granskad: 14 maj 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen

Källhänvisning till denna sida

212 av 290 kommuner har fortfarande brist på bostäder

Nyhet, 2020-05-14
En stor majoritet av landets kommuner har fortfarande stor bostadsbrist. Men för tredje året i rad minskar antalet kommuner med brist på bostäder. I år anger 212 av landets 290 kommuner att det råder underskott på bostäder på bostadsmarknaden. Det är 28 kommuner färre jämfört med för ett år sedan, och 43 kommuner färre jämfört med 2017. Det framgår av Boverkets bostadsmarknadsenkät.

Det är nu också fler kommuner som uppger att de har en bostadsmarknad i balans. Totalt 66 kommuner, eller 23 procent, anger att bostadsmarknaden är i balans. Det är 20 fler än förra året. Det är främst små kommuner som rapporterar balans på bostadsmarknaden. Det är kommuner i storstadsregionerna och större högskolekommuner som uppger underskott på bostäder. Av de kommuner som anger balans har Östersund störst folkmängd, med cirka 64 000 invånare. Åtta kommuner anger att de har överskott på bostäder.

Höga kostnader är ett hinder
Höga produktionskostnader är det främsta hindret för ett ökat bostadsbyggande, enligt kommunerna. Många anger också att bostadsbyggandet begränsas av att det är svårt för privatpersoner att få lån eller att lånevillkoren är för hårda.

Allmännyttan ökade
Det allmännyttiga bostadsbeståndet ökade med närmare 9 600 bostäder under 2019 utifrån kommunernas bedömningar. Därmed tillkom 3,5 gånger så många allmännyttiga bostäder som året innan. Bland annat färdigställdes totalt drygt 10 200 nya bostäder. Samtidigt såldes cirka 2 350 och av dessa ombildades drygt 330 bostäder till

bostadsrätter.

Särskilda boendelösningar
De flesta kommuner erbjuder särskilda boendelösningar och insatser för personer som av olika anledningar inte blir godkända som hyresgäster på den ordinarie bostadsmarknaden. Det är ofta kommunernas socialtjänster som hanterar den typen av boendefrågor. Det är 248 kommuner som svarar att de hyr ut lägenheter i andra hand. Totalt sett beräknas det finnas cirka 20 500 lägenheter som hyrs ut i andra hand med stöd av socialtjänstlagen.
Bostadsmarknadsläget för olika grupper
Resultaten i årets bostadsmarknadsenkät tyder på en viss förbättring på bostadsmarknaden för flera grupper. I likhet med situationen på bostadsmarknaden som helhet har antalet kommuner med underskott för ungdomar minskat för tredje året i rad. Fortfarande råder det emellertid underskott på bostäder för ungdomar i 210 kommuner. Den vanligaste åtgärden som kommunerna gör för att underlätta ungdomars bostadssituation är en generell satsning på bostadsbyggande.

Färre kommuner har brist på bostäder för äldre
Det är 18 kommuner färre som bedömer att de har underskott på särskilda boendeformer för äldre jämfört med förra året. Statistik från SCB visar att byggandet av specialbostäder har varit högt de senaste åren, vilket kan vara en förklaring. Antalet kommuner som uppger att det inte finns tillräckligt med bostäder för personer med funktionsnedsättning ökade under flera år, men för andra året i rad har det skett en minskning.

Svårt för nyanlända
Det råder underskott på bostäder för anvisade nyanlända i drygt hälften av landets kommuner. Samtidigt beskriver flera kommuner att situationen har stabiliserats något till följd av att antalet anvisade nyanlända har minskat jämfört med tidigare år. Särskilt svår är dock situationen för självbosatta nyanlända där cirka två av tre kommuner bedömer underskott på bostäder. Kommuner beskriver hur självbosatta nyanlända, med svag förankring på bostadsmarknaden, ofta hamnar i tillfälliga boendelösningar med osäkra hyreskontrakt och låg boendestandard.

Antalet studentbostäder ökar kraftigt
Det saknas fortfarande bostäder för studenter i landets högskolekommuner. En kraftig ökning av antalet studentbostäder har dock skett de senaste åren och enligt kommunernas bedömningar kommer ytterligare 8 200 nya studentbostäder påbörjas runt om i landet under 2020 och 2021. Det är samtidigt osäkert hur coronapandemin påverkar bostadsbyggandet. Trycket på studentbostäder kan till följd av pandemin också öka framöver. Det förändrade läget på arbetsmarknaden innebär att fler i närtid kommer söka sig till universitet och högskolor för att påbörja studier.

Om bostadsmarknadsenkäten
Varje år besvarar kommunerna en enkät från Boverket där de ger sina bedömningar i olika frågor. Med underlag från nästan alla 290 kommuner kan Boverket ge en unik och sammanhållen bild av bostadsmarknaden i Sverige 2020. Observera att enkäten besvarades av kommunerna i slutet av 2019 och i början av 2020, innan coronapandemin bröt ut. Med stor sannolikhet kommer pandemin påverka bostadsmarknaden, både vad gäller bostadsbyggande och bostadsförsörjning.
I "relaterad information" hittar du Bostadsmarknadsenkäten 2020.

Mer information
På Boverkets webbplats hittar du sammanställningar av bostadsmarknadsläget på nationell, regional och kommunal nivå samt för olika grupper på bostadsmarknaden. Du hittar också resultatet av enkäten på kommunal nivå i öppna data. Media är välkomna att kontakta Boverkets presservice: 0455-35 31 70.
Granskad: 14 maj 2020 Sidansvarig: Webbredaktionen

Källhänvisning till denna sida

Bostadsförsörjning för olika grupper

Boverket följer utvecklingen på bostadsmarknaden för olika grupper. Läget på bostadsmarknaden påverkar möjligheterna att få en bostad. När bostadsmarknaden inte är i balans slår det hårdast mot de grupper som av olika skäl har en svag ställning på bostadsmarknaden. Det kan handla om att man är ny på bostadsmarknaden och kanske saknar kötid, fast inkomst eller referenser.

Bra planering för bostäder
För att kunna uppfylla bostadsförsörjningslagens (SFS 2000:1383) mål att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder krävs det att kommunen har en bra planering för bostadsförsörjningen. Att planera för bostadsförsörjningen handlar om att analysera och bedöma vilka förändringar som behövs i bostadsbeståndet utifrån hur kraven och önskemålen från befolkningen förväntas utvecklas. Ett bra underlag är avgörande för kvaliteten i planeringen. Att följa och analysera hur befolkningen förändras över tid är en nyckelfråga, men det handlar också om att inventera det nuvarande bostadsbeståndet och skaffa sig en bild av hur olika hushåll bor idag.

Här kan du ta del av kommunernas bedömningar av läget på bostadsmarknaden när det gäller följande grupper.

Ungdomar
Ungdomar tillhör ofta dem som har det särskilt svårt att få tag i en bostad på den lokala bostadsmarknaden.

Studenter
Många av landets högskolekommuner bedömer att det saknas bostäder som är särskilt avsedda för högskolestuderande.

Äldre personer
Antalet äldre personer i befolkningen fortsätter att öka och det kan behövas ett tillskott av bostäder för äldre personer även där befolkningen minskar. Det kan gälla såväl vårdboende som vanliga lägenheter i hus med hiss.

Personer med funktionsnedsättning
Många kommuner uppger att det finns för få bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning.

Nyanlända
En nyanländ person är en före detta asylsökande som har beviljats uppehållstillstånd. Kommunerna har ett så kallat bosättningsansvar för nyanlända.

Hushåll med begränsad ekonomi
Bostadsbyggandet riktar sig i stor utsträckning sig till hushåll med högre inkomster medan lågt betalda yrkesgrupper har svårt att klara de hyror och priser som gäller i nyproduktionen.

Hemlösa
Boverket följer kommunernas insatser mot hemlöshet. De flesta kommuner erbjuder särskilda boendelösningar, ofta i form av andrahandskontrakt, för akut hemlösa.

Granskad: 3 maj 2019 Sidansvarig: Webbredaktionen

Olika grupper på bostadsmarknaden

Kommunens riktlinjer ska omfatta alla grupper i samhället för att uppfylla bostadsförsörjningslagens mål om att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Men olika grupper har olika behov och önskemål och därför är det viktigt ni analyserar behoven för enskilda grupper.

Läget på bostadsmarknaden påverkar människors möjligheter att få en bostad, och när bostadsmarknaden inte är i balans slår det hårdast mot dem som har en svag ställning på bostadsmarknaden. Det kan handla om att man är ny på bostadsmarknaden och kanske saknar kötid i bostadskön, fast inkomst eller referenser.

Kommunens riktlinjer måste omfatta alla grupper i samhället för att uppfylla bostadsförsörjningslagens mål om att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder. Boendeplanering handlar om att analysera och bedöma vilka förändringar som behövs i bostadsbeståndet utifrån de krav och önskemål som nuvarande och framtida befolkning har och förväntas ha.

Av lagen framgår att uppgifterna i kommunens riktlinjer särskilt ska grundas på en analys av bostadsbehovet för särskilda grupper.

Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar 4 §
Några grupper som behöver uppmärksammas särskilt är ungdomar och unga vuxna, studenter, personer med funktionsnedsättning, äldre, asylsökande, ensamkommande asylsökande barn och ungdomar och andra nyanlända, kvinnor i behov av skyddat boende samt ekonomiskt svaga grupper på bostadsmarknaden.

Det är viktigt att kommunen i sin analys identifierar samtliga gruppers behov av bostäder för att på så vis möjliggöra det stöd och de strategier som kan underlätta för respektive grupp på bostadsmarknaden.

Om det råder brist på bostäder i kommunen innebär detta dessutom även svårigheter för etablerade hushåll att byta till en mer lämplig boendeform om behoven förändras.

Granskad: 13 juni 2016 Sidansvarig: Webbredaktionen

Källhänvisning till denna sida

Länsstyrelsen ansvarar för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet. Vi stödjer även kommunerna i att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning.

Länsstyrelsen har olika uppdrag i de frågor som rör bostadsförsörjningen och bostadsmarknaden i länet. Vårt ansvar är att

- årligen ta fram en regional bostadmarknadsanalys
- stödja kommunerna i arbetet att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning
- säkerställa kommunernas medverkan i Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät
- sammanställa uppgifter om värdeöverföringar i kommunala bostadsbolag.

Regional bostadsanalys
Länsstyrelsen ansvarar för att årligen ta fram en bostadsmarknadsanalys. Den är ett regionalt kunskapsunderlag om situationen i länet och om hur bostadsmarknaden har utvecklats under de senaste åren. Bostadsmarknadsanalysen ger en övergripande bild av det aktuella läget i länen, sätter fokus på viktiga frågor samt ger inspiration och utgör underlag för kommunala diskussioner, riktlinjer för bostadsförsörjning och översiktsplanering.
Bostadsanalysen riktar sig till kommuner, bostadsföretag och andra aktörer som verkar på bostadsmarknaden i länen, och som är intresserade av bostadsmarknadens utveckling i regionen. Analysen lämnas till Boverket.
Ladda ner och läs aktuell bostadsanalys

Riktlinjer för bostadsförsörjning
Kommunen ska ta fram riktlinjer för planeringen av bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planering är att skapa förutsättningar för alla att leva i goda bostäder och för att främja att lämpliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska i sin tur utgöra underlag för planläggning enligt plan- och bygglagen (PBL) när det gäller de allmänna intressena bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet. Riktlinjerna för bostadsförsörjning ska antas av kommunfullmäktige under varje mandatperiod.
Länsstyrelsens roll i arbetet

- Lämnar råd, information och underlag till kommunen för deras planer för bostadsförsörjning.
- Yttrar sig över de kommunala riktlinjerna utifrån ett regionalt perspektiv gällande planeringsförutsättningar, framtida behov och utvecklingstendenser.
- Uttrycker behov av samordning med andra kommuner eller med andra insatser inom en eller flera regioner.

Handbok om bostadsförsörjning
Mer om bostadsförsörjning i Boverkets digitala handbok med riktlinjer för bostadsförsörjning.

Kommunernas bostadsförsörjning - handbok på Boverkets webbplats
Stockholmsmodellen – ett nytt sätt att stödja kommunerna
Länsstyrelsen har tagit fram en modell för hur vi ska stödja kommunerna i deras arbete med riktlinjer för bostadsförsörjningen. Den kallas Stockholmsmodellen och innebär att vi träffar en kommun innan arbetet med att ta fram nya riktlinjer påbörjas. På mötet

diskuterar vi vad riktlinjerna ska innehålla för att nå upp till lagkraven. Vi tipsar också om goda exempel som ska inspirera kommunerna i deras arbete.

Enligt lagen ska kommunerna anta riktlinjer för bostadsförsörjningen en gång per mandatperiod. Länsstyrelsen ska också ges tillfälle att yttra sig över kommunens arbete med bostadsförsörjningen. Vår modell innehåller även en mall för hur vi yttrar oss över kommunens riktlinjer.

Bostadsmarknadsenkät
Boverket skickar årligen i december ut en bostadsmarknadsenkät till landets 290 kommuner. Boverket ansvarar för att administrera bostadsmarknadsenkäten, analysera kommunernas svar samt publicera analyser och öppna data från undersökningen. Länsstyrelsens roll är att ha kontakt med kommunerna i samband med undersökningen för att säkerställa att de svarar på enkäten och att svaren är relevanta.

Bostadsmarknadsenkäten innehåller fem delar: Läget på bostadsmarknaden, Bostadsbyggande, Allmännyttan, Kommunens verktyg för bostadsförsörjningen och Läget på bostadsmarknaden för olika grupper.
Publikationen Bostadsmarknadsenkäten 2020 nedan är en sammanfattning av enkäten.
Alla delar och kommunernas samtliga svar redovisas i Excel-filen nedan.
I Länsstyrelsens analys av bostadsmarknaden Läget i länet – Bostadsmarknaden i Stockholms län 2020 fördjupar vi oss i enkätens uppgifter. Analysen publiceras i juni.

Ladda ner och läs Bostadsmarknadsenkäten 2020

Bostadsmarknadsenkäten 2020 - kommunernas samtliga svar

Värdeöverföring från kommunala bostadsbolag
Ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag ska varje år lämna skriftliga uppgifter till Länsstyrelsen om beslutade värdeöverföringar och hur de har beräknats. Vi sammanställer sedan uppgifterna från alla bolag i länet och lämnar en skriftlig rapport till Boverket senast den 1 oktober varje år. Boverket sammanställer uppgifterna till en nationell rapport. Boverket stödjer oss även i arbetet med att sammanställa och bedöma bolagens uppgifter.

Vilka uppgifter redovisar vi i rapporten?
- Värdeöverföringar, både samlade och fördelade på olika former av värdeöverföringar.
- Hur värdeöverföringarna förhåller sig till reglerna i lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag.
- Om värdeöverföringarna skett enligt undantagen från begränsningen och för vilka ändamål.

Värdeöverföringar från allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag för räkenskapsåret 2017

Siffrorna för räkenskapsåret 2018 redovisas i oktober 2019.

Kontakt
Länsstyrelsen Stockholm
E-post till Länsstyrelsen Stockholm
Telefon 010-223 10 00

https://www.google.com/search?client=safari&rls=en&q=efterfrågan+på+bostäder&sa=X&ved=2ahUKEwiw5_ib85_rAhVuAhAIHYwpDbUQ1QIoAXoECAsQAg????
Fler artiklar finns på Google

Bostadsanpassningsbidraget – en handbok

GÅ DIREKT TILL:

Aktuellt
Kommunlänkar
Guide för handläggning
Vem gör vad om kontantbidrag?

ANSÖKT FÖRE DEN 1 JULI 2018?

•

Om en ansökan har kommit in till kommunen före den 1 juli 2018 så är det den gamla lagen om bostadsanpassningsbidrag som gäller för ansökan, lag (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag.
Den här handboken handlar om den nuvarande lagen om bostadsanpassningsbidrag, lag (2018:222). Handboken innehåller dock en pdf där du kan ta del av handbokens tidigare version som gällde 1992 års lag.
Här kan du ta dig vidare till pdf:en med den gamla versionen av handboken om 1992 års lag.

VÄLKOMMEN TILL HANDBOKEN!

Den här digitala handboken handlar om lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag.
Här finns information om de kommunala bidragen bostadsanpassningsbidrag, reparationsbidrag och återställningsbidrag.
Handboken riktar sig i första hand till er som handlägger och beslutar om dessa bidrag. Men också ni som funderar på att ansöka om något av bidragen kan ha nytta av handboken.
Du hittar ingångarna till de olika delarna i handboken ovanför bilden på den här sidan.
Här kan du läsa mer om handboken och få läsanvisningar.

AKTUELLT

- 2020-06-18 **Texter i handläggningsguiden har omarbetats och kompletterats (länk till annan webbplats)**
- 2020-05-25 **Tillsynsbeslut om bland annat dokumentationsskyldighet (länk till annan webbplats)**
- 2020-02-13 **Ny struktur för texten om särskilda boendeformer (länk till annan webbplats)**

Läs fler nyheter

Ekonomiska planer - en handbok

GÅ DIREKT TILL:

Ekonomisk plan
Kostnadskalkyl
Ekonomisk prognos

VÄLKOMMEN TILL HANDBOKEN

•

Handboken är en vägledning till de allmänna råden om ekonomiska planer och kostnadskalkyler som ingår i Boverkets författningssamling.
Den vänder sig i första hand till professionella aktörer men också till bostadssökande som står i begrepp att förvärva en bostadslägenhet i en bostadsrättsförening eller i en kooperativ hyresrättsförening.
Handboken utvecklar bakomliggande resonemang och exemplifierar innehållet i de allmänna råden. Den beskriver även bakgrunden till råden.

EKONOMISKA PLANER

En ekonomisk plan är en teknisk och ekonomisk beskrivning av en bostadsrättsförenings/kooperativ hyresrättsförenings verksamhet.
Syftet med en ekonomisk plan är att förhindra att ekonomiskt ohållbara bostadsprojekt kommer till stånd.
Planen ska bland annat beskriva föreningens byggnader och de kostnader föreningen har för drift och underhåll samt för eventuella lån. Två oberoende och opartiska intygsgivare ska kontrollera och bedöma den ekonomiska planens hållbarhet och bärkraft på sikt innan den kan registreras hos Bolagsverket.

NYHETER FÖR EKONOMISKA PLANER

- 2020-06-18 **Regeringens bedömning av Riksrevisionens rapport om konsumentskydd (länk till annan webbplats)**
- 2020-03-11
- 2020-03-04 **Uppföljning av tillsyn (länk till annan webbplats)**

Läs fler nyheter

Sök bidrag
Hitta certifierade
Beställ energideklaration
Publikationer
Hitta intygsgivare
Frågor och svar

NYHETER

2020-08-12 **Nyhet** Statistik stöd och bidrag
2020-08-01 **Nyhet** Lagändringar i PBL 1 augusti 2020
2020-07-31 **Nyhet** Nu kan fler branscher söka lokalhyresstödet i Boverkets e-tjänst
Se alla nyheter

KALENDER

Konferens & möte Att gestalta livsmiljöer - samverkan för nya grepp i stadsutvecklingen
Konferens & möte Gestaltad livsmiljö 2020
Webbseminarium Webbseminarium: Nya energiregler 2020

Till kalendern

PUBLIKATIONER

2020-07-03 Översyn av energikraven i investeringsstödsförordningen (länk till annan webbplats)

020-06-24 Boverkets indikatorer juni 2020 (länk till annan webbplats)

2020-06-11 Utveckling av regler om klimatdeklaration av byggnader (länk till annan webbplats)

Till alla publikationer

BOVERKET

Om Boverket
Pressrum
Publikationer
Kalender
Lediga jobb
Upphandlingar
Om webbplatsen

KONTAKTA OSS

Boverket
Box 534
371 23 Karlskrona
Växel: 0455-35 30 00
E-post: **registraturen@boverket.se**

Mer information om hur du kontaktar oss

BOVERKET I SOCIALA MEDIER

Boverket på Facebook (länk till annan webbplats)
Boverket på YouTube (länk till annan webbplats)
Boverket på Twitter (länk till annan webbplats)
Boverket på Instagram (länk till annan webbplats)
Boverket på LinkedIn (länk till annan webbplats)

ÖVRIGA WEBBPLATSER

Hallå konsument! (länk till annan webbplats)
Hållbar stad (länk till annan webbplats)
Sveriges miljömål (länk till annan webbplats)
Vindlov

Webbplatskarta Boverket

- Startsida
- PBL kunskapsbanken - en handbok
- Energideklaration - en handbok
- Kommunernas bostadsförsörjning - en handbok
- Bostadsanpassningsbidraget - en handbok
- Ekonomiska planer - en handbok

Så fungerar vår din nya webbplats
Boverkets nya webbplats skapas utifrån dina behov. Det är du som besökare som i hög grad har påverkat och påverkar den nya webbplatsens utformning.
Här får du en snabb bild av hur den nya startsidan är uppbyggd och vilka funktioner som finns.
Tjänster & guider
Vi har samlat alla våra tjänster och guider på ett ställe, för att du lätt ska hitta dem.

Genvägar
Här kommer du snabbt till några av de mest välbesökta sidorna.
Om Boverket
I sidfoten hittar du information om Bover- ket, kontaktuppgifter, länkar till våra sidor i sociala medier och andra webbplatser som vi är delaktiga i.
Nyhetsflödet
De senaste nyheterna, blogginläggen och aktuella evenemang.

Kategorisidan
Här får du en snabb bild av hur en kategorisida är uppbyggd och vilka funktioner som finns.
Det är den sida du kommer till när du klickar på en av huvudrubri- kerna, exempelvis ”Byggande”.
Huvudrubriker
Den rubrik du har klickat på är röd.
Underrubriker med bild
Det finns en bild för varje område.
Genvägar
Här kommer du direkt till utvalda sidor inom varje område.

Artikelsidan
Här får du en snabb bild av hur en vanlig artikelsida är uppbyggd och vilka funktioner som finns.
Sök och guider
Vi har samlat alla våra tjänster och guider på ett ställe, för att du lätt ska hitta dem. I rutan intill kan du skriva in ord och söka bland all information på webbplatsen.

Boverket
Boverket är den nationella myndigheten för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende. Verket är central myndighet för frågor om byggd miljö och hushållning med mark- och vattenområden, för fysisk planering, byggande och förvaltning av bebyggelsen och för boende- och bostadsfinansieringsfrågor.
från Finansdepartementet

Sveriges kommuner och regioner SKR.se

- Arbetsgivare, kollektivavtal
- Demokrati, ledning, styrning
- Ekonomi, juridik, statistik
- Hälsa, sjukvård
- Integration, social omsorg
- Näringsliv, arbete, digitalisering
- Samhällsplanering, infrastruktur
- Skola, kultur, fritid

Startsida / Hälsa, sjukvård
Publicerad: 2 juli 2020

Hälsa, sjukvård

SKR arbetar för att utveckla sjukvården med patienten i fokus. Vården ska präglas av patientsäkerhet, tillgänglighet och hög medicinsk kvalitet. Vårdens digitalisering och patientens väg genom vården är centrala utvecklingsområden där SKR:s engagemang är stort.

Information med anledning av covid-19, coronavirus

SKR har sammanställt information för kommuner och regioner med anledning av sjukdomen covid-19 som orsakas av det nya coronaviruset (SARS-CoV-2).

Samverkan och förnyelse

En spaning över omställningen i hälso- och sjukvården under fem månader med corona.

Samordnad individuell plan, SIP

SIP upprättas om insatser från både socialtjänst och hälso- och sjukvård behöver samordnas.

Riksavtal för utomlänsvård

Avtalet innehåller bestämmelser om vad som gäller när en person får vård utanför sin egen hemregion.

Aktuellt

- **Regionala behov viktiga för ny vårdködelegation**
  2020-08-13 Hälsa och sjukvård

- **Närhet är nyckeln till att utveckla svensk sjukvård**
  2020-07-23 Demokrati, Hälsa och sjukvård

Alla nyheter inom hälsa och sjukvård

Kurser och konferenser

- **Webbsändning: Små barn - stora möjligheter**
  2020-08-26 Demokrati, Hälsa och sjukvård, Social hållbarhet, Social omsorg

- **Nära vård i kommunerna**
  2020-09-15 Hälsa och sjukvård, Social omsorg, Äldreomsorg

Alla kurser och konferenser inom hälsa och sjukvård

Publikationer

- **Samverkan och förnyelse**
  2020-07-02 Hälsa och sjukvård

- **Fakta om äldreomsorgen i ljuset av coronapandemin**
  2020-06-25 Arbetsgivarfrågor, Hälsa och sjukvård, Social omsorg, Äldreomsorg

Publikationer inom hälsa och sjukvård

SKR:s vårdblogg

- **Avgörande samverkan kring läkemedel för covidpatienter**
  2020-08-07 Hälso- och sjukvård

- **Vården har kommit närmare under pandemin**
  2020-07-23 Hälso- och sjukvård

Alla inlägg på SKR:s vårdblogg

Kontakt

Kontakta SKR

Hälsa, sjukvård

E-hälsa
Folkhälsa
Kunskapsstöd, vård och behandling
Läkemedel
Patientinflytande
Patientsäkerhet
Psykisk hälsa
Sjukskrivning och rehabilitering
Strategi för hälsa
Verksamhetsutveckling, vård och omsorg
Vård av personer från andra länder

Sidfot

Sveriges Kommuner och Regioner

SKR är en medlems- och arbetsgivarorganisation för landets alla kommuner och regioner. Vi är en politiskt styrd organisation och vår styrelse består av förtroendevalda från kommuner och regioner.

Sveriges Kommuner och Regioner hette tidigare Sveriges Kommuner och Landsting (SKL).

Kontakta SKR

Adress och övrig kontaktinformation

08-452 70 00

info@skr.se

Om SKR

- Lediga jobb Remisser Styrelsehandlingar och beslut Styrelse och beredningar Kansliorganisation Om SKR

Mer från SKR

- Kurser och konferenser Rapporter och skrifter Cirkulär Webbsändningar Press Nyhetsbrev Lärande exempel Bloggar

Kommuner, regioner

- Kort om kommuner och regioner Kommuner, lista Fakta kommuner och regioner Regioner, lista

Hjälp

- English pages
- Lättlästa sidor
- Webbkarta
- A-Ö index

- Facebook
- Twitter
- YouTube
- RSS
- Prenumerera på webbinnehåll

- SKR:s webbhandbok Om

Startsida / Integration, social omsorg
Publicerad: 28 november 2019

Integration, social omsorg

Detta gör SKR

SKR arbetar för att kommuner och regioner ska ha goda förutsättningar att ge barn och vuxna som flyr till Sverige ett bra mottagande och goda förutsättningar till integration. Vi driver våra medlemmars intressen och för fram behov och synpunkter till regering och myndigheter.
SKR arbetar för att höja kvaliteten på stöd och omsorg till utsatta grupper, bland annat genom att stärka socialtjänsten och underlätta samverkan med olika utförare och andra intressenter.

Mest besökta sidor

Rekommendationer för familjehemvård till kontaktpersoner och kontaktfamiljer
Särskilt förordnad vårdnadshavare
GDPR för socialtjänsten
Kvalitet i äldreboenden
Stöd till personer med funktionsnedsättning

Kontakta SKR

Integration, social omsorg
- Asyl- och flyktingmottagande, integration
- Ekonomiskt bistånd, försörjning
- Social omsorg

Startsida / Näringsliv, arbete, digitalisering
Publicerad: 2 december 2019

Näringsliv, arbete, digitalisering

Detta gör SKR

SKR stödjer kommuner att utveckla arbetsmarknadsinsatser, inte minst för unga och nyanlända. Vi jobbar brett med näringslivsfrågor – ett bra företagsklimat är centralt för jobb, tillväxt och välfärd.
Det behövs smarta digitala tjänster som gör det lätt att ta del av offentlig information, starta företag, komma i kontakt med vården, eller planera en utbyggnad av villan. SKR driver på i det arbetet.

Mest besökta sidor

Insikt - servicemätning av kommunernas myndighetsutövning
Innovationsguiden
KLASSA, informationsklassning
Mål och strategier för digitalisering
Kommunalt aktivitetsansvar för ungdomar

Kontakt
Kontakta SKR

Näringsliv, arbete, digitalisering
- Arbetsmarknad, vuxenutbildning
- Digitalisering
- Forskning och innovation
- Näringsliv, företagsklimat

Startsida / Samhällsplanering, infrastruktur
Publicerad: 27 november 2019

Samhällsplanering, infrastruktur

Detta gör SKR

SKR arbetar för att kommunerna och regionerna ska få bättre förutsättningar att bygga hållbara och attraktiva städer och samhällen. Vi driver kommuner och regioners intressen och ger stöd i form av bland annat underlag till taxor och vägledningar om upphandling av kollektivtrafik.

Mest besökta sidor

Lagstiftning skolskjuts
Taxa, plan- och bygglov
Taxa, miljöbalkens område
Exempelsamling PBL
Delegationsordning, lov och byggande

Kontakta SKR

Samhällsplanering, infrastruktur
Besöksnäring
Fastigheter
Miljö, hälsa
Planera, bygga, bo
Regional utveckling
Trafik, infrastruktur
Trygghet, säkerhet

Startsida / Skola, kultur, fritid
Publicerad: 29 januari 2020

Skola, kultur, fritid

Detta gör SKR

SKR arbetar för att elevernas resultat i skolan ska förbättras. Skickliga lärare, god arbetsmiljö och bra ledarskap är avgörande. SKR stöder också kommunerna i arbetet med förskola och fritids.

Inom kultur och fritid arbetar SKR för goda förutsättningar i hela landet. Det gäller exempelvis områden som idrottsanläggningar, e-böcker på folkbibliotek och föreningsliv. SKR arbetar också för att beslut om kulturlivet ska fattas så nära medborgarna som möjligt.

Mest besökta sidor

Skolan och dataskyddsförordningen
Så mycket kostar skolan
Handlingsplan för skolans digitalisering
Måttboken
Mer för fler - hur når vi fler inom kulturområdet

Kontakt
Kontakta SKR

Skola, kultur, fritid
Förskola, grund- och gymnasieskola
Kultur, fritid

Om webbplatsen Sveriges kommuner och regioner

https://skr.se/

Arbetsgivare, kollektivavtal

Demokrati, ledning, styrning

Ekonomi, juridik, statistik

Hälsa, sjukvård

Integration, social omsorg

Näringsliv, arbete, digitalisering

Samhällsplanering, infrastruktur

Skola, kultur, fritid

Tjänster

Webbkarta

Webbkartan för SKR visar alla sidor som finns på webbplatsen.

Kommuner:

A

Ale kommun

Alingsås kommun
Alvesta kommun
Aneby kommun
Arboga kommun
Arjeplogs kommun
Arvidsjaurs kommun
Arvika kommun
Askersunds kommun
Avesta kommun

B

Bengtsfors kommun
Bergs kommun
Bjurholms kommun
Bodens kommun

Bollebygds kommun
Bollnäs kommun
Borgholms kommun
Borlänge kommun
Borås stad
Botkyrka kommun

Bräcke kommun
Burlövs kommun
Båstads kommun

D

Dals-Eds kommun
Danderyds kommun
Degerfors kommun
Dorotea kommun

E

Eda kommun
Ekerö kommun
Eksjö kommun
Emmaboda kommun
Enköpings kommun
Eskilstuna kommun
Eslövs kommun
Essunga kommun

F

Fagersta kommun
Falkenbergs kommun
Falköpings kommun
Falu kommun
Filipstads kommun
Finspångs kommun
Flens kommun
Forshaga kommun
Färgelanda kommun

G

Gagnefs kommun
Gislaveds kommun
Gnesta kommun
Gnosjö kommun
Region Gotland

Grums kommun
Grästorps kommun
Gullspångs kommun
Gällivare kommun
Gävle kommun
Göteborgs stad
Götene kommun

H

Habo kommun
Hagfors kommun
Hallsbergs kommun
Hallstahammars kommun
Halmstads kommun
Hammarö kommun
Haninge kommun
Haparanda stad

Heby kommun
Hedemora kommun
Helsingborgs stad
Herrljunga kommun

Hjo kommun
Hofors kommun
Huddinge kommun
Hudiksvalls kommun
Hultsfreds kommun
Hylte kommun
Håbo kommun
Hällefors kommun
Härjedalens kommun
Härnösands kommun
Härryda kommun
Hässleholms kommun
Höganäs kommun
Högsby kommun
Hörby kommun
Höörs kommun

J

Jokkmokks kommun
Järfälla kommun
Jönköpings kommun

K

Kalix kommun
Kalmar kommun
Karlsborgs kommun
Karlshamns kommun
Karlskoga kommun
Karlskrona kommun
Karlstads kommun
Katrineholms kommun
Kils kommun
Kinda kommun
Kiruna kommun
Klippans kommun
Knivsta kommun
Kramfors kommun
Kristianstads kommun
Kristinehamns kommun
Krokoms kommun
Kumla kommun

Kungsbacka kommun
Kungsörs kommun
Kungälvs kommun
Kävlinge kommun
Köpings kommun

L
Laholms kommun
Landskrona stad
Laxå kommun
Lekebergs kommun
Leksands kommun
Lerums kommun
Lessebo kommun
Lidingö stad
Lidköpings kommun
Lilla Edets kommun
Lindesbergs kommun

Linköpings kommun
Ljungby kommun
Ljusdals kommun
Ljusnarsbergs kommun
Lomma kommun
Ludvika kommun
Lunds kommun
Lycksele kommun
Lysekils kommun

M

Malmö stad
Malung-Sälens kommun
Malå kommun

Mariestads kommun
Markaryds kommun
Marks kommun
Melleruds kommun
Mjölby kommun
Mora kommun
Motala kommun
Mullsjö kommun
Munkedals kommun
Munkfors kommun
Mölndals stad
Mönsterås kommun
Mörbylånga kommun

N

Nacka kommun
Nora kommun
Norbergs kommun
Nordanstigs kommun

Norrköpings kommun
Norrtälje kommun
Norsjö kommun
Nybro kommun
Nykvarns kommun
Nyköpings kommun
Nynäshamns kommun
Nässjö kommun

O

Ockelbo kommun
Olofströms kommun
Orsa kommun
Orust kommun
Osby kommun
Oskarshamns kommun
Ovanåkers kommun
Oxelösunds kommun

P

Pajala kommun
Partille kommun

Perstorps kommun
Piteå kommun

R

Ragunda kommun
Robertsfors kommun
Ronneby kommun
Rättviks kommun

S
Sala kommun
Salems kommun
Sandvikens kommun
Sigtuna kommun
Simrishamns kommun
Sjöbo kommun
Skara kommun
Skellefteå kommun
Skinnskattebergs kommun
Skurups kommun
Skövde kommun
Smedjebackens kommun
Sollefteå kommun
Sollentuna kommun
Solna stad
Sorsele kommun
Sotenäs kommun
Staffanstorps kommun
Stenungsunds kommun
Stockholms stad
Storfors kommun
Storumans kommun
Strängnäs kommun
Strömstads kommun
Strömsunds kommun
Sundbybergs stad
Sundsvalls kommun
Sunne kommun
Surahammars kommun
Svalövs kommun
Svedala kommun
Svenljunga kommun
Säffle kommun
Säters kommun
Sävsjö kommun
Söderhamns kommun
Söderköpings kommun
Södertälje kommun
Sölvesborgs kommun

T

Tanums kommun
Tibro kommun
Tidaholms kommun
Tierps kommun
Timrå kommun
Tingsryds kommun
Tjörns kommun
Tomelilla kommun
Torsby kommun

Torsås kommun
Tranemo kommun
Tranås kommun
Trelleborgs kommun
Trollhättans stad
Trosa kommun
Tyresö kommun
Täby kommun
Töreboda kommun

U

Uddevalla kommun
Ulricehamns kommun
Umeå kommun
Upplands Väsby kommun
Upplands-Bro kommun
Uppsala kommun
Uppvidinge kommun

V

Vadstena kommun
Vaggeryds kommun
Valdemarsviks kommun
Vallentuna kommun
Vansbro kommun
Vara kommun
Varbergs kommun
Vaxholms stad
Vellinge kommun
Vetlanda kommun
Vilhelmina kommun
Vimmerby kommun
Vindelns kommun
Vårgårda kommun
Vänersborgs kommun
Vännäs kommun
Värmdö kommun
Värnamo kommun
Västerviks kommun
Västerås stad
Växjö kommun

Y

Ydre kommun
Ystads kommun

Å

Åmåls kommun
Ånge kommun
Åre kommun
Årjängs kommun
Åsele kommun
Åstorps kommun

Åtvidabergs kommun

Ä

Älmhults kommun
Älvdalens kommun
Älvkarleby kommun
Älvsbyns kommun
Ängelholms kommun

Ö

Öckerö kommun
Ödeshögs kommun
Örebro kommun
Örkelljunga kommun
Örnsköldsviks kommun
Östersunds kommun
Österåkers kommun
Östhammars kommun
Östra Göinge kommun
Överkalix kommun
Övertorneå kommun

Regioner

Region Stockholm
Länsbokstav: AB
Region Uppsala
Länsbokstav: C
Region Sörmland
Länsbokstav: D
Region Östergötland
Länsbokstav: E
Region Jönköpings län
Länsbokstav: F
Region Kronoberg
Länsbokstav: G
Region Kalmar län
Länsbokstav: H
Region Gotland
Länsbokstav: I
Region Blekinge
Länsbokstav: K
Region Skåne
Länsbokstav: M
Region Halland
Länsbokstav: N
Västra Götalandsregionen
Länsbokstav: O
Region Värmland
Länsbokstav: S
Region Örebro län
Länsbokstav: T
Region Västmanland

Länsbokstav: U
Region Dalarna
Länsbokstav: W
Region Gävleborg
Länsbokstav: X
Region Västernorrland
Länsbokstav: Y
Region Jämtland Härjedalen
Länsbokstav: Z
Region Västerbotten
Länsbokstav: AC
Region Norrbotten
Länsbokstav: BD

Jämlikhetskommissionen

Statens offentliga utredningar från Finansdepartementet

En gemensam angelägenhet

SOU 2020:46

Publicerad 06 augusti 2020

Jämlikhetskommissionen har i dag överlämnat sitt betänkande till regeringen.

Ladda ner:

- En gemensam angelägenhet, SOU 2020:46 Vol. 1 (pdf 2 MB)
- En gemensam angelägenhet, SOU 2020:46 Vol. 2 (pdf 3 MB)
-

En kommitté för ökad ekonomisk jämlikhet – en jämlikhetskommission– har haft i uppdrag att lämna förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämlikheten och öka möjligheterna till social rörlighet. Kommissionens förslag ska sammantaget bidra till ökad jämställdhet och en förbättrad integration.

Lagstiftningskedjan
Kommittédirektiv (2 st)
Departementsserien
Statens offentliga utredningar (1 st)
Lagrådsremiss
Proposition

Sidan är uppmärkt med följande kategorier

- Ekonomisk politik
- Finansdepartementet
- Jämställdhet
- Rättsliga dokument

Statens offentliga utredningarGenvägar

Utredningens pressmeddelande: Ökad jämlikhet för ett starkare samhälle – Jämlikhetskommissionen överlämnar sitt betänkande

Jämlikhetskommissionen

Fi 2018:07 Ordf. Per Molander 070-303 3883 per.molander@regeringskansliet.se

Ökad jämlikhet för ett starkare samhälle – Jämlikhetskommissionen överlämnar sitt betänkande

Det går att samtidigt öka jämlikheten och stärka samhället både ekonomiskt och i andra avseenden. Det kommer dock att kräva investeringar i utbildning och bostäder och förändrade regler i trygghetssystemen. Det är några av huvudslutsatserna i Jämlikhetskommissionens betänkande, som i dag överlämnats till finansminister Magdalena Andersson.

Jämlikhetskommissionen har haft i uppdrag att föreslå åtgärder som kan utjämna skillnader i uppväxtförhållanden, utbildning och arbetsvillkor. I uppdraget har också ingått att föreslå åtgärder som stärker enskildas ställning gentemot starka ekonomiska intressen.

- En hög lägstanivå på utbildningen stärker individ och samhälle på flera sätt, säger kommissionens ordförande Per Molander. Det ger en jämnare inkomstfördelning, högre tillväxt i ekonomin och en starkare tillit i samhället.

Brett mandat
Kommissionen lämnar förslag på en rad politikområden. Utbildning, bostäder och integration är några av de viktigaste. Utbildning är central för att skapa jämlika villkor, från förskola till vuxenutbildning. Tidiga insatser är viktiga – i vissa avseenden skapas ojämlikheter redan på fosterstadiet, konstaterar man.

Bostäder och närmiljö är viktiga för att skapa jämlika uppväxtvillkor. I dag råder brist på billiga hyreslägenheter i flertalet av landets kommuner, framför allt i storstadsområden. Det påverkar både arbetsmarknad och möjligheterna

till högre utbildning negativt. Kommissionen föreslår ett starkare statligt ansvar för bostadsförsörjningen genom statliga topplån och hyresgarantier. Allmännyttan bör ges ett tydligare mandat. Hyresgästernas inflytande över renoveringsbeslut behöver stärkas. Integrationen är viktig

Var femte invånare i Sverige har utländsk bakgrund. Migranter är i genomsnitt yngre än inrikes infödda, vilket gynnar samhällsekonomin. För att denna fördel ska kunna utnyttjas krävs dock att integrationen i skola och arbetsliv fungerar.

- Språkkunskaper är viktiga och grundläggs redan i förskoleåldern, säger Per Molander. Variationen inom gruppen med utländsk bakgrund gör att både utbildning och stödåtgärder på arbetsmarknaden måste anpassas individuellt. Vi har ett fönster på kanske 10–15 år för att ta vara på den demografiska fördel som immigrationen innebär.

Stärkta sociala försäkringar
Internationaliseringen av ekonomin leder till snabb omvandling, nedläggningar av företag och i vissa fall till arbetslöshet. Tidigare har ett starkt socialförsäk- ringssystem säkerställt tryggheten för dem som har påverkats negativt av omvandlingen. Sedan 1990-talet har de offentliga systemen försvagats, och med mer osäkra anställningsformer står många helt utan försäkring. Det har sänkt tilltron till det politiska systemet. Kommissionen föreslår som riktpunkt att 80 procent av de försäkrade ska få 80 procent av den ordinarie lönen. Arbetslös- hetsförsäkringen föreslås bli obligatorisk och baserad på tidigare inkomst.

Jämställdhet
De nordiska länderna hör till världens mest jämställda, men skillnader i livsvill- koren mellan kvinnor och män består. Kvinnor gör en större del av hushålls- arbetet, vilket ofta leder till deltidsarbete, sämre löneutveckling och lägre pension. Män har högre kapitalinkomster. Kommissionen föreslår att en större del av föräldrapenningen blir individuell, både på grundnivå och i den inkomst- beroende delen, och gynnsammare villkor under graviditeten. Rätt till barn- omsorg på obekväm arbetstid förordas också. Arbetet för ökad jämställdhet är särskilt viktigt bland kvinnor med utländsk bakgrund.
2 (3)

Enskildas rätt kontra ekonomiska intressen
Ett starkare statligt ansvar för infrastrukturen skulle stärka konsumenternas ställning på vissa marknader, till exempel elförsörjning och bredband, vilket också skulle gynna den regionala balansen. Ett annat konsumentproblem i många hushåll är överskuldsättning. Som komplement till skuldsanering föreslås absolut preskription av fordringar efter finländsk förebild.
I det politiska systemet får, i Sverige liksom i USA, starka ekonomiska intressen allt större genomslag. Som motmedel föreslår kommissionen skärpta regler för lobbying och partifinansiering, liksom att man tillsätter en ny maktutredning.

Betänkandets titel: En gemensam angelägenhet (2 vol.). SOU 2020:46.

En gemensam angelägenhet
Vol. 1 Betänkande av Jämlikhetskommissionen Stockholm 2020 SOU 2020:46

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer
För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.
Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).
En kort handledning för dem som ska svara på remiss.
Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser
Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet Omslag: Elanders Sverige AB
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2020
ISBN 978-91-38-25082-2 ISSN 0375-250X

Till statsrådet Magdalena Andersson, Finansdepartementet

Med stöd av regeringens bemyndigande den 2 augusti 2018 tillkallade chefen för Finansdepartementet, statsrådet Magdalena Andersson, en kommitté för ökad ekonomisk jämlikhet (dir. 2018:74). Som ordförande förordnades den 13 augusti Per Molander och som ledamöter Anna Balkfors, Anders Björklund, Anna Hedborg, Olle Lundberg och Clas Olsson. Som ledamot förordnades den 27 augusti Helena Holmlund. Kommittén har antagit namnet Jämlikhetskommissionen.

Som experter förordnades den 12 september Mats Johansson och Frida Nannesson. Nannesson entledigades den 19 november på grund av nya arbetsuppgifter inom Finansdepartementet och ersattes av Ruth-Aïda Nahum.

Som sekreterare förordnades den 24 september 2018 Kristian Persson Kern, den 1 oktober 2018 Tove Eliasson, den 1 januari 2019 Frida Widmalm, den 20 augusti 2019 Irén Norström och den 1 september 2019 Marie Jakobsson Randers.

I tilläggsdirektiv av den 14 maj 2020 förlängdes utredningstiden till den 31 juli 2020.

Till kommissionen har knutits en referensgrupp med representan- ter från myndigheter och organisationer. En förteckning över dessa återfinns i bilaga 3.

Kommissionen har valt en bred ansats genom att granska politikområden som både indirekt och direkt kan tänkas påverka den ekonomiska jämlikheten. Syftet har varit att skapa en bred diskussion om dessa frågor.

Som en följd av denna breda ansats har kommissionen bara på vissa områden kunnat fullfölja en traditionell utredningsgång med egna analyser, utarbetande av lagförslag och fullständiga konsekvensbeskrivningar. I stället replierar betänkandet i betydande omfattning

på tidigare utredningar och analyser. Kommissionen har också har haft kontakter med andra utredningar med delvis överlappande upp- drag. En ambition har varit att så långt möjligt basera framställningen på forskning från olika relevanta discipliner.

Kommissionen överlämnar härmed sitt betänkande En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46). Kommissionens uppdrag är därmed slutfört.

Stockholm i juli 2020
Per Molander
Anna Balkfors Anders Björklund Anna Hedborg Helena Holmlund
Olle Lundberg Clas Olsson
/Tove Eliasson
/Marie Jakobsson Randers /Irén Norström
/Kristian Persson Kern /Frida Widmalm

Innehåll

Sammanfattning 17
Summary 69

1 Inledning 125
1.1 Bakgrund 125
1.2 Kommissionens uppdrag 126
1.3 Jämlikhet som politisk fråga 127
1.4 Normativa utgångspunkter 130
1.5 Avgränsningar och plan för betänkandet 132
1.6 Terminologi 135

DEL I Bakgrund
2 Välfärd och ojämlikhet 139
2.1 Olika välfärdsbegrepp 139
2.2 Att mäta ojämlikhet 144
2.3 Förutsättningar, utfall, ansvar och legitimitet 150
2.4 Sammanfattning 151

3 Ojämlikhet – läge och utveckling 153
3.1 Det långa perspektivet 153
3.2 Fördelningen på global nivå 155
3.3 OECD-området och EU 161
3.4 Sverige 165
3.4.1 Hälsa och utbildning 165
3.4.2 Inkomstutvecklingen i absoluta tal 167
3.4.3 Inkomstfördelningens utveckling 168
3.4.4 Barnhushållens ekonomi 177
3.4.5 Inkomstutvecklingen för kvinnor och män 180
3.4.6 Överföring mellan generationer 181
3.4.7 Socialt kapital – tillit 182
3.4.8 Regionala skillnader 183
3.5 Sammanfattning 184

4 Ojämlikheters ursprung och dynamik 187
4.1 Arv och miljö 187
4.2 Socialt betingad ojämlikhet 192
4.3 Institutionella betingelser 200
4.4 Dynamiska mekanismer 201
4.5 Sammanfattning 206

5 Konsekvenser av ojämlikhet 209
5.1 Allmänna konsekvenser av ökad inkomstspridning..... 209
5.2 Barns livschanser och den intergenerationella rörligheten..... 211
5.3 Hälsa..... 213
5.4 Ekonomisk tillväxt 215
5.5 Brottslighet 221
5.6 Miljö 222
5.7 Tillit 223
5.8 Sammanfattning 230
5.9 Appendix. Samband mellan ojämlikhet och hälsa m.m..... 231

6 Det offentliga åtagandet 233
6.1 Allmänt om motiv för offentliga åtaganden.....234
6.2 Fördelningspolitiska aspekter på offentliga åtaganden 236
6.3 Hur stor är den offentliga sektorn? 239
6.4 Fördelningseffekter av offentliga ingrepp 245
6.5 Produktiviteten i offentlig sektor 250
6.6 Läckage, dödviktskostnader och kapitalisering..... 252
6.7 Den offentliga maktens struktur 254
6.8 Gränsytan mellan offentligt och privat..... 257
6.9 Sammanfattning 264

DEL II Livscykeln
7 Det tidiga livet ....., 269
7.1 Prenatala villkor och livets början.....,.....269
7.2 Barnets tidiga utveckling 276
7.3 Familjeförhållanden 277
7.4 Boende och närmiljö 282
7.5 Policyfrågor 284

8 Utbildningsåren 287
8.1 Vad påverkar utbildningsresultat och utbildningsval? 288
8.2 Förskola 288
8.3 Grundskola 291
8.3.1 Att mäta kunskaper, resultatskillnader och skolors kvalitet 292
8.3.2 Resultatutvecklingen i den svenska grundskolan 294
8.3.3 Skolornas resurser 299
8.3.4 Likvärdighet i den svenska grundskolan 301
8.3.5 Skillnader mellan pojkar och flickor 314
8.3.6 Skolstartsålder 315
8.3.7 Skolans pedagogik och arbetsmiljö 317
8.3.8 Skolinspektionens iakttagelser 320
8.4 Skolval och fristående skolor 321
8.4.1 Effekter av skolvalsreformerna i Sverige 322
8.4.2 De fristående skolornas resurser..... 330
8.4.3 Fri etableringsrätt..... 332
8.4.4 Sammanfattning 333
8.5 Skolan och värdegrunden 333
8.6 Gymnasieskolan..... 336
8.7 Kulturskolor 339
8.8 Högre utbildning..... 340
8.9 Andra konsekvenser av utbildning och skolmiljö 342
8.10 Policyfrågor..... 346

9 Arbetslivet 351
9.1 Den svenska arbetsmarknadsmodellen 352
9.2 Jämlikhetsproblem på den svenska arbetsmarknaden 356
9.3 Inträde, etablering och förankring på arbetsmarknaden 358
9.4 Anställningsvillkor 371
9.5 Löner och inkomster 376
9.6 De arbetsbaserade trygghets- och välfärdssystemen 381
9.7 Arbetsmiljö 386

9.8 Arbetsliv i förändring, livslångt lärande 388
9.9 Hinder för ett fullt deltagande på arbetsmarknaden 390
9.10 Kort om pandemin 394
9.11 Policyfrågor..... 394

10 Vuxenlivet..... 397
10.1 Förutsättningarna för familjebildning 397
10.2 Familjeliv, föräldraansvar och anhörigomsorg 399
10.3 Separation 407
10.4 Hälsa i vuxenlivet 409
10.5 Alkohol, tobak, narkotika och spel..... 416
10.6 Föreningsliv och civilsamhälle 421
10.7 Kulturliv..... 423
10.8 Brottslighet..... 424
10.9 Policyfrågor 428

11 De äldre i arbetslivet..... 433
11.1 De äldre och arbetsmarknaden..... 433
11.2 Utträdet från arbetsmarknaden..... 438
11.3 Policyfrågor 444

12 Den rumsliga dimensionen .....,..... 445
12.1 Boende 445
12.1.1 Bostadsbrist 446
12.1.2 Bostadsojämlikhet 453
12.1.3 Det ägda och det hyrda boendet..... 459
12.2 Närområdet 469
12.3 Regionala frågor 476
12.4 Policyfrågor 480

13 Invandring, mottagande och integration 483
13.1 Invandringen till Sverige 484
13.2 Asylsökande och mottagandet i Sverige 487
13.2.1 Asyltiden..... 489
13.2.2 Boende under asyltiden..... 490
13.2.3 Vilka asylsökande har fått stanna i Sverige? 491
13.3 De första åren i Sverige 492
13.3.1 Nyanlända elever i svensk skola 492
13.3.2 Nyanlända vuxna..... 494
13.4 Integrationsutfall 498
13.4.1 Utbildning 498
13.4.2 Arbetsmarknadsetablering..... 501
13.4.3 Hälsa 503
13.4.4 Boende 504
13.4.5 Ekonomiska förhållanden..... 505
13.4.6 Självrapporterad integration och värderingar 507
13.5 Offentliga intäkter och utgifter för flyktinginvandringen .....-- 510
13.6 Policyfrågor.....--- 511

14 Enskildas rätt gentemot starka ekonomiska intressen.....517
14.1 Arbetsmarknaden 517
14.2 Konsumentfrågor 518
14.3 Demokrati och politiskt deltagande 522
14.4 Policyfrågor..... 527

DEL III Överväganden och förslag
15 Åtgärder för ökad jämlikhet – inledande översikt 531

16 Makroekonomiska förutsättningar 541
16.1 Den makroekonomiska ramen – en liten, öppen ekonomi 541
16.2 Finanspolitik och krishantering..... 543
16.3 Den globala finansmarknaden och makropolitiken 547

17 Utbildning och kultur..... 551
17.1 Utgångspunkter 551
17.2 Problem och diagnos 552
17.3 Förslag 565
17.3.1 Huvudmannaskap, ledning och finansieringav förskolan
och skolan 565
17.3.2 Styrning och ledning av förskola och skola 593

17.3.3 Pedagogik, lärarutbildning och läromedel 603
17.3.4 Vuxenutbildning och livslångt lärande 612
17.3.5 Regionala aspekter på utbildningssystemet 618
17.3.6 Uppsökande kulturpolitik 622

18 Arbetsliv 627
18.1 Utgångspunkter 627
18.2 Problem och diagnos 628
18.3 Förslag 631
18.3.1 Stärkt ställning för arbetstagare på arbetsmarknaden..... 631
18.3.2 Aktiv arbetsmarknadspolitik 638
18.3.3 Arbetsmiljö 646

19 Mottagande och integration 651
19.1 Utgångspunkter 652
19.2 Problem och diagnos 653
19.3 Förslag 656
19.3.1 Asyltiden 656
19.3.2 Nyanlända barn och ungdomar 667
19.3.3 Etableringsinsatser för nyanlända vuxna..... 673
19.3.4 Jämställd integration 680
19.3.5 Ökad statlig finansiering av integrationen.....691
19.3.6 Arbetskraftsinvandring 692

20 Bostäder och grannskap 713
20.1 Utgångspunkter 713
20.2 Problem och diagnos 715
20.3 Förslag 719
20.3.1 Förbättrad tillgång till ekonomiskt överkomliga bostäder 719
20.3.2 Ett bättre utnyttjande av det befintlig beståndet.....732
20.3.3 Upplåtelseneutral bostadsbeskattning 742
20.3.4 En social bostadspolitik 747

21 Regionala frågor 771
21.1 Utgångspunkter 771
21.2 Problembild och diagnos..... 772
21.3 Förslag och bedömningar..... 773

22 Konsumentpolitik 781
22.1 Utgångspunkter 781
22.2 Problem och diagnos 783
22.3 Förslag 786
22.3.1 Infrastrukturfrågor 786
22.3.2 Hälso- och sjukvård 787
22.3.3 Bostadsförsörjning 787
22.3.4 Absolut preskription för konsumentfordringar 788

23 Hälso- och sjukvård.....799
23.1 Utgångspunkter 799
23.2 Problem och diagnos 800
23.3 Förslag 804
23.3.1 Det tidiga livet 804
23.3.2 Jämlika levnadsvanor och arbetsmiljö 807
23.3.3 En jämlik och behovsbaserad hälso-och sjukvård..... 824

24 Transfereringar – barn och familj 837
24.1 Utgångspunkter 837
24.2 Problem och diagnos 839
24.3 Förslag 841
24.3.1 Inkomststöd till barnfamiljer..... 842
24.3.2 Bättre inkomstskydd för gravida 844
24.3.3 Föräldraförsäkringen 850

25 Arbetsrelaterade trygghetssystem 861
25.1 Utgångspunkter 861
25.2 Problem och diagnos 864
25.3 Förslag 869
25.3.1 Ersättningsnivåer, beräkning av ersättning
och kvalificeringskrav 869
25.3.2 Stärkt rättssäkerhet och ökad effektivitet

vid långa sjukfall 885
25.3.3 Dataproduktionen för kontroll, tillsyn och dimensionering . 890

26 Kriminalpolitik 891
26.1 Utgångspunkter 891
26.2 Problem och diagnos 892
26.3 Förslag 894
26.3.1 Ökad kunskap om effekten av olika åtgärder 895
26.3.2 Allmänt om brottsförebyggande och brottsbekämpning 896
26.3.3 Insatser mot ekonomisk brottslighet 898

27 Institutionella frågor 901
27.1 Utgångspunkter 901
27.2 Problem och diagnos 905
27.3 Förslag 910
27.3.1 Infrastruktur..... 910
27.3.2 Sociala investeringar 917
27.3.3 EU-relaterade frågor 921
27.3.4 Breddat politiskt inflytande..... 923
27.3.5 Dataunderlag för analys och forskning..... 925

28 Skatter..... 927
28.1 Utgångspunkter 927
28.2 Problem och diagnos 931
28.3 Förslag 935
28.3.1 Kapitalinkomstbeskattning 935
28.3.2 Bostadsbeskattning 942
28.3.3 Skatteutgifter .....,,,,. 943

29 Finansiering 955
29.1 Inledning 955
29.2 De dominerande problemen 957
29.3 Finansiering – översikt 961
29.4 Detaljerad beskrivning 965

30 Framåtblick..... 971
30.1 Demografi 971
30.2 Klimat och ekologi 975
30.3 Politiska strukturer..... 978
30.4 Digitalisering..... 980
30.5 Humankapital, jämlikhet och utveckling 983
30.6 Sammanfattning 985

31 Författningsförslag..... 987
31.1 Förslag till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen
(1949:105)..... 987
31.2 Förslag till lag om ändring i jordabalk (1970:994).....989
31.3 Förslag till lag om ändring i preskriptionslagen (1981:130).... 991
31.4 Förslag till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716) ... .992
31.5 Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)..... 995
31.6 Förslag till förordning om ändring i förordning (2010:1138)
om samhällsorientering för vissanyanlända invandrare 996
31.7 Förslag till förordning om ändring i alkoholförordning
(2010:1636)..... 997
31.8 Förslag till förordning om ändring
i gymnasieförordningen (2010:2039)..... 998
31.9 Förslag till förordning om ändring i skolförordningen
(2011:185)..... 999
31.10 Förslag till förordning (2022:000) om statlighyresgaranti ...1000

32 Författningskommentar 1003
32.1 Förslaget till lag om ändring i tryckfrihetsförordningen
(1949:105)..... 1003
32.2 Förslaget till lag om ändring i jordabalken (1970:994)..... 1003
32.3 Förslaget till lag om ändring i utlänningslagen (2005:716)... 1004
32.4 Förslaget till lag om ändring i skollagen (2010:800)..... 1006
32.5 Förslaget till lag om ändring i preskriptionslagen(1981:130) 1007

33 Konsekvenser av förslagen 1009

33.1 Införande av absolut preskription av fordringar 1010
33.2 Bindande anställningserbjudande och sanktionsavgifter
för arbetsgivare som inte uppfyller villkoren som legat
till grund för arbetstillståndet.....1014
33.3 Införande av bestämmelse om jäv för fristående skolor 1021
33.4 Upphävande möjligheten för kommuner
att subventionera fristående skolor för att dessa
ska kunna etablera sig i kommunen.....1022
33.5 Införande av en statlig hyresgaranti 1023
33.6 Valmöjligheter för standardhöjande åtgärder 1029
33.7 Begränsningar i reklam för kommersiella spel.....1032
33.8 Ändringar i alkoholförordningen 1033

Referenser.....1037
Bilagor
Bilaga 1 Bilaga 2 Bilaga 3 Bilaga 4
Kommittédirektiv 2018:74.....1135
Kommittédirektiv 2020:56.....1145
Referensgrupp 1147
Underlagsrapporter.....1149

Sammanfattning

Sverige har liksom andra nordiska länder i praktisk politik visat att det går att kombinera en god ekonomisk tillväxt med ett högt mått av jämlikhet. Samtidigt har utfallet varit gott vad gäller andra välfärdsindikatorer som hälsa, utbildning, tillit och respekt för lagar. En huvudförklaring bakom framgången har i internationell forskning konstaterats vara en hög lägstanivå vad avser viktiga förutsättningar som utbildning, hälsa, inkomster och bostad. Om alla medborgare i ett samhälle rustas i dessa avseenden, får de också förutsättningar att utvecklas och bidra till samhället efter förmåga. Barns livschanser blir i ett sådant samhälle mindre beroende av den miljö de har råkat födas i, och den sociala rörligheten ökar.

Trots denna positiva utveckling står Sverige i dag inför stora utmaningar. Utbildningssystemet, som under många decennier garanterade en hög och jämn nivå, uppvisar stora kvalitetsskillnader mellan skolor och kommuner. Den omfattande immigrationen sedan sekelskiftet domineras av unga och personer i arbetsför ålder och har därmed kraftigt förbättrat landets försörjningskvot, men integratio- nen av de utifrån kommande går långsamt. Bostadsbrist råder i en stor del av landets kommuner, och segregationen har ökat, fram- för allt i storstadsregionerna. Den generella tilliten i samhället, som av tradition är hög i både Sverige och andra nordiska länder, visar tecken till försvagning. Ojämlikheten i inkomster från kapital växer.

Den alltmer ojämlika fördelningen av inkomster under senare decennier diskuteras inte bara i Sverige utan också internationellt. Medan inkomstskillnaderna på global nivå, när hela världens befolkning ses samlat, nu minskar, framför allt på grund av politikskiften i stora länder som Kina och Indien, ökar den inom de flesta länder, också i dessa båda. Den globala utjämningen bör ses som ett framsteg, men de växande inre ojämlikheterna rymmer betydande risker.

Makthavare i Sverige inom politik och näringsliv förefaller att under lång tid ha underskattat problemens dignitet, framför allt vad avser integrationen. I huvudsak har man litat till etablerade politiska lösningar. En politik för att möta de nya samhällsutmaningarna måste baseras på en analys av vilka mekanismer och orsaker som ligger bakom utvecklingen.

Tidsfaktorn är viktig. Sverige har ett fönster på kanske tio till femton år för att utnyttja en demografisk situation som är gynnsam, under förutsättning att de som är i arbetsför ålder också finner en plats på arbetsmarknaden.

Pandemin har under 2020 tenderat att överskugga andra frågor, när akuta problem med försörjning och intäkter måst lösas. De frågor som behandlas i kommissionens betänkande kommer dock att finnas kvar, när den akuta krisen är över. I bästa fall kan krisen komma att ge ett bidrag till lösningarna, när invanda rutiner och åtgärder ifrågasätts.
Grunderna för välståndet och dess fördelning

När man i äldre tid sökte besvara frågan vad som utgör grunden för ett lands välstånd, var det vanligt att jämställa ett land med ett hus- håll och se fysiska och finansiella tillgångar som basen för välståndet. Så mycket som möjligt skulle tillverkas inom landets gränser. Med upplysningen, utvecklingen av internationell handel och den indust- riella revolutionen breddades synen på vad som är välståndsgrun- dande. Humankapital – kunskap, nätverk och öppna relationer med omvärlden – fick en mer framskjuten roll. I dag vet vi att människors tillfredsställelse med livet därtill i hög grad påverkas av nivån på tilliten i samhället, vad som också kallas det sociala kapitalet.

Det är alla dessa tillgångar – fysiskt och finansiellt kapital, human- kapital och socialt kapital – som tillsammans avgör samhällsord- ningens legitimitet. Även om den ekonomiska politiken och välfärds- politiken av tradition och med viss rätt har inkomster och materiella tillgångar i fokus, är det alltså nödvändigt att utforma politiken med detta bredare perspektiv.

Varför ökar ojämlikheten i allmänhet?
Även om ojämlikheten på global nivå mellan länder har planat ut och till och med minskat något, har den som nämnts ökat inom de flesta av världens länder. Olika tekniska och ekonomiska förklaringar har framförts. Utvecklingen av informationsteknologin har lett till en globalisering av både produktionskedjor och finansmarknader som har förändrat maktbalansen mellan kapital och arbete, eftersom kapi- talet är rörligare än arbetskraften. Vissa nya marknader domineras av globala företag med monopolliknande ställning och höga vinstmar- ginaler. Inom Sverige pågår för närvarande en koncentration av den ekonomiska aktiviteten till storstadsområdena, som leder till regio- nala ojämlikheter.

Förutom de tekniska och ekonomiska faktorerna påverkas in- komstfördelningen av politiska beslut. På kort och medellång sikt har det stor betydelse för inkomstfördelningen vilket utjämnande effekt som skatte- och transfereringssystemen har.

Bortom dessa tekniska, ekonomiska och politiska faktorer finns en tendens för ojämlikhet att växa som ett resultat av hur det mänsk- liga samspelet fungerar. Både teoretiska argument och historisk er- farenhet indikerar att ojämlikheten växer av egen kraft under nor- mala förhållanden. Med andra ord är en viss nivå av jämlikhet i ett samhälle inte stabil i sig själv utan behöver försvaras och underhållas. Historiskt har krig och utbrott av epidemiska sjukdomar ibland haft en utjämnande effekt, helt enkelt därför en hög mortalitet har lett till brist på arbetskraft. De nordiska ländernas historia från 1870- talet och ett århundrade framåt visar dock att ekonomiskt framåt- skridande låter sig väl förenas med ökad jämlikhet utan vare sig våld eller större epidemier. Samhällsvetenskaplig forskning visar att fack- föreningar och allmän rösträtt bidrar till att skapa förutsättningar för en gynnsam kombination av jämlikhet och tillväxt.

Argument för ökad jämlikhet
Som konstaterades inledningsvis har de nordiska länderna i praktisk politik visat att det går att kombinera en hög ekonomisk tillväxt med ett högt mått av jämlikhet. Trots detta började denna politik under 1980-talet att ifrågasättas med olika argument, både utomlands och i Sverige. I dag, tre–fyra decennier senare, är opinionsläget ett annat, och det finns anledning att granska några av de argument som har förts fram för och emot jämlika levnadsförhållanden.

Motiv för inkomstskillnader
Innan de viktigaste argumenten för ökad jämlikhet presenteras kan det vara motiverat att ta upp argumenten mot jämlikhet och för inkomstskillnader till diskussion.

Ett traditionellt motiv har varit att personer med högre inkoms- ter har högre sparkvot och att en ojämnare fördelning därmed skulle frigöra mer kapital för investeringar, med högre tillväxt som följd. Detta argument gäller dock bara i en sluten ekonomi; på en globa- liserad finansmarknad finns ingen garanti för att kapitalet stannar i landet och bidrar till en högre tillväxt här. Sverige har också sedan mitten av 1990-talet haft en betydande kapitalexport, vilket illustre-rar argumentets svaghet.

Ett annat ofta framfört motiv är att det krävs stora skillnader i löner för att locka till utbildning, något som då indirekt skulle gynna den ekonomiska tillväxten. Kalkyler över den så kallade utbildnings-premien, det vill säga den privatekonomiska avkastning som man får av en längre utbildning, har gjorts av OECD och bekräftar att Sverige ligger i den nedre delen av den internationella fördelningen. Kalkylerna är dock behäftade med ett antal brister. De slutar vid 65 års ålder och beaktar därmed inte skillnaden i pensioner mellan olika inkomstgrupper, inte heller skillnader i medellivslängd. Dess- utom kan konstateras att en jämförelsevis hög andel av Sveriges be-folkning har högre utbildning, så människors val av utbildning styrs uppenbarligen inte bara av utbildningspremien beräknad på detta sätt. Den studiesociala bakgrunden är viktig, och grundutbildning av hög kvalitet och yrkesrådgivning kan därför vara väl så effektiva medel att öka intresset för högre utbildning som större löneskillnader.

Ett tredje motiv är inriktat mot företagandets villkor och har konkretiserats i exempelvis gynnsamma regler för fåmansföretag, låg bolagsbeskattning och en generellt sett lindrig beskattning av för-mögenheter. Den gemensamma nämnaren för dessa åtgärder har varit att det har ansetts nödvändigt att skapa gynnsammare villkor för företagande i landet. De internationella jämförelser av villkoren regelbundet görs av Världsbanken och olika finansinstitut visar dock att villkoren i Sverige hör till de gynnsammaste i världen. Om detta motiv har haft någon relevans i det förflutna, har det alltså nu förlorat sin kraft.

Detta betyder inte att ekonomiska incitament är oviktiga. Hän- syn till behovet av incitament bör tas och tas också till exempel vid lönesättning och i utformningen av sociala försäkringar. Vad som krävs är en balans mellan incitament och jämlikhet.

Jämlikhet i förutsättningar och jämlikhet i utfall
En vanlig distinktion i fördelningspolitisk debatt gäller jämlikhet i förutsättningar kontra jämlikhet i utfall. Jämlikhet i förutsättningar brukar ha brett politiskt stöd, eftersom det är svårt att argumentera mot att alla barn så långt möjligt ska ges samma förutsättningar i livet. Att jämlika förutsättningar är gynnsamt för den ekonomiska utvecklingen har också bekräftats i forskningen, till exempel i jäm- förelser mellan de länder som tagit steget från fattiga jordbruks- ekonomier till industrialiserade medelinkomstländer. I utvecklade länder är det humankapital snarare än jordbruksmark som är den viktiga produktionsfaktorn, och den jämlikhetsskapande effekten av ett väl utbyggt och jämlikt system för grundutbildning har också bekräftats.

Distinktionen mellan förutsättningar och utfall är dock svår att upprätthålla, eftersom det som är utfall i ett skede av livet bildar

förutsättning för nästa skede. Om en elev som lämnar grundskolan klarar kraven för inträde till gymnasium eller inte är ett utfall, men detta utfall är en viktig förutsättning för den fortsatta utbildningen och möjligheterna i vuxenlivet. Dessutom sker en överföring av både humankapital och finansiellt kapital mellan generationer som har stor betydelse för fördelningen på längre sikt. Utfallet i föräldra-generationen är därför en viktig förutsättning för barnen. Utan korrigerande ingrepp som subventionerad utbildning och arvsskatt kommer därför ojämlikheten att växa över tid, även om man hypotetiskt skulle tänka sig ett utgångsläge med en helt jämn fördelning.

En kombination av utjämningar av förutsättningar och utjäm- ningar av utfall är därför nödvändig för en uthålligt stabil och rimligt jämn fördelning av samhällets resurser, till gagn för alla.

Rörlighet mellan generationerna
Rörlighet mellan generationerna, ibland kallad social rörlighet, kan avse social klass, utbildning eller inkomster. Rörligheten är hög, om förutsättningarna för en människa att nå olika nivåer inte beror starkt av föräldrarnas position.

Social rörlighet är liksom jämlika förutsättningar ett politiskt mål med brett stöd, och de hänger nära samman. Både internationell och svensk forskning visar att högre ojämlikhet är förknippad med lägre social rörlighet, något som blir synligt i jämförelser både mellan länder och mellan regioner inom landet. Föräldrar försöker på olika sätt skapa så gynnsamma förutsättningar för sina barn som möjligt, och det kommer därför på sikt inte att råda jämlika förutsättningar, om ingen utjämning av utfall sker. Erfarenheten av utbildnings- systemens utveckling i länder med hög ojämlikhet bekräftar denna farhåga.

Tillväxt
Sambanden mellan jämlikhet och ekonomisk tillväxt är omstridda. Detta förklaras av att merparten av de studier som har gjorts bygger på den så kallade ginikoefficienten som mått på ojämlikhet. Denna är ett trubbigt mätinstrument; två samhällen med samma ginikoeffi- cient kan ha mycket olika sociala och ekonomiska strukturer, och man bör därför inte förvänta sig några stabila samband, när ojämlik- heten mäts med ginikoefficienten.

De analyser som mer i detalj beskriver sambandet mellan fördel- ning och tillväxt finner ett stabilt positivt samband mellan en jäm-förelsevis hög inkomstandel för de nedre inkomstskikten och den ekonomiska tillväxttakten. Orsakssambandet förefaller gå via human-kapitalet, det vill säga att i jämlika länder är skillnaderna i human-kapital mellan barn till föräldrar med lång utbildning och barn till sådana med kort utbildning liten. Den bakomliggande förklaringen är att ett skolsystem som garanterar en hög lägstanivå på human-kapitalet stärker möjligheterna för barn med mindre gynnsam bak-grund att utveckla sin potential och att avancera, vilket bidrar till att öka den sociala rörligheten och därmed den ekonomiska utveck-lingen.

Tillit
Sambandet mellan jämlikhet och tillit är starkt och belagt i både internationella och svenska undersökningar. Analyser av svenska data från regioner indikerar att det är inkomstandelen hos dem som tillhör den nedre halvan av inkomstfördelningen som är den viktiga för nivån på den generella tilliten.

De nordiska länderna visar sig i internationella undersökningar ha en exceptionellt hög nivå på tilliten. Till väsentlig del förklaras detta av den höga jämlikheten. En offentlig förvaltning av hög kvalitet har också visat sig påverka tillitsnivån positivt, och även i det avseendet har de nordiska länderna en stark tradition.

Även om den genomsnittliga tillitsnivån är hög, finns det varia- tioner mellan enskilda och mellan grupper. Personer som har en svag ställning på arbetsmarknaden eller som är beroende av transferer-

ingar för sin försörjning tenderar att ha en lägre tillit än genomsnit- tet. Hög utbildning och goda inkomster påverkar tilliten i positiv riktning. Tilliten har i sin tur konsekvenser för både hur väl det ekono- miska systemet fungerar och för välfärden i bredare bemärkelse. Det är till och med möjligt att översätta förändringar i tillitsnivån i ekonomiska termer. Den generella tillitsnivån påverkar också legiti- miteten hos det politiska systemet.

Hälsa

Hälsotillståndet i en befolkning beror både av de allmänna levnads- villkoren och av hälso- och sjukvårdens utformning. Hälsan är gene- rellt bättre för personer med högre utbildning och högre inkomster. Samtidigt är det så att en jämn fördelning av villkor och möjligheter leder till en genomsnittligt bättre hälsa i samhället. Med en hög lägstanivå följer också mindre regionala variationer i hälsan.
Ett väl utbyggt offentligt hälso- och sjukvårdssystem med inte alltför höga patientavgifter säkerställer en god vård för alla befolk- ningsskikt. Internationella utvärderingar visar också på god sam- hällsekonomisk avkastning för offentliga investeringar i hälso- och sjukvården, vilket relativt sett gynnar resurssvagare grupper mer.

Utbildningens centrala roll

De allra flesta välfärdsindikatorer samvarierar positivt med en höjd utbildningsnivå. Utbildning har effekter långt utanför arbetsmark- naden, både på individuell nivå i privatlivet och på kollektiv nivå i samhället. Med högre utbildningsnivå i ett samhälle följer en bättre fungerande demokrati, högre tillit, bättre hälsa och en lägre nivå på brottsligheten. Investeringar i utbildningssystemet visar sig liksom investeringar i hälso- och sjukvården i internationella analyser ha hög samhällsekonomisk avkastning. Samtidigt är ett väl utbyggt utbild- ningssystem ett av de viktigaste instrumenten för att jämna ut livs- chanser och för att skapa och vidmakthålla jämlikhet i ett samhälle.

Allt detta gör utbildningssektorn, från förskola till vuxenutbild- ning, till en nyckelfunktion i samhället, vid sidan av den självklara rollen som huvudinstrument för humankapitalbildningen. De första fyra, fem åren i ett barns liv är lika viktiga som skolåren för vilka möjligheter som står öppna senare under livet, så diskussionen om den individuella utvecklingen kan inte inskränkas till utbildnings- systemet i trängre mening utan måste inkludera också uppväxtvillkoren under de första levnadsåren och förskolan. Med en allt snabbare teknisk utveckling ökar kraven på utbildning också under vuxen- livet, så tidsperspektivet måste utsträckas också i den riktningen.

Hållbarhet

Engagemanget för jämlika levnadsvillkor har kommit till konkret uttryck i Agenda 2030 för en hållbar utveckling, som antogs av FN:s generalförsamling i september 2015. En stor del av de 17 målen på agendan anknyter till olika aspekter av jämlikhet, sammanfattat i ambitionen att inte lämna någon utanför (”Leave no one behind”). Det tionde målet har rubriken ”Minskad ojämlikhet”. Till delmålen under detta mål hör att prioritera de 40 procent av befolkningen som har lägst inkomst i utformningen av den ekonomiska politiken och att föra en allmänt inkluderande politik.

Sammanfattning

Vid en samlad bedömning framstår det som om motiven för ökad jämlikhet i nuläget väger tyngre än de motsatta. Jämlikhet har under lång tid fått stå tillbaka för andra politiska mål, men de snabba för- ändringar som ägt rum både i Sverige och i omvärlden motiverar en omprövning.

Sverige: utveckling och läge

Inkomster och förmögenheter

Välfärden har många dimensioner, men fokus i fördelningspolitiska diskussioner ligger inte desto mindre på inkomster och förmögen- heter. Såväl faktorinkomster (arbetsinkomster och kapitalinkomster) som disponibel inkomst (inkomster efter skatter och transfereringar) är av intresse. Långtidsutredningen 2019 har undersökt utvecklingen av

inkomstfördelningen ur ett antal olika perspektiv, historiskt såväl som internationellt, och med olika mått på skillnader. Några huvudpunkter i utvecklingen är följande:

- Fördelningen av disponibel inkomst i Sverige var som jämnast i början av 1980-talet. Mätt med standardmåttet ginikoefficienten har ojämlikheten i disponibel inkomst sedan dess ökat med om- kring 60 procent, från 0,2 till 0,32.

- Ojämlikheten i faktorinkomster (arbetsinkomster och kapitalinkomster) har inte förändrats lika mycket. Sedan mitten av 1990- talet har ginikoefficienten för faktorinkomster legat tämligen stabilt runt 0,5. Kapitalinkomsterna har vuxit i betydelse och är dessutom ojämnt fördelade, både mellan olika inkomstskikt och mellan män och kvinnor. Bakom denna utveckling ligger flera orsaker – ökade tillgångspriser, framför allt på bostäder, det duala skattesystem med separation av arbets- och kapitalinkomster som infördes 1991, och successivt gynnsammare regler för be- skattning av fåmansföretag (de så kallade 3:12-reglerna). Detta har motverkats av ökade löneinkomster i löneskikten strax under medianinkomsten. De ökade löneinkomsterna kan i sin tur ha flera orsaker. Den långsiktigt växande försörjningsbördan – andelen barn och äldre i förhållande till den arbetsföra delen av befolkningen – ökar efterfrågan på arbetskraft. Förändringar i skatte- och transfereringssystemen har också gjort lönearbetet relativt sett mer attraktivt.
-
- Att skillnaderna i disponibel inkomst ökar beror på att låginkomsthushållen är mer beroende av transfereringar, vilka generellt inte har följt med den allmänna löneutvecklingen. Skattesystemets utjämnande effekt har heller inte ökat tillräckligt för att kompensera den ojämnare fördelningen av kapitalinkomster.

- De regionala skillnaderna ökar sedan flera decennier. I ett långt perspektiv, från andra halvan av 1800-talet, innebar industrialiseringen att den ekonomiska aktiviteten i landet spreds jämnare från att ha varit koncentrerad till Stockholms- och Göteborgs- regionerna. Som jämnast fördelad var den ekonomiska aktiviteten runt 1980. Därefter har en rörelse mot storstadsregionerna åter kommit att prägla den ekonomiska utvecklingen. En konsekvens av detta är stigande kapitalinkomster och fastighetspriser i dessa regioner, vilket ytterligare bidrar till koncentrationen av eko- nomiska resurser.

- I internationella studier har man belagt att ojämlikhet i inkomster samvarierar med låg social rörlighet. De nordiska länderna uppvisar följdriktigt en hög social rörlighet. Den ökande ojämlik- heten i Sverige har ännu inte kommit till uttryck i en sänkt rörlig- het, vilket kan bero på att välfärdens institutioner och därmed sammanhängande generationseffekter uppvisar stor tröghet. Fri utbildning inom ett ännu så länge förhållandevis jämlikt system säkerställer ett högre mått av rörlighet än vad som råder i länder som sedan länge uppvisar stora sociala skillnader både generellt och specifikt vad avser möjligheterna till utbildning. Familjebakgrund och uppväxtmiljö spelar sedan länge stor roll för framgångarna i skolan, men betydelsen har inte ökat förrän efter sekelskiftet och då bara bland elever med utländsk bakgrund.

Utbildning

En människas utbildningsnivå har stor betydelse både för möjligheterna att finna anställning och för lön och arbetsvillkor.

- Sverige och övriga nordiska länder har tidigare haft en förhållandevis jämn utbildningsnivå, och en obligatorisk grundutbildning av hög kvalitet har bidragit till att utjämna inkomsterna.

- Med invandringen har spridningen i utbildning ökat. Bland barn med utländsk bakgrund går en högre andel vidare till högre utbildning, givet en viss social bakgrund, och de har också genom- snittligt ett starkare stöd från föräldrarna i studieansträngningarna än barn med svensk bakgrund. Samtidigt finns det bland immigran- terna grupper med väsentligt kortare utbildning och därmed sam- manhängande

problem att vinna insteg på arbetsmarknaden, och för deras barn att tillgodogöra sig skolundervisningen.

Utmaningar
De samhällsförändringar som har skisserats ovan har lämnat ett tydligt avtryck i form av växande skillnader i inkomster och tillgångar. Ojämlikheten i det svenska samhället riskerar att öka i en allmän process där tendenserna på ett antal olika områden förstärker varandra.
Ett utbildningssystem med problem

Situationen inom det svenska utbildningssystemet måste betecknas som bekymmersam. Resultaten har under lång tid fallit, men de senaste internationella jämförelserna tyder på att utvecklingen har planat ut, och en återhämtning har skett vad gäller elever med svensk bakgrund. För elever med utländsk bakgrund födda i Sverige föreligger en svag försämring. Utrikes födda uppvisar stadigt sämre resultat, till en del förklarade av att de anländer i högre åldrar.

Skolresultaten uppvisar en ökad spridning mellan skolor och kommuner. Betygssättningen lider av inflation, och det råder en både akut och långsiktig brist på kompetenta lärare. Från att ha varit ett ledande land vad avser kvalitet och jämlikhet i utbildningssystemet har Sverige under en period fallit till en medelmåttig position inom den grupp av OECD-länder som vi normalt jämför oss med. En återhämtning har skett, så att Sverige nu ligger över genomsnittet.

De många förändringar som har genomförts under de senaste dryga tre decennierna gör det svårt att reda ut orsakerna till proble- men. Åtminstone tre stora politikförändringar har bidragit: kommunalisering, en förändrad pedagogisk regim och skolvalet i kombination med fri etablering av nya skolor.

Överföringen av huvudansvaret för grundutbildning och gymnasieskola till kommunerna innebar att dessa anförtroddes en uppgift som medelstora och små kommuner av allt att döma har haft svårt att fullt ut lösa.

Ett pedagogiskt regimskifte från traditionell lärarledd undervis- ning till vad som omväxlande har kallats elevcentrerad eller konstruktivistisk pedagogik har lagt ett stort ansvar på eleverna själva, med negativa konsekvenser för undervisningsresultaten generellt och i synnerhet för elever med svag studiebakgrund i hemmen.

Skolvalet kombinerat med fri etableringsrätt för nya skolor har bidragit till en förstärkt segregation, betygsinflation och ett inslag av oseriösa huvudmän. Boendesegregationen är fortfarande den domi- nerande faktorn bakom skolsegregationen, men skolvalet bidrar. Den fria etableringsrätten har också i vissa fall omintetgjort kommunledningars försök att minska segregationen.

Den relativa betydelsen av dessa tre politikskiften kan inte av- göras, eftersom de har genomförts mer eller mindre parallellt. Det stora inflödet av utrikes födda elever har försvårat en redan proble- matisk situation.

Otillräcklig integrationspolitik
Sverige har liksom många andra utvecklade industriländer haft en demografisk utveckling under senare decennier som skapar problem för folkhushållet. Försörjningskvoten – andelen barn och äldre i förhållande till den arbetande delen av befolkningen – har tenderat att stiga på grund av den ökande medellivslängden. Ur detta perspektiv är invandring av personer i yngre eller yrkesverksamma åldrar gynnsam, och den demografiska profilen för Sveriges befolkning har också förbättrats kraftigt av de senaste decenniernas invandring. Samtidigt ställer denna invandring krav på utbildningssystem, bostadsförsörjning och andra anpassningsåtgärder för att de gynnsamma demografiska effekterna ska kunna utnyttjas. Sådana investeringar kommer inte automatiskt till stånd utan kräver offentliga initiativ av bety- dande

omfattning. I avsaknad av sådana investeringar kommer en potentiellt gynnsam demografisk försörjningssituation att förbytas i sin motsats. Sverige har tidigare framgångsrikt tagit emot stora grupper av immigranter – både i form av arbetskraftsinvandring från Finland, Sydeuropa och Turkiet och genom flyktinginvandring från Chile efter militärkuppen och i samband med Jugoslaviens sönderfall. Vad som har komplicerat frågan efter sekelskiftet är ett stort inflöde av både flyktingar och arbetskraft från geografiskt och kulturellt mer avlägsna länder. Detta ställer större krav på anpassningsåtgärder, samtidigt som både statliga myndigheter, regioner och kommuner haft att hantera problem som det inte har funnits rutiner eller kapacitet för. En stor andel av nyanlända flyktingar och deras anhöriga har otillräcklig utbildning eller andra kvalifikationer för svensk arbets- marknad. Många barn har kommit efter normal skolstart, och vissa har svag utbildningsbakgrund.

Integrationen av kvinnor från mindre jämställda samhällen är svår men viktig, både för de direkt berörda och för nästa generation.

Sverige har inte lyckats sämre med integrationen av personer med utländsk härkomst än andra jämförbara länder, men problemens storlek och svårighetsgrad förefaller att ha underskattats. Detta ger i sin tur upphov till följdproblem – bostadsbrist, diskriminering och andra svårigheter på arbetsmarknaden, kriminalitet – som inte kan lösas separerat från det grundläggande integrationsproblemet.

Effekterna av en ökad etnisk heterogenitet på tilliten i ett sam- hälle är inte entydiga. Den internationella forskningen pekar i olika riktningar. Rätt hanterad kan etnisk mångfald vara en tillgång, men den kan också skärpa konflikterna i ett samhälle och göra det svårare att uppnå den gemensamma identifikation som är en av förutsätt- ningarna för tillit.

Politiken, massmediebilden och den offentliga debatten spelar stor roll för hur tendenserna förstärks eller för- svagas. Vilka möjligheter till samarbete som skapas och vilka signaler som sänds ut från ledande politisk nivå har därför stor betydelse för vilken väg utvecklingen tar. Mätningar i Sverige pekar mot en sjunkande tillitsnivå, framför allt i ekonomiskt sårbara grupper som arbetslösa och sjukskrivna.

En osäkrare arbetsmarknad

Den traditionella heltidsanställningen hos en arbetsgivare har under senare decennier fått ge plats för andra, mer osäkra relationer mellan arbetsgivare och anställd. För arbetsgivaren är detta ett sätt att minska kostnaderna för oförutsedda variationer i efterfrågan på det som produceras eller i tillgången på arbetskraft. Deltidsanställ- ningar, tillfälliga inhopp eller påtvunget egenföretagande är exempel på detta. Den totala omfattningen är svår att uppskatta. Hos arbets- givaren registreras dessa förändringar som produktivitetsökningar, men i realiteten rör det sig om en övervältring av kostnaden för osäkerhet på de anställda. Både jämlikheten generellt och jämställd- heten påverkas negativt.

Socialförsäkringen, som är konstruerad med utgångspunkt i mer traditionella anställningsformer, fungerar mindre bra för dessa kate- gorier arbetskraft. Till detta ska läggas den ekonomiska stress som ligger i den osäkra anställningen i sig.

En ofullgången jämställdhet

Sverige och de andra nordiska länderna har under en stor del av efterkrigstiden fört en målmedveten politik för att öka jämställd- heten i samhället. Denna har varit framgångsrik på mer än ett sätt; kvinnorna har nått en mer jämställd position, samtidigt som det ökade arbetsutbudet har bidragit till att stärka landets ekonomiska potential. Kvinnor söker sig i högre utsträckning till högre utbild- ning och blir därmed bärare av en växande andel av humankapitalet, med konsekvenser på sikt för maktförhållanden både i och utanför arbetslivet.

Samtidigt släpar utvecklingen i flera avseenden. Kvinnor tar fort- farande ett större ansvar för hem och hushåll och för barn och vuxna i

behov av omsorg, vilket i kombination med yrkeslivet riskerar att leda till stress. En lösning för många blir arbete på deltid, vilket ger sämre ekonomisk självständighet, ett svagare försäkringsskydd och på sikt lägre pensioner. Även ofrivillig deltid är vanligare bland kvinnor än bland män.

Kvinnors och mäns löner inom samma eller närliggande yrken har i ett längre perspektiv konvergerat, men det utbredda deltidsarbetet bland kvinnor har gjort att inkomsterna inte har konvergerat på samma sätt. Den ökande betydelsen av kapitalinkomster, som är snett fördelade till männens fördel, har inneburit att konvergensen mellan mäns och kvinnors medelinkomster har stannat av.

Till detta kommer att kvinnodominerade yrken generellt har lägre lön än mansdominerade, när man jämför yrken med liknande utbildningstid och kompetenskrav. I fördelningen av chefsposter är kvinnor fortfarande underrepresenterade i förhållande till andelen anställda inom både privat och offentlig sektor.

Inom de sociala trygghetssystemen är individualisering numera en dominerande princip. I vissa fall är dock individualiseringen bara delvis genomförd, eller också avser förmånerna hushåll. I sådana fall finns en risk att traditionella könsrollsmönster dröjer sig kvar eller till och med förstärks.

Ohälsa

Hälsoläget i den svenska befolkningen är generellt gott i internationell jämförelse, men även vissa skillnader i hälsa har visat tendenser att öka. Hög utbildning och goda inkomster är korrelerade med bättre hälsa. Hälsan uppvisar också geografiska variationer, som är starkare i de nedre inkomstskikten. De hälsoproblem som är kopp- lade till beroenden av olika slag – alkohol, tobak med flera – har ock- så tenderat att i ökande utsträckning koncentreras till personer i de lägre inkomstskikten.

Kvinnor uppvisar högre sjuktal än män, dock först efter att ha fött barn. En del av förklaringen ligger sannolikt i det större kombi- nerade ansvaret för arbete och hem, men även själva barnafödandet kan vara en bidragande orsak, och då särskilt hos kvinnor som före barnafödandet hade sämre förutsättningar att möta de påfrestningar som det innebär att föda.

Bostäder, grannskap och miljö

Bostadspolitiken har av tradition spelat en viktig roll i välfärdspolitiken. Vi tillbringar en stor del av vårt liv i och i närheten av bostaden, och dess läge och standard får stor betydelse för hur livet gestaltar sig. En stor del av de subventioner som varit en del av politiken avvecklades i början av 1990-talet, och statens roll reducerades därmed kraftigt. En konsekvens av detta blev en ojämn och generellt låg produktion av bostäder. Med den snabba befolkningsökning som har ägt rum efter sekelskiftet har bristen på framför allt hyreslägenheter för låginkomsttagare blivit allt tydligare. Bostadsbrist råder i dag i de flesta av landets kommuner, i vissa fall av allvarlig natur.

Boverket beräknar ett genomsnittligt behov av 64 000 nya lägenheter per år under perioden 2018–2027, med särskilt stora be- hov i storstadsregionerna.

Tillgångarna i form av ägd bostad har vuxit kraftigt under senare decennier till följd av stigande bostadspriser, men skuldsättningen hos hushållen har samtidigt ökat. Tillgångarna är också ojämnt för- delade över befolkningen, mer ojämnt än inkomsterna. Beskatt- ningen gynnar det ägda boendet, och denna obalans har förstärkts under senare år. För hushåll med låga inkomster är ägd bostad inte ett alternativ. Det dominerande problemet på bostadsmarknaden är därför bristen på hyreslägenheter med hyresnivåer som är rimliga för denna kategori.

Bortom det omedelbara behovet av bostad finns behov av service, både offentlig och privat. Ur ett barnperspektiv är förskola och skola

primära behov, och för befolkningen i stort hälso- och sjukvårdsinrättningar, arbetsförmedling, försäkringskassa och skattemyndighet. Det handlar inte bara om tillgänglighet utan också om kvalitet. Både skola och sjukvård har haft problem att upprätthålla kvalitet i områden med mindre gynnade socioekonomiska förutsättningar.
En försvagad socialförsäkring

Vad som har kallats den svenska modellen för ekonomisk politik har som ett bärande element en kompromiss mellan kapital och arbete.

Löntagarorganisationerna har, i enlighet med den så kallade Rehn-Meidner-modellen, bejakat den snabba strukturomvandling som följer med en öppen ekonomi och starkt exportberoende i utbyte mot ett välutvecklat socialförsäkringssystem. Detta ska på kort sikt skydda dem som drabbas av strukturomvandlingen ekonomiskt och på längre sikt bistå i övergången till andra yrken och sektorer. På detta sätt har man fått en bred acceptans för frihandelspolitiken.

Internationaliseringen av den svenska ekonomin har snarast intensifierats under senare decennier, både genom EU-medlemskapet och den allmänna globaliseringen av produktionsprocesser och finansmarknader. Om den historiska kompromissen hade respekterats, borde socialförsäkringen ha stärkts i motsvarande grad, eller åtminstone inte ha försvagats. Tvärtom har den sedan början av 1990-talet stadigt försvagats, så att den inkomstbortfallsprincip som har beslutats i politisk enighet inte längre gäller i praktiken. Systemet befinner sig i dag mitt emellan inkomstbortfall och grundtrygghet som konstruktionsprincip. Detta har lett till framväxten av avtalsförsäkringar som komplement till den offentliga försäkringen, en lösning som leder till sämre riskspridning, svagare omfördelning och högre administrativa kostnader.

Förmögenhetsfördelningen
Fördelningen av förmögenheter är alltid ojämnare än fördelningen av inkomster, eftersom personer med högre inkomster har större utrymme för sparande och eftersom ärvda förmögenheter också ten- derar att ackumuleras över generationer. Sedan förmögenhetsstati- stiken avskaffades samtidigt med förmögenhetsskatten 2007 är kunskapsläget i Sverige dåligt. Det ökade betydelsen av kapitalinkomster ger dock indikationer om en ojämnare fördelning. I Sverige har den naturliga tendensen till koncentration av förmögenheter under senare år förstärkts genom avskaffande av förmögenhetsskatt, arvsskatt, fastighetsskatt och förändrad beskattning av fåmansföretag, och arvets betydelse har vuxit.

I den nedre delen av inkomstfördelningen har utvecklingen varit ogynnsam. Låginkomsttagare tar generellt lägre lån än höginkomsttagare, men till en högre kostnad. Små marginaler kan vid oförutsedda händelser eller exempelvis spelberoende leda till ohanterliga utgifter för räntor, avgifter och amorteringar.

Socialt kapital – tillit
Tillitsnivån är som konstaterats betydelsefull för det ekonomiska livet, och förändringar av den kan förväntas få konsekvenser på många områden. Flera faktorer verkar i riktning mot sjunkande tillitsnivåer i det svenska samhället.

• Kopplingen mellan jämlikhet och tillit är stark. En ökande ojämlikhet kan med viss fördröjning förväntas leda till sjunkande tillit.
- Den ökande internationaliseringen och osäkrare förhållanden på arbetsmarknaden har i kombination med ett successivt svagare offentligt försäkringssystem ökat otryggheten för breda grupper, vilket kan spåras i vikande tillit.

- Merparten av immigranterna kommer från länder med lägre nivå på tilliten än den svenska, eftersom den ekonomiska standarden är lägre och demokratin ofta svagare utvecklad. Även om de som tar steget att migrera till mer eller mindre avlägsna länder inte är representativa för befolkningen i stort, kan denna förändring av

befolkningssammansättningen förväntas leda till en sänkt nivå på tilliten.

- Andra generationens invandrare möter hinder i utbildning och arbetsliv som riskerar att leda till frustration och låg nivå på tilli- ten. Diskriminering på etnisk grund är belagd både i skolan och i arbetslivet.

Den liberala demokratin ifrågasatt
Ett nytt inslag i det politiska landskapet – med potentiellt betydande konsekvenser för ekonomiskt liv och utveckling – är ett ifrågasättande av både liberalism och demokrati. Sådana tendenser har varit märkbara i både Sverige och andra länder som har upplevts som självklart stabila demokratier. Det finns övertygande belägg för att dessa tendenser hänger samman med de förändringar som har beskrivits – ökad ekonomisk otrygghet, ökad ojämlikhet och en känsla av generellt försämrade möjligheter att påverka sin egen livssituation. Omvänt kan dessa förändringar i den politiska opinionen förväntas få konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen och där- med också för hushållens marknadsinkomster.

Diagnos
Olika förklaringar till de växande ojämlikheterna har förts fram inom forskning och politisk debatt. Utvecklingen är komplex och mångdimensionell. Vissa söker förklaringen bland ekonomiska och tekniska faktorer, som globalisering av produktionsprocesser och finansmarknader eller en hög innovationstakt som premierar stora, forskningsintensiva företag med stor marknadsmakt. Andra anser att förklaringen snarare ligger i politiska beslut. Separationen mellan de båda kategorierna – den ekonomisk-tekniska respektive den politiska – riskerar att vilseleda, eftersom politiska beslut under senare decennier ofta har haft den karaktären att de har ökat utrymmet för marknadslösningar och marknadsaktörer och därigenom bidragit till ökad ojämlikhet.

Den ökade ojämlikheten i de nordiska länderna förklaras huvudsakligen av politiska beslut och i viss utsträckning av uteblivna beslut, såsom att inte justera transfereringar i paritet med utvecklingen av reallönerna. I det korta perspektivet har den minskade omfördelningen i skatte- och transfereringssystemen betytt mest. På längre sikt får ökad segregation i boende och skolsystem stor betydelse för skillnaden i uppväxt- och levnadsvillkor, liksom effekterna av tekniska och ekonomiska förändringar som inte möts med tillräckliga motåtgärder.

Vilken ojämlikhet är viktig?
När sambandet mellan ojämlikhet och olika välfärdsutfall – hälsa, social rörlighet och andra – analyseras med olika mått på ojämlikheten, framträder som tidigare indikerats ett tydligt mönster: det är andelen av inkomsterna och andra dimensioner av välfärden i de nedre fyra–fem decilgrupperna som är den viktiga. Annorlunda uttryckt är en hög lägstanivå på utbildning, hälsa, inkomster och andra förutsättningar gynnsam för social rörlighet, för tillit och för ekonomisk tillväxt.

Detta innebär inte att den övre delen av fördelningen är ointres- sant. En stark koncentration av inkomster och förmögenheter i det övre skiktet kan ge en liten grupp ett oproportionerligt inflytande över samhällsutvecklingen och därmed på sikt få långtgående nega- tiva konsekvenser för den ekonomiska utvecklingen för befolkningen i stort. Sådana tendenser är tydliga i det amerikanska samhället och har varit märkbara även i Sverige.

Marknad och offentlig sektor
Det finns som tidigare konstaterats i varje samhälle baserat på en marknadsekonomi en naturlig tendens till koncentration av olika former av kapital. Den är synlig rent geografiskt; en tätort som har något gynnsammare förutsättningar än en konkurrerande ort drar till sig människor, kompetenser och ekonomiska resurser och blir därigenom ännu mer attraktiv. Den är också synlig i konkurrensen

mellan företag; ett större företag har under i övrigt lika förutsättningar övertag gentemot mindre företag, eftersom det lättare kan parera störningar, har större marknadsmakt och kan erbjuda bättre avancemangsmöjligheter för kvalificerad personal. Sådana skillnader finns också mellan hushåll, där de resursstarka med högre utbildning och högre inkomster har lättare att utnyttja möjligheter och att klara störningar i försörjningen än resurssvaga hushåll.

Det som kan balansera de ovan beskrivna tendenserna till koncentration, maktobalanser och ojämlikhet är offentliga ingripanden av olika slag. Geografisk koncentration kan motverkas med infrastrukturinvesteringar, utbyggd högre utbildning och andra typer av regionalpolitik. Maktobalanser mellan företag kan motverkas med konkurrensvårdande insatser och innovationsstöd till mindre och medelstora företag. Ställningen för resurssvaga individer och hushåll kan stärkas på kort sikt med transfereringar och på längre sikt med utbildning.

- En viktig orsak till den ökande ojämlikheten på alla nivåer är att nationalstaten genom en rad politiska beslut under de senaste tre, fyra decennierna har försvagats. I Sveriges fall har en betydande del av lagstiftningsauktoriteten förskjutits uppåt till EU-nivån. Den grundläggande principen för EU-samarbetet är de så kallade fyra friheterna – rörelsefrihet för kapital, arbetskraft, varor och tjänster.

- Denna princip kan i förstone se neutral ut, men den gynnar kapitalet på arbetets bekostnad, eftersom kapitalet är mer lättrörligt. Arbetskraftens rörlighet har varit högst för arbetskraft från låginkomstländer inom unionen, vilket kan påverka mot- svarande grupper på den svenska arbetsmarknaden negativt.
-
- Ansvar har delegerats till kommuner; skolan är det viktigaste exemplet. Delegering till kommunerna ökar i sig spridningen på utfallen, eftersom kommunerna även i närvaro av ett utjämningssystem har mycket olika kapacitet. Också skillnader i politiska preferenser hos den lokala majoriteten ger utslag.

- Marknadsliknande lösningar och styrmetoder innebär att marknadens inneboende tendens till koncentration och ojämlikhet får effekter också i den offentliga sektorn.

- Några av de viktiga politikområden som nämnts ovan – bostadspolitik, socialförsäkringar – har också påverkats av statens reträtt från tidigare åtaganden, ofta i form av gradvisa förändringar orsakade av uteblivna beslut.
-

Sammantaget finns här en viktig del av förklaringen till den ökade ojämlikheten både i Sverige och i andra jämförbara länder, och tendenserna har varit mer uttalade i vårt land än i de flesta OECD-länder.

En politik för ökad jämlikhet
– utgångspunkter och principer

En liberal samhällssyn med ett barnperspektiv

Kommissionen har i sitt arbete utgått från en liberal samhällssyn, med innebörden att analysen ska utgå från enskilda individer och inte från familjer, klaner, nationer eller andra grupperingar. Med- borgarna i ett liberalt samhälle garanteras vissa grundläggande rättig- heter men är i gengäld skyldiga att ta ansvar för sitt eget liv. För att dessa knippen av rättigheter och skyldigheter ska uppfattas som legitima av befolkningen i stort måste alla medborgare också ges rimliga möjligheter att realisera sina visioner om ett gott liv.

Det är viktigt att understryka att de grundläggande rättigheterna är universella, det vill säga oberoende av kön, social och etnisk bakgrund och också oberoende av det kulturella sammanhanget.

En direkt konsekvens av dessa utgångspunkter är att de politiska problem som rör uppväxtförhållanden och det tidiga livets villkor ska ses ur barnets synvinkel. Föräldrar är normalt företrädare för barnen,

men i de fall då det uppkommer konflikter mellan barnens och föräldrarnas intressen är det barnens bästa som ska ges företräde.

Ökad jämlikhet och stärkt ekonomisk potential är förenliga mål
Direktivet för kommissionens arbete vilar på övertygelsen om att det går att samtidigt öka jämlikheten i samhället och att stärka landets ekonomiska potential. Kommissionens analyser och den forsknings- och utredningslitteratur som betänkandet bygger på bekräftar riktigheten i denna övertygelse.

Ansvarsfördelningen mellan offentligt och privat måste grundas på saklig analys
Gränsytan mellan offentligt och privat har under senare decennier förflyttats utan att man fullt ut har beaktat de komplikationer som uppträder vid privatiseringar i olika former. En vanlig uppfattning har varit att skattekvoten i landet har varit för hög och att det skulle ligga ett egenvärde i att den sänks. Analyser som har gjorts vid OECD visar emellertid att olika länder har mycket olika sätt att realisera offentliga åtaganden, att dessa skillnader påverkar skatte- uttaget och att jämförelser mellan länders skattekvoter därför kan vara direkt vilseledande. Det är därför inte förvånande att det har varit svårt att finna några enkla samband mellan exempelvis skatte- kvoter och ekonomisk tillväxttakt; vad man gör inom ramen för det offentliga åtagandet är viktigare för det ekonomiska utfallet än skattekvoten.

Erfarenheterna från senare decenniers prövning av olika marknadsliknande styrmetoder i den offentliga sfären visar också att de långt ifrån alltid resulterar i ökad effektivitet eller lägre utgifter. Vissa av förändringarna har tvärtom varit kostnadsdrivande.

Överlämning av produktionsansvaret för offentliga tjänster till privata utförare måste således föregås av noggranna analyser av förutsättningarna. Eftersom alla kontrakt är ofullständiga, är det generellt svårt att via ett kontrakt få vinstintresset i den privata verksamheten att harmoniera med de politiska mål som har formulerats för en verksamhet. Andra krav som ställs på den offentliga verk- samheten – likabehandling, objektivitet och offentlighet – är också svåra att förena med de regler som gäller inom den privata sektorn, exempelvis kommersiell sekretess och lojalitet med arbetsgivaren. Tillsyn och sanktioner måste därför ingå i den regelstruktur som de privata aktörerna har att arbeta i. I vissa situationer blir slutsatsen att det offentliga ansvaret för en verksamhet bara kan tas inom ramen för egen regi.

Ansvarsfördelningen inom den offentliga sektorn måste grundas på saklig analys
Jämsides med privatiseringar i olika former har delegering av statligt beslutade åtgärder till region och kommun varit vanliga under senare decennier. Kommunaliseringen av skolan är ett viktigt exempel, men även ansvaret för de stora flödena av migranter har i stor utsträck- ning lagts på kommunerna.

En delegering från den statliga nivån till den regionala eller lokala kan innebära fördelar men kräver en noggrann analys av det offent- liga åtagandet. Även i detta avseende har man ibland försummat att ta hänsyn till vilka tjänster det är som produceras och vilka förutsättningar kommuner eller regioner har att realisera de politiska beslut som fattats på nationell nivå.

Till bilden hör att vissa förändringar i det statliga åtagandet eller i beskattningen har haft negativa konsekvenser för den kommunala ekonomin. Sänkt ambitionsnivå i socialförsäkringen har lett till en ökad belastning på det kommunalt administrerade försörjnings- stödet. Ändrade regler för beskattning av fåmansföretag har påver- kat den kommunala skattebasen negativt, eftersom löneinkomster har omvandlats till kapitalinkomster och därmed försvunnit från den kommunala skattebasen. I de fall som kompensation utgår via den statliga transfereringen till kommunerna på basis av den så kallade finansieringsprincipen är denna statisk, det vill säga att den inte in-

dexeras, varför en ökning av en utgiftspost över tid successivt ökar bördan för den kommunala sektorn utan att kompensationen justeras. Det nationella handlingsutrymmet inom EU bör utnyttjas fullt ut EU-medlemskapet har radikalt förändrat förutsättningarna för det politiska beslutsfattandet i Sverige. En väsentlig del av de nya lagar som beslutas i riksdagen emanerar från EU-nivån. Enligt en analys som denna kommission låtit genomföra har EU-anpassningen på flera viktiga områden drivits längre än nödvändigt, det vill säga längre än vad de bakomliggande direktiven egentligen krävt. Bostadspolitiken är ett exempel. Detta har ibland varit till men för jämlikheten.

EU-medlemskapet måste också vårdas på de områden där det är styrande. Svenska myndigheter måste säkerställa att de utländska kommersiella aktörer som är aktiva i landet följer de regler som gäller. Inom exempelvis transport- och byggsektorerna har denna tillsyn varit bristfällig, vilket har påverkat de inhemska företagen och löntagarna negativt.

Att förebygga är bättre än att bota

En gammal regel säger att det är bättre att förebygga än att bota. Moderna analyser av exempelvis insatser för att kompensera en mindre gynnsam social bakgrund och att öka sannolikheten att barn klarar grundutbildningen med godkänt betyg bekräftar denna regel.

Tidiga insatser, ibland redan i förskoleåldern, har bättre förutsättningar att vara samhällsekonomiskt lönsamma. En svårighet kan ibland ligga i att identifiera de barn som behöver särskilda insatser och att välja verkningsfulla åtgärder. Selektiviteten är viktig; att ett problem har identifierats på gruppnivå innebär inte att hela gruppen behöver insatser.

Skolmisslyckanden kan få mycket negativa långsiktiga konse- kvenser. De leder ofta till svårigheter att ta sig in på arbetsmark- naden för att säkra sin egen försörjning, något som för vissa leder till långvarigt bidragsberoende och för andra till kriminella karriärer. De samhällsekonomiska kostnaderna för sådana livsbanor är långt högre än kostnaderna för förebyggande åtgärder under skolåren.

Också inom området ekonomisk brottslighet bekräftas lönsam- heten i förebyggande arbete. En effektiv lagstiftning som medger informationsutbyte mellan myndigheter, information till allmän- heten och en adekvat förebyggande tillsyn kan förhindra brott och hålla nere de samhällsekonomiska kostnaderna.

Hälso- och sjukvården är ett annat område där förebyggande insatser i flera avseenden kan vara lönsamma. Att tidigt skapa goda förutsättningar för hälsa, bland annat genom att grundlägga sunda levnadsvanor hos skolelever och att motverka olika former av be- roenden – alkohol, tobak, narkotika och spel – minskar mänskligt lidande och reducerar samtidigt de samhälleliga kostnaderna för ohälsa. Detsamma gäller arbetsvillkor och miljöfaktorer i arbetslivet och boendet.

Administrativa gränser behövs för samordnade insatser

Administrativa gränser behövs, både i vertikal led mellan olika nivåer och i horisontell led mellan sektorer. Utan tydliga gränser försvåras ansvarsfördelning och ansvarsutkrävande. Sektorer krävs för att de som arbetar i olika verksamheter ska kunna utveckla och vidmakt- hålla nödvändig expertis.

Tydliga gränser behövs också mellan den offentliga sektorn å ena sidan och civilsamhälle och marknad å den andra. Alla dessa sfärer har sin egen logik, och otydlighet i gränserna riskerar att leda till brister i effektivitet, administrativa fel och svårigheter att utkräva ansvar, när fel begås.

Samtidigt som sådana gränser är nödvändiga krävs ofta gemen- samma insatser för att en verksamhet ska kunna bli effektiv. Kost- nader för tidiga insatser i skolan bärs av skolförvaltningen, samtidigt som vinsterna i viss utsträckning kommer andra förvaltningar eller till och

med andra sektorer till del. I sådana situationer kan det krävas särskilda finansiella och organisatoriska arrangemang för en korrekt dimensionering av åtgärderna.

Ojämlikhet är ett komplext fenomen, och åtgärder för att begränsa eller minska ojämlikhet måste därför sökas över ett brett spektrum av politikområden. Ett urval av kommissionens förslag presenteras nedan, inledningsvis de sektorövergripande och därefter de sektor- anknutna. Makroekonomiska förutsättningar

• En viktig del av förklaringen till nordiska välfärdsstaternas framgångar under 1900-talet ligger i en historisk kompromiss – att löntagarorganisationerna accepterade en frihandelspolitik och en snabb strukturomvandling i utbyte mot en aktiv arbetsmarknadspolitik och en stark offentlig social försäkring. Under senare decennier har internationaliseringen fortsatt och snarast intensifie- rats, samtidigt som de offentliga försäkringarna successivt har försvagats.

Detta är en del av bakgrunden till ökat missnöje och minskad tillit. För att minska de risker som är förknippade med en sådan utveckling bör de tankar som låg bakom den historiska kompromissen aktualiseras och få bli styrande. Utformningen diskuteras mer detaljerat under avsnitten om arbetsmarknad och sociala försäkringar.

- Sedan den offentligfinansiella krisen på 1990-talet har finanspolitiken präglats av stark återhållsamhet. Ett överskottsmål på 1 procent av BNP, fastställt år 2000, har gällt som ankare med hänvisning till den demografiska utveckling som då förutsågs, med en kraftigt växande försörjningsbörda. Den starka invand- ringen efter sekelskiftet har förändrat denna situation och för- bättrat försörjningskvoten. En förutsättning för att detta gynn- sammare läge ska kunna utnyttjas är att de immigranter som är i behov av en utbildningsinsats för att kunna vinna inträde på arbetsmarknaden under de närmaste decennierna blir delaktiga i en sådan. En sådan investering kräver en aktivare finanspolitik, och en förnyad diskussion om överskottsmål och skattekvot mot bakgrund av den starkt förändrade demografiska situationen bör därför initieras. I avsaknad av denna investering finns en bety- dande risk för att försörjningsbördan i stället ökar.

- Sedan 1990-talet har också rollfördelningen mellan finanspolitik och penningpolitik förändrats, med högre förväntningar på att penningpolitiken ska kunna hantera de fluktuationer i ekonomin som tidigare har mötts med finanspolitiska ingrepp. Denna politik har blivit allt svårare att genomföra och har bland annat resulterat i negativ ränta under vad som har beskrivits som en högkonjunktur. En förnyad diskussion om penningpolitikens roll och utformning och om dess relation till finanspolitiken mot bakgrund av senare decenniers erfarenheter är därför motiverad.

• De påfrestningar på folkhushåll och offentliga finanser som covid-19-pandemin har lett till kommer inte att kunna lösas inom ramen för gällande restriktioner på skatteuttag och offentligfinansiella saldomål. Detta har redan erkänts av EU-kommissio- nen. En kombination av höjda skatter och vidare ramar för det offentliga saldot blir oundviklig. Det är viktigt att dessa politikförändringar görs med en hög fördelningspolitisk ambitionsnivå. Resursstarka grupper i samhället måste ta en större del av bördan, och en sådan ambition måste också löpande följas upp i budgetdokumenten på samma sätt som skedde under den offentlig- finansiella krisen på 1990-talet.

Institutionella förändringar

- Under senare decennier har det skett en förskjutning av gränsen mellan offentlig och privat sfär, som har inneburit att ett växande antal uppgifter har förts över till den privata sektorn genom privatiseringar, outsourcing och andra marknadsbaserade eller marknadsliknande modeller. Ofta har detta skett utan en noggrann analys av vilka marknadsmisslyckanden som det bakomliggande

offentliga åtagandet är tänkt att undanröja och i vilken utsträck- ning det är möjligt att överlåta ansvaret till privata aktörer. En omprövning av vissa av dessa förändringar är motiverad.

- En liknande översyn av ansvarsfördelningen inom den offentliga sektorn mellan stat, region och kommun bör göras. Ansvars- fördelningen inom olika sektorer bör baseras på karaktären hos olika offentliga tjänster som produceras, de olika nivåernas rela- tiva fördelar och möjligheterna att skapa korrekta incitament hos de institutioner som får ansvar för utförandet.

• Staten har traditionellt spelat en central roll i utbyggnad och drift av infrastrukturen – stambanorna från 1850-talet, senare tele- kommunikationer och elförsörjning – sedan privata försök hade misslyckats eller på förhand bedömts som omöjliga. Med de bo- lagiseringar och privatiseringar som har genomförts under senare decennier har en central instans med ansvar för de olika infra- struktursystemens utveckling kommit att saknas eller bli för svag. Det får negativa effekter på utbyggnaden och förvaltningen av systemen och leder också till regionala obalanser. Detta blir särskilt märkbart på nya teknikområden som bredbandskom- munikation och laddningsnätverk för elfordon men syns också i de traditionella systemen. En stärkt statlig roll på infrastruktur- området bör därför utredas, omfattande bland annat ett affärs- verk för telekommunikationerna, ett förändrat gränssnitt mellan offentligt och privat i elförsörjningen och ett statligt förvaltat nät för laddning av elfordon. En mer funktionell prissättning inom vissa infrastrukturområden kan också komma att krävas, bland annat i form av högre avgifter för access till järnvägsnätet.

- Samhällsekonomiska utvärderingar av olika infrastrukturprojekt görs på flera områden men styr bara i begränsad utsträckning den politiska prioriteringen. Den nu tillämpade metodiken inom transportområdet, som förutom transporteffektivitet inkluderar säkerhets- och miljöaspekter, bör kompletteras med ett konse- kvent tillämpat fördelningsperspektiv på de projekt som över- vägs. Större respekt gentemot utfallet av kalkylerna bör efter en sådan komplettering visas i de politiska besluten.

- På många områden inom den offentliga sektorn, företrädesvis på kommunal nivå, finns exempel på förebyggande insatser som inte blir av därför att kostnaderna för åtgärderna bärs av en förvalt- ning, medan vinsterna med åtgärderna tillfaller andra förvalt- ningar eller region och stat. För att få till stånd sådana så kallade sociala investeringar krävs dels en analysfunktion för att utveckla metodiken för prioriteringar, dels finansiering. Finansieringen kan åtminstone för en viss del av investeringarna säkras genom existerande organ (exempelvis Kommuninvest), men analysfunk- tionen kräver en ny myndighet, med kompetens liknande den som finns hos dagens analysmyndigheter och med ett betydande inslag av samhällsekonomiska kostnadsintäktskalkyler. Dess upp- gift ska vara att efter existerande internationella förebilder utveckla och i viss mån standardisera vetenskapligt grundade metoder för att värdera kostnader och nyttor inom den aktuella kategorin.

- Implementeringen av EU-rätten har som konstaterats på viktiga områden karaktäriserats av överanpassning, det vill säga svenska regeringar har av inrikespolitiska skäl gått längre än vad EU- regelverket kräver. Detta har på vissa områden fått negativa för- delningspolitiska konsekvenser. En genomgång av viktigare poli- tikområden bör göras med sikte på att mer effektivt utnyttja det befintliga handlingsutrymmet. Tillsynen av efterlevnaden av det EU- relaterade regelverket måste också skärpas. Utländska före- tags verksamhet i Sverige, exempelvis inom transport- och bygg- sektorerna, uppvisar oacceptabelt många regelbrott.

- Det finns ett behov av kompletterande dataregister för uppföljning, tillsyn, utvärdering och forskning inom ett antal områden, exempelvis barnhälsa, spelmissbruk, arbetsmiljö, arbetslöshets- försäkring och förmögenheter. Detta bör utredas. Särskild upp-

märksamhet bör riktas mot områden där datainsamling under senare år har försvårats till följd av nya styrregimer.

Jämställdhet
Trots att jämställdheten mellan könen i de nordiska länderna har ökat väsentligt under dt senaste halvseklet, kvarstår skillnader som ibland hänger samman med historiska könsroller men ibland är resultatet av nya politiska beslut. Kvinnor bär en större del av an- svaret för hem och familj, vilket i kombination med lönearbete kan leda till stress och sjukskrivning. Det leder också till att många kvinnor väljer att arbeta deltid för att klara av det större hem- och omsorgsansvaret. Kvinnors och mäns löner har konvergerat, men skillnaderna i medelinkomster har inte minskat. Detta beror delvis på att kvinnor oftare arbetar deltid, delvis på att kapitalinkomsterna, som är ojämnt fördelade till mäns fördel, har vuxit i betydelse. Några enstaka diskriminerande inslag i lagstiftningen finns också kvar, exempelvis inom regelverket för sjukskrivning.

Kommissionen förordar följande åtgärder för att öka jämställd- heten:

- Graviditet bör jämställas med sjukdom som grund för nedsatt arbetsförmåga i sjukförsäkringen.

- Graviditetspenningen bör justeras så att nivån sammanfaller med sjukpenningens, och rätten utsträcks fram till dagen för beräknad förlossning.

- Fler föräldrapenningdagar bör reserveras för varje förälder, och merparten ska tas ut före 3 års ålder. Föräldrapenningdagar på grundnivå bör individualiseras.

- Kommunerna bör åläggas att erbjuda barnomsorg på kvällar och helger till dem som behöver detta.
-

Till detta kommer förslag inom andra områden med effekter på jämställdheten, såsom yrkesvägledning för att motverka könsbundna yrkesval, reformerad beskattning av fåmansbolag och intensifierad samhällsinformation för nyanlända.

Regionala frågor
Den regionala obalansen ökar; det sker en koncentration av ekonomisk aktivitet till storstadsområdena. Detta är en stark tendens som hänger samman med förändringar i produktionssystem, informationsteknik och humankapitalets ökade betydelse i ekonomin. Den offentliga sektorn kan inte förhindra denna utveckling och bör inte heller söka göra det, men den kan bromsas och begränsas i sina konsekvenser.

Den statliga närvaron runt om i landet bör öka genom fler service-centrum, polisstationer med mera. Utlokalisering av myndigheter är en tveksam åtgärd i detta perspektiv. Närvaron av servicefunk- tioner i vardagslivet – försäkringskassa, skattemyndighet och arbetsförmedling – är viktigare för legitimiteten hos den offent- liga servicen.

- Det kommunala utjämningssystemet behöver ännu en gång ses över med sikte på att bevara den nödvändiga utjämnande effek- ten. Den senast genomförda justeringen har bidragit till att ut- jämna förutsättningarna men är av allt att döma inte tillräcklig. Skillnader i tillväxtförutsättningar och sociala faktorer gör det svårt att upprätthålla en fungerande offentlig service i vissa delar av landet.

- Samtidigt finns det gränser för vad som kan uppnås med ett utjämningssystem. Fler åtgärder måste förutsättningslöst diskuteras, såsom förändrad ansvarsfördelning mellan stat och kommun, asymmetriska lösningar och sammanslagningar.

Till detta kommer förslag inom andra områden med gynnsamma regionala effekter, till exempel en sammanhållen strategi för distansutbildning och statligt drivna lärcentrum för att samordna kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare och distansbaserad högskole- och universitetsutbildning.

Politisk jämlikhet
Den ökande ojämlikheten i inkomster och förmögenheter inom OECD-länderna har fått effekter på det demokratiska systemets funktionssätt. Amerikansk statsvetenskaplig forskning visar att besluten i kongressen i växande utsträckning styrs av de förmögnare samhällsskiktens intressen. Påverkan på den politiska processen sker både öppet och genom dolda kanaler. Liknande tendenser har visat sig i Sverige men har inte varit föremål för forskning i samma utsträckning. Sverige har av det korruptionsbekämpande internatio- nella organet Greco (Groupe d'États contre la Corruption) fått kritik för att inte i tillräcklig utsträckning ha reglerat umgänget mel- lan de politiska partierna och påverkansgrupper av olika slag. Vissa skärpningar har gjorts, men problem kvarstår. I den senaste evalueringen av Sverige riktar Greco kritik mot att kontakter mellan politiska beslutsfattare och olika påtryckargrupper inte är tillräckligt öppet redovisade.

Ett annat hot är utvecklingen av mycket stora databaser med käns- liga individdata som med hjälp av sofistikerade system för informationsbearbetning har utnyttjats för kommersiella och politiska syften. Ett tredje problem är att nationalstaten som beslutsfattare utmanas av transnationella kommersiella aktörer med betydande finansiella och juridiska resurser. Även på dessa områden hotas principen om politisk jämlikhet att sättas ur spel.

Kommissionen föreslår:

- Regelverket för partifinansiering och politiska beslutsfattares kontakter med påtryckargrupper skärps med sikte på att på alla punkter motsvara Greco:s krav. Ett register över lobbyister bör utredas, av samma slag som diskuteras på EU-nivå.

- En ny maktutredning bör tillsättas, med inriktning mot de hot mot den politiska jämlikheten som emanerar från bland annat de tendenser har antytts ovan – den växande koncentrationen av förmögenheter, utvecklingen av mycket stora databassystem och utmaningen av nationalstaten.

Åtgärder för ökad jämlikhet – sektorer
Utbildning och kultur
Den svenska skolan har under flera decennier utsatts för reformer av olika slag som har inneburit stora påfrestningar på systemet som helhet, på dem som arbetar i det och på eleverna – kommunalisering med otillräckligt stöd från staten, pedagogisk nyordning, skolval, fri etableringsrätt. Fastän dessa förändringar har inneburit vissa fördelar – ökad variation och eventuellt lokala prestationsförbättringar – överväger nackdelar i form av generellt försämrade resultat, ökad spridning i resultaten till följd av ökad sortering med åtföljande segregation, betygsinflation och inslag av oseriösa huvudmän. Till detta har kommit ett kraftigt inflöde av utrikes födda elever, som i genomsnitt kräver större insatser för att nå uppställda mål. Sammantaget ger erfarenheterna anledning att ompröva den förda politiken i ett antal avseenden:

- Det krävs ett tydligare statligt ansvar för förskola, grundutbild- ning och gymnasieskola är nödvändigt för att minska den regio- nala och socialt betingade variationen i utbildningsystemets kva- litet. Konkreta åtgärder för att realisera detta är ett gemensamt antagningssystem för offentliga och privata skolor, en gemensam policy för differentiering av anslagen med avseende på elevernas förutsättningar och ett tydligare statligt ansvar för utbildnings- budgeten. Ett sektorbidrag av samma slag som infördes i sam- band med kommunaliseringen bör vara huvudinstrumentet för att ge huvudmännen förutsättningar och incitament att verka för en likvärdig skola. Bidraget villkoras på att huvudmännen i sin verksamhet förverkligar de nationellt antagna målen.

- En organisatorisk struktur med tyngdpunkten på länsnivån bör utvecklas för att stödja särskilt små och medelstora kommuner att verka för en likvärdig för-, grund- och gymnasieskola. Den närmast

till hands liggande lösningen är att Skolverket ges en regionaliserad struktur med närvaro i varje län och uppgift att säkerställa kompetensförsörjning, kvalitet och likvärdighet.

• Fristående skolor behöver integreras bättre i det nationella utbildningssystemet. Den fria etableringsrätten ger alltför stora fri- heter till potentiella huvudmän utanför den offentliga sektorn och måste därför begränsas. Genom den selektion som den möj- liggör kan den hävdas stå i strid med barnkonventionens krav på att barn i skolan ska utveckla respekt för kulturer som skiljer sig från barnets egen. Den fria etableringsrätten har också försvårat försök från det offentligas sida att integrera barn från olika miljöer.

- Den i skolförordningen och gymnasieförordningen formulerade möjligheten för kommunerna att subventionera de fristående skolornas lokalkostnader för att friskolorna ska kunna etablera sig i kommunen strider mot kommunallagen och sannolikt också mot EU-regelverket och bör omedelbart upphävas. De juridiska förutsättningarna för de fristående skolornas verksamhet måste utredas grundligt, med sikte på likformiga bestämmelser för offentliga och fristående skolor avseende offentlighet, jäv och sanktioner. Det bör därutöver utredas förutsättningslöst om kommersiell verksamhet över huvud taget låter sig förenas med myndighetsutövning.

- Resurserna för tillsyn bör stärkas för att Skolinspektionen ska kunna öka sin regionala närvaro.

- Mot bakgrund av de tidiga uppväxtårens stora betydelse bör obligatorisk förskola för barn från 3 års ålder prövas och utvärderas. Särskilda insatser bör göras för yngre barn som inte har svenska som hemspråk.

- Kvaliteten i förskolan är viktig för att skapa jämlika uppväxtvillkor. Andelen personal som har pedagogutbildning är sjunkande, en tendens som måste vändas.

- Särskilda stödåtgärder bör sättas in för att fler elever ska klara inträdeskraven till gymnasiet, både till yrkes- och studieförberedande linjer.

- Lärarprofessionen bör stärkas. Ansvaret för den pedagogiska utvecklingsverksamheten koncentreras till färre högskolor, sam- tidigt som tillgängligheten till utbildningsmöjligheter för lärare och förskolelärare säkerställs över hela landet, bland annat genom ökade möjligheter till distansutbildning.

• I länder med framgångsrika skolsystem är den pedagogiska forskningen starkt kunskapsorienterad och inriktad mot metodik. Detta bör kunna tjäna som vägledning också för svensk pedagogisk och didaktisk forskning. I skolans regelverk bör skrivas in pedagogiska grundvärderingar med fokus på kunskap och en starkare ställning för läraren i en undervisning där stor hänsyn tas till elevernas förkunskaper (adaptiv metodik).

- Fler åtgärder bör vidtas för att göra det mer attraktivt att arbeta som förskolepedagog och lärare i områden med mindre gynnade förutsättningar.

- En central läromedelsgranskning bör återinföras, eventuellt i kombination med en inköpsfunktion. Elevers rätt till läromedel av god kvalitet och lärarnas rätt att kräva detta bör skrivas in i skollagen.

- Ambitionsnivån för yrkesvägledningen i skolorna bör höjas kraftigt för att skapa förutsättningar för välinformerade individuella val som kan ifrågasätta etablerade köns- och klassbundna mönster. Det kan dels intressera barn och ungdomar med svag studiesocial bakgrund

för högre studier, dels ökaintresset för yrkesval som överskrider traditionella könsrollsgränser. Tidiga insatser bör prioriteras.

- Vuxenutbildningen bör expanderas kraftigt för att möta det växande behovet av både grundläggande kunskaper – ett kommunalt ansvar – och yrkesrelaterad kompetens i arbetslivet – ett ansvar för Arbetsförmedlingen. En transparent form för studiefinansiering bör efter utredning tillskapas med särskild inriktning mot per- soner som står långt från arbetsmarknaden. Statens ansvar för vuxenutbildningen bör stärkas.

• Någon form av kompetenskonton med kostnaderna delade mellan anställd, arbetsgivare och offentlig sektor bör utredas på nytt.

- En sammanhållen strategi för distansutbildning bör utformas. Denna bör innehålla behovsstyrda utbildningsprogram, medel för att utveckla digital pedagogik och stödsystem och insatser för att bredda rekryteringen till högskolan.

- Ett rikstäckande nät av statligt drivna lokala lärcentrum utvecklas för att samordna kommunal vuxenutbildning, svenska för in- vandrare samt distansbaserad högskole- och universitetsutbild- ning i de regioner där specialiserad utbildning inte kan bedrivas kostnadseffektivt i enskilda kommuner.

- Kraven på att kulturpolitiken ska vara aktivt uppsökande bör skärpas. Den förda politiken ska utvärderas med avseende på detta mål, och anslagen villkoras.

- Kulturskolorna ska ses som en del av det allmänna utbildnings- systemet. Ett statligt stöd villkorat på uppsökande verksamhet bör införas för att säkerställa närvaro i landets alla kommuner.

Arbetsliv

Arbetslivet förändras snabbt. Kraven på utbildning, som redan tidi- gare har varit ovanligt höga på svensk arbetsmarknad, ökar konti- nuerligt, vilket förutsätter en arbetsmarknadspolitik med å ena sidan större flexibilitet och samordnande funktion mellan den statliga, regionala och lokala nivån och å andra sidan större träffsäkerhet i statligt riktade insatser. Samtidigt har anställningsförhållandena på delar av arbetsmarknaden blivit osäkrare, med negativa konse- kvenser för försäkringsskyddet och ibland försenad familjebildning.

Deltidsanställning, i vissa fall på mycket låg nivå, och allmän visstids- anställning med svårövervakade villkor gäller framför allt i vissa låg- löneyrken. Arbetsmiljön, som i vissa avseenden har förbättrats under gångna decennier, har försämrats i andra – ökad stress till följd av bristande kontroll över arbetet och ökade olycksrisker i sektorer med hög andel utländsk arbetskraft. För att motverka dessa negativa tendenser föreslår kommissionen:

- Reglerna för allmän visstidsanställning har skärpts men bedöms i nuvarande skick vara så komplicerade att de är svåra att tillämpa. En översyn bör göras, eventuellt med sikte på en begränsning av denna anställningsform.

- Det bör finnas särskilda sanktionsregler i arbetslöshetsförsäk- ringen vid egen uppsägning för att undvika missbruk, men det kan ifrågasättas om nuvarande regler är balanserade. Alltför strikta regler kan leda till att anställda stannar alltför länge på dysfunk- tionella arbetsplatser, med ökad sjukskrivning och andra konse- kvenser som följd.

• Profilering – en kartläggning av en arbetssökandes kompetens och färdigheter som underlag för matchning mot arbetsmarkna- den – bör utvecklas och testas som ett verktyg för att bestämma nivå och varaktighet på lönesubventioner till anställda som inte når upp till genomsnittlig produktivitet.

• Arbetsförmågebedömningar bör göras obligatoriska inför beslut om nekad sjukpenning.

- Arbetsförmedlingen bör få behålla sin roll som central samord- nare och snarast få utökade uppgifter. Planerna på privatisering har dåligt stöd i forskningen.

- Arbetsmiljöverkets resurser bör ökas. Möjligheterna till informationsutbyte mellan myndigheter som övervakar arbetsmiljön och bekämpar ekonomisk brottslighet bör dessutom förbättras.

Migration, etablering och integration
Huvudansvaret för etablering och integration ligger i dag efter en inledande period med statligt ansvar hos kommunerna. Enligt kommissionens bedömning bör staten ta ett mer långvarigt ansvar, framför allt för att underlätta för kommuner med svaga ekonomiska förutsättningar.

- Arbetskraftsinvandringen behöver ett stramare regelverk. Behovet av sådan invandring bör på det sätt som tidigare gällde prövas av myndighet. Erbjudande om anställning ska vara rättsligt bindande för arbetsgivaren, och sanktioner när en arbetsgivare frångår villkoren som legat till grund för arbetstillståndet ska drabba arbetsgivaren och inte arbetskraftsinvandraren. I den mån arbetsgivaren inte följer överenskomna villkor bör detta beteende inte kriminaliseras, men sanktionsavgiften ska vara kännbar, och den anställda ska ersättas utan att behöva få sina krav prövade i domstol.

- Asylprövningen bör koncentreras till ett antal mottagandecentra, där asylsökande bor och deltar i tidiga insatser under asyltiden.

- Kommunen ska ha ansvaret för de samhällsorienterande insatserna, medan Arbetsförmedlingen bör få ansvar för förberedelser för arbetsmarknaden, inklusive kartläggning och validering av kompetenser. Det bör vara obligatoriskt för asylsökande att delta.

- It-stödet för Migrationsverkets beslut om rekommenderad bosättning rörande dem som fått uppehållstillstånd bör utvecklas med hjälp av effektiva algoritmer för att maximera sannolikheten att få arbete.

- Dagersättningarna för asylsökande bör höjas för att reducera den administrativa bördan.

- Incitamentseffekterna inom etableringsersättning och etableringstillägg bör ses över, så att det blir lika lönsamt för båda makarna i ett hushåll att ta ett arbete. Nivåerna behöver justeras så att kommunerna inte drabbas av kostnader för försörjnings- stöd under etableringstiden. Det ska finnas adekvata insatser för alla behov, inte minst för dem som har kort utbildning och ringa arbetslivserfarenhet.

- Regleringen rörande egen bosättning i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (EBO) bör avvecklas.

- Föräldrapenningdagar med ersättning på grundnivå bör som nämnts reserveras på samma sätt som dagar med sjukpenning- nivå, vilket kan vara särskilt viktigt i hushåll traditionella köns- rollsvärderingar. Föräldralediga med föräldrapenning tillåts delta i samhällsorientering och svenska för invandrare.

- Den utredning om studiefinansiering som rekommenderades ovan bör analysera behoven särskilt ur ett migrationsperspektiv.

- Arbetsförmedlingen behöver intensifiera sitt arbete med att ge nyanlända kvinnor och män likvärdigt etableringsstöd. Bland annat måste insatser för kvinnor som står långt från arbetsmark- naden utökas och permanentas.

• Arbetet mot så kallat hedersrelaterat våld och förtryck bör intensifieras, exempelvis genom ytterligare kartläggning och utbildning av personal som kan komma i kontakt med dem som drabbas.
Bostad, grannskap och miljö

Bostadsbristen är kännbar i en majoritet av landets kommuner. Nyproduktionen har under en följd av år varit låg och ojämn, och det befintliga beståndet utnyttjas inte helt effektivt. Bostadsmarknaden har polariserats på så sätt att låglönehushåll kommit att dominera i det hyrda beståndet, medan medel- och höginkomsttagare i stor utsträckning äger sin bostad. Beskattningen av bostäder har successivt blivit alltmer gynnsam för det ägda boendet, vilket alltså får negativa fördelningskonsekvenser.

- Varken kommunala bostadsbolag eller privata aktörer har under rådande villkor ett tillräckligt incitament att bygga nya bostäder. Staten måste ta ett större finansiellt och eventuellt också verksamhetsmässigt ansvar. Nivån på investeringsstödet för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande bör successivt höjas. Inriktningen bör vara att en större del av stödet ska gå till storstadsområdena. Stödet bör kontinuerligt utvärderas.

- Ett statligt topplån för byggande på svagare bostadsmarknader bör införas.

- Bostadsförsörjningen måste planeras regionalt, eftersom arbetsmarknader normalt sträcker sig över mer än en kommun. Kommunerna bör mötas på regional nivå för att i samråd med staten avgöra behovet av bostadsbyggande och fördela ansvaret mellan kommunerna inom regionen. Den kommunala förköpsrätten bör återinföras.

- Beslut har fattats om att utreda hur ett socialt boende ska ut- formas. Utredningen bör ges tilläggsdirektiv för att utreda ett statligt ägt fastighetsbolag som kan ta ansvar för nyproduktion i de situationer där varken kommunala bolag eller privata fastig- hetsägare visar tillräckligt intresse.

- Beskattningen av ägt och hyrt boende bör harmoniseras. Skatt eller avgift på ägda bostäder bör vara proportionell utan tak ovan- för ett visst lägstabelopp. Värdeökningar på boende bör beskattas som andra kapitalvinster.

- Handlingsutrymmet gentemot EU-regelverket vad gäller de allmännyttiga bostadsföretagen ska utnyttjas till fullo. För det fall att man inte väljer att utveckla en särskild kategori för socialt bo- ende bör det preciseras att det så kallade affärsmässighetskravet inte står i strid med en lågprislinje som endast begränsas av självkostnadsprincipen.

- Möjligheterna att föra ut vinster ur de allmännyttiga bostadsföretagen bör begränsas till sociala förebyggande insatser som bevisligen förbättrar boendemiljöer och minskar segregation.

- En statlig hyresgaranti bör införas för att underlätta för yngre och hushåll med lägre men stabila inkomster att få tillgång till bostad.

- Hyresgäster bör ges ökat inflytande vid renoveringar för att förhindra standardhöjningar och hyreshöjningar som tvingar vissa hyresgäster att flytta.

- Boverket och Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att tillsammans med intresserade kommuner utvärdera modeller för hemlösa barnfamiljer.

- Bostadsbidragen har genom otillräcklig uppräkning förlorat sin roll som bostadspolitiskt instrument och bör höjas. Höjningen bör ges en profil som framför allt gynnar barnfamiljer.

Konsumentfrågor

Konsumenternas ställning har utvecklats i olika riktningar på olika marknader under senare decennier. På vissa marknader råder god konkurrens och en gynnsam prisutveckling. På andra råder av olika anledningar sämre förutsättningar för konsumenterna att hävda sin rätt, till följd av monopol som i fallet med eldistributionen, stark asymmetri

mellan producent och konsument som när det gäller sjukvårdstjänster, eller allmän brist, som på bostadsmarknaden. De förslag som kommissionen lägger på dessa områden bidrar allmänt till att stärka konsumenternas ställning. På ett område – skuldsätt- ning – presenteras ett specifikt förslag med syfte att stärka konsu- menternas ställning.

Hushåll med små ekonomiska marginaler är känsliga för tillfälliga inkomstbortfall eller oförutsedda utgifter. Den ekonomiska stressen från sådana störningar försämrar beslutskapaciteten och ökar risken för förhastade beslut, exempelvis i form av dyra, kortfristiga lån eller försök att via kommersiella spel lösa situationen. Detta kan ge upphov till negativa spiraler och skuldfällor som det blir svårt eller omöjligt att ta sig ur.

Skuldsanering är ett alternativ. Omkring 183 000 barn växer upp i ett hem där minst en förälder har skulder eller pågående skuldsanering hos Kronofogden. Skuldsanering är dock inte tillräcklig för att hantera alla de situationer som uppkommer. Kommissionen förordar därför, bland annat med den finländska lagstiftningen som förebild, absolut preskription under vissa villkor.

- Absolut preskription för långvarigt överskuldsatta bör införas i preskriptionslagen.

Hälso- och sjukvård
I internationell jämförelse är hälsoläget i Sverige generellt gott. Det finns dock betydande skillnader mellan inkomstgrupper och mellan regioner. Relativt nya inslag som vårdval och privata sjukvårdsförsäkringar riskerar att ytterligare öka skillnaderna i tillgång till hälso- och sjukvård.

- Vårdvalet har inneburit att den tidigare sammanhållna barnhälsovården inte längre fungerar som tidigare. Ingen aktör har i dag övergripande ansvar för att följa folkhälsan och samordna förebyggande insatser. Regionerna bör få ett förebyggande folkhälsoansvar, med ett särskilt ansvar för riktade insatser mot hushåll med förhöjda risker.

- Förutsättningarna för ett konkret program med verkningsfulla åtgärder för att främja goda levnadsvanor framför allt bland unga i alla socioekonomiska grupper bör utredas. Det bör omfatta exempelvis utvidgad undervisning och grundläggande av goda vanor hos skolbarn (rörelse, matvanor m.m.), för vuxna hälso- samtal (enligt den s.k. Västerbotten-modellen) och beskattning av livsmedelstillsatser som socker och salt.

- Alkoholpolitiken bör bevaras och i vissa avseenden skärpas.
- Spelmissbruk är numera jämställt med andra former av missbruk, men det saknas en sammanhållen och effektiv spelpolitik. En sådan bör utvecklas med politiken från andra beroendeområden som förebild. Kommissionen förordar restriktioner på marknadsföringen i likhet med vad som gäller för tobak och alkohol.

- Hälso- och sjukvårdslagen behöver preciseras för att tydliggöra vad som står i konflikt med intentionerna i lagstiftningen. Privata sjukvårdsförsäkringar är ett exempel på företeelser som kan ge upphov till konflikter med dessa intentioner och som kan behöva regleras på ett tydligare sätt.

- Personer med funktionsnedsättningar har ofta en arbetsförmåga som kan nyttiggöras med lämpliga hjälpmedel. Stöden behöver effektiviseras för att minska kostnaderna och möjliggöra för fler att delta i arbetslivet. Exempelvis har kommersiella aktörer drivit upp kostnaderna för hörselhjälpmedel på ett oacceptabelt sätt.

Transfereringar – barn och familj
De huvudsakliga förändringar som kommissionen föreslår i transfereringssystemen till barn och familj har redovisats ovan under rubriken Jämställdhet – förändringar i regelverket för sjukskrivning

under graviditet och graviditetspenning, föräldraförsäkringen och rätt till barnomsorg på obekväm arbetstid.

Ekonomisk utsatthet i barndomen kan få långvariga konsekvenser för barns hälsa och livschanser. Bostaden och närmiljön är särskilt viktig i detta perspektiv. Kommissionens förslag att återställa bostadsbidraget som bostadspolitiskt instrument är därför viktigt, och en förändring av bostadsbidraget bör utformas så att den i huvudsak gynnar barnfamiljer.

Försäkringar mot arbetslöshet och nedsatt arbetsförmåga
Sjukpenningen ska ge ekonomisk trygghet till den som under en begränsad period inte kan arbeta på grund av sjukdom under den period som sjukdomen pågår och arbetsförmågan är nedsatt. Arbetslöshetsförsäkringen är en mer renodlad omställningsförsäkring och ställer krav på att den arbetslösa ska söka och ta arbeten som bedöms som lämpliga. Kraven på och drivkrafterna för omställning skärps dessutom över tid.

Personer med svag ställning på arbetsmarknaden exkluderas ofta helt från systemen beroende på regelverkens krav, även om de kan ha arbetat och bidragit med skatter och avgifter under lång tid. Inom sjukförsäkringen handlar kravet om en förutsebar inkomst under en period framåt i tiden. Inom arbetslöshetsförsäkringen gäller vill- koret en viss arbetsintensitet under tillräckligt lång tid bakåt, och dessutom medlemskap i en arbetslöshetskassa, antingen en fackligt anknuten kassa eller den fristående Alfakassan.

Ett annat problem gäller den kategori som nekas sjukpenning med hänvisning till så kallat normalt förekommande arbete men som vid kontakt med Arbetsförmedlingen bedöms vara alltför sjuka för att kunna få ett arbete. Den typen av motstridiga bedömningar från statens sida är enligt kommissionens mening inte acceptabla.
För dessa försäkringssystem föreslås:

- Ersättningsgraden i den offentliga försäkringen har under lång tid sjunkit för en stor del av de försäkrade. Ett långsiktigt riktmärke bör vara att 80 procent av de försäkrade ska ha 80 procents ersättningsgrad.

- Sjukförsäkringen bör baseras på historiska månadsinkomster. Förändringen kan göras finansiellt neutral om man så önskar, antingen genom justering av avgifterna till systemen eller av ersättningsnivåerna, eller också genom en kombination av dessa båda.

- Arbetslöshetsförsäkringen bör vara obligatorisk inom ramen för dagens administrativa lösning, det vill säga en kombination av fackligt anknutna kassor och en fristående som de anställda får välja mellan. Ersättningsnivån bör baseras på månadsinkomster och nivåerna justeras upp.

- Personer ska kunna nekas sjukpenning endast med hänvisning till ett till karaktären preciserat arbete på arbetsmarknaden. Detta ska i så fall ske efter en arbetsförmågeutredning som medger en mer konkret bedömning av vilka till buds stående arbeten som kan komma i fråga. Definitionerna av vilka arbeten som ska anses lämpliga för den försäkrade bör harmoniseras mellan regelverken för arbetslöshetsförsäkring och sjukpenning.

Kriminalpolitik
På det kriminalpolitiska området är det viktiga att slå fast att de effektivaste åtgärderna är förebyggande. En stor del av de kriminella karriärerna kan återföras på skolmisslyckanden, som i sin tur ofta hänger samman med neuropsykiatriska diagnoser, missbruk i familjen och liknande problem. Om man tidigt lyckas identifiera barn och ungdomar i riskzonen och sätter in stödåtgärder, kan man alltså undvika långt högre både personliga och samhällsekonomiska kostnader längre fram i livet. Exkludering tidigt i livet ökar risken för dysfunktionella beteendemönster.

Även med en framgångsrik preventiv politik kommer det att begås brott. Också i det skedet av livet är det viktigt att samhällets åtgärder syftar till integration och inte till exkludering. Inträde på arbetsmarknaden och familjebildning är viktiga faktorer i den integrerande processen, och utbildning under fängelsevistelsen bör därför vara ett inslag i återanpassningen.

Kommissionen har inga konkreta förslag inom områdena preven- tion och kriminalvård utan begränsar sig till följande bedömningar:

- Tidiga insatser under barn- och ungdomsåren för att förebygga kriminella karriärer är kostnadseffektiva under förutsättning att riskgrupperna kan identifieras med tillräcklig träffsäkerhet. Detta förutsätter samlade insatser från skola, socialtjänst och barn- och ungdomspsykiatri.

- Kriminalpolitiken bör i möjligaste mån styras av forskningen och inte av vad som bedöms vara politiskt attraktiva åtgärder. Förlängning av redan långa fängelsestraff har osäker effekt och kan i sämsta fall vara kontraproduktiv.

Företag har i växande utsträckning blivit instrument för den organiserade brottsligheten, med negativa fördelningskonsekvenser för både brottsoffer och arbetskraft som utnyttjas. I syfte att motverka denna utveckling föreslår kommissionen:

• **Revisionsplikten för små aktiebolag återinförs.**
• Möjligheterna till ytterligare informationsutbyte mellan myndigheter bör utredas för att underlätta urval och kontroll.

Skatter
Grunden i ett modernt skattesystem bör vara en progressiv inkomstbeskattning. Det råder ett starkt samband mellan förmåga (mätt med arbetsinkomst) å ena sidan och kapitaltillgångar och kapitalinkomster å den andra. Detta talar för att man beskattar kapital som komplement till arbete, för att kunna öka progressiviteten i den sammantagna beskattningen utan att öka marginalskatten på arbete alltför mycket.

Skattekvoten är inget bra mått på hur stora de offentliga in- greppen i hushållens ekonomi är. Sverige har vid en direkt jämförelse med andra OECD-länder en relativt hög skattekvot, men korrigerat för skattebelagda transfereringar, välfärdspolitik på budgetens utgifts- sida och andra inslag i politiken intar Sverige snarare en mellan- position. Skattekvoten har sedan sekelskiftet sjunkit med 5,7 procent av BNP, i dagsläget motsvarande drygt 290 miljarder kronor.

Den ökande ojämlikheten i Sverige vad avser inkomster beror i väsentlig utsträckning på politiska beslut. Kapitalinkomsterna, som är lägre beskattade är inkomster från arbete, har ökat i betydelse, och skatte- och transfereringssystemet är generellt mindre omförde- lande än tidigare. Intäkterna från kapitalbeskattning har trendmäs- sigt sjunkit från 7 till 5 procent av BNP, trots att både stockar och flöden har ökat.

Bostadsbeskattningen styrdes tidigare av principen att staten skulle vara neutral i valet mellan ägt och hyrt boende. Nu är det ägda boendet starkt gynnat, mer än i de flesta EU-länder.

Av fördelningspolitisk betydelse är också de så kallade skatteutgifterna, det vill säga subventioner på budgetens inkomstsida som uppkommer genom avvikelser från normnivån på en viss skatt. Exempel på detta är lägre mervärdesskatt på livsmedel, ränteavdrag för lån och rot- och rutsystemen.

Kommissionen har på skatteområdet begränsat sig till de skatter som har klar fördelningspolitisk anknytning.

Skatten på kapitalinkomster bör höjas, med riktpunkten att en enhetlig skattesats ska gälla för alla kapitalinkomster. Arvs- och gåvoskatt bör återinföras, och förutsättningarna för en förmögen- hetsskatt bör utredas.

Beskattningen av fåmansföretag, de så kallade 3:12-reglerna, har av allt döma genererat en viss ökning av sysselsättningen, men det är oklart till vilken kostnad. Reglerna har också utnyttjats för att utveckla bolagskonstruktioner som sätter progressiviteten i skattesystemet ur spel. Förändringar som skulle eliminera miss- bruket och samtidigt bevara de positiva inslaget har tidigare utretts (SOU 2016:75). Förslagen från denna utredning bör genomföras. Åtgärder mot ovannämnda typ av konstruktioner bör vidtas ge- nom en skärpning av aktivitetskravet på företagen.

- Principen om likabehandling av hyrt och ägt boende bör återupp- rättas. Skattesatsen för bostadsrätter harmoniseras med den som gäller för småhus.

- En avgift eller skatt på fastigheter bör endast tas ut ovanför ett fribelopp men å andra sidan inte ha något tak. Ränteavdraget ned- trappas successivt. Fastighetsavgiften på hyresfastigheter avskaffas.

• Pandemin kommer att leda till en kraftig försämring av den offentliga budgetens saldo, på grund av både ökade utgifter och minskade intäkter. För att återställa balansen i de offentliga finan- serna kommer det att krävas betydande skattehöjningar. Sådana bör baseras på skatt efter förmåga, det vill säga ges en tydligt pro- gressiv profil.
Finansieringsfrågor

Jämlikhetskommissionens uppdrag skiljer sig väsentligt från normal- utredningar genom det breda mandat som formulerats i kommissio- nens direktiv. Som framgått av tidigare delar av betänkandet berörs ett stort antal politikområden, och det har inte varit möjligt att över hela linjen utveckla detaljerade förslag i enlighet med normalformen för utredningar. Åtskilliga förslag och rekommendationer kräver vidare utredningar, och kostnadsuppskattningar blir på sådana om- råden med nödvändighet ungefärliga.

Covid-19-pandemin har radikalt förändrat förutsättningarna för finanspolitiken. Både skattekvot och ambitioner vad gäller offentlig- finansiellt saldo kommer att behöva omprövas. Kommissionen har dock i sin översiktliga finansieringsanalys bortsett från pandemins effekter.

De problem som Sverige stod inför redan före pandemin är dess- utom av en sådan dignitet att det ter sig orealistiskt att de alla skulle kunna lösas bara genom en omdisponering av existerande budget- medel. Den omfattande invandringen under senare decennier har på avgörande sätt förändrat förutsättningarna för tidigare fattade beslut om överskottsmål och skattekvot. EU:s stabilitetspakt innehåller krav på det offentliga underskottet och skuldsättningen som Sverige med god marginal tillfredsställer sedan lång tid tillbaka. Överskotts- målet har nyligen justerats ned, men det offentliga saldot skulle kunna sänkas med ytterligare omkring 1 procent av BNP med bi- behållen respekt för stabilitetspaktens krav, vilket motsvarar ett utrymme på drygt 50 miljarder. Som nämnts har skattekvoten har sedan sekelskiftet sänkts med 5,7 procent, motsvarande omkring 290 miljarder.

Överskottsmålet sattes en gång med hänvisning till demografiska prognoser som förutsåg en stark ökning av försörjningskvoten – andelen barn och äldre av befolkningen skulle växa i förhållande till den andel som är i arbetsför ålder. Genom invandringen efter sekel- skiftet har den demografiska profilen i befolkningen förändrats radi- kalt; försörjningskvoten förbättras med mellan 15 och 16 procent, när de utrikes födda inkluderas. En förutsättning för att denna gynn- samma situation ska kunna utnyttjas är emellertid att de utrikes födda, jämte grupper av inrikes födda som av olika anledningar varken arbetar eller studerar, integreras i arbetskraften i den utsträckning som är möjlig. Detta kräver mycket stora utbildningsinvesteringar, i

varierande utsträckning i kombination med lönesubventioner. I av- saknad av sådana investeringar föreligger risker för kostnader av annat slag – utebliven ekonomisk tillväxt, ökat beroende av trans- fereringssystem och sociala konflikter.

Med dessa siffror i åtanke har kommissionen inte desto mindre sökt finansiera sina förslag inom den existerande utgiftsramen. Om man finner dessa finansieringsvägar mindre lämpliga, återstår att finna andra eller också att förändra skattekvot eller överskottsmål. Sammantaget uppskattas kostnaderna för kommissionens förslag ligga i intervallet 30 till 40 miljarder kronor. Huvudfinansierings- källorna är:

- en höjning av momsen på livsmedel till standardnivån 25 procent med kompensation till barnfamiljer och låginkomsthushåll – netto 15 miljarder kronor
- en avveckling av rot-avdraget – 10 miljarder kronor
- en temporär överföring från biståndsbudgeten motsvarande 0,3 procent av BNI till ändamål som syftar till en förbättrad integ- ration av utrikes födda – 15–16 miljarder.

Normal moms på livsmedel
Riksrevisionen har i en analys visat att sänkt livsmedelsmoms är en ineffektiv åtgärd för att stödja barnfamiljer och låginkomsthushåll, vilket var det ursprungligen angivna motivet. Momsen kan höjas till ordinarie nivå och målgrupperna kan hållas skadeslösa, samtidigt som åtgärden enligt Riksrevisionens uppskattning ger ett netto i intervallet 15–20 miljarder. På sikt bör även moms på restaurang- och cateringtjänster harmoniseras för att undvika gränsdragnings- problem, men under rådande förhållanden är detta inte lämpligt, eftersom denna bransch har påverkats särskilt starkt av pandemin. Även utan denna extra justering är ett netto på 15 miljarder en för- siktig uppskattning.

Avveckling av rot-avdraget
Argumenten för att behålla rotavdraget är i nuläget svaga. Subven- tionen infördes ursprungligen som ett konjunkturinstrument men permanentades på oklara grunder. Något behov av ett allmänt branschstöd till byggsektorn är svårt att se. Avdraget utnyttjas för en rad ändamål som inte bidrar till att öka den tillgängliga bostads- arean – renovering av fullt funktionsdugliga bostadsutrymmen, till- byggnader som inte ökar boytan, med mera. Med en omallokering av resurserna till nybyggnad av hyreslägenheter lämnas ett bättre bi- drag till lösandet av bostadskrisen. Avdraget kommer i dag huvud- sakligen medel- och höginkomsttagare till del. En väsentlig del av de projekt som beviljas avdrag skulle utföras även utan stöd. Om resurserna överförs till andra stödformer inom bostadspolitiken, kommer den frigjorda arbetskraften dessutom att kunna beredas sysselsättning i annan byggverksamhet. Argumentet att subventionen bidrar till att minska svartarbetet i landet vilar på relativt svaga grunder.
Temporär justering av biståndsmålet

Den svenska biståndspolitiken har i dag ett volymsmål motsvarande 1 procent av bruttonationalinkomsten (BNI). I budgeten för 2020 uppgår beloppet till 52,1 miljarder kronor. Enprocentsmålet är själv- påtaget. Ett åtagande som Sverige formellt har gjort i ett internatio- nellt sammanhang är att det internationella biståndet ska uppgå till 0,7 procent. Detta beslöts inom EU år 2004 av de då 15 medlems- länderna. Enprocentsmålet avsåg ursprungligen det totala resurs- flödet från både offentliga och privata källor, men då givarländernas regeringar inte har någon kontroll över det privata flödet, övergick man så småningom till målet 0,7 procent för det offentligt beslutade flödet. Bland OECD:s medlemsländer som samarbetar om utveck- lingspolitiken, de så kallade DAC-länderna, är det bara de skandina- viska länderna, Storbritannien och Luxemburg som lever upp till detta lägre 0,7-procentsmål. Genomsnittssiffran är 0,31 procent.

Under det dryga halvsekel som har gått sedan diskussionen inled- des har de globala resursflödena förändrats i grunden. Både direkt-

investeringar och privata överföringar från enskilda migranter till hemländerna, så kallade remitteringar, har vuxit kraftigt och är nu var för sig väsentligt större än den offentliga biståndsbudgeten. Remitteringarna var på global nivå år 2018 mer än dubbelt så stora som det offentliga biståndet.

I bedömningen av det internationella utvecklingssamarbetet är det nödvändigt att anlägga ett brett perspektiv. Flyktinginvand- ringen är inte planerad och efterfrågad på det sätt som arbetskrafts-invandringen är, utan vilar huvudsakligen på humanitära bevekelse-grunder. I betänkandet föreslås en rad åtgärder för att underlätta integrationen av flyktingar på arbetsmarknaden, men även med optimistiska antaganden om sådana integrationsproblem kommer flyktinginvandringen att medföra betydande offentliga kostnader. Detta är i realiteten att se som en del av det internationella biståndet.

Vissa av migranterna kommer att återvända till hemländerna efter något år, kanske när en väpnad konflikt har bilagts, och har då på olika sätt ökat sin kompetens genom skolgång eller yrkesutbildning. Vissa stannar längre, och några etablerar sig permanent i det nya landet eller söker sig till ett annat EU-land. Detta resulterar i remit- teringar, som alltså indirekt är ett resultat av mottagandet och eta- bleringen i det nya hemlandet. Vissa etablerar sig som företagare i det nya landet och utnyttjar sina nätverk i ursprungslandet för att utveckla handelsutbytet mellan länderna. Vad nettoeffekten av detta blir kan inte anges med någon rimlig säkerhet, men den bör vägas in kvalitativt när det övergripande målet för bistånds- och migrations- politiken ska bestämmas. Mot denna bakgrund framstår en temporär justering av biståndsmålet som en rimlig åtgärd. Eftersom den extra belastning på folkhushållet som kan kopplas till migrationen såvitt nu kan bedömas är tillfällig, finns förutsättningar att återgå till en-procentsmålet inom en inte alltför avlägsen framtid.

Ett återupprättat socialt kontrakt

Det uppdrag som formulerats i kommissionens direktiv är brett och allmänt hållet. Det sammanfattas i följande tre punkter:

- Föreslå åtgärder som kan bidra till att utjämna skillnader i upp-växtförhållanden, samt i möjligheter till god utbildning och arbete med goda arbetsvillkor.

- Överväga åtgärder som stärker den enskildes rätt i förhållande till starka ekonomiska intressen.

• Lämna förslag till andra typer av jämlikhetsskapande åtgärder.

Dessutom sägs att förslagen ska främja jämlikhet på ett sådant sätt att ekonomins funktionssätt och tillväxtpotential stärks. I direktivet sägs också att jämlikheten ska främjas genom en så jämn fördelning av marknadsinkomsterna som möjligt. Av analysen har framgått att den sistnämnda strategin rymmer vissa risker; fördelningen av mark-nadsinkomster mätt med ginikoefficienten har nu under några de-cennier varit stabil, samtidigt som fördelningen av disponibla inkomster blivit allt ojämnare. Eftersom det är de disponibla inkomsterna som ytterst bestämmer vilket handlingsutrymme hushållen har, måste även denna utveckling bevakas.

Kommissionen har mot denna bakgrund presenterat ett stort antal förslag med inriktningen att samtidigt öka jämlikheten och stärka landets ekonomiska potential. Det stora flertalet av förslagen har tidigare diskuterats i den allmänna debatten, i vissa fall utretts grundligt. Kommissionens bidrag ska därför främst ses som ett för-sök att presentera en sammanhängande analys av Sveriges aktuella problem och en samling förslag som ömsesidigt stöder varandra i arbetet med att hejda och på sikt vända utvecklingen mot ökad ojäm-likhet, polarisering och sociala konflikter.

Pandemin har förändrat förutsättningarna för politikens förande och kommer att påverka dem för lång tid framöver. Redan innan denna utifrån kommande chock drabbade den globala och den svenska

ekonomin fanns det dock tecken på kris. Polariseringen i samhället har ökat, liksom aggressiviteten i det offentliga samtalet, den parlamentariska situationen präglas av instabilitet, och det politiska systemet fungerar i vissa avseenden mindre väl. Detta har skett samtidigt som den ekonomiska utvecklingen har varit gynnsam, med en stabil ökning av bruttonationalprodukten, vilket indikerar att frågan om välfärd och tillfredsställelse med tillvaron är bredare än vad som låter sig fångas med övergripande ekonomiska mått.

Enligt kommissionens bedömning är dessa problem i betydande utsträckning självförvållade, i den meningen att de är resultatet av inhemska politiska beslut. En fortsatt intensiv internationalisering av ekonomin, koncentration av den ekonomiska aktiviteten inom lan- det till storstadsområdena, osäkrare villkor på arbetsmarknaden för stora grupper av löntagare har inte mötts med adekvata kompense- rande åtgärder. I stället har ett otillräckligt utjämnande skattesystem och en försvagad social försäkring sammantaget lett till en ökad ojämlikhet i disponibel inkomst som frestar på den sociala samman- hållningen. Tecken på sjunkande tillit i samhället är mot den bak- grunden ingen överraskning.

Tre stora problemområden med direkt anknytning till den första punkten i kommissionens direktiv är utbildnings-, bostads- och integrationspolitik. De båda förstnämnda rymde åtskilliga problem redan för något decennium sedan, men dessa problem har förvärrats av den snabba befolkningsökning som den omfattande immigratio- nen har lett till. Denna immigrationspolitik formades i huvudsak i politisk enighet, men de politiska partierna förefaller att ha under- skattat vilka åtgärder – investeringar i vid mening – som krävs för att denna befolkningsökning ska kunna tas om hand. I stället har man hållit fast vid sedan tidigare fastställda politiska agendor, som blivit alltmer inadekvata som svar på landets problem.

En ökad heterogenitet i befolkningen behöver inte nödvändigtvis leda till problem utan kan i stället rätt hanterad vara en tillgång. Den samhällsvetenskapliga forskningen indikerar vilka villkor som bör vara uppfyllda för att utveckling ska ta en gynnsam väg. Befolknings- majoriteten och olika minoriteter måste mötas på en någorlunda lik- ställd nivå. För detta finns goda förutsättningar. Svensk lagstiftning och svensk politisk tradition domineras i modern tid av egalitära värderingar. Det måste därtill finnas gemensamma arbetsuppgifter att ta sig an. Även detta villkor är uppfyllt; det saknas förvisso inte problem med att förverkliga de traditionellt ambitiösa målen för väl- färdspolitiken

Den tredje förutsättningen är att det politiska ledarskapet en- tydigt står för en integrerande politik som bejakar mångfalden och erbjuder alla som accepterar de grundläggande värderingarna och villkoren att delta på samma villkor i samhällsbyggandet. Konflikt- tendenser finns i alla samhällen, men det är först när politiska ledare hämtar näring ur sådana konflikter som de legitimeras och växer sig starka. För att motverka sådana tendenser krävs ett förnyat socialt kontrakt.

”Sänkta arbetsgivaravgifter för unga budgetkrav från L”

DN TISDAG 18 AUGUSTI 2020

" DN. DEBATT 200818
Låt statens budget för 2021 fokuseras på integration och skola, klimat och forskning samt en återstart som värnar både dagens och morgondagens jobb. Vi vill sänka arbetsgivaravgifterna för både unga upp till 21 år och de första anställda när små företag växer, skriver Nyamko Sabuni (L) och Mats Persson (L) inför budgetförhandlingarna med regeringen och C.

Höstens budgetförhandlingar är avgörande för återstarten av Sverige. Liberalerna kommer att kräva att politiken fokuserar på att återstarta Sverige genom reformer, skattesänkningar och satsningar på integration och skola, klimat och forskning och för en återstart av Sverige med fler jobb i växande företag. Arbetslinjen måste hållas.

I förhandlingarna prioriterar Liberalerna även att offentliga kärnuppgifter som rättsväsendet, och sjukvården och assistansen ges rätt förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Att hemtjänsten anpassas till fler äldre personers behov samtidigt som kommuner och regioner får de tillskott de behöver.

Sverige ska vara möjligheternas land för alla. Då måste frihet, trygghet och egenmakt inte vara ett privilegium för några få, utan verklighet i hela Sverige. Därför prioriterar vi i budgetförhandlingarna om hur Sverige ska återstartas allra främst reformer och tillskott till tre centrala områden:

1 Integration och skola. Coronakrisen blottar Sveriges integrationsproblem. En arbetsmarknad där jobben blir färre riskerar att drabba stora grupper av utlandsfödda särskilt hårt och fördjupa den otrygghet som sprider rädsla och hopplöshet i utsatta områden. Flera redan utsatta områden har drabbats hårt av smittspridning, samtidigt som vi vet att det är de elever som redan från börjat haft tuffast förutsättningar som har drabbats hårdast av distansundervisningen.

Det krävs kraftfulla åtgärder för skolgången i Sverige om alla elever ska få en ärlig chans att lyckas. Vi vill locka de bästa lärarna till de skolor som har de tuffaste förutsättningarna genom bättre arbetsvillkor samt trygga skolans finansiering med långsiktiga statliga sektorsbidrag. Förskolan ska stärkas genom ett ökat fokus på svenska och språkinlärning. Inget gör mer för att alla barn ska ha drömmar och framtidstro än att alla skolor är bra skolor.

Liberalerna kräver som en del av detta att staten årligen skjuter till två miljarder kronor för att stötta utsatta områden. Under alltför lång tid har politiker försökt bryta utvecklingen i utsatta områden med tillfälliga projektpengar och villkorslösa bidrag. Den politiken måste upphöra. Pengarna behöver, utöver till skolan, bland annat gå till satsningar på trygghet och minskad trångboddhet. Vi behöver börja rusta upp våra utanförskapsområden i samverkan mellan stat, kommun, fastighetsföretag och boende.

Vi vill i budgeten också vika cirka 10 miljarder för att sänka skatten på de allra lägsta inkomsterna med runt 500 kronor per månad. Den som saknar ett jobb, inte minst i våra utsatta områden, behöver veta att det alltid ska löna sig att arbeta. För att långsiktigt stärka fokuset på att fler utrikes födda ska komma i arbete och få mer makt över sin egen vardag vill vi att budgetpropositionen kompletteras med ett mått på integrationsskulden: de utrikes födda som lever i risk för fattigdom.

2 Klimat och forskning. När Sverige återstartas måste klimatfrågan prioriteras. Sverige behöver växla upp arbetet med att elektrifiera både transporter och industri för att sänka våra utsläpp. En liberal klimatpolitik är teknikoptimistisk och vägrar ställa sänkta utsläpp mot välstånd och tillväxt.

I den kommande propositionen vill vi att politiken viker medel för att uppmuntra infångande och lagring av koldioxid. Det skulle räcka att fånga in utsläppen från de femton största industrierna i Sverige för att radera ut utsläpp lika stora som alla inrikes transporter. Bland de mest kostnadseffektiva sätten att lagra koldioxid är att bevara och anlägga nya våtmarker. Därför vill vi både se en lagringspeng som stimulerar näringslivet till att fånga in koldioxid och vika en halv miljard per år för att naturliga våtmarker, där det är lämpligt, återvätas.

Forskningspolitiken måste växlas upp i den forskningsproposition som kommer samtidigt som budgeten. Så kan vi både möta klimatkrisen och stärka Sverige som kunskapsnation efter coronakrisen.

3 Återstart av ekonomin. Sveriges välfärd bygger på arbete och växande företag. För att stötta sysselsättningen vill vi sammantaget genomföra strategiska skattesänkningar på cirka 30 miljarder kronor på jobb, arbetsinkomster och företag. Företagen är jobbskaparna. Ska vi ha höga ambitioner för välfärden måste fler företag våga investera och anställa.

Vi har redan gett besked om att vi vill ta ned bolagsskatten, sänka skattetrycket på forskningsintensiva företag och förbättra skattevillkoren för de kvalificerade personaloptioner som är särskilt viktiga för snabbväxande företag.

I dag lämnar vi ännu ett besked. Det måste bli enklare och billigare att anställa. Därför föreslår vi i dag även sänkta arbetsgivaravgifter både för unga upp till och med 21 år och för de första anställda när små företag växer. Bara denna riktade lättnad sänker företagens kostnader med cirka 7 miljarder kronor. Så stärker vi konkurrenskraften för både dagens och morgondagens jobbskapare.

Staten ska även riktat bidra till att upprätthålla efterfrågan i ekonomin. Planerade investeringar ska tidigareläggas, kommuner och regioner ska ges förutsättningar att behålla anställda i stora verksamheter som vård och skola och rotavdraget behöver vidgas.

Detta är Liberalernas krav i förhandlingarna om årets budgetproposition. Såsom bland annat Konjunkturinstitutet bedömer förutsätter dessa en fortsatt expansiv finanspolitik. Staten har under lång tid sparat i ladorna just för att vi ska kunna möta den krisen vi nu ska ta oss igenom. Genom att kombinera tillfälliga åtgärder med långsiktiga reformer som stärker arbetslinjen och investeringsvilja kan vi både återstarta Sverige här och nu och skapa förutsättningar för högre tillväxt och skatteintäkter bortom krisen. När konjunkturen kommer tillbaka ska vi åter tillbaka till balans och överskott.

Förutsättningar finns för effektivisering och kostnadsbegränsningar genom att bland annat växla in ineffektiv näringslivspolitik mot sänkta kostnader för Sveriges företag och en fortsatt stram migrationspolitik. Politiken måste nu bidra till framtidstro i hela Sverige. Låt oss använda den här budgetproposition till att återstarta Sverige med bättre förutsättningar för Sveriges företag, mer klimatarbete, ett brutet utanförskap utan utsatta områden senast år 2030 och en skola i världsklass. Sverige ska vara ett möjligheternas land, för alla.

Nyamko Sabuni (L), partiledare
Mats Persson (L), ekonomisk-politisk talesperson

”De sjuka ska isoleras – inte våra äldre”

DN ONSDAG 19 AUGUSTI 2020

"DN. DEBATT 200819
Regeringen underskattar det stora mänskliga lidande som många äldre människor nu utsätts för i total isolering. Om inte regeringen förändrar Sveriges coronastrategi kommer tusentals äldre tvingas tillbringa sin sista tid i ensamhet, skilda från barn, barnbarn och vänner. Det vore omänskligt och omoraliskt, skriver Ulf Kristersson (M).

Coronakrisen är inte över. Nya utbrott på flera håll i världen fortsätter att äventyra liv och hälsa. Detta sker även i Sverige, och vi vet ännu inte hur hösten kommer att gå. Därtill har den svenska ekonomin utsatts för en historisk nedkylning, med mycket hög arbetslöshet som följd.

I denna medicinska och ekonomiska kris har Sverige valt en annan strategi än många andra. Det samlade svaret på om vi har gjort rätt eller fel kommer att dröja, men redan nu är det uppenbart att den återkommande otydlighet som har präglat den svenska coronapolitiken är ohållbar. Otydligheten har gällt allt från skyddsutrustning och tester till vad som egentligen gäller för olika sorters folksamlingar.

Det är regeringens uppgift att leda och hålla samman den svenska strategin, och fatta beslut om förändringar när det är nödvändigt. Regionerna och kommunerna är hårt pressade och behöver kunna lita på att staten bidrar med både ledning och tydlighet.

Långsiktigt hoppas jag att den coronakommission som Moderaterna krävde – och regeringen hörsammade – kommer att ge oss mer djuplodande erfarenheter inför kommande kriser. Men två saker kan vi konstatera redan nu:

För det första att den svenska sjukvården klarade av att snabbt ställa om och mobilisera flerdubbelt antal iva-platser. Läkare, sjuksköterskor och undersköterskor har gjort ett enastående arbete. Den stora responsen på specialistsjuksköterskan Eveline Jacobsons berättelse i Sommar i P1 är ett tydligt exempel på just det.

För det andra att Sverige grovt har misslyckats med att skydda de allra mest sårbara. 5 780 döda talar sitt tydliga språk. Det ska jämföras med 260 i Norge, 330 i Finland och 620 i Danmark. Det är ett misslyckande av historiska proportioner som inte kan – och inte får – bortförklaras med argument som ”man kan inte jämföra länder ” eller rent föraktfulla kommentarer som utrikesminister Ann Lindes famösa ”detta är ingen tävling”.

Tusentals miste livet för att Sverige inte förmådde skydda dem. Den smärtan blir extra tydlig för alla oss som förlorade någon nära och själva stod inplastade i fullständig skyddsdräkt när vi försökte tala med den som insjuknat. Många fler kan nog känna och förstå vilket lidande det innebär.

Inför hösten måste den svenska strategin förändras. Vi vet nu mer om covid-19 än i vintras och det måste påverka strategin tills ett fungerande vaccin finns tillgängligt. Pandemin kräver fortsatt försiktighet och fysisk distansering men det räcker inte. Sverige måste bryta smittkedjor och det handlar framför allt om tre saker: testa, smittspåra och isolera.

Fortsätta testa för att veta vem som är sjuk, och ska vara hemma. Vi måste systematiskt hitta dem som bär smittan och sedan lika systematiskt smittspåra och testa alla som den smittade har haft kontakt med. Därefter isolera de som är sjuka eller riskerar att vara sjuka.

WHO och Europeiska smittskyddsmyndigheten har länge rekommenderat detta. Forskningen visar att det är viktigt både för att hålla nere smittspridningen och för att öppna upp samhället. Detta görs redan metodiskt i många länder. Det är bra att regeringen avsatt resurser, men pengar är långt ifrån tillräckligt.

Regeringen måste ta fram tydligare riktlinjer till regionerna, inte vänta på 21 olika lokala strategier. I dag finns inte ens krav på att familjemedlemmar till sjuka personer ska testas, om de inte uppvisar egna symtom. Det behövs också operativt statligt stöd vid till exempel omfattande lokala utbrott där kraftfulla åtgärder är nödvändiga för att snabbt stoppa vidare smittspridning.

Sverige borde hämta inspiration från länder som kommit längre. Finland utbildar just nu hundratals smittspårare, och i bland annat Tyskland och Italien ombeds alla restaurangbesökare skriva ner kontaktinformation för eventuell smittspårning. Inget av detta sker av sig självt.

Det är viktigt för ekonomin att Sverige omedelbart kommer i gång med att testa, smittspåra och isolera. Men framför allt handlar detta om respekt för Sveriges äldre och andra extra sårbara. För om vi inte smittspårar och isolerar de som är smittade – och som kan smitta andra – tvingas orimligt många äldre och andra riskgrupper att fortsätta leva isolerade.

Den svenska regeringen underskattar det stora mänskliga lidande som månad efter månad i total isolering innebär. Dessutom är det fel: utgångspunkten måste vara att den som är smittad ska isoleras, inte den som riskerar att dö för att andra är smittade. Om inte Sverige byter strategi kommer det innebära att tusentals äldre tvingas tillbringa sin sista tid i isolering från barn och barnbarn. Det vore både omänskligt och omoraliskt.

Den kommande höstens andra stora coronafråga handlar om jobb och ekonomi. Arbetslösheten har stigit till nära 10 procent, samtidigt som hundratusentals svenskar är permitterade. Det finns ingen viktigare ekonomisk-politisk uppgift de kommande åren än att odla växtkraft i den svenska ekonomin och se till att alla som kan jobba gör det. Det är nödvändigt, både för att ha råd med svensk välfärd och för att inte ytterligare fördjupa utanförskapet i många förorter.

Även ekonomin kräver en tydlig strategi. Socialdemokraterna lovade – bland flera andra brutna löften – EU:s lägsta arbetslöshet, men nådde i stället EU:s femte högsta. Trots långvarig högkonjunktur hade Sverige efter sex år med Socialdemokraterna lägst tillväxt per capita i hela EU. Problemen fanns alltså långt före corona.

Under vårens olika stödpaket var regeringen motvillig och fler människor än nödvändigt drabbades av uppsägningar och konkurser. Moderaterna mobiliserade en majoritet i riksdagen och tvingade fram mer omfattande stöd för att rädda jobb och företag.

Socialdemokraterna vill gärna prata om a-kassa, men förstår i grunden inte hur välfärden skapas.

Det ekonomiska läget är fortfarande allvarligt och de mest utsatta företagen behöver mer hjälp. Men fokus måste nu vara på att snabbt komma tillbaka till arbetslinjen, både för företag och anställda. I längden måste företag konkurrera på egna meriter, inte på statliga subventioner. Och i längden är sysslolöshet i korttidspermittering och höjd a-kassa bara en väg in i bidragsberoende. Det kommer inte stärka Sveriges konkurrenskraft.

Lärdomen från den djupa 90-talskrisen och finanskrisen 2009 är att det är arbetslinjen – inte bidragslinjen – som tar Sverige framåt. Företagande och insikten att arbete alltid är bättre än bidrag måste systematiskt prägla den ekonomiska politiken. Många tecken tyder på att Socialdemokraterna och LO nu drar åt motsatt håll. Den ekonomiska politiken under 2020 och 2021 kommer att få betydelse för hela 20-talet.

Ska Sverige ekonomiskt och mänskligt ta sig igenom den här krisen på ett vis som vi kan vara stolta över om tio år, måste alltså strategin läggas om. De äldre får nu inte offras ännu en gång. Och dagens barn och unga kommer att påverkas mest av den ekonomiska politik vi väljer. För oss som fattar besluten är detta förpliktigande.

Ulf Kristersson (M), partiledare "

"Centern kräver statligt stöd till nöjesparker

DN ONSDAG 19 AUGUSTI 2020

Centerpartiet vill se storsatsningar på företagen i höstens budget. C kräver att omställningsstödet till företag förlängs och att bland annat nöjesparker får en större del av de statliga stödpengarna. – Nu gäller det att se till att företagen klarar sig, säger vikarierande C-ledaren Anders W Jonsson.

Inför höstens budgetförhandlingar lägger regeringens samarbetspartier nu fram en rad krav och konkreta förslag som ska ligga till grund för överläggningarna med finansminister Magdalena Andersson (S). I coronakrisens spår väntas en expansiv budget med åtskilliga förslag som inte behöver finansieras på sedvanligt sätt. Samtliga partier är beredda att låna pengar för att mildra effekterna av den ekonomiska nedgången.

Centern är tydligt med att partiet vill se större satsningar på företagen för att de ska klara prövningarna efter coronakrisen.

– Krisen är långt ifrån över. Nu gäller det att se till att företagen klarar sig, säger Anders W Jonsson.

C vill bland annat förlänga ansökningstiden för omställningsstödet till företag bortom den 31 augusti som nu är sista dag att ansöka om pengarna. Hittills har betydligt färre företag än förväntat ansökt om omställningsstöd och C misstänker att alla inte har hunnit med.

C vill även förlänga och förändra omställningsstödet så att de värst drabbade branscherna får en chans att få ersättning för förlorade intäkter även under perioden maj–juli. C föreslår att det ska gälla för företag som har tappat särskilt mycket i omsättning under de här månaderna.

– Några branscher har varit särskilt hårt drabbade, inte minst nöjesparkerna, säger Anders W Jonsson.

C kräver även att nya åtgärder sätts in för att ge stöd åt egenföretagare med enskilda firmor. I dag omfattas inte de av alla stödåtgärder som regeringen beslutat om.

– Det finns en enighet i riksdagen om att göra något åt detta så det ska verkställas i de budgetförhandlingar som pågår. Vi vill inte binda oss för någon särskild modell, det viktiga är att göra något så att företagarna får pengar snabbt, säger Anders W Jonsson.

Även Liberalerna kräver stödåtgärder för enskilda firmor i den kommande budgeten. L och C är också överens om att skatten bör sänkas för dem med lägre inkomster. Liberalerna har sammanlagt presenterat krav på skattesänkningar för 30 miljarder kronor i budgeten, samt 10 miljarder på andra reformer.

– Vi har samlat i ladorna under många år och det är de resurserna som vi nu vill använda, säger L-ledaren Nyamko Sabuni.

Hon tror inte att L kommer att framstå som förlorare om partiet inte får igenom sina krav.

– Det skulle vara konstigt om vi inte passade på att visa helheten av vad vi önskar för landet och vad Liberalerna står för, säger Sabuni.

Även C anser att det är viktigt att visa vilka frågor partiet driver.

– Det är viktigt att se i budgeten vad de olika partierna har bidragit med. I en förhandling får man inte igenom 100 procent men jag känner mig trygg i förvissningen om att vi kommer att få igenom väldigt mycket av det som vi för fram, säger Anders W Jonsson.

Budgeten lämnas till riksdagen måndagen den 21 september.

Hans Olsson
hans.olsson@dn.se "

”Ska inte vara möjligt att köpa sig före i vårdkön”

DN ONSDAG 19 AUGUSTI 2020

Regeringen tillsätter en särskild utredare som ska säkerställa att alla svenskar får god och jämlik tillgång till vård i spåren av coronapandemin – oavsett om man har en privat sjukvårdsförsäkring eller inte. – Vi kan inte ha en ordning där det är möjligt att köpa sig före i sjukvårdskön, säger socialminister Lena Hallengren (S).

Under de senaste månaderna har tiotusentals icke-kritiska vårdbesök ställts in och 115 000 personer väntar i dag på en operation. Svensk sjukvård kommer därför inom överskådlig framtid att få fokusera på att hantera den stora vårdskulden som uppstått efter pandemin, menar Lena Hallengren.

En lucka i systemet har enligt henne varit de privata sjukvårdsförsäkringarna, som gör det möjligt för personer att få snabbare och bättre tillgång till vård utan att det nödvändigtvis grundas i patientens behov.

– Det är helt grundläggande om vi ska ha tillit till och förtroende för till vårt välfärdssystem att man får vård efter behov oavsett vem man är och var i landet man bor, säger Lena Hallengren till DN.

DN har tidigare rapporterat om att både experter och vårdgivare varnar för att den allt större andelen svenskar som tecknar privata sjukvårdsförsäkringar tränger undan patienter som kommer via den offentliga vården.

Nio av tio vårdgivare som DN kontaktade uppgav att försäkringspatienter fick snabbare vård.

Lena Hallengren pekar på en rapport från myndigheten Vårdanalys i slutet av mars som innehöll liknande resultat, och hon menar även att problematiken blivit än tydligare i samband med pandemin.

– Vi kan inte, och vi ska inte, ha en ordning där personer med mindre behov går före dem med större. Vi måste komma till rätta med de negativa effekter som privata sjukvårdsförsäkringar har på den svenska sjukvården.

Regeringen har därför valt att tillsätta en särskild utredare som nu får i uppdrag att ta fram lagförslag kopplat till de privata sjukvårdsförsäkringarna. Däribland förslag om hur man kan begränsa regionernas möjlighet att köpa vård från företag som samtidigt ger försäkringspatienter företräde.

– Om vi inte lyckas stävja detta nu är jag rädd att vi kan få en stor tudelning av svensk sjukvård. Där den som har råd tecknar en försäkring för att få bättre vård än andra, som kanske inte får teckna en privat försäkring för att man har sjukdom i släkten, är kroniker eller för tidigt född, säger Lena Hallengren.

Karin Liljeblad, näringspolitisk expert på branschorganisationen Vårdföretagarna, menar att det inte är något fel i sig med att se över försäkringsfrågan.

Däremot påpekar hon att det bara är 1 procent av sjukvården i Sverige som finansieras genom försäkringarna.

– Det viktigaste för oss är att man lyckas lösa vårdskulden, och då gäller det att hålla fokus på rätt åtgärder. Därför ställer jag mig lite frågande till varför man tillsätter den här utredningen, säger hon.
Den särskilda utredaren blir Karin Lewin, chefsjurist vid Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV), vars primära uppgift blir att göra rättsliga bedömningar i frågan.

Uppdraget ska redovisas senast den 30 september 2021.

Hanna Jakobson
hanna.jakobson@dn.se
Fredrik Tano
fredrik.tano@dn.se "

" Ledare: Våga vara tråkiga i budgetförhandlingarna

DN TORSDAG 20 AUGUSTI 2020

Samtliga partier talar inför stundande statsbudgetförhandlingar om områden där pengar ska skjutas till, några om skatter som ska sänkas. Utfästelserna blir många. Färre pratar om vad väljarna borde få mindre av, eller betala mer för.

Detta kan tyckas ha mindre betydelse i ett läge då stor enighet råder om att det är önskvärt att stimulera ekonomin. Men behovet av stimulanser betyder inte att allt kan lovas åt alla. Tvärtom har behoven inom vitala sektorer blivit avgrundsdjupa.

Sjukvården är det tydligaste exemplet. Att mobilisera resurser för att klara pandemin har, särskilt genom den valda svenska strategin, byggt en vårdskuld av andra behandlingar som nu måste betas av. Till detta kommer en demografisk utveckling där betydligt fler behöver rekryteras till vård och omsorg under kommande år.

Försvar, polis och rättsväsende behöver också växa i en orolig och osäker värld. Till detta kommer ett under decennier eftersatt investeringsbehov i vattenledningar, järnvägsunderhåll, och elledningar. Kort sagt det mesta som ligger under offentligt ansvar. Bara att uppfylla nuvarande välfärdslöften kräver betydande resurstillskott. Då måste annat prioriteras bort.

Detta motverkas på två sätt av logiken kring partiernas budgetutspel.

För det första letar alla partier egna sätt att profilera sig. Det innebär utspridda och snuttifierade satsningar, tänkta att visa att man bryr sig om många olika saker.

Men det viktigaste man kan göra är vanligen att anslå mer till kärnverksamheten. Fungerande skola och polis som rycker ut är det viktigaste också för en fungerande integration. Vård i tid, utbyggda skyddsnät och omsorg är det centrala för ekonomiskt stressade familjer.

För det andra ignoreras att en budget är ett tillfälle att nagelfara och ifrågasätta utgifter. Också inom centrala och viktiga verksamheter finns anledning att ifrågasätta hur pengarna används.

Som gårdagens ledare uppmärksammade läggs skattepengar på att stödja några av de rikaste företagen i världen. Det är svårt att motivera. Årligen går ungefär 30 miljarder kronor till olika företagsstöd, och det finns många indikationer på att det är pengar som snarare skapar skickliga bidragsentreprenörer än gynnar tillväxt och utveckling.

Myndighetsfloran är rik och frodig. Tillväxten har både ett verk och en myndighet för analys, och konjunkturen ett institut. Vi har en särskild Myndighet för kulturanalys, som trots sitt specifika uppdrag inte verkar ha publicerat någon vägledning om hur de aktuella stöden under coronapandemin ska kunna nå fram till rätt utövare.

Även administrationen sväller. Tidningen Vårdfokus uppmärksammade 2018 att sjukvården haft en stark tillväxt av chefer, handläggare och administratörer mellan 2010 och 2017, medan andra personalkategorier minskade. Polisforskaren Stefan Holgersson har noterat en liknande utveckling hos polisen, med mer personal centralt, inklusive en stor kommunikationsavdelning, men färre poliser ute på fältet.

Som talar om den helhet som måste hänga ihop. Som på bekostnad av att äska pengar till det mesta orkar betona det viktigaste, samt lyfter önskvärda besparingar och rimliga justeringar av skatteavdrag.

Låter det som ett politiskt självmordsuppdrag bör man betänka att svenska folket uppskattat finansministrar som visat återhållsamhet. Och när alla andra partier gör på ett sätt finns utrymme för den modige att göra tvärtom.

DN 20/8 2020 "

"Shekarabi öppnar för att behålla karensersättning

DN TORSDAG 20 AUGUSTI 2020

Coronakrisen har fått regeringen att göra trygghetssystemen generösare. Nu öppnar socialförsäkringsminister Ardalan Shekarabi (S) för att en del av förändringarna kan bli bestående. – Vi har bra system men de har hål som har blottats tydligt, säger han.

När det nya coronaviruset härjade som värst under senvintern och våren blev det tydligt att många skulle ha svårt att följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer eller klara en arbetslöshet utan stora konsekvenser för ekonomin. Coronakrisen fick regeringen att lägga fram det ena krispaketet efter det andra tillsammans med Centerpartiet och Liberalerna.

En del av åtgärderna gick ut på att minska det ekonomiska bortfallet för arbetande svenskar. Dit hör till exempel karensdagsersättningen som gör att Försäkringskassan betalar ut en ersättning för första sjukdagen och att inkomsttaket i a-kassan höjdes så att fler får 80 procent av lönen.

Karensdagsersättningen är en tidsbegränsad åtgärd men Ardalan Shekarabi öppnar för att ersättningen kan bli kvar, åtminstone för vissa yrkesgrupper.

För att Socialdemokraterna ska få igenom en sådan förändring krävs inte bara att de får stöd av regeringspartiet MP utan också av både C och L. Shekarabi uttrycker sig försiktigt.

– Under hösten kommer vi att behöva debattera om det rimliga i att människor som jobbar i verksamheter där de möter många människor inte förlorar ekonomiskt den första dagen de stannar hemma när de är sjuka, säger han.

Exempel på sådana yrkesgrupper är de som är anställda inom vård och omsorg och då inte minst äldreomsorgen. Alltså yrken där det finns en direkt koppling till smittspridning om personalen hellre går till jobbet när de är småkrassliga än förlorar en dagslön som de kanske inte har råd att avvara.

På grund av coronaviruset har köerna till operationer och rehabilitering blivit längre. Samtidigt säger reglerna i sjukförsäkringen att de som är sjuka i mer än 180 dagar måste vara beredda att söka ett annat arbete än det de är sjukskrivna ifrån. Annars kan sjukpenningen dras in.

I början av juli beslutade regeringen om ett undantag från 180-dagarsregeln fram till den 31 december i år. Även här vill Shekarabi se en diskussion om varaktiga ändringar i systemet.

– Du ska inte förlora din ekonomiska trygghet bara för att operationer eller rehabiliteringsinsatser ställs in av regionerna, säger han.
Som socialförsäkringsminister har Ardalan Shekarabi också ansvaret för pensionerna. Han tycker att många som arbetat ett helt yrkesliv får för låga pensioner.

Därför har Socialdemokraterna drivit igenom ett inkomstpensionstillägg på som mest 600 kronor i månaden före skatt till dem som arbetat i många år men får en låg pension.

Tillägget ska inte ingå i pensionssystemet utan pengarna tas från statskassan.

– Vi måste fortsätta att höja pensionerna och vi ser inkomstpensionstillägget som ett första steg, säger Ardalan Shekarabi.

Nästa steg, anser han, är att höja avgiften till den allmänna pensionen till de 18,5 procent som var tänkta från början. På grund av den -beräkningsmodell som används är avgiften i praktiken 17,21 procent. Men det kan mycket väl dröja 20–30 år innan en avgiftshöjning ger höjda pensioner. Så länge vill inte Ardalan Shekarabi vänta.

– Vi har också tittat på modeller för hur en avgiftshöjning skulle kunna leda till högre pensioner även för befintliga pensionärer, säger han. Men att ändra i pensionssystemet kräver att samtliga riksdagspartier i Pensionsgruppen är med på förändringarna. Samtliga riksdagspartier, med undantag för V och SD, är med i Pensionsgruppen.

De övriga partierna är i grunden positiva till att avgiften höjs till 18,5 procent, men de finns olika åsikter om hur höjningen ska betalas. Huvudspåren är att staten betalar eller att facken och arbetsgivarna förhandlar fram en finansiering.

Maria Crofts
maria.crofts@dn.se "

"Fakta. Pandemin har drivit fram nya regler
Regeringen har infört en rad nya regler för sjukförsäkringen och a-kassan. Här är några av dem:

Karensdagsersättning
Försäkringskassan betalar ut 804 kronor före skatt för att ersätta löneavdraget den första sjukdagen. Gäller till den 30 september.
Sjukintyg

Det går att vara sjukskriven i tre veckor utan att behöva visa upp sjukintyg från läkare. Gäller till den 30 september.
180-dagarsregeln

Den som köar för operation eller rehabilitering ska inte kunna få sjukpenningen indragen. Gäller till den 31 december.
A-kassan

Lättare att få ersättning och ersättningen har höjts. Gäller till den 3 januari.

Fribelopp
Studerande får ha hur höga inkomster som helst utan att det påverkar utbetalningarna från CSN. Gäller under 2020. "

" Boendechef vädjar till regeringen: ”Häv besöksförbudet hos äldre!”

DN TORSDAG 20 AUGUSTI 2020

Göteborg. I ett öppet brev till socialminister Lena Hallengren (S) kräver chefen för tre äldreboenden i Göteborg att besöksförbudet hävs. – De äldre som bor hos oss måste få samma frihet och ansvar som övriga samhället. Vår personal kan inte längre agera ordningsvakter inne i andras privata hem, säger Monica Berglund, direktör för Tre Stiftelser.

Den 1 april införde regeringen ett nationellt förbud mot besök på äldreboenden. Förbudet, som förlängts till den 31 augusti och i dag, torsdag, väntas förlängas ytterligare en månad, syftar till att stoppa spridningen av det nya coronaviruset. Men nu höjs röster för att besöksstoppet måste bort.

– Jag tror på ett liv före döden, besöksförbudet är en alldeles för kostsam uppoffring, säger Monica Berglund, som leder tre av Göteborgs äldsta boenden – Vegahusen, Änggårdsbacken och Otium i Björkekärr.

I ett öppet brev till socialminister Lena Hallengren skriver Monica Berglund att uppdraget inte bara kan vara att skydda de äldre från smitta, utan också måste vara att värna deras livskvalitet:

”I snart fem månader har tiotusentals personer nekats fysiska möten med personerna som står dem närmast. Yngre personer kan säga ’nästa vecka’, ’nästa månad’ eller ’nästa år’. För den som har levt ett långt liv är tidshorisonten annorlunda: Kommer vi någonsin att få kramas igen?”

Monica Berglund tycker att förbudet var begripligt till en början, som en akut åtgärd mot smittan, men nu tycker hon bara att det andas ”ålderism” och avslöjar ett förlegat synsätt på äldre.

– Det är som om vi fortfarande ”sätter dem på hemmet”. Men det här är ju egna bostäder vi har hos oss, där de boende borde tillerkännas samma rättigheter och ansvar som alla andra, säger hon.

I det öppna brevet till Lena Hallengren skriver hon: ”Sveriges strategi mot coronaviruset har utgått från individens ansvarskänsla, snarare än nedstängningar och lagstiftning. Detta har gällt hela samhället – förutom de som bor på ett äldreboende.”

Tre Stiftelser har – liksom många andra boenden – satt upp plexiglas för möten mellan boende och deras anhöriga eller bekanta utomhus, men den kontaktvägen är inte hållbar i längden, anser Monica Berglund.

– Den som är dement eller har dålig hörsel och syn behöver ett nära fysiskt möte.

– Dessutom kommer kylan snart, ska vi ha isskrapa på skärmarna då eller?

Nu vill Tre Stiftelser ha en lättnad i regelverket och har skickat in sin begäran till socialdepartementet.

DN har sökt Lena Hallengren för en kommentar men inte fått svar. Till nyhetsbyrån TT säger Hallengren att besöksförbudet kommer att förlängas:

– För att kunna ta bort besöksförbudet måste vi se till att ha andra regleringar och riktlinjer på plats. Så i väntan på att Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen återkommer med hur de ser på att man tar bort förbudet och vad man skulle behöva ha på plats i stället så förlänger vi förbudet till den sista september.
Beslutet ska fattas av regeringen under torsdagen.

Kristina Hedberg
kristina.hedberg@dn.se "

"Fakta. Förslaget till socialministern
Tre Stiftelser vill ta bort det generella besöksförbudet och ersätta det med följande förhållningsregler:

Besök sker utomhus i första hand.
När det inte är möjligt tillåts besök i den egna lägenheten.

Besökare får information om hygienrutiner samt tillgång till handsprit och visir.

Närstående och boende ansvarar för att begränsa antalet besökare per tillfälle i lägenheten för att undvika trängsel.

Det är inte tillåtet att vistas i gemensamma utrymmen, som vardagsrum, kök och balkonger under besöket.

Vid fall av smitta har verksamheten rätt att omgående återinföra besöksförbud.

Folkhälsomyndighetens övriga allmänna rekommendationer gäller även på äldreboenden. DN "

"Finansministern: Jobbsatsningar ska lyfta ekonomin

DN TORSDAG 20 AUGUSTI 2020

Socialdemokraterna viktigaste frågor inför budgetförhandlingarna är jobben, jobben och jobben, enligt finansminister Magdalena Andersson (S). Trots tidiga utspel från både regeringspartnern MP och samarbetspartierna C och L har hon gott hopp om att ro förhandlingarna i land. – Det är fyra partier som samarbetar, alla ska ha möjlighet att sätta sin prägel på budgeten, säger hon.

Det ekonomiska läget i både världen och Sverige är väldigt allvarligt, enligt finansministern. För att vända det kraftiga bnp-raset vill hon bedriva en ekonomisk politik som stöttar återhämtningen.

– Fokus är att få människor tillbaka i arbete. Det är väldigt mycket fokus på jobben, säger hon.

Hon vill inte nämna några siffror, men ser framför sig stora investeringar i välfärden.

– Där är forskningen väldigt tydlig – för att få fart på hjulen och få människor tillbaka i arbete är offentliga investeringar och konsumtion viktigt. Sjukvård, skola, äldreomsorg är centralt.

Inför budgetförhandlingarna har regeringens samarbetspartier Centerpartiet (C) och Liberalerna (L) tidigare lagt fram en rad krav

och konkreta förslag. Båda partierna vill se större satsningar på företagen efter coronakrisen.

C vill bland annat förlänga ansökningstiden för omställningsstödet till företag bortom den 31 augusti. L vill sänka arbetsavgifterna för unga med ungefär 500 kronor per månad, något som beräknas kosta 10 miljarder kronor. De vill se skattesänkningar på cirka 30 miljarder kronor på jobb, arbetsinkomster och företag.

Magdalena Andersson säger att hon inte vill förhandla via medierna, och poängterar återigen att hennes fokus tydligt ligger på jobben.
– Men det är klart att jag är väl medveten om att vi i Socialdemokraterna inte har egen majoritet. Det är fyra partier som samarbetar, alla ska ha möjlighet att sätta sin prägel på budgeten.

Regeringspartnern Miljöpartiet kräver å sin sida reformer för 150 miljarder kronor de närmaste tre åren. Bland annat för stora investeringar i förnybar energiproduktion.

– Jag kan generellt säga att vi ska ställa om Sverige till ett klimatsmart och hållbart samhälle. Det finns mycket investeringar som ska göras och det vore ekonomiskt klokt att tidigarelägga dem. Här finns också fördelar för Sverige att ligga långt i framkant. I gröna investeringar finns mycket av framtidens jobb, säger Magdalena Andersson.

Hon tycker att samarbetet mellan partierna är bra – något hon inte tror kommer ändras i framtiden.

– Vi sitter och diskuterar nu. Det är bra och goda samtal mellan alla fyra. Vi har haft löpande kontakt sen pandemin bröt ut. Det har varit helt nödvändigt.

Hittills har regeringen och samarbetspartierna genomfört krisåtgärder som beräknas kosta staten 250 miljarder kronor. Det är åtgärder som har hanterat den akuta krisen och när det nu börjar bli dags att återstarta ekonomin kommer det att behövas ännu mer statliga insatser, men hur de kommer att se ut vill finansministern inte gå in på närmre.

– I längden kommer vi inte kunna ha ett näringsliv som är beroende av statliga bidrag. Här behöver man framöver lägga om politiken på ett sådant sätt att företagen ska investera och klara sig på egen hand, säger hon och fortsätter:

– Det handlar också om kultur och idrott. Jag har haft som ingång i de här förhandlingarna att inte avfärda någonting. Vi lyssnar och analyserar. Det är en av de sakerna som vi tittar på. Vi får återkomma hur vi kommer att se på det.

Den 21 september ska regeringen lämna sin budget till riksdagen.

Stefan Bjarnefors"

" Regionen rustar för rusning efter vaccin

DN TORSDAG 20 AUGUSTI 2020

Region Stockholm förbereder sig nu inför eventuella mass-önskemål att vaccinera sig mot covid-19, den dag det finns ett godkänt vaccin.– Vi vet att efterfrågan kommer att vara stor och därför är det viktigt att Region Stockholm gör alla förberedelser som går, säger Tobias Nässén (M), vård- och valfrihetsregionråd.

På onsdagen fattade Region Stockholms avtalsutskott beslut om att revidera det avtal som kallas för Vårdval vaccin. Från och med nu kommer ett framtida covid-19-vaccin därmed vara ett av tre vaccinationsprogram – den dag det finns ett godkänt vaccin.

Beslutet innebär att 450 olika vårdgivare får rätt att vaccinera mot covid-19. I beslutet ingår också en klausul som säger att i händelse av brist på vaccin så får regionen rätt att besluta att vaccin endast får ges till de riskgrupper som Smittskydd Stockholm pekat ut.

– Dagens beslut är ett viktigt steg för att säkra vaccinkapaciteten i Stockholms län när det kommer ett godkänt covid-19 vaccin, säger Tobias Nässén (M) i ett uttalande.

Redan i maj gav den styrande koalitionen hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att utreda hur Region Stockholm bäst kan vaccinera invånarna, när ett effektivt vaccin i storskalig produktion finns tillgängligt på marknaden.

Ella Bohlin (KD), vårdutvecklingsregionråd, noterar att tillgången på vaccin är avgörande och att Sverige behöver stå i frontlinjen bland EU-länderna för att säkra tillgången.

Att formellt ge de 450 vårdgivarna i uppdrag att ge vaccinet är ett sätt att vara väl förberett.

”På regional nivå gör vi allt vi kan för att stockholmare ska kunna vaccineras så snart vaccin finns att tillgå. Men det måste också finnas en tydlig plan för hur prioriteringarna ska göras”, skriver hon i ett mejl till DN.

Vänsterpartiet motsätter sig revideringen av avtalet.
”Detta klargör återigen att de så kallade vårdvalen, i detta fall vaccination, utnyttjas av privata företag för att kunna tjäna maximalt med pengar. Det kräver motåtgärder från regionen med striktare krav och än mer kontrollåtgärder, vilket leder till ett mycket kostsamt och ineffektivt vårdsystem”, skriver partiet i deras förslag till beslut.

Enligt Vänsterpartiet bör Vårdval vaccin tvärtom helt avvecklas. De kräver att man i stället bör utreda hur regionen själv kan utveckla och organisera ett system där man har kontroll över användningen och kostnaderna.

Det anser Tobias Nässén är ”helt uppåt väggarna”:

– Beslutet handlar i grunden om att säkra vaccinationskapaciteten när ett covidvaccin finns på plats. Det är viktigt att väljarna förstår att V inte vill ha ett system och en plan inom ramen för ett vårdval där patienter kan välja var man vaccinerar sig, säger han.

Enligt Region Stockholm är just nu status att Astra Zeneca, som EU har slutit avtal med, har sagt att ett vaccin kan finnas på plats i slutet av 2020. Sverige kommer att få runt 2 procent av de beställda doserna, hur mycket Stockholm får är oklart men troligtvis beräknas det utifrån befolkningsmängd.

Beslutet i dag när det gäller förändringen av Vårdval vaccin kommer att införas den 1 november.

Ulrika By
ulrika.by@dn.se "

"Fakta. Vårdval vaccin
Omfattar ett vaccinationsprogram med vaccinationer mot:
Säsongsinfluensa.
Pneumokocker.
Vaccin mot covid-19 (nytt).
Inför säsongen 2019/2020 utfördes 225 000 vaccinationer inom vårdvalet. Det beräknas öka drastiskt när ett covidvaccin finns på plats. "

Påminnelser från sidorna 31-35
Välfärd i hushållsverksamheterna

I början på mars 2020 sa regeringen vad jag minns: "Nu ska vi ta itu med välfärden. " Men Coronan kom och rubbade alla cirklar. Sedan en tid har regeringen några organisationer för klimat och corona och man kan börja med välfärden igen,

Men regeringen har ingen omfattande välfärdsplanering vad jag kan se, Jag har länge föreslagit regeringen att ordna hushållsverksamheterna som en grund för välfärden. Jag har föreslagit socialförsäkringsministern som ansvarig för hushållsverksamheterna eftersom socialfärsäkringarna inte kan utformas utan kunskap om hushållsverksamheterna och vad de kostar.

Socialförsäkringsministrarna har dock inte förstått detta utan fortsätter i de gamla spåren och bara tycker om socialförsäkringarna utan att beakta hushållsverksamheterna på ett synligt sätt.

I dagens läge mellan de vänsteranknutna partierna och de borgerliga partierna betyder regeringens inställning svårigheter för vänsterpartierna att få tillräckligt många röster i valen nästa gång. Rent ut sagt missköter regeringen och vänsterpartierna politiken så att det är stor risk att de förlorar valen och vi återigen får åtta långa år med högerpartier vid makten.

De många människor som har låga inkomster och inte får några förbättringar kan inte se att det är någon mening med att rösta vänster. Att göra det möjligt att få fler röster var ett av skälen till förslaget att öka bostadsbidraget för barnlösa ungdomar till att omfatta även åldrarna över 29 år upp till pensionsåldern . Det bostadsbidraget har funnits tidigare men tagits bort. Det finns ingen anledning att missgynna de äldre åldrarna.

Kompensation vid de lägsta inkomsterna för alltför höga inkomstskatter till följd av låga grundavdrag.

Skattereformen 1970 handlade om att ersätta det gamla sambeskattningssystemet med särbeskattning. Det hade varit möjligt att i någon mån göra fördelningen efter skatteförmåga, men det blev att inkomstskatten skulle vara lika för alla med samma inkomst men progressiv så att skatterna blev högre vid högre inkomst. En ledande folkpartist var vid fråga mycket noga med att det skulle vara så.

Det följde med vid 1990 års skattereform. Och politikerna har inga bekymmer med de svåra konsekvenser som uppstår.

Årliga levnadskostnaderna är nu cirka 170 000 kr för ensam förvärvsarbetande utan barn och för makar/sambor tilllsammans cirka 262 000 kr (2x131 000). Om makarna var för sig har sam-ma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans 2x39 000kr= 78 000kr mera disponibelt i plånboken sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Det räcker för årskostnaderna för två barn, men alla makar/ sambor har inte barn.

Det här gäller när ensamma har inkomster över cirka 18 000 kr per månad och makar var för sig cirka 11 000 kr per månad.

Vid lägre inkomster blir det underskott i hushållsbudgeterna. Underskotten beror bl a på låga grundavdrag som år högst cirka 36 000 kr år 2020, dvs högst cirka 20 % av lägsta rimliga levnadskostnader 170 000 kr för ensamma

Det hjälper inte att ändra grundavddrag. För att det ska bli någon förbättring för de lägsta inkomsterna mäste införas något som gäller de horisontella fördelningarna och lämpligt är att införa regler om bostadsbidrag.

Det finns bostadsbidrag för barnlösa ungdomar under 29 år, med låga inkomster. En tid fanns bostadsbidrag också för barnlösa över 29 år men de avskaffades i ovist nit.

Bostadsbidrag för äldre barnösa upp till pensionsåldern bör snarast införas. De ska inte betraktas som bidrag utan som kompensation för alltör låga grundavdrag vid låga inkomster.

De kan göras i princip som för yngre där bostadsbidragen är gjorda med hänsyn till skillnaderna i bostadskostnad för ensamma och makar/sambor. Det behandlas mer utförligt i det följande

Barnfamiljer med bostadsbidrag. Förslag för 2019

Enligt gällande regler för barnfamiljernas bostadsbidrag ska de trappas av med 20% av den del av inkomsten som överstiger 150 000 kr per år.

Det bör höjas till 200 000 kr per år= 16 666 kr per månad.

För ensamma med 1, 2 och 3 barn räcker då inkomsterna efter skatt till levnadskostnader ungefär enligt konsumentverkets beräknade kostnader mm och hyror för lägenheter enligt boverkets krav.

Enligt beräkningarna i det föregående ligger den lämpliga inkomstgränsen för ensamma på cirka 17000 kr per månad= 204 000 kr per år

För makar/sambor med 1 barn skulle avtrappningen kunna börja vid cirka 14 000 kr per månad, för 2 barn vid inkomst cirka 16 000 kr och för 3 barn vid cirka 17 000 kr. För enkelhets skull kan man nog sätta gränsen till 16 666 kr per månad = 200 000 kr/ år.

Marginalskatten i avtrappningsperioderna är cirka 30%, bostadsbidragen avtrappas med 20% och barntillsynsavgifterna ligger kanske på 2-4% av inkomsterna. Summan blir marginal-effekter cirka 52-54%.

Om inkomstgränsen för avtrappnings början höjs med 50000 kr innebär det att avtrappningarna minskar med 10000kr under året. Om man behåller gränsen vid 150000 kr betyder det att levnadskostnad 174000 kr för ensam förälder minskar till 164000 kr. För makarna minskar 269000 till 259000.
Men vill man ha mer exakt måste man räkna mer exakt.

Bostadsbidrag för barnlösa i åldrar över 29 år upp till pensionsåldrar. Förslag för 2019

För bostadsbidrag till enamma utan barn föreslås här samma bidrag som för åldrarn 18-29 år och samma avtrappningsfaktor 33,33%, men inkomstgräns för avtrappningens början som är satt så att bidraget är avtrappat vid inkomst där underskotten är noll. Cirka 18300 kr/månad = cirka 220000 kr/ år för ensam och cirka 13700 kr/månad = 164400 kr/år per make för makar.

Enligt reglerna kan bostadsbidraget bli 90% av hyran mellan 1800 och 2600 kr per månad = 720 kr per månad = 8640 kr per år. Samt 65% av hyran mellan 2600 och 3600= 650/mån = 7800 kr per år. Ensam summa bidrag och makar summa bidrag 16440 kr per år =1370 kr/månad.

16440 är 9,45% av hela levnadskostnaderna 174000 för ensam.
16440 är 6,11% av hela levnadskostnaden 269000 för makar.
Då bör man komma ihåg att skattesystemet gynnar makar med 39000kr på året i förhållande till ensam.

Om makarna var för sig har samma inkomst som en ensamstående har makarna tillsammans 2x39500kr= 79000 kr mera disponibelt sedan inkomstskatter och levnadskostnarna betalats.

Avtrappningssträckan blir 49320 kr per år. Inkomst när bidraget för ensam tar slut om avtrappning sker från inkomst 41000 kr blir: 41000+49320= 90320 per år = 7527kr/mån.

Om man höjer gränsen för avtrappnings början till 220000-49320= 170 680=14223kr/månad ska underskottet bli noll.

Kontroll: Inkomst 220000 minus skatt cirka 45802= 174198 nästan precis som ensams levnadskostnader 174000
För makarna blir avtrappningsgänsen 164400x2 minus 49320= 279480. 139740 per make.
Kontroll: Inkomst 164400 minus skatt 29376 =134664 för varje make= 269328 för båda, nästan precis som makars levnadskostnader 269000

Bostadsbidragen bör trappas av från inkomst 170680 kr för ensam och trappas av från inkomst 139740 för make.

De beloppen bör rundas av på lämpligt sätt, förslagsvis inkomstgräns när bostadsbidrag ska börja trappas av med 33,33%:
170 000 för ensam = 14157 kr /månad och
140 000 för make = 11667 kr/månad.

Bidragen är slutavtrappade vid inkomst cirka
För ensam 18300 kr/ månad
För makar 13700 kr/månad för make

Avtrappning sker
För ensam: inkomster mellan 14157 och 18300 kr/ månad.
För make: inkomster mellan 11667 och 13700 kr/ månad.
Marginalskatten är i dessa intervall cirka 29% för ensam och cirka 23% för makar. Med avtrappning 33.33% för bostadsbidrag gör det summa marginaleffekt cirka 62% för ensam och cirka 56% för makar. Vid kommunal utebitering 33% som är nästan precis som genomsnittet i Sverige.

Om avtrappningseffekt 20% hade valts hade marginaleffekterna kblivit lägre, men avtrappningarna hade börjat vid en lägre inkomst så att bidragen blivit lägre vid lägre inkomster. Därför har faktorn 33,33% valts istället för 20%. 33,33% är också det som gäller för ungdomsbostadsbidragen. Förslaget för äldre har tidigare innehållit 20% och det kanske kan accepteras, men då får man räkna om.

Socialförsäkringsbalken

Kapitel 97
"**Förmögenhet**
6 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten ska göras med 15 procent av den sammanlagda förmögenhet som överstiger 100 000 kronor, avrundad nedåt till helt tiotusental kronor.

I den sammanlagda förmögenheten ingår förmögenhet för varje försäkrad samt för varje barn som avses i 96 kap. 4, 5 a och 9 §§. I fråga om barn som avses i 96 kap. 5 a § ska dock endast hälften av den förmögenhet som tillhör barnet ingå i den sammanlagda förmögenheten. *Lag (2017:1123).*
7 § Tillägg för makars förmögenhet ska fördelas på makarna i förhållande till deras respektive andel av den sammanlagda förmögenheten.
Tillägg för barns förmögenhet ska fördelas lika mellan makar.
8 § Förmögenheten beräknas enligt lagen (2009:1053) om förmögenhet vid beräkning av vissa förmåner, om inte annat följer av 9 och 10 §§.
Förmögenheten beräknas per den 31 december det år som bostadsbidraget avser. "

Regeln om att 15 % av förmögenheter ska tas upp som inkomst vid beräkning av bostadsbidragen bör avskaffas. Regeln bör avskaffas även för bostadsbidrag till personer utan barn och för pensionärernas bostadstillägg.

Detta bör gälla också för ungdomsbostadsbidragen och bidragen till äldre barnlösa

Bostadtillägg och garantipension för pensionärer.

Verkan av kapital

Varken promemorian, regeringen eller utredningarna behandlar inverkan av kapital enligt de gällande reglerna.

De gällande reglerna om att 15 % av kapital ska tas upp som inkomst vid bostadstilägg för pensionärer bör tas bort. Det är särskilt viktigt att taxeringsvärden för pensionärernas fritidshus tas bort.

De gällande reglerna säger att kapital över 100 000 kr för ensam och 200 000 för makar ska inverka på bostadstilläggen så att 15% ska tas upp som inkomst. Det innbär en förmögenhetsskatt för dem med låga inkomster vilket är synnerligen orättvist eftersom de med högre inkomst inte betalar någon förmögenhetsskatt.

Vid skattereformen 1970 sattes de nuvarande gränserna 100 000 och 200 000 till 75 000 och 150 000 och skulle de har räknats upp med inflationen enligt KPI skulle de nu ha varit drygt 400 000 och 800 000.

Att de gällande reglerna för bostadstilläggen är mycket krävande och olämpliga för pensionärer med låga inkomster har påpekats under flera decennier och det är anmärkningsvärt att regeringen och utredningarna inte beaktar detta.

Varken regeringen, myndigheterna eller de politiska partierna har några offentliga redovisningar om pensionärernas levnads-kostnader, i förhållande till inkomster, skatter och bidrag som gör att det går att bedöma skäligheten i de regler som gäller.

När det gäller bostadstillägg finns i socialförsäkringsbalken följande:

- 99 kap. Innehåll
- 100 kap. Allmänna bestämmelser om bostadstillägg
- 101 kap. Rätten till bostadstillägg
- 102 kap. Beräkning av bostadstillägg
- 103 kap. Särskilda handläggningsregler för bostadstillägg
- 103 a kap. Innehåll
- 103 b kap. Allmänna bestämmelser om boendetillägg
- 103 c kap. Rätten till boendetillägg
- 103 d kap. Beräkning av boendetillägg
- 103 e kap. Särskilda handläggningsregler för boendetillägg

Skatteverket.se

Till skatteverkets grundavdragstabell

https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b799/1575288238992/grundavdragstabell-2020.pdf

Förhöjt grundsvdrsg för personeröver 65 år
https://skatteverket.se/download/18.6de6b99e16e94f3973b798/1575288238956/grundavdrag-forhojt-grundavdrag-2020.pdf

Bostadstillägg för pensionärer.

Från http://wimnell.com/omr36-39k.pdf. 060316

Sid
59 **Pensionärer med låga inkomster.**
61 I samband med småhus finns två sätt att bo.
62 Viktiga händelser i bostadstilläggens historia.
62 I 1990 års skattereform ändrades kapitalinkomstbeskattningen.
62 1995 föreslog regeringen att skärpningsregeln skulle tas bort.
63 Dråpslaget kom i prop 1995/96:150 och 1996/97:1,
mot pensionärer med fritidshus.
63 I intervju av Thomas Hempel i P1:statsminister Göran Persson
sa, att han var beredd dra tillbaka förslagen
63 I prop 2000/01:140 har det istället blivit ytterligare
försämringar.
64 Kommentar 051122:
65 Avskrift av brev Till statsminister Göran Persson.
66 Skattereduktion för fastighetsskatt.
67 Andra påpekanden o förslag.
68 Summa marginaleffekt 2004.
70 Ett alternativ med bara en faktor 57%_för avtrappning av
bostadstillägg.
73 Innehållet i sidorna 3380-3459: Sven Wimnell 20040208:
Pensionärer födda 1937 eller tidigare.
75 Påminnelser om pensionärsproblemen. Har gått till statsråd
och partiledare.Flera gånger efter 8 april 2004.

Sidorna finns på sidorna77-98 i
http://wimnell.com/omr36-39zzzzo.pdf